

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О

КОНВЕНЦИЈИ О КУЛТУРНОЈ САРАДЊИ ИЗМЕЂУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ПОЉСКЕ

ЗАКЉУЧЕНОЈ У ВАРШАВИ 16 МАРТА 1946 ГОДИНЕ

Члан 1

Одобрава се и добија законску снагу Конвенција о културној сарадњи између Федеративне Народне Републике Југославије и Републике Пољске, закључена у Варшави 16 марта 1946 године, а која у оба оригинала гласи:

К О Н В Е Н Ц И Ј А

*О културној сарадњи између
Федеративне Народне
Републике Југославије и
Републике Пољске*

*Влада Федеративне Народне
Републике Југославије*

с једне стране, и

*Привремена Влада Народног
јединства Републике Пољске*

с друге стране

жељећи да односи пријатељства између народа Југославије и Пољске постану што тешњи и трајнији путем узајамног упознавања и усклађивањем њихових културних добара и

К О Н В Е Н Ц Ј А

*O współpracy kulturalnej między
Federacją Ludową Republiką
Jugosławii i Rzeczpospolitą
Polską*

*Rząd Federacyjnej Ludowej
Republiki Jugosławii*

z jednej strony i

*Tymczasowy Rząd Jedności
Narodowej Rzeczypospolitej
Polskiej*

z drugiej strony

Pragnąc zacieśnić i utrwalić stosunki przyjaźni między narodami Jugosławii i Polski przez wzajemne poznanie i adaptację swych wartości kulturalnych i

сматрајући да је најбоље средство, које води к томе циљу оживљење, олакшање и ширење непосредних односа између грађана обе Државе на пољу науке, књижевности, уметности и свих осталих појава културног живота

одлучиле су да у том циљу склопе Конвенцију о културној сарадњи и именовале су као своје опуномоћенике:

Влада Федеративне Народне Републике Југославије ВЛАДИСЛАВА РИБНИКАРА, претседника Комитета за културу и уметност при Влади Федеративне Народне Републике Југославије

Привремена Влада Народне Јединства Републике Пољске ЛЕОНА КРУЦКОВСКОГ помоћника Министра културе и уметности Републике Пољске, који су се, пошто су изменили своја пуномоћја за која је нађено да су у добром и исправном облику, сложили у следећем:

Члан I

У оквиру узajамних научних, књижевних уметничких, и културних односа свака од Високих Страна Уговорница обавезује се да ће према грађанима и установама друге Високе Стране Уговорнице поступати са највећом могућом склоношћу и предусретљивошћу.

Уважајас, же најбољим до тога циља провађајућим средством јест оживљење, олакшање и ширење непосредних односа грађана обе Државе на пољу науке, књижевности, уметности и свих осталих појава културног живота

Постановиле су да у том циљу склопе Конвенцију, доувађајућу сарадњи и именовале су као своје опуномоћенике:

Рзад Федерацијне Лудове Републике Југославије

Владислава РИБНИКАРА, Преводничајућег Комитета Културе и Штукати при Рзадие Федерацијне Лудове Републике Југославије,

Тимчасову Рзад Једношћ Народове Рзeczypospolitej Польске Леона КРУЦКОВСКОГО, Подсекретарза Стану в Министерстве Културе и Штукати, кторзи, по wymianie swych pełnomocnictw, uznanych за dobre i в належytej, formie, zgodzili się на наступујуће postanowienia:

Артукул I

В zakresie wzajemnych stosunków naukowych, literackich, artystycznych i kulturalnych każda z Wysokich Umawiających się Stron będzie wobec obywateli i instytucyj drugiej Wysokiej Umawiającej się Strony postępować z jaknajwiększą życzliwością i poparciem.

Члан II

Свака од Високих Страна Уговорница основаће на својој територији, чим за то буду створени повољни технички услови и материјалне могућности, Научни институт који ће се бавити свестраним проучавањем живота и културе народа друге Високе Стране Уговорнице.

Члан III

За остварење задатака ове Конвенције — Високе Стране Уговорнице основаће Југословенско-пољску Мешовиту Комисију коју ће састављати:

а) у Југославији — по један претставник Министарства иностраних послова, Комитета за културу и уметност, Комитета за школе и науке и Амбасадор Републике Пољске у Београду, и

б) у Пољској — по један претставник Министарства иностраних послова, Министарства просвете, Министарства за културу и уметност, Министарства информација и Амбасадор Федеративне Народне Републике Југославије у Варшави.

Мешовитој Комисији председаваће наизменично Амбасадори обеју држава.

Члан IV

Комисија предвиђена у чл. III биће састављена од две Пот-

Артикул II

Gdy zaistnieją odpowiednie warunki techniczne i możliwości materialne, każda z Wysokich Umawiających się Stron utworzy na swym terytorium Instytut Naukowy, poświęcony wszechstronnemu badaniu życia i kultury drugiej Wysokiej Umawiającej się Strony

Артикул III

Dla realizacji zadań wynikających z niniejszej Konwencji — Wysokie Umawiające się Strony utworzą jugosłowiańsko-polską Komisję Mieszaną, na którą złożą się:

а) w Jugosławii: po jednym przedstawicielu: przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Komitetu Kultury i Sztuki, Komitetu Szkolnictwa i Nauki i Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Belgradzie.

б) w Polsce: po jednym przedstawicielu: przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Oświaty, Ministerstwa Kultury i Sztuki, Ministerstwa Informacji i Propagandy i Ambasady Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii w Warszawie.

Komisji Mieszanej przewodniczą naprzemian Ambasadorowie obu Państw.

Артикул IV

Комисија предвидзана у Артикуле III бидзе сје складала з

комисије — Београдске и Варшавске. У састав Београдске Поткомисије ући ће представници поменутих југословенских установа под председништвом Амбасадора Пољске у Београду, а у састав Варшавске Поткомисије ући ће представници горе поменутих пољских министарстава под председништвом Амбасадора Југославије у Варшави.

Поткомисије ће састављати правилнике за рад. Трошкове Мешовите Комисије сносиће свака страна за једну половину.

Свака Поткомисија може да позове на сарадњу представнике научних и културних установа, друштава за културну сарадњу између Југославије и Пољске, као и све друге стручњаке у својству саветника.

Члан V

Задаци Мешовите Комисије су у појединостима следећи:

а) Оснивање професорских катедри и лектората језика, књижевности, историје, географије, техничких и економских наука и других предмета који се тичу упознавања друге државе; организовање измене истраживача, наставника виших школа и школа других ступњева, просветних радника, ученика, студената и представника других професија; узајамно потпомагање студија и стручног васпитања на школама свих врста и давање по-

дву Поткомисија: Белградске и Варшавске. У састав Поткомисије Белградске већу представници четири више изданих министарств Југословенских под руководством Амбасадора Пољски у Белградзе, а у састав Поткомисије Варшавске већу представници одговарних министарств пољских под руководством Амбасадора Југославије у Варшави.

Поткомисије уложу регулативе рад. Издаци Комисије Мешовите носу обје стране по полове.

Када Поткомисија може запрашати до сарадње представници институција наукових и културних и других ствари у карактеру саветника.

Артыкул V

До заданих Комисије Мешовите належају у сарадње:

а) Творение катедри професорских и лекторативних језика, литературе, историје, географије, наука техничких и господарских и других предмета, доданих ствари знајуности друге државе; организовање сарадње научницих, наставницих школа виших и школа других ступњева, сарадницих просветних, ученика, студената и представницих других професија; сарадње студија и стручног васпитања на школама свих врста и давање по-

моћи у облику стипендија за студије и васпитање или за истраживачке радове; оснивање специјалних фондова потребних напред наведеним циљевима; подупирање сарадње академске омладине.

б) Склапање споразума који ће регулисати (у складу с законодавством обеју Страна) правна питања у вези са ступањем на универзитете као и у вези са студијама, испитима и научним степенима.

ц) Омогућавање рада научним радницима обеју страна у научно-истраживачким установама, на основу реципроцитета.

д) Организовање сталних размена научних, књижевних и уметничких публикација и подупирање односа између научних установа, јавних библиотека и државних збирака, као и осталих средишта народне културе обеју страна.

е) Подупирање акције превода научних и књижевних дела као и надзор над њиховим исправним избором и вредношћу.

ф) Подупирање и олакшање узајамне размене и организације сликарских, графичких, фотографских и других изложба, као и музичких и кореографских продукција, позоришних претстава, размене научних и уметничких филмова, грамо-

у форме стипендија за студије и васпитање или за истраживачке радове; оснивање фондова специјалних, потребних до wymienionych wyżej celów; popieranie współpracy stowarzyszeń młodzieży akademickiej.

б) Układanie porozumień regulujących (zgodnie z ustawodawstwem obu Stron) zagadnienia prawne związane ze wstępem na uczelnie oraz ze studiami, egzaminami i stopniami naukowymi.

в) Umożliwienie, na zasadzie wzajemności, pracownikom naukowym obu Stron pracy w naukowo-badawczych instytucjach drugiej Strony.

г) Organizowanie stałej wymiany publikacji naukowych, literackich i artystycznych, oraz popieranie stosunków między instytucjami naukowymi, bibliotekami publicznymi i zbiorami państwowymi tudzież innymi ośrodkami kultury narodowej obu Stron.

д) Popieranie akcji przekładów dzieł naukowych i literackich oraz piecza i nadzór nad właściwym ich doborem i wartością.

е) Popieranie i ułatwianie wzajemnej wymiany i organizacji wystaw malarskich, graficznych, etnograficznych, fotografiki i innych, jak również produkcji muzycznych i choreograficznych, przedstawień teatralnych, wymiany filmów naukowych i artys-

фонских плоча, аудиција и ре-
трансмисија на радиу.

г) Организовање предавања,
течајева и посета истакнутих
књижевника, сликара, музича-
ра и глумаца.

х) Организовање екскурзи-
ја у циљу упознавања крајева,
спортских приредаба као и
олакшање боравка у циљу
одмора и здравља у лечилиш-
тима и бањама за Синдикате,
омладинске организације и на-
учне и културне раднике.

и) Оснивање претставниш-
тава агенција за штампу и ра-
дио обеју Страна и организо-
вање новинарских екскурзија.

ј) Културно старање о гра-
ђанима обеју Држава, који стал-
но бораве на територији дру-
ге Стране.

к) Борба против штетних
последица немачке антисловен-
ске пропаганде.

л) Олакшање узајамних од-
носа између штампе обеју Др-
жава.

Члан VI

Поткомисије имају право не-
посредног међусобног спора-
зумевања по свим питањима
у оквиру њихових компетенција.

Члан VII

Ова Конвенција биће рати-
фикована, а ратификационе ис-
праве измењене у Београду по

тварањем, плетом, грамофонских,
аудио и ре-трансмисија радио-
плоча.

г) Organizowanie odczytów,
kursów oraz wizyt wybitnych
literatów, malarzy, muzyków i
aktorów.

h) Organizowanie wycieczek
krajoznawczych oraz imprez spor-
towych, jak też ułatwianie zwi-
ązkom zawodowym i organizac-
jom młodzieżowym pobytu od-
poczynkowego i zdrowotnego w
miejscowościach kuracyjnych i
klimatycznych.

i) Utworzenie placówek ofic-
jalnych agencji prasowych i ra-
diowych obu Stron, oraz orga-
nizowanie wycieczek dzienni-
karskich.

ј) Opieka kulturalna nad ob-
ywatelami obu Państw, prze-
bywających stale na terytorium
drugiej strony.

к) Przeciwdziałanie szkodli-
wym następstwom antysłowiań-
skiej propagandy niemieckiej.

л) Ułatwianie wzajemnych sto-
sunków pomiędzy prasą obu Pań-
stw.

Artykuł VI

Podkomisjom przysługuje
prawo bezpośredniego porozu-
miewania się ze sobą we wszy-
stkich sprawach wchodzących
w zakres ich kompetencji.

Artykuł VII

Konwencja niniejsza będzie
ratyfikowana i dokumenty raty-
fikacyjne zostaną wymienione w

могућности што пре, а потом биће регистрована у Секретаријату Уједињених Нација.

Конвенција ступа на снагу тридесетог дана рачунајући од дана измене ратификационих исправа и обвезиваће пет година. Ако шест месеци пре истека овог петогодишњег рока ниједна од Високих Страна Уговорница не откаже Конвенцију, сматраћ се да је она продужена за даљих пет година путем прећутног споразума, а истим начином и на даље петогодишње рокове.

У доказ тога споменути Опумоћеници потписали су ову Конвенцију и ударили на њој своје печате.

Рађено у Варшави дана шеснаестог марта хиљаду деветстотина четрдесет шесте године на српско-хрватском и полском језику, с тим да се оба текста сматрају аутентичним.

За Југославију
Владислав Рибникар, с. р.

За Пољску
Леси Круцковски, с. р.

Belgradzie możliwie jaknajprędzej, poczym będzie ona zarejestrowana w Sekretariacie Narodów Zjednoczonych.

Конвенција вејдзіе в жыцїе трыдзістэго дня лічэа код даты вымянаны дакументў ратыфакцыйных і бэдыіе абавязывала прэз лат пяч. Јежели на шеіі мїесїэу прэды уплывем тэго okresu пїэціоленїэо жадна з Wysokich Umawiających się Stron nie wypowie Konwencji бэдыіе она уважана за прэдылужонэ на далшы okres пїэціоленїи в drodze мїлчэагэго porozu мїенїа і в тэн спосўб на наступне okresy пїэціоленїе.

На довод чзэго выжэ вымїенїенїи Пєномочнїцы подпїсалї нїнїејшу Конвенцїэ і вycїsnєлї на нїеј swe пїечэцїе.

Sporządzono w Warszawie, dnia 16 marca, tysiąc dziewięćset czterdziestego szóstego roku w języku polskim i serbskim, przyczym oba teksty uważa się za autentyczne.

За Југославіј
Vladislav Ribnikar, w. r.

За Пољскэ
Leon Kruczkowski, w. r.

Члан 2

Овај закон ступа у живот даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“, а обавезну снагу добија кад се испуне услови предвиђени у чл. VII предње Конвенције.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О ОПШТЕМ ПОМИЛОВАЊУ КРИВИЦА ИЗ УРЕДАБА О ОТКУПУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

Члан 1

У циљу правилног извршења нове државне политике о откупу вишкова пољопривредних производа и ради развијања друштвене дисциплине и грађанске самосвести произвођача пољопривредних производа даје се опште помиловање:

лицима која су прекршила прописе Уредбе о откупу и промету хлебних жита од 6 августа 1945 године;

лицима која су прекршила прописе Уредбе о откупу вуне од 4 маја 1945 године;

лицима која су прекршила прописе Уредбе о откупу и промету уљаног семена бербе 1945 од 24 новембра 1945 године.

Члан 2

Лица која су прекршила прописе Уредбе из члана 1 овог закона ослобађају се даљег издржавања казне.

Неизвршене казне или неизвршени део изречених казни неће се извршавати, односно неће се даље извршавати.

Обуставља се сваки покренути кривични поступак и више се не може покретати нов кривични поступак по кривицама обухваћеним овим помиловањима.

Члан 3

Помиловање се неће примењивати на лица која су прекршила прописе Уредаба из чл. 1 овог закона на тај начин, што су злонамерно уништили производе који су били предмет откупа.

Члан 4

Конфискована имовина вратиће се осуђеним лицима осим у случају веће друштвене опасности њихове кривице, при чему ће се нарочито узети у обзир вредност не предатих вишкова, имовинско и породично стање осуђеног лица.

Члан 5

Месно надлежни средски судови дужни су по свакој кривици из уредаба из чл. 1 овог закона донети решење којим ће применити помиловање на сва лица обухваћена овим законом.

Члан 6

Лица која сматрају да су обухваћена овим помиловањем, а она не буду примењена на њих, могу се обратити месно надлежном средском суду и тражити да суд донесе решење у смислу члана 2 овог закона. Ова лица могу истовремено тражити да им се врати конфискована имовина.

Против решења средског суда може се изјавити жалба окружном суду у року од 15 дана по пријему решења средског суда.

Члан 7

Министар правосуђа ФНРЈ издаваће упутства за примену овог закона.

Члан 8

Овај закон ступа на снагу кад се објави у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА

О ОПШТЕМ ПОМИЛОВАЊУ КРИВИЦА ИЗ УРЕДАБА О ОТКУПУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

После ослобођења целе наше државе, један од најкрупнијих задатака који се поставио пред нашу народну власт био је неодложни задатак да се помогне опустошеним крајевима и градском становништву снабдевањем потребном храном и најнужнијим деловима одеће. Народи који су пока-

зали толико херојство у рату и који су толико страдали за слободу нису смели да буду жртва глади и беде. Отуда је народна власт предузела низ привредних и законских мера да се опустошени крајеви и наши градови обезбеде храном и најнужнијим потребама у погледу одеће. У том циљу биле су донете уредбе о откупу хлебних жита, вуне и уљаног семена.

Извесни појединци, већином несвесни људи, нису разумели сву важност решења овог задатка и нису се одазвали својим законским дужностима и обавезама општенародне солидарности. Уместо да предају вишкове производа држави, они су их прикривали и чак уништавали. Њихов број у целој држави није велики. Али разумљиво је да је против њих морала бити примењена законска санкција у облику казни за кривице које су починили.

Захваљујући привредним мерама Владе, стваралачком елану народних маса и задовољавајућем темпу обнове наше привреде, Влада ФНРЈ је била у стању да постави нови систем у откупу пољопривредних производа. По новим уредбама које су донете за економску 1946 годину произвођачи житарица и вуне предају држави само одређене вишкове који им остану преко знатних количина које имају право да задрже не само за прехрану својих домаћинстава и за семе него и за слободно располагање. Увођење првих нових мера наше привредне политике је доказ да смо позитивно решили прву борбу са глађу и немаштином и да су наше народне масе обезбеђене хлебом а све више и одећом.

Узимајући у обзир ове нове моменте, као и чињеницу да су се приликом примене ранијих уредаба поткрале извесне грешке, сматрао сам за оправдано да предложим Влади да се поднесе Народној скупштини пројекат закона о помиловању криваца који су се огрешили о прописе Уредбе о откупу и промету хлебних жита, вуне и уљаног семена. Влада је овај предлог прихватила.

Помиловање које овај закон предлаже је опште и односи се на сва лица која су кажњена за прикривање вишкова жита, вуне и уљаног семена. Она се не односи само на онај мали број појединаца који су злонамерно из саботерских мотива уништили вишкове да их не би предали држави односно нашим грађанима који су били у опасности од глади. Сви остали кривци се ослобађају даљег издржавања казни, тако да се поново враћају своме раду и својим

кућама. Неизвршене казне или неизвршени део изречених казни неће се ступањем на снагу овог закона даље извршавати. Обуставља се сваки кривични поступак по кривицама обухваћеним овим помиловањем и нови кривични поступак по овом основу не може се више започети. Одлика овог помиловања је у његовој ширини која обухвата и враћање конфискованог имања осуђеним лицима. Разумљиво је да се не могу вратити конфискована имања у оним врло ретким случајевима у којима су почињене кривице претстављале већу друштвену опасност.

Циљ је предлога овог закона да се помиловање спроведе брзо, правично и законито. Надлежни срески судови су по службеној дужности обавезни да спроведу помиловање. Осим тога, закон утврђује право осуђених лица да сами подносе захтев да се на њих примени помиловање, уколико евентуално суд то не би учинио. У овим случајевима против одлука суда успостављено је право на жалбу, које је једно од основних уставних права грађана и једно од важних средстава у рукама грађана за заштиту њихових на закону основаних права и интереса као и за учвршћење наше демократске законитости.

Предлог овог закона о помиловању је само још нова потврда морално-политичког јединства наших народних маса и њихове тесне повезаности са њомом државом и тиме нови доказ чврстине наше младе Републике. Захваљујући овим околностима, ми смо у стању да пређемо преко кривица и привремених огрешења о законе појединаца и да, укидајући даље вршење законске репресије, поставимо кажњавање као васпитно средство. У нашем народном праву казне немају само репресивни карактер; оне су пре свега средство васпитања и преваспитања грађана у циљу остварења једне нове демократске народне солидарности, у којој нема и не може бити супротности између права и дужности грађана и интереса заједнице.

Уверен да ће овај закон имати васпитни карактер у овом смислу, као и да ће још више допринети одржавању и развијању грађанске свести наших пољопривредних произвођача међусобним обавезама свих народних слојева према народној држави која ће се изразити у дисциплинованом и тачном извршењу овогодишњег откупа пољопривредних производа, предлажем да се овај предлог стави на

дневни ред Народне скупштине у наставку њеног првог редовног заседања.

Претседник Владе ФНРЈ и
Министар народне одбране
Маршал Југославије

Јосип Броз Тито, с.р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ОПШТЕМ ПОМИЛОВАЊУ КРИВИЦА ИЗ УРЕДАБА О ОТКУПУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Број 150

13 јула 1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 12 и 13 јула ове године, претресао је Предлог закона о општем помиловању кривица из уредаба о откупу пољопривредних производа, достављен му од Претседника Већа народа, а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања овог законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор који је у сагласности са Редакционим одбором Савезног већа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, а који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

Члан 1. У ставу трећем, иза речи „године;“ додати реч „и“.

Члан 2. У првом ставу, у првом реду, уместо речи „Уредбе“ ставити „Уредаба“. У другом ставу, у другом реду, иза речи „извршавати“ ставити тачку и брисати остатак реченице до краја. У трећем ставу, на крају, уместо речи „помиловањима“ ставити реч „помиловањем“.

Члан 4. Речи „не предатих“ писати „непредатих“.

Члан 6. У првом ставу, у другом реду, уместо речи „а она не буду примењена“ ставити речи „а оно не буде примењено“.

Члан 8. У првом реду уместо речи „кад се објави“ ставити „даном објављивања“.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити.

За известиоца одређен је Мустафа Хоџа.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Већа народа

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Нинко Петровић, с. р., Милан Поповић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Панко Брашнарлов, с. р., Срећко Жумер, с. р., Јосип Рус, с. р., Милош Царевић, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Томо Чиковић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ОПШТЕМ ПОМИЛОВАЊУ КРИВИЦА ИЗ УРЕДАБА О ОТКУПУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Број 162

15-VII-1946 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Савезног већа на својим седницама од 12 и 13 јула ове године, претресао је Предлог закона о општем помиловању кривица из уредаба о откупу пољопривредних производа, достављен му од Претседника Саве-

злог већа, а који је на основу члана 63 Устава доставила
Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског пред-
лога, Законодавни одбор изабрао је Редакциони одбор, који
је у сагласности са Редакционим одбором Већа народа, на
основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио
следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као
свој, и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа
идентичан је са текстом извештаја Већа народа, који је
напред приложен).

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни
одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Мехмед Хоџа.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Савезног већа

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

др Милош Московљевић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р.,
Радован Мијушковић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Филип Лакуш,
с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Ђуро Салај, с. р., др Јерко
Радмиловић, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Иван Гранђа, с. р.,
Мара Нацева, с. р., Лајчо Јарамазовић, с. р.,
Јоже Лампрет, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ЦРВЕНОМ КРСТУ

Члан 1

Југословенски Црвени крст, као хумана установа од опште користи, чија се организација и делокруг протеже на цело подручје Федеративне Народне Републике Југославије, стоји под заштитом државе.

Члан 2

Југословенски Црвени крст је овлашћен да сам или у сарадњи са државним органима и народним организацијама у земљи:

а) за време мира

1) указује прву помоћ народу у случају елементарних несрећа;

2) ради на чувању и подизању народног здравља и нарочито учествује у борби против ендемичних и епидемичних болести;

3) помаже жртве рата и елементарних несрећа;

б) за време рата

1) потпомаже санитет државне војне силе, као његов помоћни орган, при евакуацији, транспортовању, нези и лечењу болесника и рањеника као и заробљених рањеника и болесних непријатељских војних лица;

2) помаже и активно суделује у организацији и извођењу санитетске заштите становништва;

3) посредује око добијања и поделе помоћи;

4) посредује у општењу заробљених и интернираних лица са спољним светом, као и око хоспитализације и репа-

трирања болесних и рањених непријатељских грађанских лица.

У циљу извршења својих задатака и узајамне сарадње како у миру, тако и у рату Југословенски Црвени крст одржава везе са међународним органима Црвеног крста и са друштвима Црквеног крста појединих држава.

Ближе одредбе о задацима у миру и у рату донеће се у правилима Југословенског Црвеног крста.

Члан 3

У случају рата Југословенски Црвени крст постаје помоћни орган војног санитета.

Влада ФНРЈ донеће посебне прописе о раду Југословенског Црвеног крста у рату, водећи рачуна о задацима и међународним правима о раду Црвеног крста у време рата.

Члан 4

Југословенски Црвени крст је за време рата претставник приватне помоћи за лечење рањеника и болесника, као и за помагање жртава рата.

Члан 5

Државни органи и службена лица ФНРЈ у земљи и иностранству дужни су да указују помоћ Југословенском Црвеном крсту у извршавању његових задатака.

Члан 6

Знак Југословенског Црвеног крста је црвени крст састављен од једнаких коцки, на белом пољу.

Југословенски Црвени крст и његови органи имају искључиво право истицања знака, уколико посебним његовим овлашћењем не би било дато право служења овим или сличним знацима и другим надлештвима, установама, предузећима или лицима.

За прекршај одредбе из предњег става извршиоц ће се казнити новчано до 2.000 динара, уколико није у питању какво кривично дело. Казну изриче надлежни срески односно градски народни одбор.

Члан 7

Државни контролни органи имају право да врше контролу у погледу економског и финансијског пословања Југословенског Црвеног крста.

Члан 8

Организацију и рад Југословенског Црвеног крста прописују друштвена правила.

Министарство иностраних послова, Министарство народне одбране, комитети за заштиту народног здравља, за социјално старање и за школе и науку делегирају у Средишњи одбор Југословенског Црвеног крста по једног свог претставника.

У главне одборе Југословенског Црвеног крста у народним републикама, Министарство народног здравља, Министарство просвете и Министарство социјалне политике народне републике делегирају по једног свог претставника.

Члан 9

У циљу омогућавања успешног извршавања његових задатака Југословенски Црвени крст:

1) не подлежи плаћању никаквих јавних дажбина на приход од своје покретне и непокретне имовине;

2) ослобађа се од плаћања такса на претставке и поднеске државним надлештвима, као и дажбина на приредбе (предавања, забаве, претставе, концерте и сл.), ако су приходи од ових намењени у друштвене сврхе;

3) ослобађа се плаћања преносне допунске таксе на непокретна имања;

4) ослобађа се пореза на промет на накнаде које прима за услуге учињене другима обављањем постављених му задатака;

5) не подлежи плаћању царина, лучких пристојби и осталих јавних терета за материјал који се у друштвене сврхе набавља или бесплатно добија у иностранству;

6) ослобађа се плаћања такса за телеграфска саопштења и за све врсте поштанских пошиљака, које упућује за време рата и мобилизације;

7) ужива повластице за службена путовања и пренос робе државним превозним средствима према постојећим прописима.

Члан 10

На све биоскопске улазнице наплаћује се у корист Југословенског Црвеног крста по 0,50 динара.

Члан 11

За време „Недеље Црвеног крста“ наплаћује се у корист друштва за возњу на свим државним превозним средствима по један динар на сваку карту до 100 динара, и исто толико за сваку даљњу започету стотину, а на сва писма, дописнице, телеграме и остале поштанске пошиљке по 0,50 динара, сем пошиљака које упућују државне установе и само друштво.

Члан 12

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ДРУШТВУ ЦРВЕНОГ КРСТА

Предлог закона о Југословенском друштву Црвеног крста има за циљ да на новим основама и у складу са измењеним друштвено-политичким уређењем наше државе постави положај друштва Црвеног крста у Федеративној Народној Републици Југославији и регулише његове односе према државним органима. У том циљу, у чл. 1 предвиђено је да је Југословенско друштво Црвеног крста хумана установа од опште користи, тј. приватна установа која због својих општекорисних циљева и задатака добија карактер установе опште користи и као таква стоји под заштитом државе.

Сагласно овоме, предлог у чл. 2 даје овлашћење Црвеном крсту да, сам или у сарадњи са државним органима и народним организацијама, врши основне задатке за време мира и рата, одређене у овом члану. Међу тим задацима нарочито треба нагласити задатке друштва за време рата, у извршењу којих се оно појављује и као посредник између зарађених земаља у погледу неге и лечења болесника и рањеника заробљених, као и у општењу заробљених интернираних лица са спољним светом, итд. Поред тога, друштво је за време рата и претставник приватне помоћи за лечење рањеника и болесника, као и за помагање жртава рата.

С обзиром на циљеве друштва како за време мира тако за време рата, члан 7 овог предлога доноси наређење да су државни органи и службена лица ФНРЈ у земљи или ино-

странству дужни да указују помоћ друштву у извршавању друштвених задатака. На тај се начин друштву омогућава да правилно у потпуности и без сметњи извршује поверене задатке.

Сасвим је разумљиво да државни контролни органи имају право да врше контролу у погледу економског и финансијског пословања друштва (чл. 9), не дирајући у сектор његових задатака, јер друштво као опште корисна установа стоји под заштитом државе и ужива многе финансијске повластице.

У чл. 10 и 11 овог предлога дају се друштву извесне повластице у циљу омогућавања што успешнијих извршавања његових задатака. Ове или сличне повластице уживају углавном и друштва Црвеног крста у страним земљама, а њихово давање је сасвим оправдано с обзиром на улогу и задатке друштва. Те се повластице односе на ослобођење од плаћања јавних дажбина на приходе од покретне или непокретне имовине, на ослобођење од плаћања разних такса, царина итд.

Претседник

Комитета за социјално старање Владе ФНРЈ

Кирило Савић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ДРУШТВУ ЦРВЕНОГ КРСТА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Број 138

11-VII-1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Већа народа, на својим седницама од 9 и 10 јула о. г. претресао је Предлог закона о Југословенском Црвеном крсту, достављен му од Претседника

Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је, у сагласности са Редакционим одбором Законодавног одбора Савезног већа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

У тексту закона реч „Црвени крст“ писати свуда великим словом „К“.

Члан 1 мења се и гласи: „Југословенски Црвени Крст, као хумана установа од опште користи, стоји под заштитом државе.

Организација и делокруг Црвеног Крста протеже се на цело подручје Федеративне Народне Републике Југославије“.

Члан 2. У поднаслову под а), тачка 2, уместо реда речи „ендемичних и епидемичних“ ставити „епидемичних и ендемичних“.

У поднаслову под б), тачка 1, први ред, уместо речи „државне војне силе“ ставити „оружане силе“.

У тачки 4, у трећем реду, брисати реч „грађанских“.

У другом ставу, други ред, иза речи „у рату“ ставити запету.

Члан 3, ст. 2, у трећем реду, уместо речи „правима“ ставити реч „правилима“.

Члан 4 мења се и гласи: „За време рата Југословенски Црвени Крст је претставник приватне помоћи за лечење рањеника и болесника, као и за помагање жртава рата“.

Члан 5. У другом реду уместо речи „да указују“ ставити реч „указивати“.

Члан 6. У другом реду иза речи „од“ ставити реч „пет“, уместо речи „коцки“ ставити реч „квадрата“. У другом ставу, други ред, иза речи „истицање“ додати реч „свога“, а у истом реду брисати реч „његовим“.

У трећем ставу, први ред, уместо речи „извршиоц“ ставити реч „извршилац“.

У другом реду иза речи „казнити“ додати речи „у корист Југословенског Црвеног Крста“.

Члан 7, први ред, уместо речи „да врше“ ставити реч „вршити“. У другом реду брисати речи „у погледу економског и финансијског“.

Члан 8. У првом реду уместо речи „организацију“ ставити „организација“. У другом реду уместо речи „пропи-

сују“ ставити реч „прописује“, брисати речи „друштвена правила“ а у место тога ставити „се његовим правилима“.

У трећем ставу свугде реч „Министарство“ писати малим словом „м“. У трећем реду уместо речи „Министарство социјалне политике“ ставити речи „министарство социјалног старања“.

Члан 9. Прва реченица мења се и гласи: „Да би што успешније могао извршити своје задатке, Југословенски Црвени Крст“.

У тачки 2, задњи ред, уместо речи „у друштвене сврхе“ ставити речи „у његове сврхе“.

У тачки петој, други ред, уместо речи „јавних терета“ ставити речи „јавних дажбина“. У истом реду уместо речи „у друштвене сврхе“ ставити речи „у његове сврхе“, а у задњем реду те тачке уместо речи „у иностранству“ ставити речи „из иностранства“, или који у сврху помоћи шаље у иностранство;“.

Члан 10 мења се и гласи: „На улазнице за све беоскопске претставе у свима биоскопима наплаћује се у корист Југословенског Црвеног Крста по 0,50 динара“.

Члан 11. У првом реду иза речи „За време“ додати реч „годишње“, иза речи „у корист“ додати речи „Југословенског Црвеног Крста“.

У другом реду брисати реч „друштва“, а уместо речи „за возњу на свим државним превозним средствима ставити речи „на свим државним превозним средствима за возњу изван локалног саобраћаја“.

У четвртном реду уместо речи „даљњу“ ставити „даљу“. У задњем реду уместо речи „само друштво“ ставити „сам Југословенски Црвени Крст“.

У члану 12 уместо речи „осмог дана по објављивању“ ставити речи „даном објављивања“, а у другом реду реч „ФНРЈ“ исписати „Федеративне Народне Републике Југославије“.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изводи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Драгољуб Илић.

Секретар

Претседник

Др Душан Братић, с. р.

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Драгољуб Илић, с. р., Нинко Петровић, с. р., Милан Поповић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Богдан

Орешчанин, с. р., Панко Брашнарв, с. р., Срећко Жумер,
с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Мустафа Хоџа, с. р.,
Томо Чиковић, с. р., Милош Царевић, с. р., др Бранко
Чубриловић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ЈУГОСЛО- ВЕНСКОМ ДРУШТВУ ЦРВЕНОГ КРСТА

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Савезног већа на својим седницама од 9 и 10 јула ове године, претресао је Предлог закона о Југословенском Црвеном крсту, достављен му од Претседника Савезног већа, а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Већа народа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа, који је напред приложен).

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Јоже Лампрет.

Број 151

11-VII-1946 год.

Београд

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Филип Лакуш, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Ђуро Салај, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Живојин Јоцић, с. р., Лајчо Јарамазовић, с. р., Јоже Лампрет, с. р., Мара Нацева, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Милош Московљевић, с. р.

НАЦРТ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ЗАДРУГАМА

I

У циљу остварења уставних начела о посвећивању нарочите пажње у пружању помоћи народним задружним организацијама;

у циљу да се ојача и убрза изградња задруга, како би оне могле да буду чврст ослонац државе у заштићавању интереса радног народа;

у циљу да се задружним организовањем искористи привредна снага сеоске и занатске привреде и да се она укључи у општи државни привредни план;

у циљу пружања нарочите заштите и помоћи сиромашном и средњем сељаку; и

у циљу да се правилно организује снабдевање најширих народних слојева

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

доноси

ОСНОВНИ ЗАКОН О ЗАДРУГАМА

Члан 1

Задруге су добровољне економске организације радног народа које у интересу унапређења народне привреде, путем заједничког рада, повезују и унапређују пољопривредна газдинства и занатску радиност и које развијају иницијативу најширих народних маса у селу и у граду на организовању производње, снабдевања и расподеле робе.

Извршавањем ових задатака задруге помажу држави у подизању благостања најширих слојева народа.

Задруге су ослонац државе у спровођењу државног привредног плана, савеза радних маса села и града, средство

општенародне иницијативе, евиденције и контроле у при-
вреди.

Чланство у задругама је добровољно. Сви задругари
међу собом су равноправни.

Члан 2

Задруге могу бити са ограниченом и неограниченом
одговорношћу, са уделима или без удела.

За обавезе задругине задругари јамче солидарно.

Члан 3

Задруге деле чист приход члановима или га могу не
делити. Подела се врши сразмерно пословању чланова са
задругом, а на уплаћене уделе задруге могу плаћати интерес
— ако имају чистог прихода — највише до висине есконтне
стопе Народне банке ФНРЈ.

II

ВРСТЕ ЗАДРУГА

Члан 4

Главне врсте задруге јесу: набавно-продајне, потро-
шачке, произвођачке, прерађивачке, кредитне, станбене и
здравствене.

Земљорадничке набавно-продајне задруге баве се снаб-
девањем својих чланова средствима за потрошњу и произ-
водњу и прикупљањем пољопривредних производа својих
чланова ради заједничке продаје. Ове задруге могу се поред
тога бавити и производњом, прерадом, штедњом и кредитом.

Радничко-службеничке потрошачке задруге баве се
снабдевањем својих чланова средствима потрошње.

Земљорадничке, произвођачке и прерађивачке задруге
баве се заједничком производњом, прерадом и продајом
пољопривредних производа својих чланова, а могу се бавити
штедњом и кредитом. Посебни облик ових задруга су се-
љачке радне задруге, које се баве заједничким пољопри-
вредним газдовањем.

Занатске произвођачке и прерађивачке задруге баве се
заједничком производњом, прерадом и продајом занатских
производа као и кредитирањем својих чланова. Оне могу
употребљавати искључиво радну снагу својих задругара.

Кредитне задруге баве се прикупљањем ситне штедње и мобилисањем новчаних средстава у циљу давања кредита својим члановима. Оне могу бити земљорадничке, радничко-службеничке и занатлијске.

Станбене задруге имају за задатак да обезбеде стан ширим слојевима радног народа путем изградње нових и обнове старих зграда.

Здравствене задруге имају за задатак да се старају, путем организације здравствене службе, о здрављу својих чланова и њихових породица.

III

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАДРУГА

1) Оснивање

Члан 5

Кад оснивачи желе оснивати задругу дужни су поднети нацрт својих правила на одобрење извршном одбору окружног односно обласног народног одбора, који о томе одлучује закључком своје седнице на основу закона.

За сељачке радне задруге дужан је окружни односно обласни извршни одбор тражити претходну сагласност министарства пољопривреде народне републике.

Исти ови органи одобравају и све измене и допуне правила.

Против одлуке окружног односно обласног извршног одбора могу оснивачи уложити жалбу надлежном министарству народне републике односно главном извршном одбору аутономне покрајине.

Члан 6

Кад нацрт правила буде одобрен, оснивачи ће сазвати оснивачку скупштину задругара. Оснивачка скупштина доноси одлуку о усвајању правила и бира органе задруге.

Изабрана управа подноси пријаву за уношење задруге у задружни регистар средском односно градском извршном одбору, на чијем подручју задруга има своје седиште.

Ако средски извршни одбор одбије регистрацију, изабрана управа може уложити жалбу вишем органу државне управе.

Уношењем у задружни регистар задруга правно постоји и може одмах отпочети са пословањем.

Члан 7

Закон народне републике прописаће ближе одредбе о начину оснивања задруга, о правилима задруга и о њиховом упису у задружни регистар.

2) Чланство

Члан 8

Чланови задруге могу бити грађани оба пола који су навршили 18 година старости, ако испуњују услове прописане задружним правилима, изузев лица која су лишена политичких и појединих грађанских права.

Чланови сељачке радне задруге могу бити грађани оба пола који су навршили 16 година старости.

Сељачке радне задруге могу оснивати само лица којима је пољопривреда главно занимање.

Код сељачких радних задруга сматрају се задругарима сви чланови индивидуалног домаћинства које је ступило у задругу.

Селаци који стално обрађују земљу туђом радном снагом могу ступити у сељачку радну задругу само ако их прими скупштина већ основане задруге.

Члан 9

О пријему и искључењу чланова задруге одлучује управни одбор. Против ове одлуке може се жалити скупштини задругара. На месец дана пред скупштину управни одбор не може вршити искључење задругара, нити може примати нове задругаре.

Пријем и искључење чланова односно задругара сељачких радних задруга врши скупштина. За искључење потребно је присуство две трећине задругара.

Члан 10

Приликом ступања у задругу са уделима чланови уписују најмање један удео, чији износ одређују правила. За време трајања чланства удели се не могу враћати, залагати нити бити предмет извршења за обавезе задругара.

Чланови сељачких радних задруга уносе у задругу и своју земљу, према одредбама правила, изузев окућнице од најмање $\frac{1}{4}$ х до највише 1 х са кућом за становање и привредним зградама које су им потребне за лично газдинство, као и радну стоку и инвентар, према одлуци скупштине. Правила могу прописати да се земља уноси у задругу као удео, под закуп или као основица за поделу прихода.

Члан 11

Чланство у задрузи престаје иступањем, искључењем и смрћу.

Сваки члан, на начин прописан правилима, може иступити из задруге кад хоће. Из сељачке радне задруге не може се иступити пре истека трогодишњег рока.

Члан 12

Престанком чланства престају сва чланска права у задрузи.

Члан 13

Члански удели исплаћују се задругарима чије је чланство престало тек по престанку њиховог јемства за обавезе задруге.

Члановима сељачких радних задруга чије је чланство престало, односно њиховим наследницима, враћа се њихова земља односно земља одговарајуће количине и квалитета.

Члан 14

Од дана одлуке о ликвидацији или отварању стечаја задругари не могу иступити из задруге нити бити из ње искључени.

Ближе одредбе о пријему, искључењу и иступању чланова из задруге, о правима чланова чије је чланство престало према задрузи и осталим последицама престанка чланства прописује закон народне републике и правила задруге.

3) Органи задруге

Члан 15

Органи задруге су скупштина, управни одбор и контролни одбор.

Скупштина је највиши орган задруге, на којој задругари врше своје право одлучивања у пословима задруге. Она бира и смењује остале органе задруге и о свим пословима задруге доноси одлуке обавезне за њене органе и за све задругаре.

На скупштини задругари учествују лично изузев правних лица која су заступљена преко делегата. Правилима задруга са великим бројем задругара може се прописати да скупштину сачињавају делегати задругара, сагласно прописима закона народне републике.

Члан 16

Одредбе о врстама скупштина, њиховој надлежности, сазиву, доношењу одлука и начину гласања прописује закон народне републике.

Скупштинске одлуке противне закону или правилима не важе.

Члан 17

Управни одбор је извршни орган задруге, који пуноважно претставља и заступа задругу и руководи целокупним њеним пословањем.

Контролни одбор је надзорни орган задруге који контролише целокупни рад управног одбора и службеника задруге.

Исто лице не може бити једновремено члан оба одбора.

Службеници задруге не могу бити чланови управног и контролног одбора. Само један водећи службеник може бити и члан управног одбора, ако се то правилима задруге предвиди.

Чланови управног и контролног одбора не могу бити лица у блиском сродству.

Служба чланова управног и контролног одбора је почасна. Секретар, а код сељачких радних задруга и претседник задруге, могу имати месечну награду ако су у задрузи стално запослени.

Члан 18

Одредбе о томе ко може бити члан управног одбора и контролног одбора, о начину њиховог избора и смењивања, о надлежности, о пословању и одговорности прописује закон народне републике.

4) Књиге, годишњи рачун и фондови

Члан 19

Задруга је дужна да води све књиге које одговарају предмету њеног рада, тако да се из њих може у свако доба видети целокупно њено пословање и стање.

Управни одбор је дужан да на крају сваке пословне године закључи годишњи рачун, који подноси скупштини задругара на одобрење.

Контролни одбор је дужан да овај рачун прегледа и да о њему поднесе скупштини извештај.

Скупштина доноси посебне одлуке о одобрењу годишњег рачуна, употреби чистог прихода и попуни евентуалног губитка.

Члан 20

Свака задруга има резервни фонд који служи за покриће губитака. Резервни фонд се, у случају престанка задруге, не може поделити међу задругаре.

Поред резервног фонда задруга може имати и друге фондове, који се установљавају правилима или одлуком скупштине.

Законом народне републике прописале се начин обрадовања фондова, део чистог прихода који се у њих уноси, начин њихове употребе и поступак са њима у случају престанка задруге.

IV

ПРЕСТАНАК ЗАДРУГЕ

Члан 21

Задруга престаје: 1) кад скупштина задругара одлучи да задруга престане, 2) кад се споји са другом задругом, 3) кад се над имовином задруге отвори стечај и 4) кад државни орган који је дозволио оснивање донесе одлуку да задруга престане, односно кад његова одлука о томе постане правоћна.

Одлуку о ликвидацији и фузији задруге доноси већином гласова скупштина на којој је присутно најмање $\frac{2}{3}$ задругара.

Државни орган који је у првом степену одобрио оснивање задруге може донети одлуку о престанку задруге из разлога предвиђених у закону. Против ове одлуке, као и против одлуке којом се одбија одобрење за оснивање пословних савеза и главне задруге (чл. 25), може се поднети жалба влади народне републике односно главном извршном одбору аутономне покрајине.

Кад задруга престане из разлога наведених у ст. 1 под 1) и 4) овог члана провешће се њена ликвидација.

Члан 22

Закон народне републике прописаће ближе одредбе о престанку задруге по одлуци скуштине, о спајању задруга, о стечају над имовином задруге, о престанку задруге по одлуци државног органа код којег је задруга регистрована, о провођењу ликвидације, о употреби задружне имовине која преостане после проведене ликвидације и завршетка стечајног поступка.

V

ЗАДРУЖНИ САВЕЗ

Члан 23

Све земљорадничке задруге на територији једног среза, сем сељачких радних задруга, могу се удружити према врсти послова које обављају, у среске пословне савезе. Када се не може образовати срески пословни савез, јер нема потребан број задруга, могу ови савези обухватити цео округ односно два или више срезова, ако ови чине једно привредно подручје (реон) и гравитирају једном средишту.

Број задруга потребан за оснивање среског пословног савеза одређује закон народне републике.

На територији народне републике могу се по потреби оснивати покрајински или змаљски пословни савези, специјализовани према врстама задруга које удружују.

У већим градовима и индустријским центрима или рударским базенима радничко-службеничке построшачке задруге могу оснивати главне задруге, као пословне центре.

Изузетно, ако то захтевају општи интереси, може се дозволити и оснивање задруга и савеза чија се пословна територија протеже на две или више народних република.

Све задруге и главне задруге и сви пословни савези морају се учланити у главни задружни савез народне републике, као једини ревизијски савез на територији народне републике.

Аутономна покрајина може имати свој посебни главни задружни савез, који такође мора бити учлањен у главни задружни савез народне републике.

Члан 24

Сви главни задружни савези народних република учлањују се у Главни задружни савез ФНРЈ, чији је задатак да претставља све задруге Федеративне Народне Републике Југославије у земљи и иностранству, да врши ревизију свих главних задружних савеза народних република, да се стара о ширењу задруга, да прибира и објављује статистику о задругама Југославије, да надлежним органима државних власти даје мишљења и предлоге о свим питањима која се односе на задруге.

Члан 25

Срески, окружни (реонски), покрајински и земаљски пословни савези и главне задруге (чл. 23 ст. 3) оснивају се на основу одобрења правила од надлежних министарстава народне републике, а задруге и пословни савези, чија пословна територија обухвата две или више народних република, оснивају се на основу одобрења надлежног министарства Савезне владе.

Против одлуке, донете на основу овог члана, министарства народне републике има места жалби влади народне републике, а против одлуке савезног министарства Влади ФНРЈ.

Члан 26

Правила главних задружних савеза народне републике и аутономних покрајина одобрава и дозвољу за рад даје влада народне републике.

Правила Главног задружног савеза ФНРЈ одобрава и даје дозвољу за рад Влада ФНРЈ.

Без надлежног одобрења правила савези се не могу регистровати.

Надлежни орган доноси одлуку о одобрењу правила по слободној оцени, имајући при том у виду улогу задруга

у планској привреди. Правила се не смеју одобрити ако нису у складу са овим законом и са законом народне републике и ако постоје разлози који указују на то да задруга односно савез, чија су правила поднета на одобрење, нема за циљ задатке који су задругама намењени овим законом и Уставом ФНРЈ.

Члан 27

У року од месец дана по одобрењу правила пословни савези односно главне задруге морају се регистровати и то: срески и обласни (реонски) пословни савези код среског извршног одбора, односно градског извршног одбора на чијем подручју имају своја седишта, главни задружни савез и пословни савез аутономне покрајине код главног извршног одбора аутономне покрајине, главни задружни савез и пословни савези народне републике код комисије за задруге народне републике, Главни задружни савез ФНРЈ и задруге односно пословни савези чије пословање обухвата територије двеју или више народних република код Комисије за задруге ФНРЈ.

Члан 28

Законом народне републике прописале се задаци главног задружног савеза народне републике односно аутономне покрајине, задаци пословних савеза, поступак за учлањење новооснованих задруга и савеза у главни задружни савез, услови за чланство физичких лица у савезима и њихов број у управном и контролном одбору савеза у односима према претставницима задруга, као и начин држања скупштине.

VI

ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

1) Државни надзор

Члан 29

О развијању задруга, снабдевању и помоћи задругама старају се надлежна министарства према врсти пословања задруга. Министарства контролишу план рада задруга и дају им привредне и друге задатке.

За усклађивање рада појединих министарстава са задругама и савезима оснива се при Претседништву Владе ФНРЈ Комисија за задруге, а у народним републикама комисије за задруге при претседништву владе народне републике.

Надзор над радом задруге и пословних савеза, нарочито у погледу извршења привредног плана, врше, у оквиру своје надлежности, народни одбори по упутствима надлежних министарстава народне републике.

Надзор над извршењем задатака које су поједина министарства поставила задружним организацијама врше министарства која су те задатке поставила.

Главни задружни савези дужни су да надлежним надзорним државним властима на њихов захтев достављају препис извештаја о ревизији задруга или савеза, као и све податке о пословању задруга односно савеза. Поред тога главни задружни савези су дужни да изврше сваку ревизију коју надлежни државни органи буду захтевали.

Државни органи који врше надзор над задругама и задружним савезима имају право да пониште и измене закључке и обуставе деловање органа задруга и задружних савеза који су противни прописима и решењима државних органа, као и одредбама државног плана и даним производним задацима.

Против ових решења органи задруга и задружних савеза имају право жалбе на више државне органе.

2) Ревизија

Члан 30

Свака задруга и сваки савез мора примити ревизију читавог свог рада, имовине и свих књига и докумената коју врше стручни ревизори главног задружног савеза.

Своју дужност ревизор мора вршити савесно, по прописима закона и правилима за вршење ревизије.

Чланови управног и контролног одбора и службеници задруге односно савеза дужни су да ревизорима дају потпуна и тачна обавештења о свему што је потребно да се ревизија правилно и брзо врши.

Члан 31

Стручне квалификације, права и дужности ревизора, вршење ревизије, поступак са извештајем ревизије, као и

накнада трошкова ревизије регулисаће се законом и правилицима народне републике.

3) Казне

Члан 32

Лица која изврше крађу, утају, намерно уништење или оштећење задружне имовине и интереса задруге казниће се по постојећим законима.

Казне за прекршај закона, правила и скупштинских одлука прописује закон народне републике.

Новчане казне изречене по кривицама из става 1 и 2 овог члана предају се фонду за помагање задруга.

4) Повластице

Члан 33

Дужност је државних органа да помажу задруге које својим исправним и правилним задружним радом и доприносом у извођењу општег државног плана одговарају циљу и улози задруге. Та помоћ односи се на давање јевтиних новчаних кредита, на омогућавање употребе модерних и савршенијих средстава производње, на стручно подизање задружних кадрова, на повластице предвиђене овим законом итд.

Држава ће поклонити посебну пажњу задругама ратних инвалида, које овима треба да обезбеде рад и пристојан живот.

Члан 34

Задруге имају права да се пре свих поверилаца наплате из залогe која им је дата на име обезбеђења кредита.

Ове залогe задруге могу оставити на чување код дужника. Дужници који би заложене предмете скривали, продавали, трошили, кварили или отуђивали без претходног одобрења задруге одговараће за утају.

Члан 35

Пољопривредне машине, справе и алати, стока, семе и остала средства пољопривредне производње која су набављена на кредит код задруге не могу се узимати у попис за дуг све док их сопственик задрузи не исплати.

Члан 36

Судови су дужни да све тражбине задруга решавају као хитне ствари, а извршни органи дужни су да судске одлуке извршују најдаље у року од 15 дана од дана пријема.

Члан 37

Задруге и савези ослобођени су свих такса око оснивања, потврђивања правила, књига и обавеза по издатим кредитима, око оверавања потписа чланова управног одбора, преноса стоке и инвентара сопственика на сељачке радне задруге и уопште за све радње што их са државним властима имају.

Главни задружни савези народних република ослобођени су поштарине.

Члан 38

У циљу помагања задруга установљава се код Савезне планске комисије фонд за помагање задруга. Министарство финансија ће прописати уредбом начин финансирања фонда као и средства која се дају фонду на располагање.

Помоћи из фонда додељиваће Комисија за задруге на основу плана Савезне планске комисије.

Члан 39

Задружни ревизори главних задружних савеза имају право на бесплатну возњу на свим државним превозним средствима када путују службеним послом.

Правилник о коришћењу ове повластице прописаће Министар саобраћаја ФНРЈ у споразуму са Комисијом за задруге ФНРЈ.

Члан 40

У случају да задругар земљу коју је унео у сељачку радну задругу продаје, задруга, под једнаким условима, има првенство право куповине.

Члан 41

Ако сељачка радна задруга нема погодног места за подизање свог дома и других пољопривредних зграда може јој се у ту сврху дати бесплатна државна земља. Ако ове нема може јој се дати и земља других власника у којем

случају ће се власнику дати у замену државна или задружна земља исте вредности на другом месту. Када се о замени не може постићи споразум између власника и задруге одлуку ће донети комисија састављена према чл. 43 овог закона.

Члан 42

Сељачке радне задруге имају право да при провођењу мелиорације на својој земљи врше потребне радове и на приватној земљи, под условом да накнаде евентуалну штету. Ако извршене мелиорације доносе користи незадругарима, ови су дужни да накнаде задрузи сразмеран део учињених трошкова.

Процену настале штете и вредности извршених мелиорација врши комисија састављена према чл. 43 овог закона.

Члан 43

Распарчане и удаљене парцеле задругара које су унете у сељачку радну задругу, груписаће се у веће блокове погодне за машинску обраду. Задружни блокови образоваће се на оним местима где се претежно налази земљиште задругара. Стварање ових блокова вршиће се заменом парцела задругара изван блока са парцелом незадругара у блоку.

Разлика у вредности парцела које се замењују, а која не износи више од 10%, може се исплаћивати у новцу.

Спорови о власништву не задржавају замену.

Замена ће се вршити првенствено споразумно између задруге и власника. Уколико до споразума не дође, замену ће вршити комисија састављена од два претставника сељачке радне задруге, два претставника незадругара, по једног претставника месног и среског народног одбора и једног агронома кога ће одредити министарство пољопривреде народне републике. Комисија је дужна да код замене води рачуна како о интересима задруге и задругара тако и о интересима незадругара са којима земљиште замењује.

Противу решења ове комисије незадовољна страна може се жалити у року од осам дана окружном суду чија је одлука коначна. Суд је дужан да одлуку по овим жалбама доноси најдаље у року од 21 дана од дана пријема жалбе.

VII

ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 44

Ступањем на снагу овог закона престају да важе сви прописи који су противни овом закону.

Закони о задругама народних република донеће се у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 45

Постојеће задруге и савези дужни су да своја правила и свој рад саобразе овом закону и закону народне републике у року од шест месеци по ступању на снагу закона о задругама народне републике. За измену правила у овом случају довољна је проста већина присутних задругара без обзира на постојеће прописе.

Уколико неке од постојећих задруга или савеза немају услова за даљи рад неће се саображавати прописима овог закона, већ ће извршити ликвидацију. Исто ово важи и за задруге и савезе који своја правила и свој рад нису саобразили у одређеном року. Одлуку о овоме и рок за ликвидацију доноси онај орган који је надлежан да одобрава оснивање оваквих задруга и савеза на предлог главног задружног савеза народне републике, односно аутономне покрајине.

О томе коме ће се предати имовина на овај начин ликвидираних задружних установа одлучиће надлежна комисија за задруге.

Члан 46

Удружења, друштва и установе које у свом називу имају ознаку „задруга” или други израз који има исто значење а не потпадају под овај закон морају ову реч брисати из свог назива најдаље у року од шест месеци по ступању на снагу овог закона.

Удружења, друштва и установе које буду основане после ступања на снагу овог закона, а не потпадају под његове одредбе, не могу, изузев водних задруга, уносити у свој назив ознаку „задруга” нити коју другу реч која има исто значење.

Члан 47

Овај закон ступа на снагу осам дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

НАЦРТА ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ЗАДРУГАМА

Са крупним политичким и економским променама у нашој држави које су довеле до појаве и учвршћења широког и одлучујућег државног привредног сектора, изменила се улога и значај задруга. У новој народној републици задруге први пут могу да буду у пуној мери истинске организације радног народа и да послуже интересима даљег развијања народне привреде.

Пројект овог закона о задругама има за задатак да постави организационе и правне услове за развој и учвршћење наших задруга како би оне могле да одиграју одговарајућу улогу у изградњи наше напредне привреде и како би могле да послуже као чврст ослонац државе у заштићавању интереса радног народа.

Доношење закона о задругама налажу као хитну меру, осим тога, и следећи разлози:

1) задружне организације — како старе тако у знатној мери и нове — послују према старим правилима и према одредбама Закона о привредним задругама. Овај закон, који је донела профашистичка већина Стојадиновићеве скупштине, био је један од главних узрока нездравог стања у коме се у знатној мери налазило задругарство старе Југославије. Меркантилне, бирократске и често антидемократске методе рада, које се и данас могу срести у нашим задругама, потичу углавном из примене одредаба овог закона;

2) недовољно рашчишћени појмови и често конфузна пракса у односима између државног сектора привреде и органа народних власти с једне стране и задружних организација с друге.

Полазећи од основног става према задругама, пројект новог закона о задругама на јасан начин дефинише задругу као економску организацију радног народа и у духу Устава одређује оквире и смернице њеног деловања. Главна пажња посвећена је односима између државног сектора, односно органа државне власти, и задружног сектора при чему се задружне организације јављају као важан фактор повезивања претежно ситне сеоске и занатске привреде са државном трговином и производњом, фактор њиховог укупчавања у општи привредни план. Пројект закона о задругама

садржи ове основне и важне новине према старим принципима за организацију задруга:

1) Задруге су добровољне економске организације претежно радног народа које путем заједничког рада унапређују и повезују ситну сеоску и занатску привреду и развијају иницијативу народних маса за снабдевања и расподелу добара. Сходно општим задружним принципима задругари су међусобно равноправни. Проширена су права и компетенције скупштине задругара кроз коју ће доћи до изражаја најшири слојеви задружног чланства. На тај начин је обезбеђено пуно остварење иницијативе одоздо као једног од битних фактора за развој задруга.

2) Закон у првом реду предвиђа земљорадничке наивно-продајне, произвођачке и прерађивачке задруге, а као нову и важну врсту земљорадничких произвођачких задруга сељачке радне задруге, које се баве заједничким пољопривредним газдовањем.

3) У вези са тим истакнуто је још једно руководно начело које је нашло свој правни облик у закону: јачање базе задругарства —самих задруга и њихових најближих среских пословних савеза.

Нови закон саображава организацију задруга новом државном уређењу. У њему су предвиђени основни принципи реорганизације задруга, која је у пракси већ у великој мери извршена, те у том погледу одредбе закона формално санкционишу створено стање. С тим у вези закон предвиђа тесну везу задруга са органима државне управе који се баве остварењем привредних задатака. На тај начин задруге не виси у ваздуху него се непосредно везују на државни привредни сектор.

Да би закон омогућио јачање основних задруга, њихово заједничко снабдевање и што тешње повезивање са државном привредом, обратиће се пажња уједињавању задруга у пословне савезе. — По правилу пословни савези се организују у оквиру среза, али могу и у оквиру већих територијалних јединица, већ према врсти задруга. Како закон не предвиђа два или више степена пословних савеза, то ће ови срески пословни савези бити најчвршћа веза државне и задружне привреде. Главни савези предвиђени у закону имају само карактер ревизионих савеза, али помажу задругама и пословним савезима у њиховом раду саветима и старају се за одгој задружних кадрова.

Законом су постављени правни темељи за један од нових задружних облика, за сељачке радне задруге, које су се досада самоникло јављале у разним крајевима готово свих народних република. На тај начин Упутства које је израдила Комисија за аграрну реформу и колонизацију и Правила сељачких радних задруга која су недавно објављена претстављају са новим законом једну целину која ће повољно утицати на правилан развој ових задруга.

У одредбама о повластицама враћене су на снагу многе повластице које су задружне организације имале пре доношења Закона о привредним задругама од 1937 године, а поред њих предвиђене су и нове повластице.

Закон о задругама је у суштини оквиран, тј. он се ограничава само на основне одредбе које су од општег значаја по задругарство а од уобичајене задружне технике узети су само најнеопходнији елементи уколико су се могли прилагодити нових условима под којима се задруге развијају. Зато се закон и назива основним. С друге стране дата је пуна могућност народним републикама да у оквиру овога закона доносе своје законске прописе који ће регулисати рад задружних организација према специјалним условима односних народних република.

На тај начин, омогућујући спровођење у дело оних одредаба Устава које се тичу задруга, дати су и формално правни услов иза правилан однос задружних организација, органа државних власти и државног сектора привреде, за њихово што чвршће међусобно повезивање, што претставља највећу гаранцију, да ће задруге извршити задатке који се пред њих данас постављају на корист радних маса села и града и подизања народне привреде.

Претседник Привредног савета
и Министар индустрије

Борис Кидрич, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ЗАДРУГАМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА
Законодавни одбор

Број 111
22 јуна 1946 год.
Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 18, 19 и 21 јуна ове године, претресао је Предлог основног закона о задругама, достављен му од Претседника Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Законодавног одбора Савезног већа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

У уводу испод наслова брисати „I“.

Увод закона мења се и гласи: „Да би се остварили уставни прописи о просвећивању нарочите пажње и о пружању помоћи народним задружним организацијама;

да би се ојачала и убрзала изградња задруга, како би оне могле постати чврст ослонац државе у заштићавању интереса радног народа;

да би се задружним организовањем привредна снага сеоске и занатске привреде корисно употребила и укључила у општи државни привредни план;

да би се пружила нарочита заштита и помоћ сиромашном и средњем сељаку; и

да би се правило организовало снабдевање најширих народних слојева“.

Изнад члана 1 ставити „I“ и испод тога ставити „Опште одредбе“.

Члан 1, став 1, у последњем реду уместо речи „на организовању“ ставити „у организовању“.

У трећем ставу, у првом реду, уместо речи „државе“ ставити реч „држави“.

У трећем ставу, други ред, после речи „плана“ брисати запету и додати речи „и у јачању“. У трећем реду после речи „града“ ставити тачку, а потом додати речи „Оне су“.

Четврти став члана 1 постаје члан 2.

Члан 2 постаје члан 3.

Члан 3 постаје члан 4. У четвртном реду уместо речи „интерес“ ставити реч „камату“.

Члан 4 постаје члан 5. У четвртном ставу, у првом реду, иза речи „земљорадничке“ брисати запету. У петом ставу, у првом реду, уместо речи „Занатске“ ставити реч „Занатлијске“. У седмом ставу на крају иза речи „зграда“ брисати тачку и додати речи „за своје чланове“.

У поднаслову „1)“ писати „1.“.

Члан 5 постаје члан 6. Став четврти овог члана постаје став други, а став други постаје став четврти, мења се и гласи: „За оснивање сељачке радне задруге извршни одбор окружног односно обласног народног одбора даје своје мишљење а одлуку о оснивању доноси у првом степену министар пољопривреде народне републике“.

Члан 6 постаје члан 7.

Члан 7 постаје члан 8.

У поднаслову број „2)“ писати „2.“.

Члн 8 постаје члан 9. Други став се брише. У трећем ставу на крају иза речи „задругу“ место тачке ставити запету и додати речи „а право одлучивања у задрузи имају сви задругари који су навршили 16 година старости“.

Члан 9 постаје члан 10.

Члан 10 постаје члан 11. Прва реченица другог става мења се и гласи: „Чланови сељачких радних задруга уносе у задругу и своју земљу према одредбама правила, изузев окућнице од најмање једне четвртине хектара до највише једног хектара, куће за становање и привредних зграда које су им потребне за лично газдинство. Они уносе у задругу стоку и инвентар према одлуци скупштине“.

Друга реченица овог става постаје став трећи.

Члан 11 постаје члан 12. Прва реченица другог става мења се и гласи: „Сваки члан може иступити из задруге кад хоће, на начин прописан правилима“.

Члан 12 постаје члан 13.

Члан 13 постаје члан 14.

Први став члана 14 постаје члан 15, а други став члана 14 постаје члан 16.

У поднаслову број „3“ писати „3.“.

Члан 15 постаје члан 17. У трећем ставу, у петом реду, после речи „задругара“ ставити тачку и брисати остатак реченице.

Члан 16 постаје члан 18.

Члан 17 постаје члан 19.

Члан 18 постаје члан 20.

У поднаслову број „4“ писати „4.“.

Члан 19 постаје члан 21. У првом ставу, у другом реду, уместо речи „предмету“ ставити реч „природи“.

Члан 20 постаје члан 22.

Члан 21 постаје члан 23. У другом ставу уместо речи „ликвидацији и фузији“ ставити речи „престанку и спајању“, а у трећем реду број „2/3“ ставити „две трећине“. У трећем ставу, у шестом реду, уместо „(чл. 25)“ ставити „(чл. 27)“.

Члан 22 постаје члан 24. У четвртном и петом реду уместо речи „код којег је задруга регистрована“ ставити речи „који је одобрио оснивање задруге“.

Члан 23 постаје члан 25. Први став мења се и гласи: „Све земљорадничке задруге на територији једног среза, селачких радних задруга, могу се удружити у срески пословни савез према врсти послова које обављају. По потреби срески пословни савез може обухватити два и више срезова који чине једно привредно подручје (реон)“.

Члан 24 постаје члан 26. У осмом реду после речи „задругама“ ставити запету и брисати реч „Југославије“.

Члан 25 постаје члан 27, мења се и гласи: „Срески, окружни (реонски), покрајински и земаљски пословни савези и главне задруге (чл. 25 ст. 4) оснивају се на основу правила одобрених од стране надлежних министарстава народне републике, а задруге и пословни савези, чија пословна територија обухвата две или више народних република, оснивају се на основу одобрења надлежног министарства Савезне владе.“

Против одлуке министарства народне републике, донете на основу овог члана, има места жалби влади народне републике, а против одлуке савезног министарства Влади ФНРЈ“.

Члан 26 постаје члан 28. Први став мења се и гласи: „Правила главног задружног савеза народне републике и

аутономне покрајине одобрава влада народне републике која му даје и дозволу за рад“.

Други став мења се и гласи: „Правила Главног задружног савеза ФНРЈ онобрава Влада ФНРЈ која му даје и дозволу за рад“.

Члан 27 постаје члан 29.

Члан 28 постаје члан 30.

Под VI у поднаслову „1)“ писати „1.“.

Члан 29 постаје члан 31. У првом ставу, у другом реду, уместо речи „надлежна министарства“ ставити речи „министарства надлежна“. У другом ставу на крају после речи „републике“ брисати тачку и додати речи „чија права и дужности прописује уредбом Влада ФНРЈ односно влада народне републике“. У шестом ставу, у трећем реду, брисати речи „и измене“, а уместо речи „деловање“ ставити реч „акте“. У четвртном реду после речи „противни“ додати реч „закону“.

У поднаслову број „2)“ писати „2.“.

Члан 30 постаје члан 32. Први став мења се и гласи: „Рад, имовина и све књиге и документа сваке задруге и сваког савеза подлежи обавезно ревизији коју врши главни задружни савез преко својих стручних ревизора“. У другом ставу у другом реду после свезе „и“ додати „по“.

Члан 31 постаје члан 33. У четвртном реду брисати речи „и правилницима“.

У поднаслову број „3)“ писати „3.“.

Члан 32 постаје члан 34. На крају првог става уместо речи „законима“ додати речи „прописима о заштити опште-народне имовине“. Други став мења се и гласи: „Казне за прекршај закона као и правила, правилника и одлука скупштине задругара прописује закон народне републике“.

У поднаслову број „4)“ писати „4.“.

Члан 33 постаје члан 35. Први став мења се и гласи: „Дужност је државних органа да помажу задруге које својим исправним и правилним задружним радом и доприносом у извођењу општег државног плана одговарају циљу и улози задруге. Та помоћ састоји се у давању јевтиних новчаних кредита, у омогућавању употребе модерних и савршенијих средстава производње, у стручном подизању задружних кадрова и у повластицама предвиђеним овим законом итд.“.

Члан 34 постаје члан 36.

Члан 35 постаје члан 37. У последњем реду уместо речи „задрузи не исплати“ ставити речи „не исплати задрузи“.

Члан 36 постаје члан 38, мења се и гласи: „Судови су дужни да све тражбине задруга решавају као хитне ствари, а извршењу судске одлуке има се одмах приступити”.

Члан 37 постаје члан 39, мења се и гласи: „Задруге и њихови савези ослобођени су свих такса око оснивања, потврђивања правила и књига и око оверавања потписа чланова управног одбора.

Поред тога сељачке радне задруге ослобођене су такса око преноса стоке и инвентара сопственика на њих и уопште такса за све радње које оне имају са државним властима”.

Члан 38 постаје члан 40, мења се и гласи: „У циљу помагања задруга установљава се фонд за помагање задруга.

Влада ФНРЈ на предлог Министра финансија ФНРЈ прописаше уредбом начин образовања, руковања и располагања овим фондом”.

Члан 39 брише се.

Члан 40 постаје члан 41. У првом реду после речи „задругар“ додаје се реч „продаје“. У другом реду брише се реч „продаје”.

Члан 41 постаје члан 42.

У трећем реду уместо речи „дати бесплатна” писати „бесплатно дати”.

У четвртном реду после речи „нема“ ставити запету.

У петом реду после речи „власника” ставити запету, а у последњем реду уместо броја „43“ ставити број „44”.

Члан 42 постаје члан 43.

У другом ставу, у другом реду, уместо „чл. 43“ ставити „чл. 44”.

Члан 43 постаје члан 44.

У четвртном ставу, у петом и десетом реду, уместо речи „незадругара” ставити реч „власника”.

У петом ставу, у трећем реду, после речи „суда“ ставити запету, у истом реду брисати реч „да”.

У четвртном реду уместо речи „доноси“ ставити реч „донети”, а у петом реду уместо речи „од 21 дана” ставити „од 21 дан”.

Овом члану додаје се нов став шести који гласи: „Ближе одредбе о формирању и пословању ове комисије прописаше закон народне републике”.

Члан 44 постаје члан 45.

У првом ставу, у првом и другом реду, уместо речи „да важе” ставити реч „важити”.

Члан 45 постаје члан 46. У првом ставу, у првом реду, брише се „да”. У другом реду уместо речи „саобразе” ставити реч „саобразити”. У шестом реду после речи „задругара” ставити запету. У другом ставу, други ред, после речи „рад” ставити запету.

Члан 46 постаје члан 47. У првом ставу, у петом реду, уместо речи „шест месеци” ставити речи „три месеца”.

Члан 47 постаје члан 48, мења се и гласи: „Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ”.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Добривоје Радосављевић.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Већа народа

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Нинко Петровић, с. р., Добривоје Радосављевић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Панко Брашнар, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Милан Поповић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Срећко Жумер, с. р., Милош Царевић, с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Томо Чиковић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ЗАДРУГАМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ
Законодавни одбор
Број 123
26-VI-1946 год.
Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Савезног већа на својим седницама од 18, 19 и 24 јуна ове године, претресао је нацрт Основног

закона о задругама, достављен му од Претседника Савезног већа, а који је на основу члана 63 Устава доставио Претседник Привредног савета и Министар индустрије ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ. После свестраног проучавања горњег законског нацрта, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор који је у сагласности са Редакционим одбором Већа народа, на основу измена и допуна, усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа, који је напред приложен).

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Иван Гранђа.

Секретар
Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Савезног већа

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., др Милош Московљевић, с. р.,
Михаило Ђуровић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Иван Гранђа, с. р., Месуд Хотић, с. р., инж. Јоцић Живојин, с. р., Лампрет Јоже, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

(ПРЕДЛОГ НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА МОШЕ ПИЈАДЕ
И МИЛА ПЕРУНИЧИЋА)

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Ниже потписаним народним посланицима част је поднети, у смислу члана 63 Устава и члана 36 Пословника Савезног већа, Савезном већу Предлог закона о Президијуму Народне скупштине ФНРЈ.

Привремена народна скупштина била је донела Закон о Претседништву Уставотворне скупштине. Са свршетком рада Уставотворне скупштине тај се закон угасио и он не може послужити за Президијум, а није га могуће ни изменама и допунама сагласити са Уставом према члану 136 Устава. Због тога, да би рад Президијума почивао не само на одредбама Устава, него и на посебном закону, подносимо приложени законски предлог.

Овај законски предлог углавном или понавља или разрађује одредбе које се о Президијуму налазе у Уставу.

Како у пракси ужи Президијум има низ репрезентативних или извршних послова за које није потребно окупљање целог Президијума на седницу, то се у члану 3 предлога ужи Президијум, састављен од Претседника, шест потпретседника и Секретара, означаје као Претседништво Президијума.

У члану 4 наведени су на основу Устава, а нарочито на основу његовог члана 74 послови и права која врши Президијум. Већина тачака у том члану узета је из члана 74 Устава, тачка 18 заснива се на члану 77 Устава, трећи став, а само тачка 21 је нова. Ради се о томе да се Президијуму омогући

да по извесним питањима и мерама које нису у надлежности Савезне владе може издавати указе, уколико за то добије овлашћење Скупштине. Ради се о питањима и мерама које нису у компетенцији Владе, а која такође не траже да буду решена путем закон, него би била довољна одлука Президијума, донета на основу овлашћења саме Скупштине.

У члану 5 одређује се да се Президијум бира за време за које је изабрана сама Скупштина, што је у Уставу пропуштено да се установи.

Члан 6 предлога, који говори о одговорности Президијума, преузет је из члана 75 Устава.

Полазећи од досадашње праксе спровођене кроз Претседништво АВНОЈ-а, Привремене народне скупштине и Уставотворне скупштине, члан 7 предлога предвиђа које послове може Президијум пренети на Претседништво Президијума.

Члан 9 предлога предвиђа да Президијум за вршење појединих послова може образовати одељења и одборе, а члан 10 одређује да Президијум доноси правилник о свом унутрашњем устројству.

Част нам је замолити Савезно веће да са овим законским предлогом изволи поступити по одредбама Пословника Савезног већа.

29 јуна 1946 године,
у Београду

Предлагачи:

Моша Пијаде, с. р.
народни посланик

Миле Перуничић, с. р.
народни посланик

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Члан 1

Президијум Народне скупштине ФНРЈ сачињавају претседник, шест потпретседника, секретар и највише 30 чланова.

Члан 2

Президијум Народне скупштине бира се на заједничкој седници Савезног већа и Већа народа Народне скупштине.

ФНРЈ, тајним гласањем на основу кандидатских листа већином гласова, ако седници присуствује већина народних посланика.

Члан 3

Претседник, потпретседник и секретар чине Претседништво Президијума.

Члан 4

Президијум Народне скупштине ФНРЈ врши у име Народне скупштине, а у смислу одредаба Устава ФНРЈ, следећа права:

1) претставља у земљи и према иностранству народни и државни суверенитет Федеративне Народне Републике Југославије;

2) сазива заседања Народне скупштине ФНРЈ;

3) распушта Народну скупштину ФНРЈ у случају неслагласности домова о законском предлогу;

4) расписује изборе за Народну скупштину ФНРЈ;

5) оцењује сагласност закона република са Уставом ФНРЈ и савезним законима, уз накнадну потврду Народне скупштине ФНРЈ, а на захтев Владе ФНРЈ, президијума народне скупштине република, Врховног суда ФНРЈ, Јавног тужиоца ФНРЈ и по сопственој иницијативи;

6) оцењује сагласност са Уставом ФНРЈ, савезним законима, уредбама, упутствима и наредбама Савезне владе аката влада народних република које Савезна влада обустави у смислу чл. 131 Устава ФНРЈ;

7) даје обавезна тумачења савезних закона;

8) проглашује изгласане законе;

9) врши право помиловања према прописима закона;

10) додељује одликовања и почасна звања Федеративне Народне Републике Југославије према прописима закона;

11) ратификује међународне уговоре, уколико то не врши Народна скупштина ФНРЈ;

12) поставља и опозива на предлог Владе ФНРЈ амбасадоре, изванредне посланике и опуномоћене ministre у страним државама;

13) прима акредитивна и опозивна писма код њега акредитованих дипломатских претставника страних држава;

14) проглашује општу мобилизацију и ратно стање у случају оружаног напада на Федеративну Народну Репу-

блику Југославију, или у случају потребе непосредног извршења међународних обавеза Федеративне Народне Републике Југославије према Међународној организацији мира или некој савезничкој земљи;

15) поставља и разрешава на предлог Претседника Владе ФНРЈ поједине чланове Владе у времену између два заседања Народне скупштине, уз накнадну потврду Народне скупштине;

16) одређује заменике члановима Владе ФНРЈ на предлог Претседника Владе;

17) на предлог Претседника Владе ФНРЈ мења, спаја и укида постојећа министарства и комитете у времену између заседања Народне скупштине ФНРЈ и уз њену накнадну потврду;

18) у времену између заседања Народне скупштине ФНРЈ позива на одговорност и прима и тражи полагање рачуна о раду Владе ФНРЈ;

19) проглашује предузећа и установе републиканског значаја предузећима и установама општедржавног значаја;

20) расписује народни референдум у питањима из надлежности Федеративне Народне Републике Југославије на основу одлуке Народне скупштине ФНРЈ или на предлог Владе ФНРЈ;

21) издаје указе о питањима и мерама за које га овласти Народна скупштина ФНРЈ, а које нису у надлежности Владе ФНРЈ;

22) врши све остале послове који су другим законима стављени у његову надлежност.

Члан 5

Президијум Народне скупштине ФНРЈ се бира на време на које је изабрана Народна скупштина ФНРЈ.

У случају распуштања Народне скупштине Президијум врши дужност до избора новог Президијума.

Члан 6

Президијум Народне скупштине ФНРЈ одговара за свој рад Народној скупштини ФНРЈ. Народна скупштина ФНРЈ може опозвати Президијум и изабрати нов, као и разрешити дужности поједине чланове Президијума и изабрати нове и пре истека времена за које су изабрани.

Члан 7

Президијум Народне скупштине ФНРЈ може функције из члана 4 овог закона пренети на Претседништво Президијума, осим функција из тач. 3, 4, 5, 15, 16, 18, 20 и 21 истог члана.

Члан 8

У пословима из своје надлежности Президијум издаје указе, упутства и решења.

Указе и упутства Президијума потписује претседник и секретар.

Члан 9

Президијум може за вршење појединих послова из своје надлежности образовати своја одељења и одборе састављене или руковођене од чланова Президијума.

Члан 10

Унутрашње устројство Президијума одређује се ближе пословником који прописује Президијум.

Члан 11

Овај закон ступа на снагу осми дан по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ“.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Број 123

29-VI-1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Већа народа на својој седници од 29 јуна ове године, претресао је Предлог закона о Президијуму Народне скупштине ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Законодавног одбора Савезног већа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

Члан 2. У трећем реду иза „ФНРЈ“ ставити тачку и све остало брисати.

У члану 4, у првом ставу, у трећем реду, иза речи „права“ додају се речи „односно послове“.

У тачки 5) овога члана, у првом реду, уместо речи „сагласност“ треба писати „сагласност“; у тач. 6) на крају четвртог реда иза речи „Устава“ брисати „ФНРЈ“.

Додаје се нова тачка 8) која гласи: „поништава или укида уредбе, упутства, наредбе и решења Савезне владе, ако нису у сагласности са Уставом и савезним законима“.

Тачка 8) постаје тачка 9), тачка 9) постаје тачка 10), тачка 10) постаје тачка 11), тачка 11) постаје тачка 12), и тако даље све до тачке 22) која постаје тачка 23).

Нова тачка 19) мења се и гласи: „између два заседања Народне скупштине ФНРЈ врши права Народне скупштине у погледу одговорности и полагања рачуна Владе ФНРЈ о њеном раду“.

Нова тачка 20). У првом реду иза речи „проглашује“ додаје се „на предлог Владе ФНРЈ“.

Члан 5. У првом и другом реду уместо „на“ ставити „за“.

Члан 6. У другом реду иза речи „Народној скупштини“ брисати „ФНРЈ“.

Члан 7 мења се и гласи: „Президијум Народне скупштине ФНРЈ може функције из члана 4 овог закона пренети на Претседништво Президијума, осим функција из тачке 3), 4), 5), 6), 16), 19), 21) и 22) истог члана“.

У члану 8, у другом ставу, у првом реду, место речи „потписује“ писати реч „потписују“.

Члан 10 мења се и гласи: „Унутрашње устројство Президијума одређује се правилником који прописује Президијум“.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Тоне Хафнер.

Претседник

Законодавног одбора

Секретар

Већа народа

Др Душан Братић, с. р.

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Нинко Петровић, с. р., Добривоје Радосављевић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Панко Брашнарлов, с. р., др Јосип Хрччевић, с. р., Митар Бакић, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Милан Поповић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Срећко Жумер, с. р., Јосип Рус, с. р., Томо Чиковић, с. р., Милош Царевић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ПРЕЗИДИЈУМУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Број 130

1-VII-1946 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Савезног већа на својој седници од 29 јуна ове године претресао је Предлог закона о Президијуму Народне скупштине ФНРЈ, достављен му од Претседника Савезног већа, а који су, на основу члана 63 Устава и члана 36 Пословника Савезног већа, поднели Савезном већу Народне скупштине ФНРЈ народни посланици Савезног већа Моша Пијаде и Миле Перуничкић.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који

је у сагласности са Редакционим одбором Законодавног одбора Већа народа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа, који је напред приложен).

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Филип Лакуш.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Савезног већа

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., др Милош Московљевић, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Месуд Хотић, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Живојин Јоцић, с. р., Мара Нацева, с. р., Јоже Лампрет, с. р., Лајчо Јарамазовић, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О КОНВЕРЗИЈИ ПРЕДРАТНИХ УНУТРАШЊИХ ДРЖАВНИХ ДУГОВА И ОБАВЕЗА

Члан 1

У циљу регулисања свих предратних државних дугова и обавеза, плативих у динарима, издају се обвезнице новог државног 3% конвертованог дуга.

Члан 2

Новим обвезницама конвертоваће се:

1) предратни унутрашњи државни дугови у хартијама од вредности, као и по текућим рачунима код државних кредитних предузећа, плативи у динарима, а настали и остварени до 18 априла 1941 закључно, без обзира на држављанство односно седиште повериоца и без обзира где се хартије налазе;

2) други државни и државом гарантовани дугови и обавезе, настали и остварени до 10 априла 1941 закључно, за које донесе одлуку Влада ФНРЈ на предлог савезног Министра финансија.

Члан 3

(1) Вредност свих државних дугова и обавеза, по члану 2 овог закона утврдиће се са стањем на дан 18 априла 1941 по условима који су важили тога датума, узимајући као вредност обвезнице важећу званичну курсну вредност која је важила у месецу априлу 1941 године.

(2) Дугови и обавезе, уколико гласе на страну валуту, преводе се у старе југословенске динаре по уговореном односно утврђеном курсу, а ако овај уговором није утврђен, по званичном курсу који је важио у месецу априлу 1941.

(3) За вредност обвезница старих српских предратних дугова узима се, да је једнака истој вредности у старим југословенским динарима. Код лозова се узима као вредност износ предвиђен за исплату у случају амортизације ових лозова о првом року који је претходио 5 априлу 1941.

(4) Уколико је у износ дуга урачуната и камата, а доспелост за исплату била после 18 априла 1941, дуг се има смањити за износ камате за време од 18 априла 1941 до рока доспелости обавезе. Ако је каматна стопа непозната, дисконтовање ће се извршити са 5%.

(5) Доспели а неплаћени ануитети и камате по текућим рачунима или по хартијама од вредности, на које се камата не плаћа на бази купона, уколико нису застарели до 18 априла 1941 нити урачунати у капитал дуга, додаће се износу дуга на дан 18 априла 1941 године. Исто тако поступиће се и са текућом каматом по хартијама од вредности, на које се камата плаћа на бази купона, за време од првог рока доспелости купона за исплату који је претходио 18 априлу 1941 године.

Члан 4

Износ дуга утврђен према претходном члану прерачунава се по пропису става 1) Закона о регулисању предратних обавеза од 27 октобра 1945 године, тј. за 10 старих југословенских динара 1 динарДФЈ.

Члан 5

(1) На прерачунате износе по члану 4 овог закона обрачунава се 3% годишње прост интерес за време од 9 маја 1945 године до 1 октобра 1946 године.

(2) Добијени износ камате додаје се износу дуга утврђеном по члану 3 и 4 овог закона.

(3) За време од 18 априла 1941 године до 9 маја 1945 године не признаје се камата.

Члан 6

(1) Све државне хартије од вредности обухваћене чланом 2 овог закона повлаче се из оптицаја.

(2) Све обавезе и дугови по текућим рачунима закључују се са стањем на дан 1 октобра 1946 године обрачунатим у смислу члана 4 и 5 овога закона.

(3) Противвредност дугова и обавеза из члана 2 обрачуната по члану 4 и 5 овога закона замењује се новим државним обвезницама 3% конвертованог дуга.

(4) Изузетно од прописа претходног става дугови код државних кредитних предузећа регулисаће се између Министарства финансија ФНРЈ и односних поверилаца преко текућег рачуна.

(5) На исти начин, а преко текућег рачуна једног државног кредитног предузећа, регулисаће се и дугови и обавезе из тачке 2 члана 2 овог закона за које Министар финансија ФНРЈ донесе одлуку.

Члан 7

(1) У сврху замене имаоци државних хартија од вредности поднеће у првом реду оригиналне хартије снабдевене свим купонима који доспевају за исплату после 18 априла 1941 године.

(2) Уколико су имаоци предали своје хартије од вредности, поднеће приликом тражења замене, потврде о извршеној предаји тих хартија.

(3) Повериоци по текућим рачунима и осталим обавезама, приликом регулисања дуга поднеће поред извода текућег рачуна и сва остала документа која су служила као гаранција за поменуто потраживање, као и обрачун у смислу члана 4 и 5 овог закона.

Члан 8

Конфисковане хартије од вредности и потраживања у корист државе предаће се Одељењу државних дугова Министарства финансија ФНРЈ и оне се неће замењивати.

Члан 9

Укупан износ, који обухвата целокупно потраживање по члану 2 овог закона једног истог физичког или правног лица, обрачунат по члану 5 овог закона, исплатиће се повериоцу одједном на следећи начин:

- 1) у обвезницама — суме деливе са 500.— динара;
- 2) у готову — износи односно остаци испод 500.— динара.

Члан 10

Доспели а наплаћени купони, згодици и амортизоване обвезнице, уколико нису застарели до 18 априла 1941 године, исплатиће се у готовом, према последњим уговорним вредностима сходно члану 3 и 4 овога закона.

Члан 11

Конверзија предвиђена овим законом извршиће се у времену од 1 октобра 1946 године до 31 децембра 1947 године. После овога рока сви непријављени дугови и обавезе гасе се.

Члан 12

(1) Обвезнице новог конвертованог дуга носе 3% камате годишње која се рачуна уназад а доспева 1 октобра сваке године.

(2) камата почиње тећи од 1 октобра 1946 године, а први купон доспева за исплату 1 октобра 1947 године.

Члан 13

(1) Обвезнице ће се амортизовати у року од 30 година.

(2) Амортизација ће се извршити једанпут годишње, путем извлачења исплатом по номинали 1 октобра сваке године. Амортизација почиње 1 октобра 1947 године.

(3) Извлачење ће се вршити најдоцније до септембра сваке године.

(4) Извучене обвезнице престају носити камату од првога народног рока плаћања купона који пада после вучења. Свака обвезница поднета на наплату мора бити снабдевена свим недоспелим купонима.

(5) Обвезнице које буду припале држави ма по ком другом основу употребиће се за увећану амортизацију.

Члан 14

Износи потребни за исплату интереса и амортизацију обвезница уносиће се сваке године у државни буџет.

Члан 15

(1) Обвезнице и њихови купони ослобођени су свих државних дажбина.

(2) Све процесне радње у вези са емисијом и службом по обвезницама овога зајма ослобођене су свих такса сем поштанских.

Члан 16

Ненаплаћени купони застаревају за две године од рока доспелости за исплату, а амортизоване обвезнице за пет година од дана доспелости за исплату по извлачењу.

Члан 17

(1) Обвезнице гласе на доносиоца и издају се у комадима од по номиналних пет стотина, хиљаду и десет хиљада динара.

(2) Текст и облик обвезница утврдиће Министар финансија ФНРЈ.

Члан 18

Обвезнице овога дуга морају се примати на име кауције на свим државним благајнама по номиналном износу. У ове обвезнице могу се улагати дугорочна средства, у смислу члана 5 Закона о уређењу и деловању кредитног система као и имовина малолетника.

Члан 19

(1) Службу по овом дугу врши Министарство финансија ФНРЈ.

(2) Министар финансија ФНРЈ одредиће на којим ће се местима вршити исплата купона и амортизованих обвезница.

Члан 20

Дефинитивни амортизациони план и коначни износ стања 3% конвертованог дуга донеће савезни Министар финансија до 1 јула 1948 године.

Члан 21

Све одлуке којима су поједини државни дугови и обавезе из члана 2 овог закона регулисани на други начин стављају се ван снаге.

Члан 22

Министар финансија ФНРЈ прописиће Правилником ближе одредбе за примену овог закона.

Члан 23

Овај закон ступа на снагу од дана објављивања у „Службеном листу ФНРЈ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О КОНВЕРЗИЈИ ПРЕДРАТНИХ УНУТРАШЊИХ ДРЖАВНИХ ДУГОВА И ОБАВЕЗА

У сређивању финансијских прилика у новој држави приступа се сада и регулисању југословенског државног унутрашњег дуга. Признавши у начелу ове обавезе, данашња народна власт сматра да се и оне имају уредити у оном духу и на оним основама, како је то било учињено приликом извођења досадашњих важних финансијских мера. Питање је, дакле, да се уређење унутрашњих државних обавеза доведе у склад са већ предузетим и извршеним мерама, које су се односиле на обавезе приватног карактера.

Тако, према овом предлогу закона регулисање свих предратних државних дугова и обавеза врши се путем опште конверзије. Конверзија се састоји у томе што се сви дугови и обавезе свде на једно одређено стање, затим се прерачунавају на јединственој бази и новостворено стање постаје јединствена обавеза државе, како по своме обиму тако и по своме облику.

У погледу обима конверзија се, као што је речено, простира на све предратне унутрашње државне дугове у ужем смислу, тј. на оне изражене хартијама од вредности и по текућим рачунима, као и на друге државне и државом гарантоване дугове и обавезе, настале до 18 априла 1941, за које донесе одлуку Влада ФНРЈ на предлог савезног Министра финансија.

Речено је да се регулисање државних обавеза има да изведе у духу и на основу оних мера којима су већ решена финансијска питања од битне важности. У томе погледу одговарајућа одредба Закона о регулисању предратних обавеза указала је на пут којим се и у овом питању мора ићи. Стога је за базу прерачунавања узет однос вредности одређен у ставу 1 чл. 1 поменутог закона, што значи да се за утврђивање нове државне обавезе износи државних дугова и обавеза са стањем од 18 априла 1941 обрачунавају по односу 10 предратних динара равно 1 данашњем динару. С друге стране, у погледу дугова претстављених државним хартијама од вредности предлог закона предвиђа да се вредност ових дугова своди на њихову званичну курсну вредност која је важила у месецу априлу 1941.

Регулисање обавеза односи се на државне обавезе које су биле плативе у динарима. Међутим, било је и таквих обавеза које су биле плативе у динарима а гласиле су на страну монету. За њих је предвиђено да се имају превести у предратне динаре било по уговореном курсу, уколико је исти постојао, било по званичном курсу који је важио за месец април 1941, а затим прерачунати по одређеном односу.

Изузетно за предратне иностране српске дугове предвиђа се паритетни курс између номиналне монете и предратног југословенског динара.

Други важан елемент конверзије јесте каматна стопа. Највећи део државних обавеза које се регулишу носе камату. По овом предлогу закона узета је стопа од 3% годишње као реална, с тим да камата почиње тећи од 1 октобра 1946. Како је служба по југословенским државним дуговима престала почетком априла месеца 1941, поставило се питање како ће се поступити са доспелом а неплаћеном каматом за време од 18 априла 1941 до дана васпостављања службе, тј. до 1 октобра 1946. Закон је овде морао да води рачуна о раније донетим одлукама и стога је поменуто питање решено на следећи начин: а) доспела а неплаћена камата у времену од 18 априла 1941 до 9 маја 1945 према одговарајућим прописима имала се пријавити као ратна штета. Према томе, дуг државе по том основу не узима се у обзир приликом конверзије; б) доспела а неплаћена камата у времену од 9 маја 1945 до 1 октобра 1946 обрачунава се у висини од 3% годишње на прерачунате износе капитала дуга. Тако добијени износ камате додаје се као номинални капитал прерачунатом износу дуга.

Што се тиче доспелих а неплаћених ануитета и камата по текућим рачунима или по хартијама од вредности на које се камата не плаћа на бази купона уколико нису застареле до 18 априла 1941 нити урачунати у капитал дуга, њихов износ додаје се номиналном износу дуга за прерачунавање. Исто тако и текућа камата по хартијама од вредности која се плаћа на бази купона, за време од последњег рока доспелости до 18 априла 1941, додаје се номиналном износу за прерачунавање.

Доспели а ненаплаћени купони, згодици и амортизоване обвезнице, уколико нису застареле од 18 априла 1941, исплаћују се у готову.

Утврђено стање југословенског државног унутрашњег дуга на дан 18 априла 1941 године као и призната доспела

а неплаћена камата, пошто се прерачунају по утврђеном односу, сачињавају нови унутрашњи дуг ФНРЈ. У исплату овог дуга држава ће издати својим повериоцима обвезнице новог државног конвертованог дуга (чл. 1 закона). Ради тога биће повучене из оптицаја све државне хартије од вредности, које су претстављале обавезу државе у предатним динарима. У истом циљу биће сви дугови по текућим рачунима, односно и све оне обавезе које нису биле претстављене хартијама од вредности, пошто се по њима изврши прерачунавање, исплаћени новим обвезницама. Овде је, међутим, учињен изузетак. Отступајући од опште одредбе, да се сви дугови и обавезе имају исплатити новим 3% државним обвезницама, закон предвиђа да се дугови код државних кредитних предузећа регулишу између Министарства финансија ФНРЈ и односних поверилаца преко текућег рачуна. Исто тако, остављена је могућност Министру финансија ФНРЈ да својом одлуком регулише преко текућег рачуна и извесне друге државне обавезе, које Влада ФНРЈ буде признала као такве.

Нове обвезнице гласе на доносиоца и носе 3% камате годишње плативе уназад 1 откобра сваке године. Камата почиње тећи од 1 октобра 1946 а први купон доспева за исплату 1 откобра 1947.

Обвезнице ће се амортизовати у року од 30 година почев од 1 октобра 1947. Амортизација се врши извлачењем, тако да се исплата амортизованих обвезница врши по номиналу. Обвезнице новог дуга које буду припале држави ма по ком основу употребитиће се за увећану амортизацију.

Служба по обвезницама конвертованог дуга гарантована је одредбом закона, по којој се суме потребне за ту сврху имају сваке године предвиђати у буџету расхода. Као посебна повластица за ове обвезнице дато је ослобођење од свих државних дажбина. Поред тога обвезницама се признаје право да се морају примати у кауцију на свима државним благајнама и то по номиналном износу, затим да се могу улагати у дугорочна средства, у смислу члана 5 Закона о уређењу и деловању кредитног система, као и имовина малолетника.

Замена обвезница вршиће се на основу поднетих старих обвезница, односно потврда о депоновању обвезница. Закон предвиђа да се износи испод 500 динара као и разлике до 500 динара, које се покажу приликом прерачунавања плаћају у готову.

Најзад, законом је одређено да се конверзија свих дугова и обавеза у питању има извршити у времену од 1 октобра 1946 до 31 децембра 1947.

У низу мера које је народна власт предузела за финансијску обнову земље конверзија југословенских државних дугова и обавеза претставља важан корак ка дефинитивном уређењу финансијских прилика. Увођење тих дугова и обавеза на вредност која одговара и фискалним и социјалним и кредитно-политичким захтевима с једне стране, као и њихова унификација с друге стране, битна су обележја конверзије. Јединственошћу унутрашњег дуга и каматне стопе уклања се из оптицаја свеколико шаренило државних хартија од вредности које је постојало пре рата. Може се рећи да ће конверзија послужити за стварање солидне базе за будуће државне кредитне мере.

Министар финансија

Сретен Жуковић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О КОНВЕРЗИЈИ ПРЕДРАТНИХ УНУТРАШЊИХ ДРЖАВНИХ ДУГОВА И ОБАВЕЗА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Број 147

13 јула 1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 10 и 12 јула ове године, претресао је Предлог закона о конверзији предратних унутрашњих државних дугова и обавеза, достављен му од Претседника Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања овог законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је

у сагласности са Редакционим одбором Савезног већа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, а који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

Члан 1. У првом реду, иза речи „предратних“ додати реч „унутрашњих“.

Члан 2. У тачки 2, у првом реду, иза речи „други“ додати реч „унутрашњи“. У другом реду исте тачке брисати број „10“ и ставити број „18“. У трећем реду брисати речи „за које“ и ставити „за чије конвертовање“.

Члан 3. У трећем ставу, у првом реду, брисати реч „српских“, а у другом реду иза речи „дугова“ ставити „Србије“.

Члан 7. У другом реду, иза речи „вредности“ додати „обухваћени чланом 2 овог закона“.

Члан 10. У првом реду уместо „наплаћени“ ставити „неплаћени“.

Члан 11 мења се и гласи: „Пријава тражбина из чл. 2 овог закона има се извршити до 30 јуна 1947 године.

После овог рока сви непријављени дугови и обавезе гасе се.

Конверзија предвиђена овим законом извршиће се од 31 децембра 1947 године“.

Члан 13. У другом ставу, у првом реду, брисати реч „извршити“ и ставити „вршити“.

Члан 15. У ставу другом, у првом реду, брисати реч „процесне“.

Члан 20. У првом реду, иза речи „план“ додати реч „донеће“, у другом реду уместо „донеће савезни“ ставити „утврдиће“, а у трећем реду, после речи „Министар финансија“ додати „ФНРЈ“.

Поред горњих измена и допуна Одбор је учинио потребне стилске и техничке измене и допуне.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Милан Поповић.

Претседник
Законодавног одбора
Већа народа

Секретар

Др Душан Братић, с. р. Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Нинко Петровић, с. р., Богдан Орешчанин, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Панко Брашнарлов, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Митар Бакић, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Милан Поповић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Срећко Жумер, с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Томо Чиковић, с. р., Милош Царевић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О КОНВЕРЗИЈИ ПРЕДРАТНИХ УНУТРАШЊИХ ДРЖАВНИХ ДУГОВА И ОБАВЕЗА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Број 155

12-VII-1946 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Савезног већа на својим седницама од 10 и 11 јула ове године претресао је Предлог закона о конверзији предратних унутрашњих државних дугова и обавеза, достављен му од Претседника Савезног већа а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Већа народа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа, који је напред приложен).

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је др Јаков Гргурић.

Секретар
Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Савезног већа
Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., др Милош Московљевић, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Ђуро Салај, с. р., Иван Гранђа, с. р., Мара Нацева, с. р., Јоже Лампрет, с. р.

НАЦРТ ЗАКОНА

О СЛУЖБИ У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ АРМИЈИ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

ГЛАВА I

Уводне одредбе

Члан 1

Југословенска армија је створена од народа Југославије у народно-ослободилачкој борби и израсла из партизанских одреда и народно-ослободилачке војске.

Југословенска армија је чувар државне независности и слободе народна и активни носилац братства и јединства наших народа.

Члан 2

Југословенска армија обухвата како сувоzemну војску тако и Југословенску ратну морнарицу и Југословенско ратно ваздухопловство.

Југословенска армија се дијели на родове и службе.

Југословенском армијом командује Врховни командант оружаних снага ФНРЈ.

Врховни Командант оружаних снага ФНРЈ прописаће ближу организацију и формацију Југословенске армије.

Члан 3

Војна лица на служби у Југословенској армији јесу:

а) војници,

подофицири,

официри,

генерали и адмиралци;

б) војни чиновници.

ГЛАВА II

Дужности и права војних лица

Члан 4

Одбрана Отаџбине је највиша дужност свих војних лица. Издаја Отаџбине, прекршај војничке заклетве, прелаз на страну непријатеља, слабљење војне моћи државе и шпијунажа претстављају најтежа злочинства и казне се по закону.

Члан 5

Жене на служби у Југословенској армији равноправне су с мушкарцима у погледу права и дужности.

Члан 6

Сва војна лица при ступању на дужност полажу војничку заклетву, која гласи:

„Ја, (име и презиме) ступајући у редове Југословенске армије, заклињем се својом чашћу и животом да ћу бити храбар, пожртвован и дисциплинован, да ћу безусловно извршавати наређења претпостављених ми старешина, да ћу строго чувати војне и државне тајне, брижљиво учити војну вјештину и на сваком мјесту чувати част и славу Југословенске армије.

Заклињем се да ћу будно чувати тековине народно-ослободилачке борбе — народну власт и братство и јединство наших народа, да ћу вјерно извршавати постављене ми задатке у циљу учвршћења и развијања ових тековина и да ћу до последњег даха бити одан народу и својој Отаџбини Федеративној Народној Републици Југославији.

Спреман сам, да по наређењу свог Врховног Команданта, свакога часа станем на браник своје Отаџбине Федеративне Народне Републике Југославије и као борац Југословенске армије заклињем се да ћу је бранити часно и одважно, не жалећи ни свој живот за побједу над непријатељем.

За прекршај ове своје свечано дате заклетве нека ме стигне немилосрдна казна војничког закона, свеопшта мржња и презир наших народа и проклетство Отаџбине“.

Члан 7

Војна лица дужна су да својим радом и понашањем, како у служби тако и ван ње, чувају углед и част Југословенске армије.

Члан 8

Војна лица су обавезна да службу у Југословенској армији врше точно према одредбама закона, уредаба, наредаба и осталих војних прописа.

Сва војна лица дужна су да с најчвршћом дисциплином извршавају наређења претпостављених старјешина и да указују претпостављеним и старијима дужно поштовање у смислу војничког реда и војних прописа.

Претпостављени су дужни да се старају о својим потчињеним, да од њих захтевају безусловно извршавање свих наређења у духу војних прописа и да се у вршењу дужности односе према њима са потребном војничком строгошћу и праведношћу.

Члан 9

Војна лица су дисциплински, кривично и материјално одговорна за правилно и законито вршење службе.

Кривична одговорност не искључује дисциплинску одговорност.

Војна лица су одговорна за сву штету коју почине држави незаконитим и неправилним вршењем службе.

За штету коју војна лица ма коме причине незаконитим и неправилним вршењем службе одговара држава. Држава има права накнаде према починитељу штете.

Члан 10

Војна лица су дужна да се упознају са војним знањем и војном техником, да њима овладају и да се непрекидно усавршавају у извршавању војничке дужности.

Она морају брижљиво да чувају своје наоружање и повјерену им државну имовину.

Члан 11

Војна лица носе прописану војничку униформу и војничке ознаке.

Невојна и неовлаштена лица не могу носити војну униформу и војничке ознаке.

Члан 12

Сва војна лица су обавезна да строго чувају војничку тајну.

Члан 13

Војна лица не могу примати одликовања иностраних држава без одобрења Врховног Команданта оружаних снага ФНРЈ.

Члан 14

Војна лица могу бити лишена слободе само од стране војних органа.

Изузетно, кад изврше теже кривично дјело, а постоји опасност за бјегство, војна лица могу бити лишена слободе и од стране грађанских државних органа. У овом случају морају се одмах предати најближој војној јединици.

Члан 15

Војна лица могу бити удаљена од дужности у случају кривичне односно дисциплинске истраге или ако би њихово даље остајање на дужности било штетно по интересе службе.

Члан 16

Лица на служби у Југословенској армији имају право на новчане принадлежности.

Основне новчане принадлежности војних лица одређују се према положајима које та лица заузимају.

Члан 17

Активни подофицири, официри, генерали и адмиралли, војни чиновници имају право на пензију под условима и на начин који ће се прописати уредбом Владе ФНРЈ.

Члан 18

Војна лица док су на служби у Југословенској армији имају право на бесплатно лијечење.

Члан 19

Војна лица која су најмање годину дана провела у Југословенској армији имају право на плаћени одмор од 15 до 30 дана.

Министар Народне одбране је овлашћен да регулише вријеме и начин коришћења годишњег одмора као и да га обустави у случају када то захтевају потребе службе.

Појединачна отсуства која се дају војним лицима, уколико нису већа од 7 дана, неће се рачунати у годишњи одмор.

Члан 20

Војна лица се оцењују најмање једанпут годишње.

Члан 21

Војна лица која су отслужила рок у сталном кадру и која буду преведена у резерву, могу се позвати на војне вежбе:

а) до 8 недеља годишње док подлеже обавези службе у оперативном дијелу оружаних снага ФНРЈ;

б) до 4 недеље годишње док подлеже обавези служења у резервном дијелу оружаних снага ФНРЈ.

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

ГЛАВА III

Војници

Члан 22

Војници служе прописани кадровски рок у оним видо-вима, родовима односно службама војске у које их распо-реде војно-територијални органи приликом регрутације.

Члан 23

Премештање војника из једног вида војске у други или из једног рода односно службе у другу, уколико то повлачи измјену рока службовања, може се вршити једино уз одо-брење Министарства Народне одбране.

Члан 24

Војници који проведу најмање годину дана у Југосло-венској армији могу се произвести у чин десетара.

Члан 25

Војници који проведу најмање два мјесеца у Југосло-венској армији могу се узимати у подофицирске школе и курсеве.

Члан 26

Војници који са успјехом заврше подофицирске школе и курсеве производе се у први подофицирски чин.

У чин резервног подофицира могу се по отслужењу рока произвести и војници који нису завршили подофицир-ске школе и курсеве, ако су били за вријеме службе у Југо-словенској армији на подофицирским дужностима и ако су с успјехом прошли скраћени наставни програм за под-официре.

Члан 27

За вријеме војне службе војници имају уз новчане принадежности, бесплатну храну, одјећу, обућу и осталу прописану личну војну спрему.

Члан 28

Војници који испуњавају одређене услове могу постати резервни официри, у том случају они служе у сталном кадру највише двије године.

Члан 29

По отслужењу сталног кадра војници се преводе у резерву и отпуштају из сталног кадра, уколико нису у смислу члана 26 Закона о војној обавези држављана Федеративне Народне Републике Југославије задржани на војној вјежби.

ГЛАВА IV

Подофицири

Члан 30

Подофицири се према дужности коју врше у Југословенској армији дијеле на командне и војно-управне подофицире.

Члан 31

Унапређење подофицира у виши чин врши се према дужности коју врши, годинама службе и оцјени од стране претпостављених.

Члан 32

За подофицире који су на отслужењу рока важе одредбе чланова 21, 24 и 25 овог закона.

Члан 33

Подофицири који су отслужили свој кадровски рок могу се по потреби, уколико за то изјаве жељу и ако имају препоручљиву оцјену од претпостављених старјешина, задржати преко рока на служби у Југословенској армији као активни подофицири.

Члан 34

Активни подофицири могу постати официри под слиједећим условима:

а) да су провели на служби у Југословенској армији најмање 6 година, а од тога најмање две године у најстаријем подофицирском чину;

б) да имају препоручљиву службену оцјену;

в) да положе прописани испит.

ГЛАВА V

Официри, генерали и адмиралски, командни и војно-управни кадар

Члан 35

Официрски, генералски и адмиралски кадар Југословенске армије дијели се на командни и војно-управни.

Члан 36

Командном кадру припадају официри, генерали и адмиралски који командују војним јединицама или се налазе у јединицама и установама Југословенске армије на положајима (дужностима) за чије је вршење потребан одговарајући командни стаж и војно образовање.

У састав командног кадра улази и војно-политички кадар Југословенске армије.

Члан 37

Војно-управном кадру Југословенске армије припадају официри, генерали и адмиралски који се налазе на дужностима за које је потребна специјална стручна спрема.

Члан 38

Командни и војно-управни кадар Југословенске армије попуњава се:

а) војним лицима која су свршила војна училишта;

б) подофицирима који положе испит за официре;

в) резервним официрима који се преведу у активну службу.

Додељивање војних звања, произвођење, унапређење и постављење

Члан 39

Највише војно звање Федеративне Народне Републике Југославије је — Маршал Југославије.

Члан 40

Произвођење и унапређење у чин генерала и адмирала врши указом Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије, на предлог Врховног Команданта оружаних снага ФНРЈ.

Члан 41

Произвођење и унапређење у официрске чинове врши наредбом Врховни Командант оружаних снага ФНРЈ.

Члан 42

Официри, генерали и адмирални Југословенске армије производе се и унапређују према њиховој војној и специјалној спреми, дужности коју врше и службеној оцјени, по истеку одређеног рока проведеног у nižем чину.

Члан 43

У случају изванредних успјеха у раду или нарочитих заслуга, Врховни Командант може унапредити официре у наредни чин пре истека одређеног рока.

Члан 44

Официрима који се налазе на школовању или курсевима за усавршавање, вријеме обуке рачуна се у рок предвиђен за унапређење.

Члан 45

Резервни официри унапређују се наредбом Врховног Команданта.

Унапређење се врши према општем војном и грађанском образовању, војном стажу и службеној оцјени добијеној по завршетку војних вјежби.

Члан 46

Официри, генерали и адмирални могу бити лишени чина само пресудом надлежног војног суда.

Члан 47

Врховни Командант може по казни снизити официрима чин за један степен.

Члан 48

Официри, генерали и адмирални постављају се на дужности наредбом Врховног Команданта оружаних снага ФНРЈ.

Члан 49

Врховни Командант може пренијети право постављања официра до положаја команданта бригаде закључно, на начелника Персоналне, односно Политичке Управе Југословенске армије и на штабове армија, њима равне или више штабове и команде.

Члан 50

Официри, генерали и адмирални могу се поставити са вишег на нижи положај:

- а) кад се покажу неспособни за вршење своје дужности;
- б) при смањивању формацијских положаја.

Превозићење у резерву, пензионисање, скидање са евиденције официра, генерала и адмирала

Члан 51

Официри, генерали и адмирални Југословенске армије могу бити из активне службе наредбом Врховног Команданта:

- 1) преведени у резерву;
- 2) пензионисани и преведени у резерву.

Члан 52

Официри, генерали и адмирални преводе се у резерву, уколико немају услова за пензију:

- а) због здравственог стања;
- б) по потреби службе;
- в) изузетно по личној жељи.

Ови официри, генерали и адмирални имају право на отпремнину.

Члан 53

Официри, генерали и адмирални пензионису се и преводе у резерву, уколико су још способни за службу у резерви, а имају услова за пензију:

- а) због здравственог стања;
- б) по потреби службе.

Члан 54

Официри, генерали и адмиралы пензионишу се уколико испуњавају услове за пензију, а не испуњавају услове за превођење у резерву:

- а) због здравственог стања;
- б) по потреби службе;
- в) ако су у активној служби провели до 60 година старости.

Члан 55

Официри, генерали и адмиралы скидају се с евиденције командног и војно-управног кадра по лишењу чина. Скинути са евиденције немају право на пензију ни отпремнину.

Члан 56

Официри, генерали и адмиралы преведени у резерву у смислу члана 51 и 52 овог закона могу бити наредбом Врховног Команданта, на основу налаза војно-лекарске комисије, накнадно враћени у активну службу.

Члан 57

Пензионисани официри, генерали и адмиралы Југословенске армије задржавају свој чин са додатком „у пензији“.

Резервни официри, генерали и адмиралы

Члан 58

Резервном командном и војно-управном кадру Југословенске армије припадају:

- а) официри, генерали и адмиралы који се из активне службе преведу у резерву;
- б) војни обвезници који су произведени у чин резервног официра.

ГЛАВА VI

Војни чиновници

Члан 59

По потреби могу се на поједине формацијске положаје предвиђене за војно-управни официрски и подофицирски кадар постављати лица у својству војног чиновника.

ГЛАВА VII

Грађанска лица на служби у Југословенској армији

Члан 60

За поједине послове у служби у Југословенској армији могу се узимати и грађанска лица.

Члан 61

Службенички односи грађанских лица на служби у Југословенској армији регулишу се према прописима који важе за државне службенике грађанског реда, односно намјештенике и раднике.

Члан 62

Грађанска лица на служби у Југословенској армији обавезна су чувати војничку тајну као и војна лица.

ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

ГЛАВА VIII

Члан 63

Одредбе овог закона примјењиваће се и на војнике, подофицире, официре и генерале Управе државне безбједности, уколико посебним одредбама није другачије предвиђено.

Постављање на дужност официра Управе државне безбједности врши Министар унутрашњих послова ФНРЈ.

Начин произвођења, унапређења и постављања подофицира и војних чиновника Управе државне безбједности прописиваће Министар унутрашњих послова ФНРЈ.

Члан 64

У случају смрти активног подофицира, официра, генерала, адмирала и војног чиновника породици умрлог исплатиће се двомјесечне новчане принадлежности, уколико није сахрањен о државном трошку.

ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ

ГЛАВА IX

Члан 65

Признају се сви подофицирски, официрски и генералски чиновни добивени за вријеме народно-ослободилачког рата у народно-ослободилачкој војсци, партизанским одредима Југославије и Југословенској армији.

Признаје се у сваком погледу вријеме проведено у партизанским одредима, народно-ослободилачкој војсци и Југословенској армији до доношења овог закона.

Члан 66

Одредбе овог закона важе и за подофицире, официре и генерале бивше југословенске војске који се преузму у активну или резервну службу Југословенске армије.

Вријеме које су провели у заробљеништву признаје се како у погледу стицања вишег чина тако и у погледу додатка на године службе у Југословенској армији.

Они који се не преузму не сматрају се подофицирима, официрима и генералима Југословенске армије.

Члан 67

Признаје се чин подофицирима, официрима и генералима који су га стекли у савезничким војним формацијама или у борбеним формацијама народно-ослободилачког покрета у току антифашистичког рата, а вријеме проведено у тим формацијама признаје им се у године службе.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

ГЛАВА X

Члан 68

Уредбом Владе ФНРЈ прописаће се:

- 1) одредбе о чиновима подофицира, официра, генерала и адмирала;
- 2) одредбе о произвођењу, унапређењу, постављању и престанку службе подофицира и ближе одредбе о произвођењу и унапређењу официра, генерала и адмирала;
- 3) одредбе о условима и начину произвођења и унапређења резервних подофицира и официра;

- 4) одредбе о новчаним припадностима лица на служби у Југословенској армији;
- 5) одредбе о служби војних чиновника;
- 6) остале одредбе у вези са спровођењем у живот овог закона.

Члан 69

Овлашћује се Врховни Командант оружаних снага ФНРЈ да донесе све прописе, који се односе на организацију, формацију, бојну готовост и употребу Југословенских оружаних снага.

Члан 70

Даном ступања на снагу овог закона престају важити све одредбе које су у супротности с њиме.

Члан 71

Овај закон ступа на снагу осми дан по објављивању у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

НАЦРТА ЗАКОНА О СЛУЖБИ У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ АРМИЈИ

Досада је Народна скупштина Федеративне Народне Републике Југославије примила два закона чисто војне природе и то Закон о војној обавези држављана ФНРЈ и Закон о пуни оружане силе јахаћом, теглећом, товарном стоком и преносним средствима. Материја оба ова закона регулише однос држављана ФНРЈ, како лични тако дјеломично и материјални, према Југословенској армији односно оружаном сили ФНРЈ.

Предложени Закон о служби у Југословенској армији треба да законски регулише односе војних лица у Југословенској армији, а тиме и основе њене организације.

Југословенска армија претставља данас у пуном смислу ријечи модерну армију, а то значи компликовани механизам где све улоге дјелова и појединаца морају бити точно прецизиране, права и дужности потпуно одређена и опредељена,

лични односи у цјелини и појединостима постављени. У великој мјери и на најбоље провјерени начин, поставке и темеље односа у нашој армији дала је и искристалисала велика народно-ослободилачка борба и они су данас практички остварени. Закон о служби у Југословенској армији значиће њихово даље учвршћење као и законску базу за њихово развијање и усавршавање.

По пројекту предложеног закона, Југословенску армију сачињавају слиједећа војна лица: војници, подофицири, официри, генерали и адмиралли.

По потреби могу се у Југословенску армију у својству војних чиновника тј. такођер као војна лица узимати и лица из грађанства, а такођер се на служби у армији могу налазити и лица грађанског реда.

Подијела војних лица на војнике, подофицире, официре, генерале и адмирале својствена је свим савременим армијама и она одговара и стварном стању наше армије.

Војници су грађани ФНРЈ који служе свој кадровски рок у армији и који кроз њу пролазе једну значајну школу за своје, не само војно, него и политичко и опште-културно уздизање. Што је својствено само најмодернијим и народним армијама као што је наша, војници могу већ за вријеме службе у сталном кадру да постигну подофицирски чин, а могу се узимати под потребним условима и у официрска училишта за изобразбу официрског кадра.

Подофицири наше армије не стварају се на старе и проживјеле начине, одвојено од трупе, него се за подофицирски позив одабиру најбољи војници из јединица и у трупним школама и курсевима стичу знање и умјешност потребну за старјешине који су у најнепосреднијем контакту с војницима, без чијег доброг квалитета нема и не може бити добре армије. Подофицири који потпуно желе да се посвете војном позиву остају и након регулисања своје војне обавезе у армији као активни подофицири.

Официри Југословенске армије су њени виши старјешине и они су носиоци умјешности и војног знања, носиоци дисциплине и чврстине, они узгајају славне традиције партизанских одреда и Народно-ослободилачке војске, учвршћују их, развијају и преносе на нова поколења младих људи који пролазе кроз редове наше армије. Они изучавају историју ратова, ратна искуства, разрађују их и анализирају, користећи их и примењујући на нашу стварност; на њима лежи основни терет развоја и усавршавања ратне доктрине

младе Југословенске армије. Официри као командири, команданти, политички комесари, штабски официри и стручни радници армије, руководе војним јединицама и установама, обезбеђују њихову монолитност и чврстину и осигуравају својим јединством воље и мисли, као и јединством војне доктрине, хомогеност наше армије као цјелине, армије као сигурног гаранта и бедема о који ће се разбити сви покушаји агресије на наше државне границе.

За тај високи и часни позив официри се спремају у војним и војно-политичким училиштима, школама и академијама.

Војни чиновници су лица која се у Југословенској армији могу налазити на положајима предвиђеним формацијом за официре, а изузетно и за подофицире. Војни чиновници су према томе стручна лица која помажу изградњу и изобразбу армије. У највећем дијелу војни чиновници имају права и дужности једнака правима и дужностима официра.

Генерали и адмирали највиши су руководиоци Југословенске армије. Они командују и руководе највишим војним јединицама и установама. Они су утјеловљење командних способности, војног знања и вјештине цијекупног нашег командног састава, организатори војне снаге и моћи армије, први градитељи наше војне доктрине. Генералске и адмиралске чинове стичу најбољи наши официри који су свој најбољи квалитет доказали несебичним радом, војно-стручном спремом, својом способношћу руковођења великим јединицама и установама.

По прописима предложеног закона, официре у чин генерала и адмирала производи Президијум Народне скупштине ФНРЈ. Тиме се и преко највиших војних руководилаца остварује народни карактер наше армије, армије дубоко и нераздвојно везане уз народ и народну власт.

Предложени законски пројект регулише у основи службу војних лица, како у односу на цијелу армију тако и у међусобним односима, дужностима и правима. Он војним лицима даје у њиховој напорној служби, закономјерну перспективу развоја и сталности. Законски пројект је прожет са војним принципима стеченим у искуствима модерних армија, а у првом реду провјереним у ратним и послјератним искуствима наше армије.

Он ће у цијелини са постојећим законима, као и конкретизован и допуњен уредбама и прописима, чинити јединствену и чврсту подлогу за даљни развој и усавршавање

Југословенске армије, потстицај за још конструктивнији, правилнији и пожртвованији рад и службу војних лица на служби у армији.

Молим зато Народну скупштину ФНРЈ да узме у разматрање предложени пројект Закона о служби у Југословенској армији и да га озакони.

Претсједник Министарског савјета,
Врховни командант,
Министар народне одбране,
Маршал Југославије

Јосип Броз Тито, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О СЛУЖБИ У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ АРМИЈИ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Број 139

11-VII-1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Већа народа, на својим седницама од 8 и 10 јула ове године, прегресао је Предлог закона о служби у Југословенској армији достављен му од Претседника Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања овог законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Законодавног одбора Савезног већа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој и који гласи:

Члан 1 мења се и гласи: „Југословенска армија, створена од народа Југославије у народноослободилачкој борби и израсла из партизанских одреда и Народнослободилачке

војске, је чувар неповредивости државних граница, државне независности, слободе народа и активни носилац братства и јединства наших народа“.

Члан 2. У првом реду брисати реч „како“, у другом реду брисати речи „тако и“.

У другом ставу речи „Југословенска армија“ заменити са „Она“.

Трећи и четврти став члана 2 постају нови члан 3. У првом ставу новог члана 3 реч „ФНРЈ“ исписати „Федеративне Народне Републике Југославије“.

У другом ставу реч „прописаће“ заменити са „прописује“.

Члан 3 постаје члан 4. После речи „подофицири“ ставити запету, а после речи „војни чиновници“ ставити тачку.

Члан 4 постаје члан 5. У другом ставу речи „најтежа злочинства“ заменити речима „најтеже злочине“.

Члан 5 постаје члан 6.

Члан 6 постаје члан 7. У првом ставу, трећи ред, уместо речи „(име и презиме)“ ставити речи „(рођено и породично име)“. У петом реду уместо речи „бу“ ставити „ћу“, у осмом реду, после речи „тајне“ ставити „да ћу“, у истом реду после речи „и“ ставити „да ћу“.

У трећем ставу брисати речи „по наређењу“ и ставити „на позив“, у четвртном реду испод речи „као борац“ ставити „да ћу је“, а брисати речи „заклињем се да ћу је“.

Члан 7 постаје члан 8. Речи „како у служби тако и ван ње“ ставити после речи „Југословенске армије“.

Члан 8 постаје члан 9. У последњем реду, испред речи „праведношћу“ ставити „са“.

Члан 9 постаје члан 10. У другом ставу, после речи „дисциплинску“ ставити тачку, а реч „одговорност“ брисати.

У трећем ставу реч „почине“ заменити са „учине“.

У четвртном ставу речи „ма коме причине“ заменити речима „учине ма коме другоме“, а реч „починитељу“ заменити са „учиниоцу“.

Члан 10 постаје члан 11. У првом ставу, у трећем реду, реч „извршавању“ заменити са „вршењу“.

У другом ставу речи „да чувају“ заменити са „чувати“.

Члан 11 постаје члан 12. У првом ставу речи „војничку“ и „војничке“ заменити са „војну“ и „војне“.

У другом ставу реч „неовлаштена“ заменити са „неовлашћена“, а место речи „могу“ ставити „смеју“, после

речи „носити“ додати „прописану“, а уместо речи „и“ ставити „нити“, место речи „војничке“ ставити „војне“.

Члан 12 постаје члан 13. Уместо речи „војничку“ ставити „војну“.

Члан 13 постаје члан 14.

Члан 14 постаје члан 15. У другом ставу, трећи ред, реч „грађанских“ заменити са „других“.

Члан 15 постаје члан 16, а члан 16 постаје члан 17.

Члан 17 постаје члан 18. После речи „адмирални“ брисати запету и додати „и“, а речи „и на начин“ брисати.

Члан 18 постаје члан 19.

Члан 19 постаје члан 20. У првом ставу, после речи „плаћених“ додати „годишњи“. У трећем ставу, после речи „уколико“ додати „за целу годину“.

Члан 20 постаје члан 21.

Члан 21 постаје члан 22. У првом ставу реч „позвати“ заменити са „позивати“.

У тачки а) и б) речи „ФНРЈ“ брисати.

Члан 22 постаје члан 23.

Члан 23 постаје члан 24. У трећем реду речи „рока службовања“ заменити речима „кадровског рока“. У последњем реду брисати реч „уз“, а место речи „одобрење“ ставити „одобрењем“.

Члан 24 постаје члан 25.

Члан 25 постаје члан 26.

Члан 26 постаје члан 27.

Члан 27 постаје члан 28. У првом реду брисати реч „уз“.

Члан 28 постаје члан 29.

Члан 29 постаје члан 30.

Члан 30 постаје члан 31.

Члан 31 постаје члан 32. У другом реду реч „врши“ заменити речју „обављају“.

Члан 32 постаје члан 33. Бројеве „21, 24 и 25“ заменити са „23, 26, 27 и 31“.

Члан 33 постаје члан 34. У четвртом реду речи „преко рока“ заменити са „по отслужењу рока“.

Члан 34 постаје члан 35.

После речи „Глава V“ ставити наслов „Официри, генерали и адмирални“, а испод тога ставити као поднаслов „Командни и војно-управни кадар“.

Члан 35 постаје члан 36. Речи „Југословенске армије“ бришу се.

Члан 36 постаје члан 37. Члан 37 постаје члан 38. Члан 38 постаје члан 39.

Члан 39 постаје члан 40 мења се и гласи: „Највише војно звање у Југословенској армији је — Маршал Југославије“.

Члан 40 постаје члан 41. Речи „Федеративне Народне Републике Југославије“ заменити са „ФНРЈ“.

Члан 41 постаје члан 42. Члан 42 постаје члан 43. Речи „Југословенске армије“ брисати.

Члан 43 постаје члан 44. Члан 44 постаје члан 45. Члан 45 постаје члан 46. У другом ставу уместо „општем војном и грађанском“ ставити „војном и општем“.

Члан 46 постаје члан 47. Члан 47 постаје члан 48. Члан 48 постаје члан 49. Члан 49 постаје члан 50. У другом реду, после речи „официра“ додати „на дужности“, а после речи „закључно“ брисати запету.

Члан 50 постаје члан 51. Тачка а) постаје тачка б), а тачка б) постаје тачка а).

Члан 51 постаје члан 52. Речи „Југословенске армије“ брисати.

После тачке 2) додати нову тачку 3) и 4):

„3) пензионисани;“

„4) скинути са евиденције официра.“

Члан 52 постаје члан 53. Члан 53 постаје члан 54. Члан 54 постаје члан 55. У последњем реду реч „година“ заменити са „године“, а после речи „старости“ ставити тачку.

Члан 55 постаје члан 56. У првом реду место „с“ ставити „са“.

Члан 56 постаје члан 57. Бројеве „51 и 52“ заменити са „53 и 54“.

Члан 57 постаје члан 58. Речи „Југословенске армије“ брисати.

Члан 58 постаје члан 59. Члан 59 постаје члан 60. Претпоследњу реч „војног“ заменити са „војних“. Члан 60 постаје члан 61. Речи „у служби“ заменити са „на службу“.

Члан 61 постаје члан 62. Члан 62 постаје члан 63. Реч „војничку“ заменити са „војну“.

Члан 63 постаје члан 64. У трећем ставу, први ред, реч „постављања“ заменити са „постављења“.

Члан 64 постаје члан 65, мења се и гласи: „У случају смрти активног подофицира, официра, генерала, адмирала и војног чиновника исплаћује се лицу које је извршило сахрану погребнина према посебним прописима, уколико није сахрањен о државном трошку“.

Наслов изнад „Глава IX“ „Прелазне одредбе“ мења се и гласи: „Прелазне и завршне одредбе“.

Члан 65 постаје члан 66. У првом реду после речи „официрски“ уместо „и“ ставити запету, а после речи „генералски“ додати „и адмиралски“. У трећем реду реч „народно“ писати са великим словом „Н“, а после речи „војсци“ брисати запету и додати „и“. У другом ставу, други ред, реч „народно“ писати великим словом „Н“.

Члан 66 постаје члан 67. Члан 67 постаје члан 68.

Наслов „Завршне одредбе“ и „Глава X“ бришу се.

Члан 69 остаје члан 69. У другом реду, после речи „прописе“ брисати запету. У четвртном реду реч „југословенских“ брисати, а после речи „оружаних снага“ брисати тачку и додати „ФНРЈ“.

Члан 68 постаје члан 70. Члан 70 постаје члан 71. Члан 71 постаје члан 72. Уместо речи „осми дан по“ ставити „даном“, а уместо речи „објављивању“ ставити „објављивања“.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца Одбор је одредио Милоша Царевића.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Већа народ

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Нинко Петровић, с. р., Милан Поповић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Богдан Орешчанин, с. р., Панко Брашнарлов, с. р., Срећко Жумер, с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Томо Чиковић, с. р., Милош Царевић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О СЛУЖБИ У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ АРМИЈИ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Број 152

11-VI-1946 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Савезног већа на својим седницама од 8 и 10 јула ове године претресао је Предлог закона о служби у Југословенској армији достављен му од Претседника Савезног већа, а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Већа народа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа, који је напред приложен).

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Сулејман Филиповић.

Претседник

Законодавног одбора
Савезног већа

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Буровић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Филип Лакуш, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Буро Салај, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Живојин Јоцић, с. р., Лајчо Јарамазовић, с. р., Јоже Лампрет, с. р., Мара Нацева, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Милош Московљевић, с. р.

ПРОЈЕКТ ЗАКОНА О ЈАВНОМ ТУЖИОШТВУ

Члан 1

Јовно тужиоштво је орган Народне скупштине ФНРЈ који, у циљу заштите државног и друштвено-економског уређења Федеративне Народне Републике Југославије и даљег учвршћења законитости, има задатак:

1) да врши надзор ради правилног испуњавања закона од стране свих министарстава, комисија и комитета Савезне владе и влада народних република и њима потчињених управних органа и установа, као и од стране службених лица и грађана;

2) да предузима у закону предвиђене радње код судова и управних одгана ради заштите општенародне имовине и испуњавања државних привредних планова, као и ради заштите права и на закону основаних интереса државе, државних установа и предузећа, друштвених организација и грађана;

3) да врши гоњење кривичних дела.

Члан 2

На челу јавног тужиоштва налази се и руководи његовим радом јавни тужилац ФНРЈ.

Јавни тужилац ФНРЈ може имати два заменика.

Јавног тужиоца ФНРЈ и његове заменике бира и разрешава Народна скупштина ФНРЈ на заједничкој седници оба дома.

Члан 3

Органи јавног тужиоштва у народним републикама јесу јавни тужиоци народних република, аутономних покра-

јина, аутономних области, области, округа, градова и срезова (градских рејона).

Јавне тужиоце народних република именује и разрешава јавни тужилац ФНРЈ.

Јавни тужилац народне републике може имати заменика, којег именује и разрешава јавни тужилац ФНРЈ.

Јавне тужиоце аутономних покрајина, аутономних области, области, округа, градова и срезова (градских рејона) именује и разрешава јавни тужилац републике уз потврду јавног тужиоца ФНРЈ.

Члан 4

Јавни тужилац ФНРЈ одговоран је за свој рад Народној скупштини ФНРЈ односно Президијуму Народне скупштине ФНРЈ.

Органи јавног тужиоштва независни су у своме раду од других органа државне власти и свих органа државне управе и подређени су само јавном тужиоцу ФНРЈ.

Члан 5

Виши јавни тужиоци имају право да издају подређеним јавним тужиоцима упутства и наређења ради правилног вршења службе. Упутства и наређења, као и решења виших јавних тужилаца у појединим предметима обавезна су за подређене јавне тужиоце.

Президијум Народне скупштине ФНРЈ има право да поништи, укине и обустави од извршења акте јавног тужиоца ФНРЈ, који нису у сагласности са законом.

Виши јавни тужиоци имају право да пониште, укину, измене или обуставе од извршења незаконите и неправилне акте подређених јавних тужилаца.

Члан 6

Ради обезбеђења правилне и јединствене примене закона на целој територији Федеративне Народне Републике Југославије, јавни тужилац ФНРЈ има право да подноси предлоге Президијуму Народне скупштине ФНРЈ за доношење обавезних тумачења савезних закона. Исто тако јавни тужилац народне републике има право да подноси предлоге Президијуму Народне скупштине републике за доношење обавезних тумачења закона републике.

У истом циљу јавни тужилац ФНРЈ има право да подноси Президијуму Народне скупштине ФНРЈ предлоге за

оцену сагласности закона републике са Уставом и законима ФНРЈ, а надлежни јавни тужиоци да вишим органима државне власти подносе предлог за оцену сагласности правних прописа донетих од органа државне власти административно-територијалних јединица, аутономних области и аутономних покрајина са законима и другим правним прописима виших органа државне власти.

Члан 7

Остварујући право надзора над законитошћу и правилношћу рада на подручју државне управе јавни тужилац има право:

1) да подноси захтев (тужбу, предлог, приговор) за покретање управног поступка по сопственој иницијативи или по молби странака; да се умеша у управни поступак, врши законске интервенције и улаже жалбе ради правилног решења предмета;

2) да открива и сузбија дела саботаже, недопуштене спекулације, штеточинства, повреде службене дужности, грубе немарности у пословању и слично, којима се наноси штета народној привреди, општенародној имовини, омета испуњавање државног привредног плана, привредна обнова и изградња земље;

3) да предузима сва законска средства за пуно извршавање закона у радним односима, социјалном осигурању, делатности друштвених организација и осталим подручјима друштвеног живота;

4) да присуствује седницама народних одбора и извршних одбора.

Ако се у вршењу овог надзора открије кривично дело, јавни тужилац ће покренути кривични поступак.

Члан 8

Јавни тужилац има право да у грађанским предметима подноси тужбе и предлоге и учествује у судском поступку:

1) кад у предмету постоји материјални интерес државе, задружних и других друштвених организација од већег значаја;

2) кад у поступку учествује странка, која се налази под нарочитом заштитом закона, или којој је потребна нарочита заштита од стране државе;

3) кад се у предмету појаве околности, услед којих може доћи до покретања кривичног поступка против које од странака;

4) кад јеј предмет од начелне важности са гледишта правилне примене закона;

5) кад закон учествовање јавног тужиоца посебно прописује.

Ако јавни тужилац у овим случајевима није сам покренуо поступак, дужан је суд да га о покренутом поступку обавести доставом преписа тужбе односно предлога.

Члан 9

У предузимању и вршењу кривичног гоњења јавни тужилац је дужан да води ислеђења (извиђај и истрагу) непосредно или преко овлашћених органа, да подиже и заступа оптужницу пред свим судовима по свим кривичним делима која се гоне по службеној дужности. Јавни тужилац има право да учествује и у кривичном поступку по делима која се гоне по приватној тужби, ако нађе да је то потребно ради заштите јавног интереса или лица коме је потребна нарочита заштита од стране државе.

Јавни тужилац има право да покрене дисциплински поступак против државних службеника и намештеника, као и поступак због прекршаја (иступа) и да у тим поступцима учествује.

Члан 10

У вршењу ислеђења јавни тужилац и његови иследни органи обавезни су извести на чисто чињенично стање и иследити како чињенице које иду на штету окривљеног тако и чињенице које иду у његову корист, као и друге околности које осветљују степен друштвене опасности и кривичне одговорности окривљеног.

Члан 11

Ради обезбеђења правилног вођења поступка и доношења законите одлуке јавни тужилац има право законске интервенције у току судског и управног поступка.

Право законске интервенције састоји се у овлашћењу јавног тужиоца да предузима све процесне радње, које по закону припадају странкама у поступку.

Члан 12

Против правоснажних одлука судова и управних органа, којима је повређен закон, јавни тужилац има право да подигне захтев за заштиту законитости.

Ово право имају јавни тужилац ФНРЈ и јавни аужиоци народних република и аутономних покрајина.

Члан 13

Јавни тужилац ФНРЈ има право подизања захтева за заштиту законитости против одлука:

- 1) Врховног суда ФНРЈ;
- 2) врховних судова народних република и аутономних покрајина у погледу примене савезних закона;
- 3) министарстава, комисија и комитета Савезне владе, као и министарстава и комисија владе републике у пословима из савезне надлежности.

У случају из тач. 1) захтев за заштиту законитости подноси се општој седници Врховног суда ФНРЈ, у случају из тач. 2) Врховном суду ФНРЈ, а у случају из тач. 3) Савезној влади.

Члан 14

Јавни тужиоци народних република и аутономних покрајина имају право подизања захтева за заштиту законитости против правоснажних одлука окружних и среских судова у погледу примене савезних закона и закона републике, као и против одлука врховних судова народних република и аутономних покрајина у погледу примене закона републике.

Јавни тужилац народне републике има право подизања захтева за заштиту законитости против решења управних органа републике нижих од министарстава и комитета владе републике као и против решења министарстава и комисија владе републике у пословима из надлежности републике. Захтев за заштиту законитости подноси се члановима владе републике, односно влади републике.

Јавни тужилац аутономне покрајине има право подизања захтева за заштиту законитости против решења управних органа аутономне покрајине нижих од Главног извршног одбора, а против решења повереника Главног извршног одбора само у случајевима из надлежности аутономне покрајине. Захтев за заштиту законитости подноси се Главном извршном одбору аутономне покрајине.

Члан 15

Захтев за заштиту законитости у грађанским правним стварима код судова и управних органа може се подићи у року од шест месеци, а у осталим стварима у року од године дана, рачунајући од правоснажне одлуке. Јавни тужилац ФНРЈ има право подићи захтев за заштиту законитости и преко ових рокова у случајевима повреде закона крупнијег значаја.

Одлука, којом се усваја захтев за заштиту законитости, има правно дејство на предмет по коме је захтев подигнут.

Члан 16

На тражење јавног тужиоца, орган против чије одлуке је подигнут захтев за заштиту законитости обуставиће извршење нападнуте одлуке до коначног решења овог захтева.

Члан 17

Јавни тужиоци подносе тужбе (захтеве, предлоге), улажу жалбе и врше законске интервенције код судских и управних органа у оквиру своје надлежности. Ако јавни тужилац није надлежан за вршење ових радња, дужан је о предмету обавестити вишег јавног тужиоца.

Члан 18

Виши јавни тужилац има право да непосредно употреби сва права и правна средства која припадају подређеном јавном тужиоцу.

Члан 19

Старије помоћнике, помоћнике, референте и остале службенике код јавног тужиоца ФНРЈ поставља и разрешава и доноси остала решења о њиховим службеним односима јавни тужилац ФНРЈ, а помоћнике, референте, иследнике и друге службенике код осталих јавних тужилаца јавни тужилац републике. У погледу помоћника, референата и иследника потребна је потврда јавног тужиоца ФНРЈ.

Члан 20

Ради учешћа народа у остваривању задатака јавног тужиоштва, јавним тужиоцима помажу народни тужиоци као добровољни сарадници.

Народне тужиоце бирају грађани на својим зборовима у привредним предузећима, надлештвима, установама, улицама и насељима већих градова, местима и селима.

Члан 21

Државни органи, установе и предузећа, као и друштвене организације, установе и грађани дужни су давати јавном тужиоцу на његов захтев потребна обавештења и податке, а државни органи, установе и предузећа дужни су му достављати и своје списе на увид.

Члан 22

Овлашћује се јавни тужилац ФНРЈ да својим правилником прописује унутрашњу организацију и пословање јавног тужиоштва.

Члан 23

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Одлука о установљењу и надлежности Јавног тужиоца Демократске Федеративне Југославије од 3 фебруара 1945 године бр. 133.

Члан 24

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

ПРОЈЕКТА ЗАКОНА О ЈАВНОМ ТУЖИОШТВУ

Према нашем Уставу, Јавно тужиоштво је орган Народне скупштине ФНРЈ, коме је поверен надзор над правилним извршавањем закона и других правних прописа на читавој територији Федеративне Народне Републике Југославије и на свим подручјима државног живота. Задатак Јавног тужиоштва састоји се у томе, да оно, путем чувања и учвршћивања законитости, штити општенародне интересе, као и права и интересе друштвених организација и грађана од противнародних елемената, штеточина и уопште сваке повреде закона, ма са чије стране она долазила.

Закони старе Југославије и њен државни апарат били су средства у рукама владајућег израбљивача за заштиту

његових економских интереса и обезбеђење његове политичке власти. Данас су нови наши закони и прописи средство у рукама народа за заштиту његове власти, његове имовине и његових демократских права и слобода од разних противнародних елемената и штеточина. Зато свако нарушење ове нове, истински демократске законитости претставља повреду народних интереса и озбиљну пукотину, на коју вребају противнародни елементи да је искористе у своје циљеве. Отуд се намеће потреба свесног и тачног извршавања закона од стране свакога.

Поред истински демократског карактера закона нове Југославије ваља посебно подвући и њихову организаторну улогу. Да бисмо што пре економски обновили и изградиле земљу — а то је уједно и најјача гаранција за даље учвршћење народне власти — потребно је сачинити план економске изградње, концентрисати све материјалне и физичке снаге народа за извођење тога плана, регулисати производњу, цене и расподелу робе у циљу побољшања живота народних маса, потребно је организовати управни апарат, који ће регулисати, контролисати и осигурати целокупан ток ове делатности итд. Читав овај организаторни посао не да се ни замислити без доношења нових закона, уредаба, упутстава и осталих прописа, као и њиховог правилног примењивања и тачног испуњавања. Свако кршење ових закона и прописа претставља ометање рада на изградњи државне и народне привреде, претставља директан напад на интересе радних маса, које у изградњи земље показују невиђени радни елан.

Имајући у виду значај и улогу закона у нашем народном и државном животу, као и опасност по интересе народа и појединаца од кршења закона, ваљало је у нашем државном апарату установити посебан орган и поверити му контролу над извршавањем и јединственом применом закона на читавој територији ФНРЈ. Тај орган је Јавно тужиоштво. По свом карактеру, задацима и делокругу рада. Јавно тужиоштво нема ништа заједничког са државним тужиоштом старе Југославије, које је било уствари орган противнародних режима за угњетавање народа и прогон народних бораца за бољи живот и демократска права и слободе. Јавно тужиоштво је орган народа за заштиту његових интереса. Оно нема само задатак кривичног гоњења него и задатак заштите законитости на подручју државне управе и право-

суђа. Оно је дужно да интервенира против сваког акта органа државне управе и правосуђа којим је повређен закон и да предузима кривично гоњење против сваког који чини кривична дела и тиме нарушава јавни поредак и сигурност грађана. Ови задаци поверени су јавном тужиоштву Уставом ФНРЈ.

Предложени Пројекат закона о јавном тужиоштву с једне стране разрађује основне принципе о организацији, задацима и правним средствима Јавног тужиоштва, који су постављени у глави XIV Устава ФНРЈ, а с друге стране њима се законодавно учвршћује она организација и пракса која се је у Јавном тужиоштву развила у току његовог досадашњег деловања и даје перспектива за његов даљи развитак. Нарочито позитивну улогу за правилно постављање организације и функција Јавног тужиоштва је одиграла одлука АВНОЈ-а од 3 фебруара 1945 год. којом је први пут уведена за цело правно подручје ФНРЈ ова важна установа наше државне организације.

На основу тога, према овом пројекту Јавно тужиоштво носи ове основне карактеристике:

1) Јавно тужиоштво је засновано на начелу организационог јединства. На челу Јавног тужиоштва стоји и руководи његовим радом Јавни тужилац ФНРЈ, кога бира Народна скупштина ФНРЈ и који је за свој рад одговоран једино Народној скупштини ФНРЈ и њеном Президијуму. Органи Јавног тужиоштва у народним републикама јесу јавни тужиоци република, аутономних покрајина, аутономних области, округа, градова и срезова (градских рејона), који су независни у свом раду и подређени само Јавном тужиоцу ФНРЈ. Овакав начин организације Јавног тужиоштва и одговорности његових органа потребан је да би се осигурало ефикасно и јединствено извршавање закона на читавој територији Федеративне Народне Републике Југославије. Али се тиме не слаби иницијатива и улога јавних тужилаца република и њихова самосталност у вршењу надзора у погледу примене закона републике. Као и остали државни органи и Јавно тужиоштво се у свом раду тесно повезује с народом. Ради учешћа народа у раду Јавног тужиоштва, јавним тужиоцима помажу народни тужиоци као добровољни сарадници. Народне тужиоце бирају грађани на својим зборовима у привредним предузећима, надлештвима, установама, заводима, насељима и улицама градова, местима и селима. На-

родни тужиоци сигнализирају јавним тужиоцима неправилности и повреде закона које су наступиле или прете да ће наступити, а које они примете у средини у којој живе и раде. Народни тужиоци су добровољни сарадници Јавног тужиоца, а нису његови службени органи, а према томе они не могу доносити никаква решења и вршити службене радње. Народни тужиоци могу, ради бољег вршења својих задатака, око себе организовати групу грађана да им помажу у раду.

Служећи интересима народа јавни тужиоци дужни су организовати широк пријем странака, примати од њих молбе и жалбе и вршити законске интервенције кад нађу да су те жалбе и молбе основане.

2) Функције и правна средства Јавног тужиоштва одговарају задацима који су му поверени. Тако:

а) Јавно тужиоштво предлаже тумачење савезних закона Президијуму Народне скупштине ФНРЈ и тумачење закона републике Президијуму Народне скупштине републике. Оно ставља захтеве за оцену сагласности правних прописа нижих органа државне власти са правним прописима виших органа. На тај начин Јавно тужиоштво доприноси остварењу јединствене правне праксе и јединству правног поретка.

б) На подручју државне управе Јавни тужилац има право да покреће управни поступак по властитој иницијативи или на молбу странака, да се умеша у управни поступак и улаже жалбе ради правилног решења предмета. Он има дужност да открива и сузбија дела саботаже, недопуштене шпекулације, штеточинства, повреде службене дужности, грубе немарности у пословању и слично, којима се наноси штета народној привреди, општеној имовини, омета испуњавање државног привредног плана, привредна обнова и изградња земље. Исто тако Јавни тужилац је дужан да предузима сва законска средства за пуно извршавање закона у радним односима, социјалном осигурању, делатности друштвених организација и осталим подручјима друштвеног живота.

в) На подручју судовања Јавни тужилац има право да у грађанским предметима подноси тужбе и предлоге и учествује у свим поступцима судова кад у предмету постоји материјални интерес државе, задружних и других друштвених организација од већег значаја, кад у поступку учествује странка која се налази под нарочитом заштитом закона, или

којој је потребна нарочита заштита од стране државе, кад се у поступку појаве околности услед којих може доћи до покретања кривичног поступка против које од странака, кад је предмет од начелне важности са гледишта правилне примене закона и у свим случајевима кад закон учествовање Јавног тужиоца посебно прописује. Оваква овлашћења Јавног тужиоца на подручју судовања потребна су ради заштите општих интереса, као и лица која се налазе под нарочитом заштитом закона или нису способна да сама заступају своје интересе (малолетници, лица под социјалним старањем државе итд.). Овим се не кочи принцип слободне диспозиције странака у судском поступку која је законом допуштена.

г) У предузимању кривичног гоњења Јавни тужилац и његови органи воде ислеђења (извиђаје и истрагу), сами или преко овлашћених органа. Према томе за разлику од старог кривичног поступка по ком су ислеђење кривичних дела вршили судови, данас та ислеђења врше јавни тужилац и његови иследни органи. Јавни тужилац подиже и заступа оптужбу пред судом по свим кривичним делима која се гоне по службеној дужности, а има право да учествује у кривичном поступку по делима која се гоне по приватној тужби, ако нађе да је то потребно ради заштите јавног интереса или лица којима је потребна нарочита заштита од стране државе.

У вршењу ислеђења јавни тужилац и његови иследни органи дужни су да установе материјалну истину и иследе све чињенице које иду на штету окривљеног као и оне које иду у његову корист те да уопште осветле степен друштвене опасности и кривичне одговорности окривљеног.

д) За остварење ових задатака јавном тужиоцу стоје на расположењу сва правна средства која предвиђа закон у судском и управном поступку. Специјално средство јавног тужиоца јесте захтев за заштиту законитости, који не припада свима јавним тужисцима него само Јавном тужиоцу ФНРЈ и јавним тужиоцима народних република и аутономних покрајина. То право састоји се у овлашћењу Јавног тужиоца, да и против правноснажних одлука судова и управних органа, ако је њима повређен закон, улажу жалбе у циљу доношења законите и правилне одлуке. Ово право је законом у принципу везано роком. Захтев за заштиту законитости је изванредно правно средство и пракса Јавног тужиоштва не сме дозволити да се оно претвори у редован правни лек. Ово правно средство има да послужи јачању

правне сигурности. Њиме се управо иде затим да се успостави правна сигурност која је повредом закона нарушена.

Нови закон претставља значајну компоненту у изградњи нашег правног поретка. У целини, он је позитивно средство за учвршћење законитости и чување уставног државног уређења наше Федеративне Народне Републике Југославије.

Министар правосуђа ФНРЈ
Фране Фрол, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ЈАВНОМ ТУЖИОШТВУ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Број 109

20-VI-1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Већа народа, на својим седницама од 17 и 19 јуна ове године, претресао је Предлог закона о јавном тужиоштву, достављен му од Претседника Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Законодавног одбора Савезног већа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

Члан 1. Први став, четврти ред, брисати реч „даљег“.

Члан 2. Први ред, реч „јавног“ писати великим почетним словом „Ј“, а исто тако и у другом реду реч „јавни“.

Члан 3 (нови) гласи: „Јавни тужилац ФНРЈ и његови заменици пре ступања на дужност полагају пред Президијумом Народне скупштине ФНРЈ заклетву која гласи:

„Ја (име и презиме) заклињем се чашћу свога народа и својом чашћу да ћу верно служити народу, да ћу се придржавати Устава и закона, да ћу чувати и бранити уставни демократски поредак Федеративне Народне Републике Југославије, да ћу учвршћивати законитост и да ћу своју дужност вршити савесно”.

Члан 3 постаје члан 4. Први став, први ред, други став, други ред, трећи став, други ред, четврти став, четврти ред речи „јавног“ односно „јавни“ писати великим почетним словом „Ј“.

Први став, четврти ред, место речи „рејона“ ставити „реона”.

Члан 4 постаје члан 5. Други став, први ред, реч „јавног“ и трећи ред реч „јавном“ писати великим почетним словом „Ј“.

Члан 5. Први став тога члана постаје члан 6, а други и трећи став тога члана постају члан 7. У првом ставу члана 7, трећи ред, реч „јавног“ писати великим почетним словом „Ј“.

Члан 6 постаје члан 8. Први став, трећи ред, реч „јавни“ и други став, први ред, реч „јавни“ писати великим почетним словом „Ј“. Први став, осми ред, речи „Президијуму Народне“ писати малим почетним словима „п“ и „н“.

Члан 7 постаје члан 9. У првом ставу, први ред, место речи „над законитошћу и правилношћу“ ставити „у погледу законитости и правилности“. Тач. 4) мења се и гласи: „да учествује на седницама извршних одбора народних одбора с правом саветодавног гласа.“

Члан 8 постаје члан 10. Тач. 1) мења се и гласи: „кад у предмету постоји материјални интерес од већег значаја за државу, државне или друге друштвене организације;“

У тач. 3), први ред, иза речи „околности“ брисати запету.

Тач. 5) мења се и гласи: „кад закон посебно прописује учествовање јавног тужиоца.“

Члан 9 постаје члан 11. Први став, први ред, брише се реч „предузимању“. Осми ред, место речи „приватној тужби“ ставити речи „тужби оштећеника“.

Други став мења се и гласи: „Јавни тужилац има право да ставља предлог за покретање дисциплинског поступка против државних службеника и других лица на раду у служби државе и за покретање осталих дисциплинских поступака, као и да у тим поступцима учествује.”

Додаје се нов, трећи став, који гласи: „Јавни тужилац има право да покреће поступак због иступа (прекршаја) и да у том поступку учествује.”

Члан 10 постаје члан 12. У другом реду речи „на чисто“ писати „начисто“

На крају става брисати речи „и кривичне одговорности окривљеног“ и место тих ставити „кривичног дела и учиниоца“.

Члан 11 постаје члан 13. Други став мења се и гласи: „Право законске интервенције састоји се у овлашћењу јавног тужиоца да предузима све процесне радње које по закону припадају у поступку странкама и јавном тужиоцу.“

Члан 12 постаје члан 14. Први став, други ред, иза речи „органа“ брисати запету. Други став, први ред, реч „јавни“ писати великим почетним словом „Ј“.

Члан 13 постаје члан 15. Последњи став брише се.

Члан 14 постаје члан 16. Други став, четврти ред, иза речи „републике“ ставити запету. Трећи став, пети ред, место речи „случајевима“ ставити „словима“.

Члан 15 постаје члан 17. Други став, први ред, иза речи „одлука“ и други ред, иза речи „законитости“ брисати запете.

Члан 16 постаје члан 18.

Члан 17 постаје члан 19. У шестом реду место речи „радња“ ставити „радњи“.

Члан 18 постаје члан 20.

Члан 19 постаје члан 21, мења се и гласи: „Старије помоћнике, иследнике, референте и остале службенике код Јавног тужиоца ФНРЈ поставља, разрешава и доноси остала решења о њиховим службеничким односима Јавни тужилац ФНРЈ, а помоћнике, референте, иследнике и друге службенике код осталих јавних тужилаца поставља, разрешава и доноси остала решења о њиховим службеничким односима

јавни тужилац народне републике. У погледу помоћника, референата и иследника потребна је потврда Јавног тужиоца ФНРЈ“.

Члан 20 постаје члан 22. На крају другог става, место речи „местима и селима“ ставити „селима и местима“.

Члан 21 постаје члан 23, мења се и гласи: „На захтев јавног тужиоца државни органи, као и установе, предузећа, друштвене организације и грађани дужни су давати јавном тужиоцу потребна обавештења и податке, а државни органи, установе и предузећа достављати му и своје списе на увид.“

Члан 22 постаје члан 24. У првом реду реч „јавни“ и у трећем реду реч „јавног“ писати великим почетним словом „Ј“. На крају члана додају се речи: „и да доноси упутства о раду народних тужилаца“.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је др Јосип Хрнчевић.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Већа народа

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Рато Дугоњић, с. р., Панко Брашнар, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Милан Поповић, с. р., Срећко Жумер, с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Томо Чиковић, с. р., Драгољуб С. Илић, с. р., Милош Царевић, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Добривоје Радосављевић, с. р., др Јосип Хранчевић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ЈАВНОМ ТУЖИОШТВУ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ
Законодавни одбор

Број 113
19-VI-1946 год.
Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Савезног већа на својој седници од 17 јуна ове године, претресао је Пројекат закона о Јавном тужиоштву достављен му од Претседника Савезног већа а који је на основу члана 63 Устава доставио Министар правосуђа ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ. После свестраног проучавања горњег законског пројекта, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Већа народа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа, који је напред приложен).

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је др Макс Шнудерл.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.,

Претседник
Законодавног одбора
Савезног већа

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Месуд Хотић, с. р., Иван Гранђа, с. р., Мара Нацева, с. р., Лајчо Јарамазовић, с. р., Јоже Лампрет, с. р., инж. Живојин Јоцић, с. р.

ПРЕДЛОГ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА

ПРВИ ДЕО

ГЛАВА I

НАЧЕЛНЕ ОДРЕДБЕ О ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА

Члан 1

Државни службеници су административни и стручни сарадници претставничких органа државне власти и њима одговорних органа, који им служе за остваривање поверених задатака.

Члан 2

Државни службеници врше службу као своје редовно занимање.

Државни службеници су у првом реду намештеници оног органа код кога непосредно раде и коме првенствено одговарају.

Члан 3

Службени односи између државних службеника и државних органа оснивају се на правима и дужностима одређеним у законима и другим на закону онованим прописима.

Члан 4

Сваком држављанину Федеративне Народне Републике Југославије подједнако су доступна, под законским условима, сва службеничка звања (места) у државној служби.

Члан 5

Ступање у државну службу је добровољно.
Примање у државну службу и напредовање у њој зависи од личне вредности и способности службеника, као и од других законских услова.

Члан 6

Плате и друге погодности дају се службеницима према природи службе и значају посла, према постигнутом обиму и квалитету рада као и према обиму одговорности за рад.

Члан 7

За сваког службеника рад у државној служби није само дужност него и част.

У вршењу службе службеници су дужни да се придржавају устава и закона, да савесно обављају поверене дужности и да у свом раду употребе све своје знање, да испуњавају и развијају пуну личну активност и иницијативу, пазећи на дисциплину рада и правила службе.

Поред испуњавања задатака и остваривања интереса службе у којој раде, службеници ће увек имати у виду и старати се и о општим интересима државе, чувајући нарочито уставни демократски поредак Федеративне Народне Републике Југославије.

Државни службеници сnose за свој рад пуну личну одговорност.

Члан 8

У односима са грађанима, службеници морају бити предусретљиви и усрдни, имајући увек у виду да је државна служба, у којој раде, народна служба.

Службеници се морају опходити подједнако према свима грађанима, помажући им потребним саветима у њиховим оправданим захтевима.

Члан 9

У циљу заједничког стварања и заједничке сарадње са државним органима на подизању свести службеника и њиховим задацима и о њиховој улози у државној служби, на подизању радне дисциплине, на побољшању радних и животних услова службеника, као и на уклањању бирократизма, — службеници имају право да се удружују у синдикате и да учествују у оснивању и раду друштвених организација.

Члан 10

Прописи овог закона примењиваће се на сва она лица која се налазе на раду у народним скупштинама и њиховим президијумима, министарствима и другим органима владе, народним одборима и њиховим органима, јавним тужиоштвима, судовима, државним и јавним установама, као и у руководству и административно стручном апарату државних предузећа.

ГЛАВА II

ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ ЗА СВЕ ДРЖАВНЕ СЛУЖБЕНИКЕ

1) Опште одредбе

Члан 11

Према природи посла и стручној спреми службеници припадају разним струкама а у оквиру сваке струке постоје звања према различности посла.

Посебни прописи о појединим струкама одређују која ће звања постојати у свакој струци.

Члан 12

Распоред звања у врсти за сваку организациону јединицу (надлештво, установу или предузеће) извршује се систематизацијом места за ту јединицу.

Приликом систематизације места у појединим организационим јединицама, звања ће се распоређивати према природи, значају и важности функција у државној служби, као и према обиму одговорности, у следеће врсте:

- 1) руководне службенике;
- 2) самосталне административне и самосталне стручне службенике;
- 3) административне и стручне службенике;
- 4) помоћне и извршне службенике.

Појединачна распоређивања службеника у ове врсте вршиће се према стручној способности и вредности.

Члан 13

Висина плате за поједина звања у свакој струци одређује се према значају и природи посла тога звања. За одре-

ђена звања може се установити најмањи и највећи износ плате.

За службенике прве и друге врсте могу се установљавати и функционални додаци према значају појединих организационих јединица.

Службеници који се нарочило истакну у раду могу поред плате добијати и лични додатак за изванредан рад.

У струкама где је то могуће утврђиваће се плата по непосредном ефекту рада. Радне норме зависе од звања и врсте службеника.

Члан 14

Број службеничких места и звања у појединим организационим јединицама, или у појединим типовима ових јединица, одређивање звања у њима и њихов распоред у поједине врсте, као и висину плата за ова звања и функционалног додатка утврђују нарочити органи за систематизацију при Влади ФНРЈ и владама народних република.

Члан 15

Службеник може бити члан претставничког органа државне власти и за свој рад у њему примати накнаду.

Службеници извршних одбора, изабрани за чланове ових одбора, као и службеници наименовани за чланове владе не могу истовремено вршити своје службеничке дужности. По престанку чланства поново се враћају на своју ранију дужност. За време чланства задржавају сва права социјалног осигурања, с тим да уплаћују прописане доприносе за ово осигурање.

Службеник може бити члан комитета или комисије при владама и за свој рад у њима примати накнаду.

Члан 16

Службеник не може истовремено имати две сталне службе.

Изузетно, службеници — нарочити стручњаци, који су већ стално запослени у каквој државној служби, могу се узимати привремено на рад као хонорарни службеници за извршење одређених послова на основу решења старешине надлежног за постављење, који истовремено одређује и висину хонорара према природи посла. За овако примање потребно је претходно одобрење надлежног старешине код кога је службеник постављен.

Под истим условима могу се примати као хонорарни службеници и страни држављани, као и лица запослена у задружној или приватној служби.

Службеницима, који врше радове који не спадају у опсег њиховог редовног рада (у комисијама, израда нарочитих реферата и елабората и сл.), може се одредити посебна награда за овакав рад.

Члан 17

Против свих решења о службеничким односима, службеник се може жалити једном, и то непосредно вишем старешини. Ако је решење донео члан владе, претседник комитета или комисије владе или Генерални секретар владе, службеник се може жалити влади.

Противу другостепеног решења службеник може подићи тужбу код надлежног окружног суда, као радног суда.

Члан 18

О свим решењима о службеничким односима издаје се службеницима декрет.

Члан 19

За сваког службеника води се службенички лист.

Службенички лист попуњава се на основу оригиналних или веродостојних докумената.

Члан 20

У циљу правилне расподеле стручних кадрова, Претседник Владе ФНРЈ, у споразуму са претседником владе народне републике, може службенике код органа државне управе у народној републици премештати на места код савезних органа државне управе и обратно.

Ради свестраног упознавања са пословима своје струке и стручног усавршавања службеника, Претседник Владе ФНРЈ, у споразуму са претседником владе народне републике, може службенике савезне државне управе упућивати привремено на рад код органа државне управе у народној републици.

Под истим условима, претседници влада народних република могу по међусобном споразуму премештати односно упућивати привремено на рад службенике из једне народне републике у другу.

Члан 21

Закони народне републике одређују услове за премештање односно упућивање на рад службеника државних органа у републици.

2) Заснивање службеничког односа

Члан 22

За државног службеника може бити постављено само оно лице које је држављанин Федеративне Народне Републике Југославије и које испуњава све остале услове за пријем у службу.

Услови за пријем у службу одређују се законом.

Члан 23

Службенички однос заснива се даном ступања на дужност, које је извршено на основу надлежно донетог решења о постављењу.

3) Дужности и права службеника

Члан 24

По ступању на дужност, службеник је дужан положити пред својим старешином заклетву, која гласи:

„Ја (презиме и име) заклињем се чашћу свога народа и својом чашћу да ћу верно служити народу, да ћу се придржавати Устава и закона, да ћу чувати и бранити уставни демократски поредак Федеративне Народне Републике Југославије (и народне републике) и да ћу своју дужност вршити савесно”.

Члан 25

Службеник је дужан да тачно и брижљиво извршује законита наређења својих старешина.

Ако службеник сматра да је издато наређење незаконито или да вређа државне интересе, ставиће своје примедбе старешини. После овако стављене примедбе, може наређење задржати од извршења. Поновљено писмено наређење мора извршити. Службеник је дужан задржати од извршења, па и после поновљеног писменог наређења, наређење у случају тешке повреде државних интереса или ако би његово извр-

шење престављало кривично дело, о чему ће известити непосредно вишег старешину од онога који је издао наређење.

Ако службеник не стави примедбе на незаконито наређење, па га изврши, одговараће заједно са старешином који је издао наређење.

Члан 26

Службеник је дужан да чува службену тајну, без обзира да ли је у активној служби или не.

Под службеном тајном подразумева се све оно што је службеник у служби сазнао, а што би кад би се изнело, могло ићи на штету интереса службе или на штету оправданих интереса грађана.

У изузетним случајевима, орган који је службеника поставио може га ослободити од дужности чувања службене тајне.

Члан 27

Службеник мора у служби, као и у приватном животу, да избегава све оно што би могло слабити поверење у државну службу, или што би ишло на штету части и угледа народног службеника.

Члан 28

Службенику је забрањено да прима одликовања, награде или поклоне од страних држава без одобрења Претседника Владе ФНРЈ.

Члан 29

Службеник има право на плату и друге погодности у државној служби.

Члан 30

Прописима појединих струка могу се предвидети посебне премије за уштеду материјала, горива и томе слично.

За службенике који су се нарочито истакли својим радом и стекли заслуге за службу могу се установити посебне похвале, ударничке награде, поклони од вредности, специјална одликовања и почасна звања. Ово се даје службеницима за личне успехе и заслуге, као и за суделовање у успесима и заслугама њихове групе или установе.

Ближе одредбе о овоме доносе се у прописима појединих струка у сагласности са министром финансија.

Члан 31

Службеник има право на плаћени недељни и годишњи одмор.

Ближе одредбе о годишњем одмору доносе се у прописима појединих струка.

Члан 32

Службеница има због порођаја право на отсуство од 12 недеља, од тога 6 недеља пре порођаја и 6 недеља после порођаја.

После порођаја, мајка дојиља не сме бити запослена на прековременом и ноћном раду за време од годину дана.

Члан 33

Службеници имају право на пензионо осигурање, као и на осигурање за случај болести, несреће и смрти према посебним прописима.

Члан 34

За потраживања према државном службенику може се ставити забрана на једну трећину, а за алиментације на једну половину чистих принадлежности службеника. Додатак на децу не подлежи никаквој обустави или забрани.

Државни службеници ослобађају се плаћања свих такса за све поднеске и акте у вези са службеничким односом.

Члан 35

По смрти службеника, исплатиће се на име сахране двомесечне бруто активне принадлежности лицу које је извршило сахрану.

4) Одговорност службеника

Члан 36

За свој службени рад службеник одговара дисциплински, кривично и материјално пред надлежним државним органима.

Члан 37

Кривична одговорност не искључује дисциплинско кажњавање за исто дело које је било предмет кривичног поступања, без обзира на то да ли је службеник ослобођен кривичне одговорности или не.

Судови и сви остали државни органи дужни су о отварању кривичног поступка или о изреченој кривичној казни да обавесте непосредног старешину службеника.

Члан 38

Службеник, који при вршењу своје службене дужности причини штету грађанима незаконитим и неправилним вршењем службе, одговара за ову штету лично.

За накнаду штете држава јамчи само онда ако претпостављене старешине службеника нису предузеле потребне мере да би се избегла евентуална штета, ма да се могло претпоставити да би до штете могло доћи и ако је држава обухваћена тужбом.

Наплата по пресуди може се тражити од државе само у случају кад се за три месеца уопште ништа не може наплатити од службеника, а отплатом за шест месеци од дана правноснажности пресуде. За плаћену штету држава има право регреса од службеника.

За расправљање штете надлежан је окружни суд по месту где је штета причињена. Тужба мора бити поднесена у року од 9 месеци од дана када је оштећени за њу сазнао, а најдаље у року од једне године од дана када је штета причињена.

У изузетно оправданим случајевима држава може предузети на себе обавезу да накнади штету коју је службеник причинио грађанима. Решење о овоме доноси старешина надлежан за постављење службеника у сагласности са министром финансија.

Члан 39

Службеник је лично одговоран и за штету коју причини држави својим незаконитим и неправилним поступком при вршењу дужности.

5) Престанак службеничког односа

Члан 40

Службенички однос између службеника и државе престаје:

- 1) отказом;
- 2) по сили закона;
- 3) по пресуди редовног или дисциплинског суда.

За службенике именоване на основу избора у погледу престанка службе важе посебни прописи.

Члан 41

Службеник и држава могу раскинути службенички однос уз претходни отказ. Рок отказа не може бити краћи од месец дана ни дужи од шест месеци, а одређује се прописима сваке струке према врсти, звању и годинама службе.

Члан 42

Службеник коме је служба отказана има право на отпремнину ако је у државној служби провео најмање три године. Отпремнина износи до шест година службе једноструку, после шест до десет година двоструку, а после десет година четвороструку месечну плату коју је службеник примио у последњем месецу службе.

Ова отпремнина не припада службенику ако приликом престанка државне службе испуњава услове за пензију или по отказу добије непосредно или у року од четири месеца какву другу државну службу, у ком случају се одбија цео или сразмерни део отпремнине.

Члан 43

По сили закона престаје служба државном службенику у случајевима изрично предвиђеним у закону.

ДРУГИ ДЕО

ОДРЕДБЕ ЗА САВЕЗНЕ СЛУЖБЕНИКЕ

1) Опште одредбе

Члан 44

Систематизацију у смислу одредаба овог закона врши Комитет за законодавство и изградњу народне власти Владе ФНРЈ. У том циљу Комитет:

- утврђује опште називе свих звања у организационим јединицама савезне државне управе;
- утврђује типску и појединачну систематизацију за све организационе јединице савезне државне управе и даје основна начела о систематизацији органа за систематизацију при владама народних република;

— предлаже Влади ФНРЈ висину принадлежности савезних државних службеника;

— на основу утврђене систематизације, одређује број службеничких места у појединим организационим јединицама, која звања у њима постоје и њихов распоред у поједине врсте, као и висину плата за ова звања и функционалног додатка.

Не могу се вршити никаква постављења на звања и места која нису предвиђена у систематизацији односне организационе јединице, утврђеној од стране Комитета за законодавство и изградњу народне власти.

Члан 45

Сва решења о службеничким односима (о заснивању, кретању и престанку), за службенике савезне државне управе, уколико посебним прописима није друкчије одређено, доносе:

1) за руководне службенике (ст. 2 тач. 1 чл. 12), Председник Владе ФНРЈ, на предлог надлежног члана Владе, председника комитета односно комисије и Генералног секретара Владе ФНРЈ;

2) за остале службенике, надлежан члан Владе, председник комитета односно комисије и Генерални секретар Владе ФНРЈ;

Чланови Владе ФНРЈ и председник комитета односно комисије могу овластити своје помоћнике, потпредседнике, секретаре и старешине главних управа и управа као и старешине овима непосредно подређених надлештава, установа и предузећа да доносе решења о службеничким односима за све савезне службенике, осим за руководне службенике.

За савезне службенике који се налазе на раду код органа правосуђа Федеративне Народне Републике Југославије, а који нису изабрани, решења о службеничким односима доноси Министар правосуђа ФНРЈ, док у погледу доношења оваквих решења за службенике Јавног тужиоштва важе посебни прописи.

Члан 46

За службенике на раду код Народне скупштине ФНРЈ и Президијума Народне скупштине ФНРЈ решења о службеничким односима доноси председник дома Народне скупштине, односно секретар Президијума Народне скупштине ФНРЈ.

Члан 47

Код свих старешина који су надлежни за доношење решења о службеничким односима орган персоналне службе водиће све персоналне послове предвиђене овим законом.

Да би се водила правилна персонална политика, прегледна евиденција службеника и омогућила њихова правилна расподела, Персонално одељење Претседништва Владе ФНРЈ водиће општу картотеку за све руководне службенике и самосталне административне и стручне службенике, а поједина министарства, Савезна планска и Савезна контролна комисија, комитети и комисије Владе ФНРЈ засебну картотеку за своје службенике, као и за руководне и самосталне административне и самосталне стручне службенике одговарајуће гране управе из свих народних република.

Ближе одредбе о вођењу картотеке прописаће Претседник Владе ФНРЈ.

2) Заснивање службеничког односа

Члан 48

За службеника може бити постављено само оно лице које испуњава следеће услове:

1) да је држављанин Федеративне Народне Републике Југославије;

2) да је навршило 18 година живота;

3) да није прешло 50 година живота, а физички способна лица са изузетно стручном спремом да нису прешла 60 година;

4) да је телесно и душевно способно за вршење службе;

5) да има бирачко право;

6) на му није судском пресудом одузето право заузимања државне или ма које јавне службе, односно да код њега не стоји узрок из тачке 4) чл. 68 док те сметње трају;

7) да му ранија служба није престала дисциплинским отпустом из службе за свагда (тач. 5 чл. 68); и

8) да испуњава све остале услове прописане за струку у коју улази.

Службеник, коме је служба престала по тач. 3 и 4 чл. 8 овог закона, може се поново примити у службу тек три године по престанку раније службе и извршењу казне.

Изузетно може се из важних разлога примити у службу и лице које је прешло 50 односно 60 година старости. За ово примање потребно је нарочито одобрење Претседника Владе ФНРЈ.

У случају нарочите потребе могу се примити у државну службу за службенике и лица која нису држављани Федеративне Народне Републике Југославије по претходном одобрењу Претседника Владе ФНРЈ и повољном мишљењу савезног Министра унутрашњих послова.

Члан 49

Лице које је раније било у државној служби, приликом поновног пријема у службу мора испуњавати све услове из чл. 48 осим услова у погледу година старости.

Члан 50

Лице које је постављено за државног службеника дужно је да се јави на дужност у року од десет дана од дана саопштења решења о постављењу, уколико му непосредни старешина овај рок не продужи из оправданих разлога. У противном, сматраће се као да није ни било постављено.

Пријем у службу врши се по обављеном конкурс (натечају) или без овога према прописима који важе за сваку поједину струку.

Са конкурсом може бити везано полагање испита.

3) Дужности и права службеника

Члан 51

Радно време службеника је по правилу 8 часова дневно. Службеник је дужан бити на служби за све време које је за то одређено.

Кад интереси службе захтевају непосредни старешина може наредити да службеници раде и изван редовног радног времена као и доделити им друге послове који не спадају у опсег њиховог редовног рада.

Члан 52

Службеник се не може, поред своје редовне службе, бавити никаквим другим послом уз награду без одобрења надлежног старешине. Ако је тај старешина нижи од органа надлежних за постављење службеника, такво ће одобрење доставити на увид овом органу.

Члан 53

Влада ФНРЈ, на предлог Комитета за законодавство и изградњу народне власти, Министра рада и Министра финансија, прописује начела за одређивање плата, радних норми и других принадлежности у појединим струкама савезне државне управе.

Члан 54

Поред плате, службеници имају додатак на децу. Висина и услови за уживање овог додатка утврђују се уредбом Владе ФНРЈ на предлог Министра финансија и Министра рада.

Члан 55

Редовне принадлежности службеника исплаћују се унапред у месечним износима. Изузетно од тога могу се за поједина звања, плата и додатак одређивати у дневним износима и исплаћивати недељно.

Прописима о радним нормама одређује се начин исплате принадлежности за службенике који раде по овим нормама.

Члан 56

Плата тече од дана ступања на дужност, а повећање плате од првог дана наредног месеца по доношењу решења о унапређењу.

Члан 57

За службена путовања ван места службовања службеницима припада накнада трошкова, а за премештај у друго место службовања накнада селидбених трошкова.

Ближе прописе о путним и селидбеним трошковима доноси Влада ФНРЈ уредбом, на предлог савезног Министра финансија.

Члан 58

Службеник мора у недељи имати један дан одмора, и то по правилу недељом.

Службенику припада плаћени годишњи одмор, који не може бити краћи од 15 дана ни дужи од 30 дана. Дужина одмора у тим границама одређује се прописима сваке струке, а време када се оно има искористити одређује непосредни старшина, пазећи да правилан и нормалан ток службе не буде доведен у питање услед одсутности службеника.

Члан 59

У оправданим случајевима може непосредни старешина одобрити службенику плаћено отсуство по приватном послу.

Отсуство до 7 дана у једној календарској години не рачуна се у годишњи одмор.

Отсуство преко 7 дана одобрава орган надлежан за постављење службеника, уколико то право није пренео на старешине подручних надлештава и установа. Службенику се у том случају може одобрити плаћено отсуство само ако је оно у интересу службе.

Члан 60

Службеник, који је болешћу спречен да дође на дужност, обавестиће о томе у року од 2 дана свог непосредног старешину. Ако недолазак на дужност због болести траје дуже од 3 дана, изостанак се мора оправдати лекарским уверењем лекара надлежне установе социјалног осигурања.

Отсуство ради лечења и опоравка одобрава службенику надлежни старешина на основу писменог мишљења лекара надлежне установе социјалног осигурања.

4) Кретање у служби

Члан 61

Лица која први пут ступају у државну службу, а немају стручне праксе, примају се у службу као приправници.

Приправничка служба траје од једне до три године према прописима сваке струке.

Приправничка служба не постоји за помоћне и извршне службенике.

Члан 62

За време приправничке службе, приправник ће примати плату административних и стручних службеника. За то време отказ се врши, са обе стране, само првог у месецу са роком од месец дана без права на отпремнину.

У свему осталом, за приправнике важе одредбе овог закона.

Члан 63

У току приправничке службе приправник је дужан положити стручни испит по прописима своје струке. Ради по-

лагања испита, приправнику може орган надлежан за његово постављење продужити приправничку службу највише за пола године. По положеном испиту, приправник се распоређује у струци према својој стручној спреми и способности.

Ако приправник не положи испит, може бити отпуштен из службе или распоређен у другу коју службу према својој стручној спреми и способности.

Програм за испите, као и услови и начин полагања испита одређује се прописима појединих струка.

Члан 64

Напредовање у државној служби може бити добијањем вишег звања односно више функције, или повећањем плате у истом звању.

Службеници који по природи свога посла не могу прећи у више звање, добијају после пет, десет, петнаест, двадесет и више година службе у том звању повишену плату, ако службу врше марљиво и исправно.

Члан 65

За прелаз из једне службе у другу потребно је да службеник у новој струци проведе најмање три месеца и да на крају овога рока положи стручни испит из струке у коју прелази, уколико је такав испит предвиђен.

Одредба предњег става не важи за руководне службенике, као ни за службенике који се ради нарочите способности и потребе службе премештају у другу струку. Но, за ово последње потребно је решење надлежног старешине за постављење.

5) Одговорност службеника

Члан 66

Службеници одговарају дисциплински за дисциплинске неуредности и дисциплинске преступе.

Као дисциплинске неуредности сматрају се лакше повреде дужности или угледа службе.

Као теже повреде службене дужности сматрају се нарочито ови дисциплински преступи:

1) злоупотреба или прекорачење овлашћења или службеног положаја;

2) лабаво, споро, немарно и неуредно вршење службене дужности које проузрокује одуговлачење, оклевање или застој у раду, као и свако друго пропуштање у служби;

3) предузимање и вршење радњи које очигледно подривају у очима грађана ауторитет и достојанство народне власти;

4) рђаво пословање које се састоји у немарном или не-савесном обављању службене дужности, а које може проузроковати какву имовинску штету држави;

5) захтевање или примање мита, или примање обећања мита да се изврши или не изврши каква службена радња коју би службеник морао и без тога да изврши односно не изврши;

6) извршење утаје или крађе државне или поверене имовине при вршењу службене дужности;

7) послуга новцем, хартијама од вредности или стварима које су по службеној дужности поверене службенику, или их да другом лицу ради послуге;

8) фалсификовање службених или јавних исправа и списа, или оверавање оваквих исправа и списа, као и издавање лажних исправа и списа;

9) присвајање или проневера имовине;

10) оштећење државне имовине путем закључивања неповољних уговора или послова;

11) повреда закона при вршењу службене дужности у намери да се извесном лицу користи или да се оштети;

12) свака радња односно пропуштање радње у циљу да се омете, онемогући или доведе у питање правилно и брзо функционисање државне службе;

13) повреда службене тајне;

14) повреда службене дисциплине у односу службеника према старешини;

15) повреда прописа чл. 8 овог закона;

16) лакомисленост у чувању поверљивих списа и података, као и непредузимање или недовољно предузимање мера за осигуравање и безбедност.

За дела из предњег става, која садрже и кривичне радње, дисциплински суд ће доставити кривичну пријаву надлежном суду ради покретања кривичног поступка.

Члан 67

Казне за дисциплинске неуредности су:

1) писмена опомена;

- 2) писмени укор;
- 3) писмени строги јавни укор;
- 4) новчана казна за сваки поједини случај у износу највише до 10% од чистих једномесечних припадности службеника, с тим да укупни збир ових казни у једном месецу не може прећи износ од 20% од свих припадности појединог службеника.

Додатак на децу не подлежи никаквој забрани или обустави.

Члан 68

Казне за дисциплинске преступе су:

1) забрана додељивања веће плате односно вишег звања за време од шест месеци до једне године;

2) умањење припадности за време од три месеца до једне године, с тим да за сваки поједини месец не може бити веће од 20%;

3) враћање на нижу плату односно ниже звање за време од шест месеци до три године;

4) отпуштање из службе са забраном повратка у службу за време од једне до три године;

5) отпуштање из службе за свагда.

Код изрицања казне из тач. 2 овог члана додатак на децу не подлежи никаквој обустави.

Члан 69

Гоњење дисциплинских преступа застарева за три године од дана извршеног дела, уколико дело не повлачи кривичну одговорност, у ком случају дисциплински преступ застарева за исто време за које застарева и кривично дело.

Члан 70

Казне за дисциплинске неуредности изричу у мањим организационим јединицама старешине тих јединица, а у већим организационим јединицама старешина те јединице може пренети право кажњавања на одређене ниже старешине.

Против решења о казни службеник се може жалити старешини непосредно више организационе јединице у року од 8 дана од дана када му је решење уручено. Овакву жалбу могу подићи и синдикалне организације.

Против решења о казни које је донео члан владе, претседник комитета односно комисија и Генерални секретар владе жалба се упућује влади.

Службеник не може бити кажњен пре него што буде саслушан.

Члан 71

Казне за дисциплинске преступе изричу посебни дисциплински судови по претходно спроведеном поступку.

За службенике министарстава, Савезне планске и Савезне контролне комисије, комитета и комисија Владе ФНРЈ и Претседништва Владе ФНРЈ постоје дисциплински судови при овим органима.

За сродна министарства, комисије и комитете може се образовати заједнички дисциплински суд за службенике ових грана државне управе.

Министарства, комисије и комитети могу образовати дисциплинске судове првог степена при главним управама и управама као и њима непосредно подређеним организационим јединицама.

Дисциплински судови при министарствима, комисијама и комитетима истовремено су и дисциплински судови другог степена по жалбама противу преуда и одлука дисциплинских судова при непосредно подручним организационим јединицама.

При Влади ФНРЈ постоји Виши дисциплински суд који одлучује по жалбама противу првостепених пресуда и одлука дисциплинских судова при министарствима, комитетима, комисијама и Претседништву Владе ФНРЈ.

Дисциплински суд састоји се од три члана и истог броја заменика. Једног члана и његовог заменика делегира синдикална организација, а осталу двојицу и њихове заменике поставља надлежни министар, претседник комитета односно комисије и Генерални секретар Владе ФНРЈ.

Постављање судија за заједничке дисциплинске судове из ст. 3 овог члана врши се споразумно између заинтересованих органа.

Чланове Вишег дисциплинског суда именује Претседник Владе ФНРЈ.

Функција чланова дисциплинског суда траје годину дана. Чланови су у вршењу своје судијске дужности независни и суде по свом слободном судијском уверењу.

Судије при ступању на дужност полажу заклетву по прописима који важе за судије редовних судова.

Члан 72

Тужиоца код дисциплинског суда одређује орган који поставља судије.

Сваки службеник може узети браниоца.

Члан 73

Дисциплински поступак започиње са писменим и образложеним захтевом дисциплинског тужиоца код надлежног дисциплинског суда да се против службеника поведе поступак.

Решавајући о овом захтеву, дисциплински суд ће одлучити да се против службеника отвори дисциплинско ислеђење, или да се противу њега подигне дисциплинска оптужница, или да нема места дисциплинском поступку.

Члан 74

Кад дисциплински суд реши да се против службеника отвори дисциплинско ислеђење одредиће наследника који ће ислеђивати сходно прописима кривичног поступка. Против одлуке о отварању дисциплинског ислеђења нема места жалби.

Ако суд нађе да радња окривљеног претставља и кривично дело, доставиће сва акта надлежном јавном тужиоцу, о томе известити непосредног старешину службеника, па ће затим одлучити да ли ће се против службеника наставити дисциплински поступак упоредо са кривичним или ће га одложити до коначне одлуке суда.

Кад дисциплински иследник заврши ислеђење, доставиће сва акта дисциплинском суду који ће донети решење да се против службеника може подићи оптужница, или да нема места даљем дисциплинском поступку.

Кад дисциплински суд реши да се против службеника подигне оптужница, доставиће сва акта дисциплинском тужиоцу ради подизања оптужнице. На одлуку, којом се одређује претрес, нема места жалби.

Кад дисциплински суд реши да нема места дисциплинском поступку доставиће одлуку о томе непосредном старешини и надлежном дисциплинском тужиоцу.

Члан 75

Претрес код дисциплинског суда првог степена је усмен и јаван, осим случаја ако интереси службе или државни

интереси, или који други оправдани разлози захтевају да се претрес огласи тајним.

Да ли ће код другостепеног дисциплинског суда односно вишег дисциплинског суда претрес бити усмен и јаван или не, о томе одлучује сам суд према природи сваког појединог случаја.

Члан 76

Пресудом дисциплинског суда оптужени се или оглашава кривим и кажњава за дисциплински преступ, или ослобођава од одговорности као невин.

Ако дисциплински суд нађе да дело службеника претставља неуредност казниће га за ово дело.

Члан 77

Против пресуда и одлука дисциплинског суда првог степена, уколико овим законом није друкчије одређено, службеник и дисциплински тужилац могу изјавити жалбу дисциплинском суду другог степена у року од 15 дана од дана пријема пресуде односно одлуке.

Против пресуда и одлука које је донео у првом степену дисциплински суд при министарствима, Савезној планској и Савезној контролној комисији, комитетима и комисијама при Влади ФНРЈ и Генералном секретаријату има места жалби Вишем дисциплинском суду при Влади ФНРЈ.

Жалбе из предњих ставова могу поднети и синдикалне организације.

Члан 78

Дисциплински тужилац и осуђени службеник могу против правоснажне пресуде тражити обнову дисциплинског поступка под условима из кривично судског поступка.

Ову обнову могу тражити и синдикалне организације као и старешина надлежан за постављење службеника.

Члан 79

За поједине струке или службе, код којих је непрекидан и правилан рад од нарочите важности за државу, или код којих може доћи у већу опасност живот, здравље и имовина грађана, могу се донети у прописима тих струка или служби посебне одредбе о поштравању дисциплинске одговорности службеника.

У погледу дисциплинске одговорности судија важе посебни прописи.

Члан 80

За јавне тужиоце, осим Јавног тужиоца ФНРЈ и његових заменика, као и за остале службенике јавног тужиоштва постоје дисциплински судови првог степена код јавних тужиоштва народних република.

Дисциплински суд код Јавног тужиоштва ФНРЈ је другостепени дисциплински суд по жалбама против пресуда и одлука дисциплинских судов код јавних тужиоштва народних република, а у првом и последњем степену суди по дисциплинским кривицама службеника у Јавном тужиоштву ФНРЈ.

Дисциплински суд код Јавног тужиоштва ФНРЈ може одлучити да поједине предмете расправи у првом и последњем степену по кривицама јавних тужилаца и осталих службеника јавног тужиоштва народних република.

У свему осталом важе прописи овог закона.

Члан 81

У погледу дисциплинског поступка, уколико овим законом није друкчије предвиђено, примењиваће се сходно начела кривично-судског поступка.

У дисциплинском поступку не може се истовремено расправљати и питање одговорности за накнаду штете држави.

Члан 82

За решења о накнади штете држави надлежан је старешина организационе јединице (надлештва, установе или предузећа). Против овога решења службеник се може жалити у року од 15 дана непосредно вишем старешини, против чијег решења има места тужби надлежном окружном суду као радном суду.

Члан 83

Из оправданих разлога службеник се може ослободити од плаћања накнаде штете држави, било у целом износу или једним делом. Решење о томе доноси надлежни

члан Владе ФНРЈ, претседник комитета односно комисије и Генерални секретар Владе ФНРЈ.

У прописима појединих струка могу постојати посебне одредбе о материјалној одговорности службеника тих струка према држави.

6) Удаљење службеника од дужности

Члан 84

Службеник се мора удаљити од дужности (суспендовати) ако је лишен слободе или стављен у иследни затвор, или због злочинства или каквог другог нечасног дела стављен под оптужбу.

Решење о удаљењу од дужности доноси непосредни или виши старешина. Против овог решења службеник нема право жалбе.

Удаљење од дужности траје до коначне одлуке надлежне власти односно суда.

Члан 85

Службеник се мора удаљити од дужности ако је против њега отворен кривични или дисциплински поступак, или му је службени преступ такав да би било штетно по интересе службе да и даље остане на дужности.

Решење о удаљењу доноси непосредни старешина или надлежни контролни орган, који су дужни да ово решење одмах доставе старешини надлежном за постављење службеника. Овај ће старешина оснажити или поништити решење о удаљењу од дужности. Против овог решења дисциплински тужилац, контролни орган и службеник могу изјавити жалбу надлежном првостепеном дисциплинском суду. Одлука суда по овој жалби је коначна.

Члан 86

За време удаљења од дужности по члану 84 и 85 овог закона службенику се почев од првог наредног месеца по доношењу решења о удаљењу обуставља исплата целих припадљности. Ако суспендовани службеник има породицу на издржавање, обуставља му се половина чистих припадљности, изузев додатка на децу.

Службенику се враћају обустављене припадљности у случају ако је правоснажном одлуком суда ослобођен, одно-

сно решењем надлежне власти пуштен на слободу, као и у случају ако је дисциплински суд, решавајући о жалби у смислу члана 85 ст. 2 донео одлуку којом се поништава решење о удаљењу.

За време издржавања казне лишења слободе, уколико на основу пресуде или решења надлежног старешине не би наступио престанак службе, службенику не припадају принадежности.

7) Престанак службеничког односа

Члан 87

Престанак службе услед отказа наступа кад држава или службеник откажу службу.

У случају отказа од стране државе, овај отказ врши старешина надлежан за постављење сам или на предлог непосредног старешине.

Отказ се може вршити само првог у месецу.

Кад службеник откаже службенички однос, може га надлежни орган, по његовој молби, разрешити дужности и пре истека отказног рока, ако то интерес службе дозвољава. У том случају, принадежности теку службенику до краја месеца у коме је разрешен.

Исто тако, кад држава откаже службенички однос може надлежни орган, ако је то у интересу службе, разрешити службеника од дужности и пре истека отказног рока, с тим да му до краја рока припадају принадежности.

Члан 88

По сили закона служба престаје:

- 1) кад службеник изгуби држављанство или бирачко право;
- 2) кад самовласно напусти службу дуже од десет дана;
- 3) кад је дао лажне податке приликом ступања у државну службу;
- 4) кад је судском пресудом осуђен на казну лишења слободе дужу од шест месеци;
- 5) после дванаест месеци непрекидног боловања, односно после осамнаест месеци укупног боловања у две узастопне године;
- 6) кад је постао телесно или душевно неспособан за вршење службе;

7) кад наврши границу старости одређену прописима његове струке.

У случајевима престанка службе под тач. 1, 2, 3 и 4 службеник нема права на отпремнину, а у осталим случајевима престанка службеник има права на отпремнину, уколико не испуњава услове за пензију.

Члан 89

По пресуди редовног суда служба престаје кад службеник буде осуђен на казну која повлачи губитак државне службе, или је сама казна губитак државне службе.

По пресуди дисциплинског суда служба престаје кад службеник буде осуђен на казну губитка службе предвиђену у тач. 4 и 5 чл. 68 овог закона.

Члан 90

У случају престанка службе услед губитка бирачког права, службенику се може дати отпремнина или се може вратити у службу ако му бирачко право буде повраћено.

Члан 91

За сваки престанак службе, ма по коме основу наступио, мора се донети решење надлежног старешине у коме се, поред осталог, има констатовати и дан престанка службе.

У случају отказа, престанак службе наступа са истеком последњег дана отказног рока, уколико је службеник на дужности до краја овог рока.

Престанак службе по чл. 88 наступа: у случају тач. 1) даном губитка држављанства односно бирачког права; у случају тач. 2) истеком десетодневног рока; у случају тач. 3) даном доношења решења о престанку службе; у случају тач. 4) даном правноснажности судске пресуде, а у осталим случајевима из чл. 48 даном доношења решења о престанку службе.

Престанак службе по пресуди редовног или дисциплинског суда наступа са даном правноснажности пресуде. Против решења надлежног старешине којим се констатује овај престанак, као и против решења којим се констатује престанак службе по тач. 4) чл. 88 службеник нема право жалбе.

Са даном доношења решења о престанку службе, службеник губи право на припадности ако није на дужности,

а ако је на дужности принадлежности му припадају до краја месеца у коме је разрешен.

Службеник по престанку службе не може сам напустити дужност него мора бити разрешен. Ако није на дужности, као дан разрешења сматра се дан када је доњето решење о престанку службе.

ТРЕЋИ ДЕО

ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА НАРЕЂЕЊА

Члан 92

На основу и у оквиру одредаба овог закона народне скупштине република донеће посебне законе о државним службеницима у својим републикама.

Члан 93

Влада ФНРЈ, на предлог ресорног министра, донеће посебне уредбе за сваку струку односно више сродних струка исте гране државне управе у оквиру прописа овог закона у року од шест месеци по ступању на снагу овог закона.

Члан 94

Државним службеницима рачунаће се у време за стицање права на пензију по прописима социјалног осигурања све време које им се признаје као државна служба.

Као време државне службе рачуна се државним службеницима и време које су провели у партизанским одредима, Народно-ослободилачкој војсци, Југословенској армији, легалном раду у народно-ослободилачким одборима, илегалном раду за народно-ослободилачки покрет, затвору, логору, интернацији, принудном раду као и време проведено у заробљеништву, уколико се својим владањем нису огрешили о народно-ослободилачку борбу.

Ближе одредбе за примену прописа првог и другог става, као и о томе које ће се време и које врсте занимања и рада рачунати за пензију донеће савезни Министар финансија, у сагласности са Министром рада и Комитетом за законодавство и изградњу народне власти Владе ФНРЈ.

Овлашћује се Влада ФНРЈ да на предлог савезног Министра финансија и Министра рада донесе прописе у погледу

начина покрића код Средишњег завода за социјално осигурање за признате године државне службе.

Висина пензије која буде одређена по прописима социјалног осигурања за државне службенике не може бити нижа од досадашњих пензија државних службеника. Док не буду државни службеници преведени на буџет Средишњег завода за социјално осигурање, држава ће и даље плаћати пензије државним службеницима који буду у току службе пензионисани.

Члан 95

Уредбе у смислу члана 93 донеће ближе одредбе о појму сваке струке, о стручној спреми, о звањима у свакој струци, о стручним испитима, о програму ових исплата и начину њиховог полагања, о року приправничке службе и о свему осталом што је у вези са струком.

Члан 96

По утврђеној систематизацији места у свакој организационој јединици старешина надлежан за постављење извршиће појединачна превођења свих затечених службеника у смислу одредаба овог закона.

Приликом превођења утврдиће се истовремено за сваког службеника које му се време државне службе признаје за пензију.

Лицима, којима буде служба отказана пре овог превођења, отказни рок траје месец дана без права на отпремину. У погледу одређивања њихове пензије примењиваће се важећи прописи о пензијама.

Члан 97

Приликом спровођења систематизације у смислу одредаба овог закона органи за систематизацију места везани су укупним личним издацима предвиђеним у буџету за 1946/47 годину, али не и распоредом и бројем службеничких места у одређеној организационој јединици.

Члан 98

До спровођења систематизације од стране надлежних органа за систематизацију, у погледу припадности и напредовања службеника примењиваће се досадашњи прописи.

Члан 99

Одредбе тачке 6 и 7 члана 48 овог закона важе само ако су у питању пресуда донесене од стране народних судова и других народних власти после 6 априла 1941 године. У погледу осталих пресуда испитиваће се сваки поједини случај посебно приликом ступања у службу и донети решење о могућности поновног пријема по претходном саслушању надлежног јавног тужиоца.

Члан 100

До доношења нових прописа о пензионем осигурању, наплаћиваће се улог за чиновнички пензиони фонд по досадашњим прописима.

Члан 101

Овлашћује се Влада ФНРЈ да донесе, на предлог Комитета за законодавство и изградњу народне власти Владе ФНРЈ, потребне уредбе за спровођење у живот овог закона у погледу савезних службеника.

Члан 102

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

ПРЕДЛОГА ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА

У прво време после ослобођења били смо присиљени да задржимо извесне старе норме о регулисању службеничког положаја, иако нису биле у складу са новим системом државне организације, јер се постављење службеничких односа на нове основе није могло тако брзо спроводити.

Чиновнички систем предратне Југославије био је заснован на режиму бирократских „категорија” и група”, са административним фаворизмом који је спутавао личну и стваралачку иницијативу појединаца. Предложени пројекат Основног закона о државним службеницима прекида са оваквим системом и положај државних службеника регулише на новој основи, која одговара промењеним социјално-политичким условима у нашој земљи.

Државни службеници су народни службеници и као такви морају бити повезани са радним народом чији су и део; као сарадници претставничких и њима одговорних државних органа они учествују на заједничком делу изградње државе и општем подизању народног благостања. Као такви они су дужни да својој држави посвете своје стручно знање и стваралачке способности, да развију пуну иницијативу, да приме пуну личну одговорност и да оправдају поверење које им држава указује. Према својим способностима и оствареном раду за заједницу сваки државни службеник мора бити постављен на место које одговара његовој правој вредности.

Предлог закона, водећи рачуна о федеративном уређењу наше државе и јединству демократског поретка, садржи само начелне и основне одредбе о положају државних службеника у целој земљи, у складу са чл. 44 тач. 23) Устава ФНРЈ. Даља конкретнија разрада службеничког система за службенике народних република остала је у надлежности републиканских закона. Решавајући основна начелна питања за службеничке односе свих државних службеника, пројекат истовремено доноси и детаљне прописе за службенике савезних органа државне власти и државне управе. Према томе је и израђена својствена систематика овог закона.

Предлажући Основни закон о државним службеницима вреди указати на неколико његових главних карактеристика:

1) У државном уређењу заснованом на начелима демократског централизма, народно самоуправљање преко претставничких и њима одговорних органа државне власти, у којима је једино усредсређена целокупна власт народа, — државни службеници не претстављају издвојени и посебни апарат. Они су, са једне стране, стручни и административни помагачи и сарадници у извршењу задатака власти, а са друге стране, непосредно су везани за орган код кога раде и по правилу су њему одговорни за рад. Ово везивање државних службеника уз органе код којих раде допринеће саживљавању државних службеника са начином рада народних одбора и са потребама народа и деловаће на развијање њихове иницијативе и личне одговорности.

Међутим, било је потребно да се вишим органима омогући да врше утицај на правилно распоређивање службеника, како на основу општег права надзора који имају, тако и у интересу правилне политике кадрова и стручног изди-

зања државног апарата. У том циљу је дато право вишим народним одборима да потврђују решења о постављењу и о другим службеничким односима службеника код среских и месних народних одбора.

2) Пројекат закона полази са становишта да се као државни службеници имају сматрати службеници свих органа државне власти и државне управе, судова, јавног тужиоштва, јавних установа, као и административног апарата државних предузећа. Досадашње разликовање административног апарата привредних предузећа од службеника код државних органа не одговара систему наше државе. Као што су привредна предузећа органи помоћу којих држава на привредном сектору остварује своју политику, тако се и државни службеници код државних предузећа не могу ни по свом задатку, ни по свом положају одвојити од осталих државних службеника. Код досадашњег регулисања службеничких односа путем аутоматског напредовања и плаћања на основу класифицираних бирократских група било је тешко службенике привредних предузећа уклопити у тај систем, јер би се тиме укочила иницијатива службеника у привредним предузећима.

3) У питању разврставања државних службеника, пројекат закона радикално напушта старе шаблонске и круте службеничке групе заједничке за све државне службенике и предвиђа уређење службеничких односа на принципу струка. Путем струка проводи се потребно диференцирање и индивидуализирање државне службе, што претставља несумњив интерес како за ваљано вршење службе, тако и за саме службенике. Струке се формирају према природи посла и стручној спреми, а у оквиру струке постоје поједина звања према различности посла.

С обзиром на функције које врше у одређеној организационој јединици, службеници се деле на четири врсте: 1) руководеће, 2) самосталне административне и стручне, 3) административне и стручне и 4) помоћне и извршне службенике.

Разврставање у поједине врсте предвиђено је према природи службе и одговорности за рад. Подела на врсте није учињена у смислу категорисања службеника према школским квалификацијама, тако да би службеник који је одређен у једну врсту морао у њој стално остати. Границе између појединих врста су отворене за све оне службенике

који у току службовања буду развијали и усавршавали своју стручну способност и показивали залагања за службу и успеха у раду.

4) Полазећи од основног принципа да плата као и остале предности државног службеника зависе у првом реду од његовог рада, пројекат је створио потпуно нов систем службеничких односа. Он у првом реду полази са становишта да службенички однос као и припадности не морају бити и неће бити у свим струкама и свим границама државне службе једнаки. Стога је предвиђено доношење посебних прописа за сваку поједину струку, да би се на тај начин дала могућност да се у свакој струци одреди посебни систем службеничких односа. Нема, на пример, никаквог разлога да се инжењери и административни службеници разврставају на подједнак начин. Припадности инжењера треба да у првом реду зависе од количине и ефекта рада, од важности посла и значаја предузећа у коме раде. Код административних службеника, чији се ефекат рада не може изразити у бројкама, систем плаћања треба поставити на другу основу (ранг школе, године проведене у служби и др.).

Поред функционалног додатка, који је предвиђен за службенике прве и друге врсте, предвиђен је и лични додаток за све оне службенике који се нарочито истакну својим радом. Осим тога, предвиђене су премије за лични рад, посебне похвале, ударничке награде и слично. У струкама где је то могуће, утврђује се плата по акордном систему. На тај начин, у погледу одређивања плата напуштен је стари систем шаблонског и механичког одређивања према формалним квалификацијама и положајној групи. Новим се системом награђивање службеника ставља на објективну и реалну основу стручне способности, квалитета и квантитета уложеног рада, као и степена одговорности за рад. Оваквим системом се потстиче лична иницијатива и врши се правилно одабирање и награђивање службеника.

Сагласно овоме, напуштен је стари начин напредовања у служби, који је зависио скоро искључиво од формалних услова и установљено је начело да се напредовање врши према стручној способности и личној вредности.

5) Овакав службенички систем, широко диференциран по објектима критеријима струка, функција, звања и припадности, претпоставља постојање одређених метода за његово конкретно спровођење у дело. Зато пројекат уводи

једну нову и важну установу у виду комисија за систематизацију. Систематизација има за циљ да одреди унутрашњу административну и службеничку структуру сваког надлештва, установе или предузећа, да правилно изврши распоред звања и да рационално расподели службеничка места по звањима. Систематизација места према звањима и врстама, одређивање припадности службеника стабилизоваће устројство и унутрашње уређење нашег новог државног апарата, смањити административно оптерећење и скупоћу службе и отклонити самовољу и произвољност.

6) Стојећи на становишту да државни службеници треба да буду осигурани за случај болести, несреће у послу, инвалидности и старости, пројекат проширује социјално осигурање радника и намештеника и на државне службенике. То никако не значи и смањење пензионог осигурања државних службеника, јер је постављено начело да ово пензионо осигурање не може бити мање него што је досада било. Свака година рада службеника, па ма у којој служби они радили, улази у основ за њихово пензионо осигурање.

7) Да би се омогућио што правилнији избор кадрова и да би се појачала одговорност руководилаца за рад њихових надлештава, установа и предузећа, пројекат установљава принцип да постављење службеника врше одговорни руководиоци појединих надлештава, установа и предузећа односно извршни одбори народних одбора. Овакав принцип у систему наше државне организације не значи самовољу појединих руководилаца, јер они одговарају за целокупни свој рад, па и за постављење службеника.

Службенику је дато право жалбе вишем руководиоцу, затим право тужбе суду за све повреде његових права која проистичу из радних односа.

8) У вези са значајем државних службеника у систему наше државне организације, пројекат је ближе поставио принципе њихове одговорности. Државни службеници, којима се поверава обављање државних послова, морају бити за свој рад више одговорни него обични грађани. Стога је предвиђена појачана материјална и кривична одговорност службеника, а за дисциплинску одговорност прописан је нарочити дисциплински поступак. Цео дисциплински систем тежи да одржи и појача одговорност службеника за њихов рад и да учврсти и развије службену дисциплину, али исто

тако и да обезбеди правичне и објективне одлуке у дисциплинском поступку.

9) У односима између службеника и државе, пројекат уводи систем отказа, по коме службеник и држава, односно одређени државни орган, могу раскинути службенички однос уз претходни отказ. Службенику у случају отказа од стране државног органа код кога ради припада право на отпемнину, ако приликом престанка службе не испуњава услове за пензију по прописима социјалног осигурања. Овај отказ није отпуст из службе од стране државе, ни оставка на службу од стране службеника у смислу старог чиновничког система, него прекид службеничког односа између службеника и одређеног државног органа. Отказ претставља средство за што правилније одабирање службеника, а за службенике могућност да траже службу према својим способностима. Путем права жалбе даје се службенику гаранција да ће отказивање бити увек правично.

У предложеном систему отказа службе, било од стране државе или службеника, службеник задржава своја ранија права, може се поново вратити у службу, а његова ранија служба пре отказа рачуна се у целини као ефективна државна служба. У том смислу, отказ се има схватити само као регулатив за изградњу способног државног апарата и мора се спроводити са пуно такта и обазривости.

Из ових основних карактеристика види се да је предлог закона пошао новим путем уређења службеничких односа државних службеника, за који код нас још нема довољна искуства. Стога ће за спровођење у живот овог закона требати сигурно подуже времена. Прећи из бирократског, аутоматског и крутог службеничког система у нови систем који одговара нашем државном, друштвеном и привредном уређењу, неће бити лак посао. Вероватно да у овој буџетској години нећемо моћи да у целини пређемо на нови начин регулисања службеничких односа. Али потребно је одмах предузимати све мере да се тај нови систем почне остваривати, јер ће уређење односа државних службеника утицати на даље учвршћивање нашег државног апарата и на правилно функционисање свих државних служби.

Председник Владе ФНРЈ и
Министар народне одбране
Маршал Југославије

Јосип Броз Тито, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Број 127

3-VII-1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 21, 22, 24, 25, 26 јуна и 3 јула ове године претресао је предлог Општег закона о државним службеницима, достављен му од претседника Већа народа а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Савезног већа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

Наслов предлога закона мења се и гласи: „Предлог закона о државним службеницима”.

Иза тога у почетку закона додаје се следећи текст:

„У циљу да се државни службеници изграде као прави народни службеници и да као сарадници претставничких и њима одговорних државних органа својом спремом и радом учествују на заједничком делу изградње народне државе и подизања народног благостања;

да се код државних службеника развије дух самоиницијативе и стваралаштва, дисциплине и личне одговорности;

да се омогући што правилнији избор кадрова и достојно награди удео службеника у изградњи државе;

да се у духу начела уставног уређења државни апарат још више учврсти и усаврши на новој основици ослобођен остатака бирократизма, као и

да се осигура јединство примене нових демократских начела у службеничким односима у целој држави

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

доноси

ЗАКОН О ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА

У поднаслову брисати речи „Први део“ и „Глава I“ а поднаслов гласи: „Начелне одредбе“.

Чл. 1 мења се и гласи: „Државни службеници су административни и стручни сарадници претставничких органа државне власти и њима одговорних органа, који овим органима служе и помажу извршујући поверене им задатке“.

Чл. 2, други став, први ред, место речи „намештењаци“ ставити „службеници“.

Чл. 5. У другом ставу, трећи ред, после речи „службеника“ брисати запету и речи „као“ и „од“.

Чл. 7 У другом ставу, четврти ред, место речи „испуњавају“ ставити „испољавају“. У трећем ставу, пети ред, иза речи „поредак“ ставити тачку и брисати остатак става.

Чл. 8. У првом ставу, трећи ред, после речи „служба“ и „раде“ брисати запете. У истом реду брисати реч „народа“ После речи „служба“ брисати тачку и додати реч „народу“. У другом ставу, први ред, место речи „опходити“ ставити „понашати“. У трећем реду, после речи „саветима“ ставити тачку и брисати остатак става.

Чл. 9. У другом реду, место речи „на“ ставити „у“. У трећем реду, после речи „службеника“ реч „и“ заменити са „о“. У четвртом, петом и шестом реду, место речи „на“ ставити „у“. У шестом реду, после речи „бироократизма“ брисати запету.

Чл. 10. У четвртом реду, место речи „влада“ ставити „влада“ и одмах затим додати: „главним извршним одборима“. У петом реду на крају брисати реч „и“ а у шестом реду брисати реч „јавним“. У седмом реду, испред речи „стручном“ ставити цртицу.

У поднаслову место речи „Глава II“ ставити „Први део“. Исто тако у поднаслову број „1“ писати „1.“

Чл. 11. У првом ставу, први ред, место речи „посла“ ставити „службе“. У другом реду, после речи „струкама“ ставити запету.

Чл. 12. У првом ставу, први ред, место речи „врсти“ ставити „врсте“. У другом ставу, тач. 2) после речи „административне“ брисати запету и ставити „службенике“. У тач.

3) после речи „административне“ ставити „службенике“. У тач. 4) после речи „помоћне“ ставити „службенике“.

Чл. 13. Трећи став мења се и гласи: „За службенике који се нарочито истакну у раду може се поред плате установити и лични додатак“. У четвртом ставу, други ред, после речи „рада“ брисати тачку и остатак става и додати речи „према радној норми прописаној за свако звање и врсту.“

Чл. 14. У другом реду, после речи „јединицама“ брисати запету. У петом реду, после речи „дodatка“ брисати остатак става и додати речи „утврђује Влада ФНРЈ односно владе народних република преко свог нарочитог органа за систематизацију државне службе“. Додаје се нов, други став, који гласи: „За систематизацију места и звања службеника народних скупштина и њихових президијума важе посебни прописи.“

Чл. 15. Други став, први ред, после речи „одбора“ брисати запету. У четвртом реду, место речи „чланства“ ставити „такве функције“. У петом реду, место речи, на своју ранију дужност“ ставити „у службу“. Последња реченица овог става мења се и гласи: „За време вршења такве функције обавезно се продужује њихово социјално осигурање“.

Чл. 16. У другом ставу, први ред, брисати реч „Изузетно“. У истом реду реч „службеници“ писати великим словом „С“. У трећем реду брисати реч „привремено“. У четвртом ставу, први и трећи ред, после речи „Службеницима“ и „сл.“ брисати запете.

Чл. 18 постаје чл. 17 мења се и гласи: „О постављењу, унапређењу и престанку службеничког односа издаје се службеницима декрет“.

Чл. 17 постаје чл. 18. У првом ставу, први ред, место речи „свих“ ставити „сваког“, а на крају истог реда, после речи „односима“ брисати запету. У другом реду, место речи „једном“ ставити „једанпут“. У четвртом реду, реч „Генерални“ писати малим словом „г“. У другом ставу, први ред, место речи „Противу“ ставити „Против“. У другом реду, после речи „суда“ брисати запету.

Чл. 19 мења се и гласи: „Да би се имала евиденција о службеничким односима у државној служби, за сваког службеника води се посебан службенички лист.“

Службенички лист попуњава се на основу оригиналних или веродостојних докумената.

Исто тако, у циљу утврђивања својства државног службеника, за сваког службеника установиће се службеничка књижица.

Ближе одредбе о службеничком листу и службеничкој књижици донеће се посебним прописима.“

Чл. 20. Трећи став, место речи „Под истим условима” ставити „Исто тако”. У другом реду, место речи „међусобно” ставити „међусобно”. У трећем реду, место речи „упућивати привремено” ставити „привремено упућивати”.

Чл. 21. У првом реду, место речи „Закони” ставити „Закон”. У истом реду, место речи „одређују” ставити „одређује”. У трећем реду, место речи „у републици” ставити „на подручју народне републике”.

У поднаслову „2)” писати „2.”.

Чл. 22. Додаје се нов, други став, који гласи: „Постављење службеника врше одговорни руководиоци појединих надлештава, установа и предузећа односно извршни одбори народних одбора”.

Став други постаје став трећи.

Чл. 23. У другом реду, после речи „дужност“ брисати запету и речи „које је”, а место речи „извршено” ставити „извршеног”.

У поднаслову број „3)” писати „3.”.

Чл. 24. У другом реду, после речи „положити” додати речи „и потписати”. У другом ставу, први ред, у загради брисати речи „презиме и” и ставити „породично и рођено”.

Чл. 25. У првом ставу, други ред, брисати реч „законита”. У другом ставу, први ред, после речи „наређење” додати реч „очевидно”. Четврта реченица овог става мења се и гласи: „Службеник је и после поновљеног писменог наређења дужан задржати од извршења наређење ако се њиме тешко повређују државни интереси или ако би његово извршење претстављало кривично дело, о чему ће известити непосредног вишег старешину од онога који је издао наређење”. У трећем ставу, први ред, после речи „на” додати реч „очевидно”.

Чл. 26. У првом ставу, први ред, место речи „да чува” ставити „чувати”. У другом ставу, први ред, место речи „подразумева” ставити „разуме”. У другом реду, после речи „сазнао” брисати запету а испред речи „кад” ставити запету.

Чл. 27. У првом и другом реду после речи „служби” и „животу” брисати запете а у истом реду, место речи „да

„избегава“ ставити „избегавати“. У трећем реду, после речи „службу“ брисати запету. У четвртом реду, место речи „на-родног“ ставити „државног“.

Чл. 28. У првом реду, место речи „да прима“ ставити „примати“.

Чл. 29. После речи „служби“ брисати тачку и додати „одређене законом и другим на закону основаним прописима.“

Чл. 30 мења се и гласи: „За службенике који су се нарочито истакли у раду и стекли заслуге за службу могу се установљавати лични додаци за изванредан рад, посебне похвале, ударничке награде, поклоне од вредности, специјална одликовања и почасна звања. Ово се даје службеницима за личне успехе и заслуге, као и за суделовање у успесима и заслугама њихове групе или установе.

Ближе одредбе о овоме доносе се у прописима за поједине струке у сагласности са Министром финансија.

Прописима за поједине струке могу се предвидети посебне премије за уштеду материјала, горива и томе слично.“

Чл. 31. У другом ставу, други ред, место речи „појединих струка“ ставити „за поједине струке“.

Чл. 32. У првом ставу, први ред, место речи „Службеница“ ставити „Жена државни службеник“. У другом ставу, место речи „на прековременом“ ставити „изван редовног радног времена и у“.

Чл. 33 мења се и гласи: „Службеници имају права на државно социјално осигурање за случај изнемоглости, старости и смрти (пензионо осигурање), као и за случај болести, трудноће, и порођаја и несреће у послу“.

Чл. 35 мења се и гласи: „По смрти службеника исплаћује се лицу које је извршило сахрану погребнина према посебним прописима“.

Додаје се нов поднаслов који гласи: „4. Кретање у служби“.

Чл. 61 постаје чл. 36. У другом ставу, други ред, место речи „сваке струке“ ставити „за сваку струку“. У трећем ставу, први ред, после речи „помоћне“ ставити „службенике“.

Чл. 64 постаје чл. 37 мења се и гласи: „Напредовање у државној служби може бити добијањем вишег звања или повећањем плате у истом звању.

Службеници који по природи свога посла не могу добити више звање добијају после истека одређеног времена у том звању по прописима за сваку струку повишицу плате.

Службеник који је дисциплински осуђен на казну из чл. 66 тач. 1 и 3 овог закона, или је удаљен од дужности, не може се унапређивати односно добијати повишицу плате са време док трају ове сметње”.

У поднаслову место броја „4” ставити „5”.

Чл. 36 постаје чл. 38. У другом реду, после речи „материјално” ставити тачку и брисати остатак става.

Чл. 37 постаје чл. 39. У другом ставу, трећи ред, место речи „да обавесте” ставити „обавестити”.

Чл. 38 постаје чл. 40. У првом ставу, први и трећи ред, после речи „службеник” и „службе” брисати запете. Други став мења се и гласи: „За накнаду штете држава јамчи само онда ако је обухваћена тужбом за накнаду штете”. Став трећи мења се и гласи: „Наплата по пресуди може се тражити од државе само у случају кад се не може наплатити од службеника и то се констатује одлуком надлежног судског извршног органа. За плаћену штету држава има право регреса од службеника.”

Чл. 39 постаје чл. 41. У првом реду, после речи „и” ставити „држави” а у другом реду брисати реч „држави”.

У поднаслову место броја „5)” писати „6.”.

Чл. 40 постаје чл. 42.

Чл. 41 постаје чл. 43. У првом реду место речи „раскинути” ставити „прекинути одређени”.

Друга реченица постаје други став.

Чл. 42 постаје чл. 44. У другом ставу, други ред, место речи „престанка државне службе” ставити „отказа”.

Чл. 43 постаје чл. 45.

У поднаслову број „1)” писати „1.”.

Чл. 44 постаје чл. 46. У првом ставу, други ред, после речи „врши” додати „Влада ФНРЈ преко”. У истом реду место речи „Комитет” ставити „Комитета”. У трећем реду, иза речи „власти” ставити тачку и брисати „Владе ФНРЈ”. Став четврти брише се.

Став пети постаје став четврти. У четвртном реду, после речи „врсте” ставити тачку и запету и брисати остатак става. Додаје се нов став пети, који гласи:

„— предлаже влади прописе о припадности савезних државних службеника;“.

Додаје се нов став шести, који гласи:

„— проверава извршење прописа о систематизацији места и припадностима“.

Стари став шести постаје став седми.

Чл. 45 постаје чл. 47. У тач. 1), трећи ред, после речи „комисије“ додати запету. У четвртом реду, реч „Генералног“ писати малим словом „г“. У тач. 2) други ред, иза речи „комисије“ ставити запету и реч „Генерални“ писати малим словом „г“. У другом ставу, трећи и четврти ред, брисати речи „главних управа и управа, као и старешине овима“. У трећем ставу, други ред, брисати речи „Федеративне Народне Републике Југославије“. У петом реду, место речи „док“ ставити „а“.

Чл. 46 постаје чл. 48, мења се и гласи: „За службенике већа Народне скупштине ФНРЈ решење о службеничким односима доноси претседник односног већа; а за службенике Президијума Народне скупштине ФНРЈ његов секретар.“

Чл. 47 постаје чл. 49. У другом ставу, трећи ред, реч „Персонално“ писати малим словом „п“.

У поднаслову број „2“; писати „2.“.

Чл. 48 постаје чл. 50. У тач. 1 место речи „Федеративне Народне Републике Југославије“ ставити „ФНРЈ“. У тач. 4. место речи „телесно и душевно“ ставити „душевно здраво и телесно“. У тач. 6, у другом реду, после речи „службе“ ставити тачку и запету и брисати остатак тачке. Тач. 7 мења се и гласи: „да му ранија служба није престала дисциплинским отпустом из службе за свагда (чл. 66 тач. 5) или док трају сметње из чл. 66 тач. 4 овог закона; и“. У другом ставу, први ред, после речи „по“ додати „чл. 87“. У другом реду брисати речи „и 4 чл. тач. 8“. У трећем реду место речи „тек три године“ ставити „најраније годину дана“. У четвртом ставу, у трећем и четвртом реду, место речи „Федеративне Народне Републике Југославије“ ставити „ФНРЈ“. У петом реду, после речи „ФНРЈ“ ставити тачку и брисати остатак става.

Чл. 49 постаје чл. 51. У првом реду, после речи „служби“ брисати запету и додати реч „мора“. У другом реду брисати реч „мора“. У трећем реду место „48“ ставити „50“ и додати „овог закона“.

Чл. 50 постаје чл. 52. У првом ставу, последњи ред, брисати реч „ни“. У другом ставу, други ред, брисати реч

„(натечају)”, а место речи „овога” ставити „конкурса”. У трећем ставу, место речи „Са” ставити „С”.

У поднаслову број „3)” писати „3.”.

Чл. 51 постаје чл. 53. У првом ставу, други ред, после речи „дневно” ставити место тачке запету и додати „а регулише се посебним прописима за сваку струку”. У другом ставу, први ред, место речи „служби” ставити „дужности”. У трећем ставу, први и трећи ред, после речи „захтевају” и „времена” додати запете.

Чл. 52 и 53 бришу се.

Чл. 55. У трећем реду, први став, после речи „звања” брисати запету.

Чл. 57. Други став, други и трећи ред, брисати реч „савезног”.

Чл. 59. Други став, први ред, место речи „до” ставити „од укупно”. Трећи став, трећи ред, после речи „надлештава” ставити запету и брисати реч „и”. У четвртом реду, после речи „установа” брисати тачку и додати „и предузећа.”

Чл. 60. У првом ставу, први и други ред, после речи „Службеник” и „дужност” брисати запете. У истом реду, место речи „два дана” ставити „24 часа”. Друга реченица мења се и гласи: „Недолазак на дужност због болести дужи од три дана мора бити оправдан лекарским увређењем лекара надлежне установе социјалног осигурања”.

У поднаслову број „4)” писати „4.”.

Чл. 61 постаје чл. 62. Прва реченица првог става мења се и гласи: „За време приправничке службе приправник прима плату приправника”. У другом ставу, први ред, после речи „осталом” брише се запета.

Чл. 63 постаје чл. 62. У последњем реду овог става место речи „својој” ставити „његовој”. Други став мења се и гласи: „Ако приправник не положи испит служба му се отказује или се може распоредити у другу коју службу према његовој стручној спреми и способности”. У трећем ставу, други и трећи ред, место речи „појединих струка” ставити „за поједине струке”.

Чл. 65 постаје чл. 63. У првом ставу, први ред, место речи „За прелаз” ставити „При прелазу”; а место речи „службе” ставити „струке”. У другом ставу, други ред, брисати реч „се”. У трећем реду, место речи „премештају” ставити „прелазе”. Последња реченица овог става брише се.

Додаје се нов трећи став, који гласи: „Ближе одредбе о прелазу у другу струку донеће се у прописима за поједине струке”.

У поднаслову број „5” писати „5”.

Чл. 66 постаје чл. 64, мења се и гласи: „Службеници одговарају дисциплински за дисциплинске неуредности и дисциплинске преступе.

Као дисциплинске неуредности сматрају се лакше повреде службене дужности или угледа службе.

Као дисциплински преступи сматрају се нарочито следеће теже повреде службене дужности без обзира да ли ће због своје тежине повићи кривичну одговорност пред судом:

1) злоупотреба службеног положаја или прекорачење службеног овлашћења;

2) лабаво, немарно или неуредно вршење службене дужности, које проузрокује одуговлачење или застој у раду, као и свако друго пропуштање у служби;

3) предузимање и вршење радњи које очигледно подривају у очима грађана ауторитет и достојанство народне власти;

4) проузроковање имовинске штете држави немарним или несавесним обављањем службене дужности;

5) свака радња односно пропуштање радње у циљу да се омете или онемогући правилно и брзо функционисање државне службе;

6) повреда службене тајне; лакомисленост у чувању поверљивих списа и података;

7) теже повреде службене дисциплине у односу службеника према старешини;

8) теже повреде прописа чл. 8 овог закона;

9) непредузимање или недовољно предузимање мера за осигурање и безбедност поверених ствари и лица;

10) захтевање или примање мита или прихватање обећања мита;

11) извршење утаје или крађе државне или поверене имовине при вршењу службене дужности;

12) послуга новцем, хартијама од вредности или стварима које су по службеној дужности поверене службенику, или њихово давање другом лицу ради послуге;

13) фалсификовање службених или јавних исправа и списа, или оверавање фалсификованих исправа и списа, као и издавање лажних исправа и списа;

- 14) присвајање или проневера имовине;
- 15) оштећење државне имовине закључивањем неповољних уговора или послова;

16) повреда закона при вршењу службене дужности у намери да се извесном лицу користи или да се оно оштети.

За преступе из тач. 1 до 16 овога члана, уколико истовремено претстављају и кривична дела, дисциплински суд ће доставити кривичну пријаву надлежном јавном тужиоцу ради покретања кривичног поступка”.

Чл. 67 постаје чл. 65. У тач. 4, последњи ред, место речи „свих” ставити „ових”. Други став мења се и гласи: „Код изрицања казне из тач. 4 овог члана додатак на децу не подлежи никаквој обустави”.

Додаје се трећи став, нови, који гласи: „Казне из тач. 3 и 4 овога члана бележе се у службенички лист.”

Чл. 68 постаје чл. 66. Под тач. 2, на крају, после броја „20%” додати речи „од једномесечних чистих принадлежности.”

Чл. 69 постаје чл. 67. Додаје се нов први став, који гласи: „Гоњење дисциплинских неуредности застарева за шест месеци од извршења.” Други став, други ред, место речи „три” ставити „две”.

Чл. 70 постаје чл. 68. У трећем ставу, реч „влада” и у трећем реду реч „влади” писати великим словом „В”. У другом реду реч „Генерални” писати малим словом „г”.

Додаје се нов пети став, који гласи: „Извршење казни за дисциплинску неуредност застарева за шест месеци од дана правоснажности решења о казни”.

Чл. 71 постаје чл. 69. У другом ставу, трећи ред, после речи „ФНРЈ” додати „при овим органима”. У четвртом реду, после речи „судови” додати „првог степена” и брисати речи „при овим органима”.

Четврти став мења се и гласи: „Министарства, комисије и комитети могу образовати дисциплинске судове првог степена при већим организационим јединицама које су им непосредно подређене”. У петом ставу, четврти и пети ред, место речи „подручним” ставити „подређеним”. У седмом ставу, последњи ред, реч „Генерални” писати малим словом „г”. У десетом ставу, трећи ред, брисати реч „свом”.

Додаје се нов дванаести став, који гласи: „За службенике оба већа и Президијума Народне скупштине ФНРЈ образоваће се дисциплински судови на основу посебних прописа”.

Чл. 72 постаје чл. 70, мења се и гласи: „Тужиоца за сваки поједини случај код дисциплинског суда одређује старешина који поставља судије.

Сваки окривљени службеник може узети браниоца”.

Чл. 73 постаје чл. 71. Први став мења се и гласи: „Дисциплински поступак започиње дисциплински тужилац на основу писменог и образложеног предлога надлежног старешине”. У другом ставу, други ред, место речи „ће одлучити” ставити „одлучује или”.

Чл. 74 постаје чл. 72. У првом ставу, други и трећи ред, после речи „ислеђење“ и „иследника“ додати запете. У трећем ставу, други ред, после речи „суду” додати запету. У четвртом реду, после речи „оптужница” брисати запету. У четвртом ставу, четврти ред, после речи „одлуку” и „претрес“ брисати запете. У петом ставу, други ред, после речи „поступку” додати запету.

Чл. 75 постаје чл. 73. Други став, други ред, реч „вишег” писати великим словом „В”.

Чл. 76 постаје чл. 74. У првом ставу, последњи ред, место речи „ослобођава” ставити „ослобађа”. У другом ставу, други ред, после речи „неуредност“ ставити запету.

Додаје се нов трећи став који гласи: „Пресудом службеник ће се осудити и на плаћање трошкова дисциплинског поступка.

Ако је ослобођен одговорности, трошкове сноси држава”.

Чл. 77 постаје чл. 75. У првом ставу, четврти ред, после речи „жалбу” додати реч „надлежном”.

Други став брише се.

Трећи став постаје други. У првом реду, место речи „предњих ставова” ставити „предњег става”.

Чл. 78 постаје чл. 76. У првом ставу, трећи ред, место речи „кривично” ставити „кривичног”.

Додају се нови ставови, трећи и четврти, који гласе:

„Правоснажне пресуде достављају се надлежном старешини кажњеног службеника ради извршења и уписа у Службенички лист.

Извршење дисциплинских казни застарева за две године од дана правоснажности пресуде.“

Чл. 79 постаје чл. 77. Први став брише се. У првом реду пређашњег другог става, иза речи „судија“ додати речи „народних судова”.

Чл. 80 постаје чл. 78, мења се и гласи: „За јавне тужиоце аутономних покрајина, аутономних области, области, округа, градова и срезова (градских реона), за службенике код ових тужилаца, као и за службенике код јавног тужиоца народне републике — постоји дисциплински суд првог степена код јавног тужиоца народне републике.

Дисциплински суд код Јавног тужиоца ФНРЈ је другог степена дисциплински суд по жалбама против пресуда и одлука дисциплинских судова код јавних тужилаца народних република, а у првом и последњем степену суди по дисциплинским кривицама јавних тужилаца народних република и њихових заменика, као и по кривицама службеника код Јавног тужиоца ФНРЈ.

Дисциплински суд код Јавног тужиоца ФНРЈ може одлучити да поједине предмете расправи у првом и последњем степену по дисциплинским кривицама јавних тужилаца и других службеника из првог става овог члана.“

Чл. 81 постаје чл. 79. У првом ставу, трећи ред, место речи „кривично“ ставити „кривичног“ и брисати цртицу.

Други став брише се.

Чл. 80 нови: „Уколико је службеник у вези са дисциплинским преступом причинио држави материјалну штету, дисциплински суд пошто оконча поступак по дисциплинској кривици доставиће предмет органу надлежном за заступање државе пред судом да подигне тужбу код надлежног окружног суда за накнаду причињене штете.“

Чл. 82 постаје чл. 81, мења се и гласи: „За решење о накнади штете коју је службеник причинио држави у вршењу службе, уколико причињена штета није везана за дисциплински преступ или кривично дело, надлежан је старешина организационе јединице (надлештва, установе или предузећа). Против овог решења службеник се може жалити у року од 15 дана непосредно вишем старешини против чијег решења има места тужби надлежном окружном суду као радном суду.“

Први став члана 83 постаје други став члана 81, мења се и гласи: „Из оправданих разлога службеник се може ослободити од плаћања штете из претходног става било у целом износу или једним делом. Решење о томе доноси надлежни члан Владе ФНРЈ, претседник комитета односно комисије или генерални секретар Владе ФНРЈ.“

Други став чл. 83 постаје чл. 82.

У поднаслову број „6“ писати „6“.

Члан 84 постаје чл. 83. Први став мења се и гласи: „Службеник се мора удаљити (суспендовати) од дужности ако је стављен у притвор или истражни затвор или је стављен под оптужбу због злочинства или каквог другог нечасног дела“. У трећем ставу, други ред, место речи „надлежне власти“ ставити „надлежног државног органа“.

Чл. 85 постаје чл. 84. У првом ставу, први ред, место речи „мора“ ставити „може“. У другом реду, место речи „отворен“ ставити „поведен“.

Чл. 86 постаје чл. 85. У првом ставу, први ред, после речи „члану“ место „84 и 85“ ставити „83 и 84“. У петом реду место речи „издржавање“ ставити „издржавању“.

Други став мења се и гласи: „Службенику се враћају обустављене припадљности после укидања суспензије: у случају ако је правоснажном одлуком суда ослобођен односно ако је решењем надлежног државног органа пуштен из притвора или истражног затвора или је кривични поступак против њега обустављен, као и у случају ако је дисциплински суд, решавајући о жалби у смислу чл. 84 ст. 2 донео одлуку којом се поништава решење о удаљењу.“

Трећи став мења се и гласи: „За време издржавања казне лишења слободе, службенику не припадају припадљности.“

Додаје се нови четврти став који гласи: „Уколико посебним прописима није друкчије одређено, за удаљење судија од дужности важе одредбе овог закона.“

У поднаслову број „7“ писати „7“.

Чл. 87 постаје чл. 86. Други став мења се и гласи: „Отказ од стране државе врши старешина надлежан за постављење по сопственој иницијативи или на предлог непосредног старешине.“

У четвртном и петом ставу, други ред, место речи „орган“ ставити „старешина“.

Додаје се нови шести став, који гласи: „Службеник не може отказати службу ако је под дисциплинском истрагом или ако је у материјалној обавези према држави.“

Додаје се нов седми став, који гласи: „За време одобреног боловања државном службенику не може се отказати служба.“

Чл. 88 постаје чл. 87.

Чл. 89 постаје чл. 88. Први став, трећи ред, место речи „сама” ставити „сам” и брисати реч „казна”. У четвртном реду брисати тачку и додати „казна” и ставити тачку. У другом ставу, трећи ред, место броја „68” ставити „66”.

Чл. 90 постаје чл. 89, мења се и гласи: „У случају престанка службе услед губитка бирачког права, службеник се може вратити у службу ако му бирачко право буде повраћено.”

Чл. 91 постаје чл. 90. У првом ставу, други ред, бришу се речи „се донети решење” и место речи „надлежне” ставити „надлежни”. У трећем реду, место речи „старешине” ставити „старешина” и иза те речи додати речи „донети решење”. У истом реду, место речи „констатовати” ставити „утврдити”. У трећем ставу, први ред, место броја „88” ставити „87”. У седмом реду место броја „48” ставити број „87”.

Четврти став мења се и гласи: „Престанак службе по пресуди редовног или дисциплинског суда наступа даном правоснажности пресуде. Против решења надлежног старешине којим се утврђује овај престанак службеник нема право жалбе.” У петом ставу, први ред, бришу се речи „са даном доношења решења о престанку” и ставити: „Даном престанка”. У другом реду, после речи „службе” брише се запета. У трећем реду, после речи „дужности” додати речи „изузев случаја из чл. 86 ст. 5 овог закона”. У истом реду, после речи „дужности” ставити запету. У шестом ставу, у другом реду, после речи „дужности” ставити запету.

Чл. 92 постаје чл. 91 мења се и гласи: „На основу и у оквиру одредаба овог закона донеће се посебни закони народних република о државним службеницима.”

Чл. 93 постаје чл. 92. У првом ставу, први ред, бришу се речи „на предлог ресорног министра”. У трећем реду, после речи „ране” ставити „савезне”.

Стари чл. 95 постаје други став чл. 92. У првом реду, место „члана 93” ставити „претходног става”. У четвртном реду, место речи „исплата” ставити „испита”.

Додаје се нови трећи став, који гласи: „Влада ФНРЈ ће уредбом донети посебне прописе о положају и систематизацији претседника и чланова комитета и комисије Владе”.

Додаје се нов став четврти, који гласи: „Прописе о струкама за службенике на раду већа народне скупштине и код Президијума ФНРЈ донеће њихови органи.”

Чл. 94 постаје чл. 93. У четвртом ставу, трећи и четврти ред, место речи „Средишњег завода” ставити реч „органа”. У петом ставу, четврти ред, после речи „Док” додати речи „државни службеници” а у истом реду, после речи „буду” брисати речи „државни службеници”. У петом реду брисати речи „Средишњег завода за”. У истом реду место речи „социјално осигурање” ставити „социјалног осигурања”.

Чл. 96 постаје чл. 94. У другом ставу, трећи ред, место речи „слржбе” ставити „службе”.

Чл. 97 постаје чл. 95. У четвртом реду, место „1946/47” ставити „1946”.

Чл. 98 постаје чл. 96 мења се и гласи: „До спровођења систематизације примењиваће се у погледу припадности и напредовања службеника досадашњи прописи”.

Чл. 99 постаје чл. 97. У првом реду, место речи „тачке 6 и 7 чл. 48” ставити „чл. 50 тач. 6 и 7”.

Чл. 100 постаје чл. 98.

Чл. 101 постаје чл. 99. У првом реду реч „доносе” брише се. У трећем реду, после речи „ФНРЈ”, додаје се реч „доносе”.

Чл. 102 постаје чл. 100.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је др Душан Братић.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Већа народа

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Добривоје Радосављевић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Нинко Петровић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Драгољуб Илић, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Милан Поповић, с. р., Јоза Миљивојевић, с. р., Панко Брашнар, с. р., Срећко Жумер, с. р., Јосип Рус, с. р., Томо Чиковић, с. р., Милош Царевећ, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ
Законодавни одбор

Број 137
4-VII-1946 год.
Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Савезног савеза на својим седницама од 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28 јуна и 3 јула ове године претресао је Предлог основног закона о државним службеницима, достављен му од Претседника Савезног већа, а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Већа народа, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа, који је напред приложен).

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Моша Пијаде.

Претседник
Законодавног одбора
Савезног већа

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Милош Московљевић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Месуд Хотић, с. р., Иван Гранђа, с. р., Светозар Вукмановић, с. р., Мара Нацева, с. р., Лајчо Јарамазовић, с. р., Лампрет Јоже, с. р., Радован Мијушковић, с. р.

СПИСАК УРЕДАБА

**КОЈЕ ЈЕ ВЛАДА ФНРЈ ДОНЕЛА НА ОСНОВУ ЗАКОНА
О ОВЛАШЋЕЊУ ВЛАДИ ФНРЈ ЗА ДОНОШЕЊЕ УРЕДАБА
ПО ПИТАЊИМА ИЗ НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ, ЗА ВРЕМЕ
ОД 8 ФЕБРУАРА ДО 18 ЈУЛА 1946 ГОДИНЕ**

ВЛАДА

ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ

К. бр. 1912
18-VII-1946 год.
Београд

**ПРЕТСЕДНИКУ САВЕЗНОГ ВЕЋА
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ**

БЕОГРАД

Молим Вас да, у смислу члана 2 Закона о овлашћењу Влади ФНРЈ за доношење уредаба по питањима из народне привреде, на седници Вашег Већа поднесете на потврду све уредбе које је Влада ФНРЈ донела на основу цитираног закона за време од 8 фебруара 1946 године до данас.

Прилажем списак уредаба.

Смрт фашизму — слобода народу!

По овлашћењу
Претседника Владе ФНРЈ
и Министра народне одбране
Генерални секретар Владе ФНРЈ

Митар Бакић, с. р.

Влади Федеративне Народне Републике Југославије част је предложити на потврду следеће уредбе донете на основу Закона о овлашћењу Влади ФНРЈ за доношење уредаба по питањима из народне привреде, и то:

1) Уредбу о протоколу о обнављању пограничног промета између Југославије и Албаније од 20 фебруара 1946 године. — (Службени лист бр. 19 од 5 марта 1946 год.);

2) Уредбу о преносу надлежности у погледу индустрије за прераду жита и меса са Министарства индустрије на Министарство трговине и снабдевања од 18 априла 1946 год. — (Службени лист од 23 априла 1946 год.);

3) Уредбу о руковању фондовима станбених и пољопривредних зграда, пољопривредног инвентара и стоке, семена, хране и покућанства, добивеним конфискацијом и експропријацијом, којима је руковала Главна пољопривредна комисија за Војводину од 18 априла 1946 год. — (Службени лист бр. 33 од 23 априла 1946 год.);

4) Уредбу о откупу бундевиних семенки — коштица од 13 априла 1946 год. — (Службени лист бр. 33 од 23 априла 1946 год.);

5) Уредбу о вађењу клица из кукуруза од 18 априла 1946 год. — (Службени лист бр. 33 од 23 априла 1946 год.);

6) Уредбу о откупу житарица у економској 1946—1947 години од 26 априла 1946 год. — (Службени лист бр. 35 од 30 априла 1946 год.);

7) Уредбу о забрани отуђивања пловних објеката на мору од 30 априла 1946 год. — (Службени лист бр. 36 од 3 маја 1946 год.);

8) Уредбу о улагању амортизационе квоте индустријских и рударских предузећа од 18 априла 1946 год. — (Службени лист бр. 36 од 3 маја 1946 год.);

9) Уредбу о стрижи и откупу вуне у економској 1946-47 години од 5 маја 1946 год. — (Службени лист бр. 38 од 8 маја 1946 год.);

10) Уредбу о финансиским олакшицама за подизање нових, довршење започетих и оправку оштећених станбених зграда од 5 маја 1946 год. — (Службени лист бр. 38 од 8 маја 1946 год.);

11) Уредбу о ослобођењима од пореза на наслеђа и поклоне од 18 маја 1946 год. (Службени лист бр. 42 од 24 маја 1946 год.);

12) Уредбу о осигурању за случај несреће у послу лица уполслених на добровољним радовима за обнову земље од 25 маја 1946 год. — (Службени лист бр. 45 од 4 јуна 1946 г.);

13) Уредбу о експропријацији непокретне имовине потребне за изградњу „Омладинске пруге” Бановићи—Брчко од 11 јуна 1946 год. — (Службени лист бр. 48 од 14 јуна 1946 год.);

14) Уредбу о максимирању каматних стопа од 17 јуна 1946 год. — (Службени лист бр. 49 од 18 јуна 1946 год.);

15) Уредбу о праву радника, намештеника и ученика у привреди на надницу и плату у случају болести и несреће од 17 јуна 1946 год. — (Службени лист бр. 50 од 21 јуна 1946 год.);

16) Уредбу о регистрацији државних привредних предузећа од 17 јуна 1946 год. — (Службени лист бр. 50 од 21 јуна 1946 год.);

17) Уредбу о издавању и пријављивању акција од 17 јуна 1946 год. — (Службени лист бр. 50 од 21 јуна 1946 год.);

18) Уредбу о оснивању комисије за утврђивање резерви корисних наслага при Министарству рударства ФНРЈ од 17 јуна 1946 год. — (Службени лист бр. 50 од 21 јуна 1946 год.);

19) Уредбу о надлежности Министарства пољопривреде и шумарства ФНРЈ и Министарства индустрије ФНРЈ у шумској привреди од 17 јуна 1946 год. — (Службени лист бр. 50 од 21 јуна 1946 год.);

20) Уредбу о ревизији дозвола за рад и ликвидацији приватних кредитних предузећа од 17 јуна 1946 год. — (Службени лист бр. 51 од 25 јуна 1946 год.);

21) Уредбу о семенској служби од 17 јуна 1946 год. — (Службени лист бр. 52 од 28 јуна 1946 год.);

22) Уредбу о експропријацији непокретне имовине потребне за изградњу ауто-пута Београд—Загреб од 17 јуна 1946 год. — (Службени лист бр. 53 од 2 јула 1946 год.);

23) Уредбу о укидању управе државних монопола и преносу њене надлежности и пословања на поједина министарства од 4 јула 1946 год. (Службени лист бр. 56 од 12 јула 1946 год.);

24) Уредбу о плаћеном годишњем одмору радника, намештеника и службеника од 4 јула 1946 год. — (Службени лист бр. 56 од 12 јула 1946 год.);

25) Уредбу о отсуству жена пре и после порођаја од 4 јула 1946 год. — (Службени лист бр. 56 од 12 јула 1946 г.);

26) Уредбу о товљењу, ценама и промету свиња у економској 1946/47 години (период од 1 августа 1946 године до 31 јула 1946 године) од 4 јула 1946 год. (Службени лист бр. 56 од 12 јула 1946 год.).

Н А Ц Р Т ОСНОВНОГ ЗАКОНА

О ДРЖАВНИМ ПРИВРЕДНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

І ДЕО

1. Државна привредна предузећа

Члан 1

У циљу организовања, искоришћавања и развијања привредних снага земље и задовољења потреба народа, као и јачања државног привредног сектора, држава оснива привредна предузећа.

Државним предузећем сматра се само оно привредно предузеће које је у искључивој државној својини.

Државна привредна предузећа се могу бавити производњем, прометом робе и транспортом, банкарским пословима као и услугама за плату.

Члан 2

Државно привредно предузеће има својство правног лица.

За обавезе предузећа одговара само предузеће имовином која му је дата на управљање.

Члан 3

Државна привредна предузећа су:

- 1) предузећа општедржавног значаја;
- 2) предузећа републиканског односно покрајинског значаја; и
- 3) предузећа локалног значаја.

Предузећима општедржавног значаја управљају савезна влада и њени органи.

Предузећима републиканског значаја управљају владе народних република и њени органи.

Предузећима покрајинског значаја управљају Главни извршни одбор Аутономне покрајине и његови органи.

Предузећима локалног значаја управљају народни одбори.

2. Оснивање предузећа

Члан 4

Предузећа општедржавног значаја оснивају се, удружују и престају решењем Владе ФНРЈ.

Закон републике одредиће органе који су надлежни за доношење решења о оснивању, удруживању и престанку предузећа републиканског, покрајинског и локалног значаја, као и начин доношења и садржину тих решења.

Члан 5

Решење о оснивању предузећа мора да садржи:

- 1) име (фирму) предузећа;
- 2) основна средства и обртна средства предузећа;
- 3) предмет пословања; и
- 4) назив надлежног органа под чијим ће се административно-оперативним руководством налазити предузеће (чл. 23).

Промене т. 1, 3 и 4 може вршити само орган надлежан за оснивање предузећа.

Члан 6

Свако државно привредно предузеће мора имати своја правила у којима се има предвидети целокупан начин пословања као и организација предузећа. Ова правила посебице имају садржати:

- 1) назив органа који је основао предузеће као и број и датум решења;
- 2) назив органа под чијим ће се административно-оперативним руководством налазити предузеће; његова специјална овлашћења која нису обухваћена чланом 24 овог закона;
- 3) фирму предузећа, начин потписивања, услове и границе овлашћења потписивања;
- 4) износ и начин образовања основних средстава и обртних средстава предузећа;
- 5) седиште предузећа;

6) податке о филијалама, о начину оснивања филијала, огранака и помоћних уређаја предузећа; одређивање његовог делокруга рада, односа са централом, место где се налазе и друге податке о њиховом деловању и организацији;

7) овлашћења директора и однос директора према административно-оперативном руководиоцу;

8) евентуална ограничавања предузећа у склапању уговора или у узимању банковних кредита изнад одређене вредности, ограничавања у предузимању изванредних радња које не спадају у редовно пословање предузећа и томе слично, а за које се послове тражи специјално одобрење административно-оперативног руководиоца;

9) детаљне одредбе о пословању предузећа;

10) детаљне одредбе о организацији предузећа: подела предузећа на самосталне гране пословања, подела предузећа на оделења односно отсеке, производне, набавне, продајне, за дугорочне кредите, за разне врсте осигурања, за возни парк итд., као и оделења односно отсеке статистичке, калкулативне, књиговодствене, персоналне и томе слично; одређивање делокруга рада оделења и отсека у предузећу као и однос између истих;

11) службеничка звања која постоје у предузећу, овлашћења појединих службеничких звања, овлашћења директора за постављење службеника, начин плаћања и напредовања службеника;

12) основне одредбе о радном реду у предузећу, начин примања и отпуштања радника, распоред радничких кадрова, начин исплате надница, награде које се дају ударницима, новаторима и нарочито истакнутим радницима;

13) одредбе о образовању квалификованих радничких кадрова, о науковању, о курсевима, о вечерњим школама и томе слично;

14) одредбе о отсуству, боловању и годишњем одмору;

15) одредбе о фонду руководства предузећа; и

16) стручни савет, његов састав и делокруг рада.

Правила предузећа доноси административно-оперативни руководиоца.

Члан 7

Президијум народне скупштине ФНРЈ одређује на предлог Владе ФНРЈ поједина предузећа републиканског, покрајинског и локалног значаја за предузећа општедржавног значаја.

Овим ће предузећима непосредно управљати савезни органи.

Влада ФНРЈ има право да предузеће општедржавног значаја преда влади народне републике, чиме се предузеће општедржавног значаја претвара у предузеће републиканског значаја.

Члан 8

Државна привредна предузећа у случају прелаза из управе народних одбора односно народне републике у управу савезног органа и обратно, преносе се и са обртним средствима и средствима амортизационог фонда без накнаде протувредности.

3. Фирма предузећа

Члан 9

Свако државно привредно предузеће мора имати фирму. Фирма предузећа је име предузећа под којим се предузеће потписује и под којим врши своје пословање.

Члан 10

Фирма садржи ознаке које упућују на предмет пословања предузећа, а може имати и друге ознаке као саставни део фирме.

Фирма предузећа општедржавног значаја мора гласити на свим језицима народних република. Предузеће може употребљавати фирму на било ком од службених језика народних република.

Ознака фирме може бити и скраћена и у том случају има вредност пуног назива фирме. Скраћена фирма може бити само на једном од језика народних република.

Предузеће које послује са иностранством може имати фирму на страним језицима која се уноси у регистар.

Члан 11

Свака нова фирма државног привредног предузећа мора се разликовати од фирми државних, задружних и приватних привредних предузећа која су већ уписана или уредно пријављена за упис у односне регистре.

Члан 12

Подручје на коме је заштићена фирма предузећа поклапа се са подручјем територијалне надлежности органа који врши упис у регистар.

Члан 13

Потписивање фирме врши се на тај начин да се поред написаног, наштампаног или штамбиљом утиснутог назива фирме, лице које је овлашћено на потписивање фирме ставља свој ручни потпис. Поред потписа ставља се у загради име и презиме потписаног лица механичким путем или читким рукописом.

Фирму предузећа потписује директор предузећа.

Административно-оперативни руководилац може поред директора предузећа, овластити и друга лица на потписивање фирме одређујући границе и услове под којима та лица могу да изврше потписивање фирме.

4. Регистрација

Члан 14

Сва државна привредна предузећа морају бити регистрована.

Предузеће стиче својство правног лица и право на рад уписом у регистар државних привредних предузећа код министарства финансија оне владе која је донела решење о оснивању предузећа или код финансиског одељења Главног извршног одбора Аутономне покрајине ако је предузеће покрајинског значаја, односно код финансиског одељења окружног народног одбора ако је предузеће локалног значаја.

За упис у регистар државних предузећа мора се поднети пријава у року од 15 дана од дана доношења решења о оснивању предузећа односно од дана када се директору предузећа ставе на расположење подаци из члана 15 овог закона.

Члан 15

Пријава за упис у државни регистар мора да садржи:

- 1) назив органа који је основао предузеће као и број и датум решења;
- 2) назив државног органа под чијим ће се административно-оперативним руководством налазити предузеће;

- 3) фирму предузећа;
- 4) износ и начин образовања основних средстава и обртних средстава;
- 5) списак филијала, огранака и помоћних уређаја који су у саставу предузећа и места где се налазе;
- 6) седиште предузећа; и
- 7) имена и звања лица која су овлашћена на потписивање предузећа и границе овлашћења.

Уз пријаву се мора приложити оверен препис решења о оснивању предузећа и правила предузећа као и оригинални потписи лица овлашћених на потписивање предузећа.

Пријава као и сви прилози морају се поднети у три оригинална примерка.

Члан 16

Пријаву за регистрацију подноси директор предузећа.

Исто тако директор предузећа мора поднети пријаву о променама које настану у току рада, а односе се на промене фирме, предмета пословања, удруживања и спајања предузећа, на промену административно-оперативног руководиоца и на промену у овлашћењу потписивања фирме.

На исти начин ће се извршити пријава извештаја о отварању поступка ликвидације предузећа.

Пријава се подноси у року од 15 дана од настале промене.

Почетком сваке буџетске године мора директор предузећа да поднесе пријаву о променама основних средстава и обртних средстава предузећа.

Члан 17

Регистар државних привредних предузећа садржава податке означене у члану 15 овог закона.

Орган који врши регистрацију издаје решење о упису у регистар и о променама.

Након извршеног уписа у регистар, објављује се у службеном листу да је предузеће основано, директор предузећа, као и орган који је предузеће основао.

Ближе прописе о регистрацији предузећа прописаће Министар финансија ФНРЈ.

Члан 18

За неподношење пријава из члана 15 и 16 овог закона казниће се директор предузећа новчаном казном од 1000—

5000.— динара. Казну изриче финансики орган надлежан за упис у регистар државних предузећа.

Против одлуке о казни директор предузећа може уложити жалбу.

5. Удруживање предузећа

Члан 19

Удруживање предузећа се може вршити у циљу боље организације производње и смањења производних односно режиских трошкова, заједничког искоришћавања погонске снаге, набавке сировина и полуфабриката, заједничке продаје производа и искључења или смањења посредника у разделеби добара, искоришћења отпакада и томе слично.

Члан 20

Предузећа се могу удруживати у заједнице предузећа и у предузећа под заједничком управом.

Предузеће истог значаја може удружити било у заједницу, било под заједничку управу административно-оперативни руководилац предузећа.

Предузећа разног значаја могу се удруживати само у заједнице предузећа и то на основу споразума органа надлежних за њихово оснивање.

Члан 21

Предузећа може спајати (фузионирати) орган надлежан за оснивање предузећа.

Предузеће које је настало спајањем два или више постојећих предузећа има својство новооснованог предузећа (члан 5 и 14) и оно преузима имовину као и права и обавезе спојених предузећа.

Приликом спајања неће се спроводити поступак ликвидације предузећа која су спојена.

6. Престанак предузећа

Члан 22

Решење о престанку предузећа доноси орган надлежан за оснивање предузећа.

Чистом имовином предузећа која преостаје након ликвидације предузећа располаже орган који је донео решење о престанку.

7. Административно-оперативно руководство

Члан 23

Свако државно предузеће стоји под административно-оперативним руководством одређеног државног органа.

Предузећа општедржавног значаја стоје под административно-оперативним руководством министарстава, комитета односно њихових управа, као и комисија, самосталних управа, дирекција и установа при Влади ФНРЈ.

Државне органе за вршење административно-оперативног руководства предузећима републиканског, покрајинског и локалног значаја одређује закон народне републике.

Члан 24

Административно-оперативни руководилац надлежан је:

1) да доноси правила предузећа и да се стара о правилној организацији предузећа;

2) да саставља производне односно радне планове (за промет, за кредитирање, за транспорт итд.), планове за обнову и изградњу (инвестициони план), финансиске планове као и да одређује задатке предузећа у оквиру својих планова;

3) да смањује и повећава обртна средства предузећа преношењем ових средстава на друга предузећа исте привредне гране под својим руководством;

4) да даје смернице за целокупно пословање предузећа и да врши надзор над пословањем предузећа;

5) да помаже предузеће у организацији рада, снабдевању, производњи и продају робе;

6) да води евиденцију целокупног пословања;

7) да врши ревизију и доноси решење о спровођењу комплексне ревизије;

8) да даје предлоге за постављање директора предузећа и поставља остале службенике уколико то право није пренето на директора предузећа;

9) да поништава, укида, мења и обуставља наређења и решења директора предузећа; и

10) да се стара о спремању техничких и привредних кадрова предузећа.

8. Имовина под управом предузећа

Члан 25

Државна имовина дата предузећу на управљање састоји се из:

- 1) основних средстава;
- 2) обртних средстава;
- 3) амортизационог фонда; и
- 4) фонда руководства предузећа.

Државни орган који је основао предузеће одређује којом ће општенародном имовином из његове надлежности управљати предузеће.

Члан 26

Основна средства и обртна средства предузећа образују се приликом оснивања предузећа.

Основна средства су: зграде, земљишта, машине, машинска постројења, уређај за отпрему и превоз, алати, модели, инвентар и томе слично.

Обратна средства су: залихе, сировина, помоћни и погонски материјал, полуфабрикати, готови производи, новац и папири од вредности.

Члан 27

Основна средства предузећа општедржавног значаја могу отуђити из државне својине Владе ФНРЈ односно државни орган кога влада овласти и то само за поједине делове основних средстава.

Закон републике одређује који органи под којим условима могу отуђити основна средства предузећа републиканског, покрајинског и локалног значаја.

Члан 28

Орган надлежан за оснивање предузећа може преносити основна средства једног предузећа на друго предузеће без обзира на привредну грану у коју спадају предузећа. У том случају држава јамчи за обавезе предузећа у висини смањене имовине уколико орган надлежан за оснивање предузећа не пренесе ово јемство на предузеће на које је пренео основна средства.

Члан 29

Висину обртних средстава изражених у новцу за сваку годину утврђује финансики план предузећа.

Предузећа добијају новчана обртна сретства на начин и у роковима одређеним њиховим финансиским планом.

Члан 30

Повећање основних сретстава и обртних сретстава може се вршити из добитака самог предузећа, вишка обртних сретстава предузећа исте привредне гране и из буџета органа надлежног за оснивање предузећа.

Ако се приликом одобравања финансиских планова утврди да једна привредна грана располаже вишком обртних сретстава, тај се вишак уноси у буџет органа надлежног за оснивање предузећа.

Ако се у току извршења финансиског плана утврди вишак обртних сретстава у једној привредној грани, орган надлежан за оснивање предузећа може овакав вишак унети у свој буџет.

Члан 31

Амортизациони фонд се образује путем амортизационог отписа основних сретстава, а служи за покриће великих оправака и за инвестиционе радове.

Влада ФНРЈ прописале уредбом употребу амортизационог фонда.

9. Службена тајна

Члан 32

У циљу заштите државне имовине, сви основни подаци који се односе на величину, задатак, делокруг предузећа, на његово пословање и организацију, на методе и услове рада, сматрају се службена тајна.

Чување службене тајне је нарочита обавеза свих грађана, а наполе надлежних државних органа и службених лица.

Откривање службене тајне казниће се кривично.

Злонамерно откривање службене тајне претставља злочин против народа и државе.

II ОРГАНИЗАЦИЈА И ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА

10. Организација предузећа

Члан 33

Унутрашња организација предузећа прописале се правилима, према обиму пословања и врсте предузећа.

11. Директор и особље предузећа

Члан 34

Радам предузећа непосредно управља директор.

Ако је предузеће нарочито великих размера њим управља генерални директор. Оваква предузећа могу имати више директора за поједине одвојене гране пословања.

Члан 35

За постављање и остале службеничке односе директора (генералног директора) и других службеника административно-техничког апарата предузећа важе прописи Закона о државним службеницима као и прописи правила предузећа. Типску систематизацију службеничких места у предузећу врши надлежна комисија за систематизацију.

Члан 36

Директор (генерални директор) предузећа управља предузећем по упутствима, решењима, наређењима и смерницама административно-оперативног руководиоца, а на основу правила предузећа.

Директор ће се у управљању предузећем руководити циљем и сврхом предузећа како би предузеће могло да оствари задатке који су му поверени у односној привредној грани старајући се о рентабилитету предузећа.

Члан 37

Директор предузећа је нарочито дужан:

- 1) да предлаже производни односно радни план и задатке (за промет, кредитирање, транспорт итд.), план обнове и изградње (инвестициони план) и финансиски план предузећа као и да разради планове добијене од административно-оперативног руководиоца;
- 2) да остварује привредни план предузећа;
- 3) да организује рад предузећа на принципу савремене и што рационалније производње и пословања;
- 4) да руководи администрацијом предузећа и финансиским пословањем предузећа;
- 5) да се стара о правилној персоналној политици и изградњи кадрова;
- 6) да правилно врши поделу рада;

7) да се стара за правилно одвијање свих послова и да у том циљу даје потребне директиве и упутства; да се стара о радној дисциплини;

8) да организује сталну службу евиденције и контроле како набавке и утрошка материјала тако и процеса производње, купопродаје производа, транспорта, кредитирања, осигурања односно извршених услуга за плату, као и евиденцију и контролу финансиског пословања предузећа;

9) да се, приликом одлучивања о набавкама, погодбама, уступању посла, уговора уопште, стара да ови послови буду закључени на најповољнији начин и под најповољнијим условима придржавајући се привредних обичаја — узанса, привредног законодавства (прописи о ценама, о сузбијању шпекулације, о рационарању итд.) и финансиског законодавства (прописи о таксама, царинама, порезу, девизама итд.); и

10) да разради радни ред предузећа.

Члан 38

Директор има право да у име предузећа склапа пословне уговоре, зајмове у висини дозвољеног правилника као и да диспонира робом, финансиским сретствима, услугама и свим обртним сретствима предузећа, уколико то право не задржи себи административно-оперативни руководиоца.

Директор заступа предузеће пред државним органима и трећим лицима, а има право да и другима за то издаје пуномоћја.

Члан 39

Директор предузећа у смислу правила прима, премешта и отпушта раднике као и поставља и доноси остала решења за службенике, уколико то није надлежност административно-оперативног руководиоца, и одређује њихове надлежности.

Члан 40

Директор је за управљање предузећем одговоран само административно-оперативном руководиоцу предузећа.

Административно-оперативни руководиоца одређује ко ће у ком обиму заменити директора у случају његове спречености.

Постављени директор предузећа прима дужност директора у присуству комисије коју одређује администра-

тивно-оперативни руководилац у коју улази и претставник надлежног финансиског органа.

Члан 41

Сви радници и службеници одговорни су за свој рад директору.

Директор је у предузећу највиши дисциплински старешина радника и службеника. Радници и службеници одговарају дисциплински директору и својим старешинама на основу посебних дисциплинских прописа.

Дисциплинске прописе за раднике у предузећу донбси административно-оперативни руководилац предузећа или по његовом овлашћењу директор.

Члан 42

Радници и службеници дужни су да чувају државну имовину и одговарају за сву штету коју причине својом кривицом и нехатом.

Директор, радници и службеници дужни су да чувају све податке о предузећу као службену тајну.

Податке из чл. 32 овог закона могу давати само државним органима и лицима овлашћеним по закону и под условима и у границама одређеним законом.

Службену тајну предузећа дужне су нарочито да чувају синдикалне организације.

Члан 43

Синдикална организација има право да даје директору предузећа предлоге у питањима повећања продуктивности и ефективности рада, организације рада предузећа, побољшања услова рада, побољшања животних услова радника и намештенкиа и у персоналним питањима.

Синдикална организација предузећа има право и дужност да о свим неправилностима у раду предузећа и директора обавештава административно-оперативног руководиоца и остале више државне органе.

Директор по саслушању синдикалне организације проглашује ударнике.

Члан 44

Директор је дужан да омогући рад радничким повећањима и им потребна обавештења ради извршавања

њихових задатака као и да са њима сарађује у циљу заштите социјалних и економских интереса радника и службеника.

12. Рачуноводство

Члан 45

Руководиоца рачуноводства поставља и разрешава административно-оперативни руководиоца у сагласности са надлежним финансијским органом (став 3 чл. 54).

На исти начин, у случају потребе, поставља се и разрешава и заменик руководиоца рачуноводства.

Руководилац рачуноводства непосредно одговара директору предузећа, а за стручно обављање рачуноводне службе добија смернице и упутства непосредно од руководиоца рачуноводне службе.

Члан 46

Задатак руководиоца рачуноводства је:

- 1) да организује и руководи рачуноводством предузећа;
- 2) да организује и руководи сталном службом рачуноводствене контроле и евиденције; и
- 3) да благовремено саставља и подноси предлоге финансијских планова и завршних рачуна директору.

Члан 47

Руководилац рачуноводства је заједно са директором предузећа одговоран за исправност рачуноводствене службе и завршних рачуна. Он потписује поред директора, предлог финансијског плана и завршни рачун.

Сва документа новчаног, материјалног, обрачунског и кредитног карактера на основу којих се врши пријем и издавање новца као и документа на основу којих се врши књижење у пословним књигама, потписује поред директора или одређеног службеника руководиоца рачуноводства.

Члан 48

Ако по неком питању из делокруга рачуноводства дође до размимоилажења између директора и руководиоца рачуноводства, извршиће се наређење директора. Руководилац рачуноводства дужан је да о томе обавести административно-оперативног руководиоца.

Члан 49

Службеници рачуноводства предузећа су у свом стручном раду непосредно подређени руководиоцу рачуноводства.

Директор предузећа ће затражити мишљење руководиоца рачуноводства пре доношења решења о службеничким односима службеника рачуноводства.

13. Стручни савет

Члан 50

Административно-оперативни руководилац може у сваком предузећу поставити стручни савет као саветодавни орган директора предузећа. Једног члана одређује синдикална организација предузећа као свог претставника.

Директор предузећа ће се саветовати са стручним саветом у свим важним питањима у вези са радом предузећа.

Стручни савет ће извести административно-оперативног руководиоца ако директор предузећа не усвоји мишљење стручног савета.

14. Финансиско пословање

Члан 51

Пословна година предузећа поклапа се са буџетском годином.

Члан 52

Финансиско пословање предузећа врши се на основу финансиског плана.

Финансиски план обухвата приходе и расходе предузећа на основу производног односно радног плана.

Финансиски план обухвата приходе и расходе предузећа а одобрава се по прописима Закона о државном буџету.

Члан 53

Ради покрића сезонских расхода (сезонска производња, откуп и набавка) ради финансирања производње односно набавки до уновчења продате односно отпремљене робе, ради производње изнад плана и других привредних потреба за разне послове, предузећа могу тражити краткорочне кре-

дите од државних банака. Државне банке ће давати краткорочне кредите на основу кредитног плана за поједине гране привреде. Банка има право да контролише употребу тих кредита.

Сваком се предузећу отвара рачун код одређене банке у смислу Закона о уређењу и деловању кредитног система.

Члан 54

Предузеће на основу одобреног годишњег финансиског плана разрађује финансиски план за свако тромесечје и доставља га административно-оперативном руководиоцу на одобрење. Административно-оперативни руководилац на основу одобрених тромесечних финансиских планова подређених предузећа саставља збирни тромесечни план и доставља га надлежном финансиском органу.

Надлежни финансиски орган је дужан обезбедити предузећима потребна новчана средства предвиђена тромесечним финансиским планом.

Надлежни финансиски орган је министарство финансија владе која је основала предузеће односно финансиско одељење или отсек народног одбора који је основао предузеће.

Члан 55

На крају сваког тромесечја предузећа састављају исказ о стању предузећа и достављају га административно-оперативном руководиоцу.

Административно-оперативни руководилац саставља збирни тромесечни исказ о стању својих предузећа и доставља га надлежном финансиском органу.

Део добитака предвиђен годишњим финансиским планом за плаћање у буџет, предузеће плаћа према тромесечном плану у месечним ратама до 27 сваког месеца. Обрачун плаћања за свако тромесечје финансиски орган врши на основу тромесечних исказа о стању предузећа.

Члан 56

Распоред добитака одређује се финансиским планом.

Добитак предузећа може се употребити:

- 1) на повећање обртних средстава;
- 2) на финансирање инвестиција;

- 3) у корист фонда руководства предузећа; и
- 4) у корист буџета органа који је предузеће основао.

Приликом одобравања финансиских планова може се предвидети да се административно-оперативном руководиоцу ставе на расположе резервна сретства у одређеном поступку од добитака подређених му предузећа. Резервна сретства служе за покриће основних сретстава и обртних сретстава предузећа у току године.

Члан 57

По завршетку пословне године предузећа закључују пословне књиге и састављају завршни рачун. Завршни рачун се састоји из три дела: рачунског, статистичког и извештаја о пословању.

Ближе одредбе о завршном рачуну донеће Влада ФНРЈ на предлог Министра финансија ФНРЈ.

Форму финансиских планова и завршних рачуна, као и ближе одредбе о финансиском пословању прописале Министар финансија ФНРЈ.

15. Ревизија и комплексна ревизија

Члан 58

У сваком предузећу мора се најмање једанпут годишње извршити ревизија у циљу:

- 1) испитивања исправности рада предузећа;
- 2) установљења како предузеће извршује производни односно радни план и постављене задатке; и
- 3) испитивање финансиског пословања, утврђивање начина вршења рачуноводствене службе у предузећу, проверавања исправности докумената и појединих књижења, као и ради спречавања неправилног, немарног и злонамерног руковања народном имовином.

Административно-оперативни руководиоцац је дужан предузети потребне мере да се отклоне све неправилности утврђене приликом ревизије.

Ближе одредбе о ревизији предузећа донеће Влада ФНРЈ на предлог Министра финансија ФНРЈ.

Члан 59

У сврху свестраног проверавања целокупног пословања предузећа (техничког, производног, стручног, административног, финансиског итд.) административно-оперативни ру-

ководилац доноси решење о спровођењу комплексне ревизије.

Комплексна ревизија се има спровести најмање једанпут годишње.

У том циљу административно-оперативни руководилац образује комисију из привредних, техничких, финансиских и других стручњака, који ће свестрано испитати делатност предузећа.

16. Фонд руководства предузећа и Централни фонд предузећа

Члан 60

Фондом руководства предузећа управља директор. Директор је дужан да се у управљању фондом саветује са синдикалном организацијом.

Члан 61

Фонд руководства предузећа служи за изградњу стана радника и службеника, културних и социјалних установа за раднике и службенике предузећа (обданишта, клубови, мензе итд.), за награду ударника и новатора и нарочито истакнутих радника и службеника, као и за подизање стручне спреме радника и службеника и т. сл.

Члан 62

За давање награда руководиоцима предузећа може се образовати Централни фонд предузећа код административно-оперативног руководиоца.

Средства за Централни фонд даваће се из фонда руководства предузећа. Административно-оперативни руководилац одредиће постотак који ће се давати из фонда руководства предузећа за Централни фонд.

Влада ФНРЈ ће прописати ближе одредбе о овим фондовима.

17. Избрани судови

Члан 63

Међусобне спорове државних привредних предузећа решавају избрани судови.

Пресуде изабраних судова имају снагу правноснажне пресуде редовног суда.

Ближе прописе о поступку и саставу изабраних судова доноси Влада ФНРЈ уредбом.

18. Прелазна и завршна наређења

Члан 64

Државна привредна предузећа која су отпочела са радом пре доношења овог закона морају бити уписана у регистар државних предузећа до 1 септембра 1946 године.

До уписа у регистар државних предузећа, административно-оперативни руководиоци донеће односно саобразити правила предузећа са прописима овог закона.

Члан 65

Сва предузећа поднеће извештај о стању своје имовине на дан 1 септембра 1946 године.

Ближе прописе о начину састављања ових извештаја или о роковима подношења донеће Влада ФНРЈ.

Члан 66

Финансиски планови предузећа за 1946 годину одобриће се према прописима чл. 10 Финансиског закона ФНРЈ за 1946 годину.

Члан 67

Прописи Уредбе о оснивању ревизионих завода народних република број 127 од 8 јануара 1946 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 4/46) неће се примењивати на државна привредна предузећа.

Члан 68

Овлашћује се Министар финансија ФНРЈ, да привремено, док то прилике намећу, може поједина предузећа ослободити подношења тромесечних финансиских планова и стања.

Члан 69

Органи надлежни за оснивање предузећа у смислу чл. 3 под чијом се управом односно административно-оперативним руководством сада налазе државна привредна предузећа дужни су да до 1 септембра 1946 године донесу решења ко-

јима ће саобразити организацију и односе државних привредних предузећа са овим законом.

Доношењем тога решења престају важити прописи којим су предузећа основана.

Члан 70

Сви прописи који су у супротности са овим законом престају важити.

Члан 71

Овај закон ступа на снагу 8 дана по обнародовању у „Службеном листу ФНРЈ”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

НАЦРТА ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ДРЖАВНИМ ПРИВРЕДНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

Државна привредна предузећа се по својој бити разликују од других предузећа, а такође од државних предузећа старе Југославије. Из основа измењена економска структура наше привреде условила је немогућност примењивања старих норми, а уколико је и дошло до њихове примене уносиле су бирократске форме и неправилности у пословање.

Стога је било потребно што пре донети Пројект основног закона о државним привредним предузећима, тј. о предузећима у искључивој државној својини, којим би се обухватила сва она начела која су заједничка за све привредне гране, да би тиме добили систем организације државних предузећа као и нов правац који ће одговорити промењеној друштвено-економској структури наше привреде.

Предлажући Основни закон о државним привредним предузећима потребно је обратити пажњу на његове основне карактеристике:

1) Предлог закона водио је рачуна о федеративном уређењу наше државе и у складу са чланом 44 т. 23 Устава ФНРЈ предложен је као основни закон. У вези с тим, предлог није улазио у одређене материје у погледу предузећа републиканског и локалног значаја. Ствар је закона народне републике да ту материју регулишу према датом

оквиру а у условима односне народне републике. Прописи који одређују организационе форме, имовинске односе и финансиско пословање остају јединствени за сва предузећа јер се ради о општенародној имовини.

2) Да би предузећа могла да ступају у привредни промет и да би могла да буду носиоци права и обавеза, она имају својство правног лица. Појам правног лица не треба схватити по раније постављеним нормама тј. да правно лице јесте и власник средстава за производњу. Раније норме, пошто су израсле из капиталистичке економике, везивале су појам правног лица са појмом власничког односа према средствима производње и са могућношћу њиховог отуђивања. Појам правног лица који се развија под новим социјално-економским условима то право отуђивања не припадаје правном лицу, али га поставља за самосталну привредну јединицу која има своју вољу и која у оквиру прописа ступа у имовинске односе и одговара за своје обавезе имовином која јој је дата на управљање. То управљање је уоквирено и тачно одређено, јер предузеће безусловно сачињава елемент привредног организма државе, али с друге стране претставља и чврсто организовану привредну јединицу која независно иступа пред трећа лица. У вези с тим, држава не одговара за обавезе предузећа, већ само предузеће. Држава има дужност да обезбеди предузеће имовином којом ће моћи да послују и што ће бити основа његове привредне снаге.

3) Пројект основног закона извршио је поделу између предузећа према њиховом значају на општедржавна, републиканска, покрајинска и локална. Ова је подела извршена како са формалне, тако и са материјалне тачке гледишта. Са формалне, значај предузећа зависи од тога који је државни орган предузеће основао и под чијим је руководством. Са материјалне, ова подела означаје важност предузећа, а у првом реду производа тих предузећа за народну привреду ФНРЈ као целину.

Ако би се предузеће локалног, покрајинског и републиканског значаја током свога рада показало као значајније у погледу произвођења, расподеле, по значају предмета пословања (осигуравајућа друштва, банке, транспорт, хотелијерство итд.), оно ће се претворити у предузеће вишег значаја. Тај пренос се врши без накнаде протувредности с обзиром на структуру наше привреде. Само указом Прези-

дијума Народне скупштине ФНРЈ може се прогласити постојеће предузеће нижег значаја за предузеће општедржавног значаја.

Нацрт закона предвиђа органе надлежне за оснивање предузећа, удруживање и престанак. Који ће орган бити надлежан, условљава значај предузећа. За предузећа општедржавног значаја надлежна је Влада ФНРЈ. Закон народне републике одредиће органе надлежне за оснивање, удруживање и престанак у погледу предузећа која нису општедржавног значаја. Пројект предвиђа шта решење о оснивању има да садржи и компетенцију органа који је основао предузеће. Оне промене које би довеле у питање постојање предузећа или би биле од животне важности за предузеће, може вршити само орган надлежан за оснивање. Са овим одредбама укинуће се неправилна пракса, која се често спроводила и уносила неред у организацију предузећа.

4) Имајући у виду државна предузећа као самосталне привредне јединице, пројект даје одредбе о фирми предузећа која је заштићена према другим фирмама предузећа зависно од значаја предузећа. Свако предузеће мора имати своју фирму под којом се предузеће потписује и под којом врши своје пословање. Пројект одређује и начин потписивања фирме предузећа што ће унети сигурност за оне који ступају у имовинске односе са предузећем да се оно правилно обавезало. Ствар је предузећа да подигну ауторитет своје фирме, да она означује тачност у преузимању послова и у извршавању задатака које је на себе преузела.

5) У уској вези са фирмом предузећа су одредбе о регистрацији предузећа. Пројект је придао регистрацији велики значај. Досадашња пракса показује неправилности и у погледу пријављивања података, начину пријављивања, па је чест случај да се поједина државна предузећа уопште нису пријавила за регистрацију. То је изазвало недовољну евиденцију предузећа и према томе и недовољан надзор рада предузећа, а исто је тако неповољно утицало на контрахенте предузећа, који нису имали јасну слику о предузећу са којим су ступили у имовинске односе. Пошто је регистрација моменат када предузеће излази као оформљена јединица у привредни промет, пројект је прописао да предузеће стиче својство правног лица и право на рад уписом у регистар државних предузећа. Пријава мора садржати одређене податке који се наводе у предлогу и на тај начин ће

сваки државни орган моћи да увидом у регистар има тачне податке о привредној снази предузећа.

Регистрацију је према старим прописима вршио окружни суд. Та регистрација имала је искључиво формално-правни значај. Пројект није могао да остане на том становишту имајући у виду нове услове у којима се развија планска привреда и тиме везаност државних предузећа за органе државне управе.

Из тих садржајних разлога потребно је и на овај начин, регистрацијом, остварити везу државне управе са предузећем. Финансиски орган из свога буџета даје предузећу на расположење финансиска средства и на тај начин он је изванредно заинтересован у финансиским операцијама привредних предузећа. Финансиски орган финансијским планом обухвата предузећа свих привредних грана, стога је пројект прописао да регистрацију врши министарство финансија владе која је донела решење о оснивању предузећа или финансиско одељење окружног народног одбора, ако је предузеће локалног значаја. Пројект предвиђа и санкцију за непријављивање у регистар и прописивањем обавезе пријављивања промена у регистар даје потпуну целину.

6) Сва државна привредна предузећа стоје под руководством одређеног државног органа. Узимајући у обзир структуру наше привреде, јасно је да то руководство није једноставна мера надзора државе и контрола над пословањем предузећа. Са надзором државног органа не би било остварено везивање предузећа за општу организацију привреде, већ би то били само акти проверавања рада предузећа, ма како далеко ишле мере надзора и контроле. Пројект закона не одбацује ни ове мере, али су оне само један део могућности тј. овлашћења државног органа. Државни орган има много дубља и далекосежнија овлашћења. Он има задатак да предузеће укључи у државни привредни организам, у општи привредни план. Стога му нацрт даје обимне задатке и таква овлашћења са којима државни орган, назван административно-оперативним руководиоцем, може тај циљ и да изврши. Државни орган даје предузећу план производње, обнове и изградње као и финансиски план и одређује задатке предузећа и осигурава му дубоку ингеренцију у пословање предузећа. Пројект, осигуравајући јаку везу привредне јединице са државним органом, своди на најмању меру ту могућност да поједина државна предузећа дођу у

сукоб са тежњама државног сектора привреде, односно да поједина предузећа, имајући у виду само своје задатке, не дођу у раскорак са општом привредном политиком државе. Државни орган не сме да пређе овлашћења која су му дата у нацрту, јер би тиме могла да дође у опасност друга, исто тако важна страна предузећа, а то је његова самосталност и чврстина.

7) Административно-оперативни руководилац доноси и правила предузећа. Правила заузимају у животу једног предузећа веома видно место. Она предвиђају целокупан начин пословања и организацију предузећа на основу којих се одвија рад предузећа и распоређују дужности појединих органа, службеника и радника. Пројект прилично исцрпно набраја податке које правила има да садрже, али то набрајање не треба тако схватити да је оно искључиво и да други подаци не долазе у обзир сем набројених у пројекту. Правила треба да постану једна врста основног закона предузећа. Свако предузеће ће имати овакав свој основни пропис, који ће бити у оквиру закон, али узимајући у обзир и снагу, капацитет, односе, једном речи, зрелост предузећа. Увидом у правила предузећа треба да се добије јасна слика целокупног пословања предузећа и о односима у предузећу. Према томе правила нису непромењива, већ ће она да прате развој предузећа. Правила су и по томе значајна што пројект не може да да прописе о унутрашњој организацији предузећа. Пројект обухвата државна привредна предузећа која се баве произвођењем, прометом робе и транспортом, банкарским пословима, осигурањем као и услугама за плату. Свака грана привреде захтева свој начин унутрашње организације, па се и поједина предузећа исте привредне гране извесно разликују. Стога, нацрт изричито наводи да ће се унутрашња организација предузећа прописати правилима, према обиму пословања и врсти предузећа.

8) Радом предузећа непосредно управља директор предузећа. Он има да се у управљању руководи циљем и сврхом предузећа како би оно могло да оствари задатке који су му поверени у односној привредној грани, старајући се о рентабилитету предузећа. Пројект набраја најважнија овлашћења и дужности директора, али их не исцрпљује, јер је директор стварни непосредни руководилац целокупним пословима предузећа. Директор је за управљање предузећем одговоран само државном органу који руководи предузећем.

Према томе, нацрт закона стоји на становишту индивидуалне одговорности директора у управљању предузећем. То начело је постављено не само из принципијелних разлога, већ нарочито с обзиром на искуства у досадашњем управљању са државним предузећем.

Колективно управљање предузећем је такођер плод капитализма. Разне финансиске и власничке групе, тежећи да осигурају свој утицај на рад предузећа ради заштите својих саможивих интереса, према снази уложеног капитала, постављали су своје претставнике у управу предузећа.

У државним привредним предузећима нема борбе појединих финансиских група, већ постоји само један интерес, привредни интерес народа.

С друге стране, колективно управљање претстављало би расплињавање одговорности, недовољну концентрацију руковођења, немогућност развоја стваралачке иницијативе.

Из тих, веома важних разлога, пројект је морао да се одлучи за једино правилно решење, за индивидуално руководство предузећем.

С друге стране, државно предузеће није само привредна јединица под непосредним руководством једног лица, директора, већ је и нова радна заједница. Предлог закона доноси одредбе о синдикалној организацији, о радничким позереницима, о стручном савету у предузећу, о фонду руководства предузећа итд. и тиме нормира нове радне односе у предузећу.

Стручни савет је саветодавни орган директора у свим важним питањима у вези са радом предузећа. Једног члана одређује синдикална организација, а остале државни орган из редова руководиоца појединих грана пословања у предузећу. Нацрт је био доследан у спровођењу индивидуалне одговорности лица који управља предузећем и у односу на стручни савет, јер ће се у случају неслагања директора са стручним саветом спроводити решење директора, али стручни савет има дужност да обавести државног органа, ако директор предузећа не усвоји мишљење стручног савета.

Синдикална организација има право да даје предлоге директору у вези са побољшањем рада предузећа, његове организације, у персоналним питањима итд. Нарочито је важна одредба по којој у случају неправилности у раду предузећа и директора има право и дужност да о томе обавештава више државне органе. Тиме се даје могућност

за употпуњавање државне контроле рада предузећа будношћу радника и службеника предузећа.

Директор предузећа је дужан да омогући рад радничким повереницима дајући им потребна обавештења ради извршавања њихових задатака, као и да са њима сарађује у циљу заштите социјалних и економских интереса радника и службеника.

9) Пројект закона не улази подробније у службеничке односе у предузећу. Те одредбе би и биле непотребне с обзиром на Закон о државним службеницима, који се односи и на службенике државних предузећа. Пројект је дао само одредбу која упућује на Закон о државним службеницима и изричито бележи да ће се он применити за постављање и остале службеничке односе директора и других службеника административно-техничког апарата. Руководни разлози за то дати су већ у образложењу Закона о државним службеницима. Према томе, и типску систематизацију службеничких места у предузећу врши надлежна комисија за систематизацију места, која ће осим већ наведених елемената рада те комисије, узимати у обзир и значај предузећа за народну привреду, врсту предузећа, обим рада, привредну граду и остало што је меродавно за одређивање места према звањима и врстама и меродавно за одређивање припадности.

Директор, као лице које је за рад предузећа одговорно државном органу, има право да прима, премешта и отпушта раднике као и да одређује њихове припадности у смислу правила. Евидентно је да је директор обавезан да се држи колективних уговора, радничког законодавства и осталих прописа који регулишу то питање. Овај принцип у вези са радом синдикалне организације, радничких повереника и одговорношћу директора за целокупни рад предузећа, не значи давање одрешених руку директору, већ значи омогућавање стварног управљања предузећем.

Доследно овоме, радници и службеници одговорни су за свој рад директору, који је и највиши дисциплински старшина у предузећу. Посебни прописи ће се донети о овој дисциплинској одговорности. С обзиром на структуру наше нове привреде, пројект даје одредбу о одговорности радника и службеника, о чувању државне имовине и о њиховој одговорности за штету коју причине својом кривицом или нехатом. Општенародна имовина треба да буде под нарочи-

том заштитом закона и овим прописом треба да се подстакне осећај одговорности у руковању са овом имовином.

Фонд руководства предузећа је такође елемент који указује на створене нове радне односе у предузећу. Фонд се образује из добитка предузећа, а служи за изградњу станова радника и службеника, културних и социјалних установа, за награде новатора, истакнутих радника и службеника, а првенствено ударника, које директор проглашује на предлог синдикалне организације предузећа. На тај начин ће, и овако непосредно, радници и службеници користити се делом добитка предузећа.

Из ових фондова образује се централни фонд директора за давање награде руководиоцима предузећа. Такви руководиоци који су правилно руководили предузећем, који су у складу са циљем предузећа знали да повећају рентабилитет предузећа и самопрегорно се заложили за што бољи успех државног предузећа, треба да буду награђени за свој рад.

11) Насупрот различитости предузећа у погледу унутрашње организације, сва државна привредна предузећа врше финансиско пословање по једном принципу и на једнак се начин постављају и питања имовине. Финансирање предузећа је један од основних услова правилног рада предузећа и мора се посматрати са гледишта наше нове привреде тј. да то није само омогућавање рада појединих привредних предузећа, већ значи и спровођење финансиске политике државе. Планска привреда укључује у себе планско финансирање. Из тих разлога, пројект је морао да реши начелна питања имовине и финансиског пословања предузећа и прописао детаљне одредбе у том погледу.

Државни орган који је основао предузеће одређује којом ће општедржавном имовином из његове надлежности да управља предузеће. С обзиром на улогу, циљ и намеру општенородне имовине, пројект одређује да се та имовина дата предузећу на управљање састоји из:

- 1) основних средстава;
- 2) обртних средстава;
- 3) амортизационог фонда; и
- 4) фонда руководства предузећа.

Основна средства и обртна средстав образују се приликом оснивања предузећа, а иначе се сваке године утврђују финансиским планом. Она мора да обезбеде нормалан рад предузећа. Основна средства су зграде, земљишта, машине,

алати, модели и томе слично, а обртна средства су залихе сировина, погонски материјал, готови производи, новац, папири од вредности. Основна средства предузећа су фиксна средства, која предузећа не могу отуђити већ основна средства предузећа општедржавног значаја могу отуђити из државне својине Влада ФНРЈ односно орган кога овласти Влада и то само за поједине делове основних средстава. Чак и пренос основних средстава са једног предузећа на друго може вршити само орган који је основао предузеће. У том случају држава јамчи за обавезе предузећа у висини смањене имовине односно уколико се то јамство не пренесе на предузећа на која су пренета основна средства. С тим се даје потпуно обезбеђење за потраживања и права трећих лица која су ступила у имовинске односе са предузећем.

Пројект предвиђа повећања основних средстава и обртних средстава, распоред вишка обртних средстава и одређује који орган под каквим условима то може да изврши. Треба истаћи одредбу пројекта, која прописује да се пословна година предузећа поклапа са буџетском годином. Ма како ова одредба погађала предузећа која се баве сезонским пословима, тај пропис је нужан с обзиром на везу привредних предузећа са буџетом, који је главни финансијер предузећа и у који се уноси део добитка предузећа. Не може се замислити планска финансиска политика државе без ове одредбе.

Производни односно радни план предузећа је основа на којој се израђује финансиски план предузећа. Финансиски план је термин за буџет привредних предузећа и према томе он обухвата све приходе и расходе предузећа. Финансиски план је исто тако важан као радни тј. производни план предузећа, јер се из њега најконкретније види пословање предузећа, што најјасније показује резултат рада предузећа и по томе што су државна предузећа један од најважнијих финансиских фактора државног сектора привреде. Финансиски план предвиђа распоред добитка предузећа који се може употребити на повећање сопствених обртних средстава, на финансирање инвестиција, у корист фонда руководства предузећа и у корист буџета органа који је основао предузеће. Исто тако се може предвидети резервни фонд у одређеном износу од добитка предузећа државном органу који руководи предузећем. Резервна средства могу се искључиво употребити за повећање основних и обртних средстава предузећа.

Финансиски план, према пројекту, се дели на тромесечне планове, који се достављају надлежним органима да би се имао преглед предвиђених прихода и расхода за краћи период и тиме да се још више повећа реалност у њиховом одређивању.

Поред тога, потребно је дати тачан преглед онога што се у току извесног периода времена стварно реализовало од оних прихода односно стварно учинио расход који је предвиђен финансиским планом. Стога нацрт одређује тромесечно исказе финансиског стања за свако предузеће. Ти искази се имају доставити истим органима којима се достављају тромесечни финансиски планови. Свакако ови искази не дају само преглед, већ омогућују контролу финансиског пословања и тачности тромесечних финансиских планова и на овај начин.

Ревизијом рада предузећа и комплексном ревизијом, која није ниуколико само у погледу финансиског пословања, већ целокупног пословања предузећа, употпуњује се слика контроле исправности пословања предузећа, коју пројект предвиђа.

С обзиром на специјалну важност финансиског пословања пројект даје одредбе о рачуноводственој служби у предузећу, која се као заједничка свим предузећима и може нормирати. Стручно и тачно обављање рачуноводствене службе условило је и то да се руководилац рачуноводства унеколико издваја из осталог службеничког апарата предузећа. Њега поставља и разрешава дужности државни орган који руководи предузећем у сагласности са министром финансија односно финансиским органом који је надлежан за предузеће, према значају предузећа. Задатак је руководиоца рачуноводства да организује и руководи целокупним рачуноводством предузећа, и да предлаже извештаје у вези са рачуноводством. Он је заједно са директором предузећа одговоран за исправност рачуноводствене службе.

Многа од изложених начела предлога основног закона нису страна државним предузећима. Уредбе о оснивању предузећа, правилници и решења делимично су већ били постављени на нове темеље. Ипак, и ти прописи нису били уједначени и одређени, а поготово није постојала систематика у обухватању најважнијих питања привредних предузећа.

Предложени Основни закон о државним привредним предузећима је један од најважнијих закона наше нове при-

вреде и тиме улази у ред оних закона који одржавају суштину привредне структуре Федеративне Народне Републике Југославије. Он даје могућност за правилно руковођење и развијање државних привредних предузећа а тиме и државног сектора привреде. Предлог закона претставља крупни корак у правцу остварења планске привреде, јер уређује битна питања државних привредних предузећа, основних фактора и извршитеља привредног плана.

Министар индустрије ФНРЈ
и Претседник Привредног савета

Борис Кидрич, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ДРЖАВНИМ ПРИВРЕДНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Број 149

13-VII-1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 12 и 13 јула ове године, претресао је Нацрт основног закона о државним привредним предузећима, достављен му од Претседника Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања овог законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Савезног већа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, а који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

Члан 1. У трећем реду, први став, брисати реч „као“.

Члан 3. У тач. 2, иза речи „републиканског“ ставити запету, брисати реч „односно“, а у другом реду, иза речи „покрајинског“ додати речи „односно обласног“.

Овом члану додаје се нов став пети који гласи: „Предузећима обласног значаја управљају извршни одбор аутономне области и његови органи.“

Члан 5. У тач. 1 уместо „име (фирму)“ ставити „фирму (име)“.

Члан 6. Прва реченица првог става мења се и гласи: „Свако државно привредно предузеће мора имати своја правила, у којима ће се предвидети организација предузећа и целокупан начин пословања.“

У тач. 3 иза речи „фирму“ ставити „(име)“.

У тач. 8, у шестом реду, уместо речи „специјално“ ставити реч „посебно“.

У тач. 10, као и у целом тексту овог законског предлога, реч „одељења“ писати „одељења“. На крају тачке уместо речи „дистих“ ставити „њих“.

У тач. 13, у другом реду, уместо речи „науковању“ ставити речи „школовању ученика“.

Члан 7 мења се и гласи: „Президијум Народне скупштине ФНРЈ одређује на предлог Владе ФНРЈ која предузећа имају општедржавни значај.

Предузећима општедржавног значаја непосредно управљају савезни органи.

Влада ФНРЈ има право да предузеће општедржавног значаја преда влади народне републике, чиме предузеће општедржавног значаја постаје предузеће републиканског значаја о чему је Влада дужна обавестити Президијум Народне скупштине ФНРЈ.“

Члан 12. У првом и другом реду уместо речи „заштићена фирма предузећа“ ставити „фирма предузећа заштићена“.

Члан 13. Први став, први ред, уместо речи „да се“ ставити реч „што“. У трећем реду брисати речи „које је“ а место речи „на“ ставити „за“. У трећем ставу, у трећем реду, уместо речи „на“ ставити реч „за“. У четвртном реду брисати речи „та лица“ а уместо речи „изврше“ ставити реч „врше“.

Члан 14. У другом ставу, седми ред, после речи „одељења“ додати речи „извршног одбора аутономне области, области, округа односно града у степену округа“, а у седмом и осмом реду брисати речи „окружног народног одбора“.

Члан 15. У првом и другом реду уместо речи „да садржи“ ставити реч „садржати“.

У тач. 7, први ред, уместо речи „на“ ставити „за“. Исто тако и у трећем реду другога става уместо речи „на“ ставити „за“.

Члан 16. У трећем ставу, први ред, уместо речи „извршити“ ставити реч „вршити“. У петом ставу, други ред, уместо речи „да поднесе“ ставити „поднети“.

Члан 17. Први и други ред, уместо речи „садржава“ ставити „садржи“. Трећи став мења се и гласи: „По извршеном упису у регистар објављује се у службеном листу да је предузеће основано, породично и рођено име директора предузећа и назив органа који је предузеће основао.“

Члан 18. У другом ставу, у другом реду, уместо речи „уложити“ ставити реч „изјавити“.

Члан 19. У другом и трећем реду уместо речи „производних“ ставити реч „продукционих“.

Члан 20. У другом ставу, у првом реду, иза речи „значаја“ додати „(у смислу чл. 3 овог закона)“.

Члан 21. У трећем ставу, други ред, иза речи „ликвидације“ додати реч „спојених“, а иза речи „предузећа“ ставити тачку и брисати остатак става.

Члан 22. Други став мења се и гласи: „Овај орган располаже чистом имовином предузећа која преостаје после ликвидације предузећа.“

Члан 24. У тач. 2, у првом реду, уместо речи „производне“ ставити „продукционе“.

У тач. 5 у другом реду уместо речи „продају“ ставити реч „продаји“.

Члан 26. У трећем ставу, први ред, уместо речи „обратна“ ставити „обртна“.

Члан 27. У овом члану као и у свим другим члановима реч „сретства“ писати „средства“. У првом ставу у трећем реду уместо речи „кога“ ставити реч „који“. У другом ставу, први ред, иза речи „органи“ додати везу „и“.

Члан 32. У првом ставу, четврти и пети ред, уместо речи „службена тајна“ ставити речи „службеном тајном“.

Члан 33. У првом реду уместо речи „прописаће“ ставити „прописује“. У другом реду уместо речи „врсте“ ставити реч „врсти“.

Члан 35. У другом ставу, други ред, уместо речи „надлежна комисија“ ставити „надлежни орган“.

Члан 36. У другом ставу, први ред, брисати реч „ћу“. У другом реду уместо речи „руководити“ ставити реч „руко-

води“ у трећем реду уместо речи „да оствари“ ставити „остварити“. У четвртном реду уместо речи „односној“ ставити реч „његовој“.

Члан 37. У тач. 1 уместо речи „производни“ ставити реч „продукциони“. У тач. 7, први ред, уместо речи „правилно одвијање“ ставити речи „правилан ток“.

Члан 38. У другом и трећем реду првог става уместо речи „дозвољеног правилника“ ставити речи „дозвољеној правилником“.

Члан 40. У другом ставу, у другом реду, иза речи „ко ће“ додати везу „и“.

Члан 41. У првом ставу, у другом реду, иза речи „рад“ додати речи „у предузећу“. У другом ставу у другом и трећем реду брисати речи „и службеници“. Овоме члану додаје се нов трећи став који гласи: „Службеници предузећа одговарају дисциплински према прописима Закона о државним службеницима.“

Члан 42. У првом ставу, у трећем реду, уместо речи „и“ ставити „или“. У другом ставу, први и други ред, уместо речи „да чувају“ ставити „чувати“, а то исто и у четвртном ставу.

Члан 43. У првом ставу, у првом реду, уместо речи „да даје“ ставити реч „давати“. У петом реду уместо речи „намештеника“ ставити реч „службеника“.

У другом ставу, први ред, иза речи „организације“ додати реч „у“, а уместо речи „предузећа“ ставити реч „предузећу“.

Члан 45. У трећем ставу, у трећем реду, иза речи „упутства“ додати реч „од“. У четвртном реду, иза речи „непосредно“ додати реч „вишег“, а брисати реч „од“.

Члан 46. У тачки 3, први ред, иза речи „подноси“ додати реч „директору“.

У другом реду, иза речи „рачуна“ ставити тачку и брисати реч „директору“.

Члан 48. У четвртном реду брисати реч „да“, а у петом реду уместо речи „обавести“ ставити реч „обавестити“.

Члан 50. Први став, друга реченица мења се и гласи: „Синдикална организација у предузећу одређује једног свог члана као претставника.“

У другом ставу, први ред, уместо речи „ће се саветовати“ ставити речи „саветује се“.

У трећем ставу, први ред, уместо речи „ће извести“ ставити реч „известиће“.

Члан 52. Други став, други ред, уместо речи „производног“ ставити реч „продукционог“.

Члан 53. У седмом реду првог става уместо речи „ће давати“ ставити реч „дају“.

Члан 54. Први став, трећи ред, иза речи „тримесечје“ додати реч „унапред“.

У трећем ставу, трећи ред, уместо речи „народног“ ставити реч „извршног“.

Члан 55. Први став, други ред, уместо речи „исказ о стању“ ставити „стање“.

У другом ставу, други ред, уместо речи „збирни тримесечни исказ о стању“ ставити речи „збирно тримесечно стање“.

У трећем ставу, други ред, уместо речи „плаћање“ ставити реч „уношење“. У истом ставу, у петом и шестом реду, уместо речи „исказа о стању“ ставити реч „стања“.

Члан 56. У задњем ставу, шести ред, уместо речи „покриће“ ставити реч „повећање“.

Члан 57. У првом ставу, први ред, иза речи „године“ ставити запету.

У другом ставу, други ред, на крају, брисати реч „ФНРЈ“.

Члан 58. У тачки 2, први и други ред, уместо речи „производни“ ставити реч „продукциони“.

У тачки 3, први ред уместо речи „испитивање“ ставити „испитивања“.

У другом реду уместо речи „утврђивање“ ставити реч „утврђивања“.

У трећем ставу, други ред, иза речи „Министра финансија“ ставити тачку, а брисати реч „ФНРЈ“.

Члан 59. У првом ставу, у другом реду, уместо речи „производног“ ставити реч „продукционог“. У трећем ставу други ред уместо речи „из“ ставити реч „од“.

Члан 61, постаје члан 60. У четвртном и петом реду уместо речи „ударника и новатора“ ставити речи „ударницима и новаторима“. У петом реду уместо речи „истакнутих рад-

ника“ ставити речи „истакнутим радницима“, а у шестом реду уместо речи „службеника“ ставити „службеницима“.

Члан 60 постаје члан 61.

Члан 64. У другом ставу, у трећем реду, брисати реч „са“.

Члан 65. Први став мења се и гласи: „Сва предузећа поднеће извештај о својој имовини са стањем на дан 1 септембра 1946 године“.

У другом ставу, други ред, уместо речи „или“ ставити везу „и“.

Члан 67. У трећем реду брисати речи „(Службени лист ФНРЈ бр. 4/46)“.

Члан 69. У првом ставу, у другом реду, после броја „3“ додати речи „овог закона“. У четвртном реду брисати реч „да“. У петом реду уместо речи „донесу“ ставити „донети“. У седмом реду уместо речи „са овим законом“ ставити „овом закону“. У другом ставу, први ред, иза речи „важити“ додати реч „ранији“.

Поред горњих измена и допуна Одбор је учинио потребне стилске и техничке измене.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известноца одређен је Божидар Масларић.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Већа народа

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Нинко Петровић, с. р., Милан Поповић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Панко Брашнарлов, с. р., Јосип Рус, с. р., Срећко Жумер, с. р., Милош Царевић, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Томо Чиковић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ДРЖАВНИМ ПРИВРЕДНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ
Законодавни одбор
Број 161
15-VII-1946 год.
Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Савезног већа на својим седницама од 11 и 13 јула ове године претресао је Предлог основног закона о државним привредним предузећима достављен му од Претседника Савезног већа а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор изабрао је Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Већа народа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа, који је напред приложен).

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Ђуро Салај.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Савезног већа

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Др Милош Московљевић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р.,
Радован Мијушковић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Филип
Лакуш, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Ђуро Салај, с. р.,
др Јерко Радмиловић, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Иван
Гранђа, с. р., Мара Нацева, с. р., Лајчо Јарамазовић, с. р.,
Јоже Лампрет, с. р.

ПРОЈЕКТ ЗАКОНА

О ПОСТУПКУ СА ЕКСПРОПРИСАНИМ ШУМСКИМ ПОСЕДИМА

Члан 1

Предмет поступка по овом закону јесу шумски поседи, који се одузимају досадањим власницима и то:

а) шумски поседи из чл. 3 тачке а) и чл. 26 ст. 1), 2) и 3) Закона о аграрној реформи и колонизацији од 23 августа 1945;

б) шумски поседи чији власници нису земљорадници по главном занимању, те их не обрађују сами са својом породицом већ путем закупа или најамном радном снагом, а преко максимума који се Законом народне републике оставља њиховим власницима;

в) шумски поседи немачког Рајха, држављана немачког Рајха и лица немачке народности, који су конфисковани према одлуци Претседништва Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије од 21 новембра 1944 г. односно према Закону о прелазу у државну својину непријатељске имовине и о секвестрацији над имовином отсутних лица;

г) шумски поседи ратних злочинаца, народних издајника и других лица, који су конфисковани на основу судских одлука;

д) шумски поседи за које је покренут а није спроведен поступак по ранијем Закону о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јула 1921 г.

Члан 2

Шумским поседом у смислу овог закона сматрају се:

- а) шуме;
- б) шумска земљишта;
- в) покретни и непокретни инвентар, зграде, направе, постројења и саобраћајна средства која служе претежно управи, одржавању и искоришћавању шуме и шумског земљишта;
- г) сва стојећа дрвна маса која припада шумском поседу и дрвна маса која је на шумском поседу посечена после ступања на снагу Закона о аграрној реформи и колонизацији од 23 августа 1945 г.;
- д) споредни шумски приходи, лов и риболов на шумском поседу и право њиховог искоришћавања;
- ђ) сва права службености и остала законска и уговорна права у корист власника шумског поседа везана за управу, одржавање и искоришћавање шумског поседа.

Члан 3

Шумом у смислу овог закона сматра се земљиште које је обрасло шумским дрвећем.

Шумским земљиштем у смислу овог закона сматра се земљиште које се може трајно искоришћавати једино подржавањем шуме, земљиште које се може једино пошумљавањем привести трајној продуктивности и земљиште које својим положајем битно утиче на режим шумског господарства.

Члан 4

Од прописа овог закона изузимају се пашњаци, сувати и земљиште под водом.

Члан 5

Сви шумски поседи из чл. 1 овог закона експропришу се и прелазе у својину државе као општенародна имовина и прикључује се државном шумском поседу оне народне републике на чијем подручју лежи експроприсани шумски посед односно његов експроприсани део, осим у случајевима додељивања предвиђеним овим законом.

Члан 6

Експропријација шумских поседа из чл. 1 овог закона спроводе министарства народних република у чији ресор спада шумарство.

Члан 7

Шумски поседи који се експропришу према одредбама чл. 3 тач. а) и чл. 26 ст. 1 Закона о аграрној реформи и колонизацији и чл. 1 тач. в), г) и д) овог закона одузимају се власницима без икакве накнаде.

Накнада за шумске поседе који се експропришу по одредбама чл. 26 ст. 2 и 3 Закона о аграрној реформи и колонизацији и чл. 1 тач. б) овог закона исплатиће се власницима у висини просечног једногодишњег прихода одузетог шумског поседа.

Члан 8

Експрописане и издвојене шуме и шумска земљишта додељиваће се:

а) земљорадницима без земље или са недовољно земље у ближој околини места у коме живе или у које се насељавају и то од изолованих шумских земљишта и шума чија површина не прелази 10 ха, у количини од 1—5 ха по једној породици, а у шумским пределима где нема земље за обрађивање од 5—10 ха по једној породици према одредбама закона народне републике;

б) шумским задругама основаним у циљу унапређења шумског господарства и задружног искорипшћавања шума у количини коју одреди закон народне републике;

в) државним леčiliштима и опоравилиштима, инвалидским, децим, омладинским, синдикалним колонијама и домовима, фискултурним и културним организацијама и установама у непосредној близини њиховог седишта, објеката или поседа, уз обавезу да шуме даље одржавају и узгајају као природне паркове.

Овим установама и организацијама додељиваће се до 20 ха шумског поседа према њиховој важности, значају и опсегу.

Члан 9

Шуме и шумска земљишта се додељују слободни од свих дугова и терета.

Ранији власник остаје задужен сразмерно делу који му је остао у власништву.

Питање дугова, терета и права трећих лица на одузетом шумском поседу уредиће се посебним законом.

Члан 10

За додељене шуме и шумска земљишта по чл. 8 овог закона додељеници ће плаћати накнаду у висину просечног једногодишњег прихода тог поседа.

Члан 11

Шуме и шумска земљишта додељена по овом закону не могу се отуђити, оптеретити, дати у закуп или разделити, нити могу бити предмет извршења или обезбеђења за 20 година од дана додељивања.

Ова забрана има се забележити у земљишним књигама приликом уписивања земљишта на име додељеника.

Члан 12

Додељеник је дужан непошумљено шумско земљиште које му се додели пошумити у року од 5 година и додељеном шумом господарити тако да не буде угрожено постојање шуме и трајног шумског господарства. Сеча у додељеним шумама дозвољена је само на основу предлога сече и пошумљавања претходно одобрено од надлежног државног органа.

Уколико додељеник не поступи по одредбама предњег става, губи додељену шуму и шумско земљиште, а поред тога казниће се новчаном казном у износу десетоструког износа вредности прекомерно искоришћеног прихода и штете настале опустошењем шумског земљишта.

Решење о одузимању шуме и шумског поседа и о казни доноси у првом степену извршни одбор окружног народног одбора. Против његовог решења има места жалби у року од осам дана од уручења министру народне републике у чији ресор спада шумарство.

Члан 13

Органи министарства народне републике, у чији ресор спада шумарство, за додељивање шумских поседа јесу: окружне комисије за додељивање шуме и комисија народне републике за додељивање шума.

Окружне комисије за додељивање шума састављају: претставник извршног одбора окружног народног одбора као претседник, претставник аграрних интересената, претставник шумских односно земљорадничких задруга, шумарски стручњак и пољопривредни стручњак.

Окружну комисију именује министар народне републике у чији ресор спада шумарство, и то: шумарског стручњака у своје делокругу, пољопривредног стручњака на предлог министра пољопривреде народне републике, претставника извршног одбора окружног народног одбора и претставника аграрних интересената на предлог Извршног одбора окружног народног одбора и претставника шумских односно земљорадничких задруга на предлог главног задружног савеза народне републике односно аутономне покрајине.

Комисију народне републике за додељивање шума именује претседник владе народне републике. Ову комисију састављају: министар народне републике у чији ресор спада шумарство као претседник, шумарски стручњак као претставник министарства народне републике у чији ресор спада шумарство, претставник министарства народне републике у чији ресор спада аграрна реформа и претставник шумских односно земљорадничких задруга народне републике.

Где народни одбори нису формирани у степену округа законом народне републике предвидеће се именовање првостепених комисија за додељивање шума и шумских земљишта према потреби за више срезова заједно. У ове комисије улазе претставници оних извршних одбора средњих народних одбора на чијој територији леже шуме и шумска земљишта о којима се доноси одлука и претставници аграрних интересената и задруга оних срезова на чијој се територији налазе аграрни интересенти.

Члан 14

Молбе за додељивање шумских поседа упућују се окружним комисијама на чијим подручјима лежи тражени шумски посед или већина његове површине и вредности.

Молбе не подлежу плаћању такса.

Члан 15

Решења о додељивању шумских поседа доносе у првом степену окружне комисије. Ова решења подлежу одобрењу комисије народне републике која их може потврдити, преиначити или поништити.

Против решења окружне комисије има места жалби комисији народне републике у року од осам дана од уручења решења.

Комисије народних република доносе одлуке о томе која се површина шумских поседа издваја у сврху додељивања интересентима по чл. 8 овог закона. Оне дају опште смернице и упутства за рад окружним комисијама и достављају правоснажне одлуке о додељивању надлежним државним органима ради укњижбе у земљишне књиге и у катастру додељених шумских поседа на име додељеника.

Члан 16

Надлежни орган уписаће додељене шуме и шумска земљишта у корист додељеника у катастру и земљишним књигама. Овај упис у корист додељеника из чл. 8 тач. б) и в) овог закона ослобођен је свих уписних и преносних такса.

Члан 17

Овлашћује се савезни министар у чији ресор спада шумарство да донесе упутства за извршење овог закона и да пропише правилник о начину утврђивања прихода експроприсаних шумских поседа по чл. 7 ст. 2 и чл. 10 овог закона.

Члан 18

Овлашћује се Влада ФНРЈ да Уредбом пропише услове дугорочне отплате накнаде из чл. 7 ст. 2 чл. 10 овог закона.

Члан 19

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРОЈЕКТА ЗАКОНА О ПОСТУПКУ СА ЕКСПРОПРИСАНИМ ШУМСКИМ ПОСЕДИМА

Закон о аграрној реформи чл. 26 тач. 4 предвидео је, да ће се посебним оквирним законом одредити коме ће се додељивати земљиште под шумом. Ова одлука је донесена на основу општег искуства, које указује да шуме без врло великих штета начелно не треба делити на мали индиви-

дуални посед, јер у таквим случајевима редовно долази до неумерених сеча, а сем тога је опште познато, да се шумско gospodarство може успешно проводити само великим површинама. Само на великим шумским комплексима има се рачуна и могућности проводити све оне узгројне и господарске мере, које форсирају велики прираст дрвећа и где планским и трајним господарством обезбеђује уживање шума и будућим генерацијама. Према статистичким подацима прираст дрвета по хектару у државним шумама износио је преко 4 кубна метра, док је у сељачким шумама истог подручја једва превазилазио количину од 2 кубна метра по хектару годишње.

У предлажећем пројекту закона водило се рачуна о тим општим искуствима, па је за веће комплексе експроприсаних шумских поседа предвиђено њихово припајање досадањем државном шумском поседу или додељивање шумским задругама, да се на тај начин осигура рационално господарство и обезбеди учешће широких народних маса на користима које шума даје.

Аграрном реформом долазе до експропријације и многи мањи делови шума, који се налазе усред сељачких шума. Организовање посебне државне управе за ове раштркане шумске парцеле било би веома скупо те скроз нерентабилно. Предлажећи законски пројект предвиђа, да се такве шуме доделе шумским задругама, које имају задатак да унапређују шумско gospodarство у малом сељачком шумском поседу или које имају задатак да задружним мерама уновчавају дрво из тих шума. Познато је да су баш мали шумски поседници најгрубљим начином експлоатисани од трговаца и спекуланата дрветом, а познато је и то да нега шума у малом приватном поседу никако не одговара захтевима рационалног gospodarства. Стога треба свим силама потпомоћи задружни покрет, који је у задње време проширио своје деловање и на подручје сељачког шумарства. Тај покрет је нарочито јак у Словенији, а и у Србији се ова идеја успешно шири. Додељивањем експроприсаних шума тим задругама даје се помоћ већ постојећим тенденцијама, а сем тога ове додељене шуме, које ће задругари колективно уживати, стајаће под нарочитим надзором органа државне власти. Пројект предвиђа, да ће у погледу унутрашње организације тих задруга доћи до пуног изражаја модерна задружна схваћања

на је пројект закона предвидео сарадњу са меродавним задружним форумом.

На основу одредаба Закона о аграрној реформи и колонизацији и зајму падају под експропријацију и многе шуме и шумска земљишта, која претстављају енклаве и полуенклаве усред пољопривредног земљишта. Будући да су те шуме досада служиле издржавању сеоских земљорадничких домаћинстава и обзиром на чињеницу, да њихово укључивање у задружни посед из разлога могућности њиховог чувања и господарства није спроведиво, пројекат закона предвиђа да се мање површине шума и шумског земљишта ове врсте додељују у индивидуално власништво појединих аграрних интересената земљорадника. Ради обезбеђења правилног господарства у шумама које се тако додељују, пројекат закона предвиђа јачи утицај органа државних власти на господарење са тим шумама на тај начин, да новог власника шуме обавезује на господарство, које ће одобреним дрвосечним и узгојним предлогом осигурати правилне шумске узгојне мере и рационално искоришћавање шумских прихода, као и трајну производну способност шумског земљишта.

Сем тога пројект предвиђа додељивање шума разним здравственим и културним установама у околини њихових домова у циљу јачања здравља и као помоћ лечењу. Сматрам да није потребно даље образлагати одредбе у том погледу.

Пројекат предвиђа и поступак додељивања шума горепомнутим интересентима. Предвиђа се оснивање посебних комисија код округа и земаљских комисија. У окружним комисијама предвиђа се довољно јаки утицај претставнику народних власти, а стручни моменти заштићени су сарадњом стручних органа. У земаљској комисији долазе до изражаја и политички као и стручни моменти.

У пројекту се тражи једногласност закључка окружне комисије, да би се избегла свака неправилност у раду тих комисија, па се на тај начин сваком члану пружа могућност да апелира на вишу инстанцију самим тим што ускрати своју сагласност са закључцима већине. Оваква појачана опрезност је на месту када се ради о располагању са великим вредностима.

У пројекту се предвиђају разне олакшице за оне који буду надлежни шумама, како у погледу такса, тако и у погледу стварне отштете. Овакве олакшице посвема су на месту,

када се има на уму, да ће шуме добити опште корисне установе.

Пошто се овим законом расправља по питањима стручног располагања и управљања шумама, пројекат предвиђа да ће савезни министар по ресору шумарства израдити посебна упутства и правилнике.

Остале одредбе овог пројекта имају сврху да се тачно прецизирају појмови, како би се на тај начин упростила административна пракса, и по могућности избегле нејасноће и неправилна примена законског прописа.

Министар пољопривреде и шумарства ФНРЈ

Др В. Чубриловић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ПОСТУПКУ СА ЕКСПРОПИСАНИМ ШУМСКИМ ПОСЕДИМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Број 148

13 јула 1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 9 и 12 јула ове године претресао је Предлог закона о поступку са експрописаним шумским поседима, достављен му од Претседника Већа народа, а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања овог законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Савезног већа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора израдио следећи извештај, а који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

Наслов предлога закона мења се и гласи: „Предлог Основног закона о поступању са експроприсаним и конфискованим шумским поседима“.

Члан 1. Прва реченица овог члана мења се и гласи: „Предмет овог закона јесу шумски поседи који се по чл. 3, 10 и 26 савезног Закона о аграрној реформи и колонизацији и другим законима одузимају досадашњим власницима, и то:“.

У тачки а), после броја „3“), додати реч „савезног“, у истом реду после речи „колонизацији“ ставити тачку и запету и брисати остатак реченице.

Под тачком б), у првом реду, иза речи „поседи“ додати речи „лица из чл. 3 тач. д) савезног Закона о аграрној реформи и колонизацији, тј...“

Под тачком в), у трећем реду брисати реч „Претседништва“.

Члан 4 мења се и гласи: „Прописи овог закона не одnose се на пашњаке, сувате и земљишта под водом.“

Члан 5. У првом реду бришу се речи „експропришу се и“, у другом реду уместо речи „прикључује“ ставити „прикључују“, у четвртном реду уместо речи „лежи“ ставити „леже“, у истом реду брисати речи „експроприсани шумски посед односно његов експроприсани део“.

Члан 6. У првом реду уместо речи „Експропријација“ ставити реч „Експропријацију“.

Члан 7. У првом реду, у првом ставу, бришу се речи „који се експропришу према одредбама“, а уместо тога ставити реч „из“. У другом ставу, први и други ред, брисати речи „који се експропришу по одредбама“, а уместо тога ставити реч „из“.

Члан 8. Прва реченица првог става мења се и гласи: „Од експроприсаних и конфискованих шума и шумских земљишта који су изоловани од великих шумских комплекса, додељиваће се у привтану својину по начелима о додељивању земље установљеним савезним Законом о аграрној реформи и колонизацији, и то:“.

Под тачком а), у петом реду, иза речи „обрађивање“ додати речи „додељиваће се од експроприсаних и конфискованих шумскихседа који не прелазе 20 хектара до“, а уместо „од 5—10 ха“ ставити „10 хектара“, а у шестом реду, иза речи „породици“ ставити тачку и запету и брисати остатак реченице до краја.

Тачка в) и последњи став овог члана бришу се.

Члан 9. Први став мења се и гласи: „Шуме и шумска земљишта који се додељују према претходном члану додељују се слободни од свих дугова и терета.“

Додаје се нови други став који гласи: „Надлежни органи уписаће додељене шуме и шумска земљишта у корист додељеника у катастру и земљишним књигама сходно прописима Закона о аграрној реформи и колонизацији. Овај упис у корист додељеника из чл. 8 тач. б) овог закона ослобођен је свих уписаних и преносних такса.“

У старом ставу другом, који постаје став трећи, у првом реду, иза речи „власник“ додају се речи „експроприсаног и конфискованог шумског поседа“.

У старом ставу трећем, који постаје став четврти, у првом реду уместо речи „одузетом“ ставити речи „експроприсаном и конфискованом“.

Члан 10. У другом реду, место речи „плаћати“ ставити реч „платити“.

Члан 11. У првом ставу, трећи ред, уместо броја „20“ ставити „десет“.

Члан 12. У првом ставу, у другом реду, иза речи „година“ ставити тачку и брисати везу „и“. У истом реду, иза речи „шумом“ додати реч „дужан је“. У трећем реду уместо речи „угрожено постојање“ ставити речи „угрожен опстанак“, у петом реду брисати реч „претходно“.

Други став мења се и гласи: „Уколико додељеник не поступи по одредбама предњег става губи додељену шуму и шумско земљиште. Поред тога може се осудити и на накнаду штете у висини причињене штете прекомерним искоришћавањем шуме.“

У трећем ставу, први ред, иза речи „одузимању“ додати реч „додељене“, а уместо речи „поседа“ ставити реч „земљишта“. Друга реченица овог става мења се и гласи: „Против његовог решења има места жалби министру народне републике у чији ресор спада шумарство у року од осам дана од уручења решења.“

Члан 13 нови гласи: „Државним лечилиштима и опоравилиштима, инвалидским, дечијим, омладинским, синдикалним колонијама и домовима, физкултурним и културним организацијама и установама додељиваће се према њиховој важности, значају и опсегу на уживање од експроприсаних

и конфискованих шумских поседа до 20 хектара, уз обавезу да шуме даље одржавају и узгајају као природне паркове.“.

Члан 13 постаје члан 14. У првом ставу, у трећем реду, уместо речи „шуме“ ставити реч „шума“. У другом ставу, у првом реду, уместо речи „Окружне комисије“ ставити речи „Окружну комисију“. У истом реду уместо речи „састављају“ ставити „сачињавају“, у трећем реду, испред речи „претставник“ ставити речи „а као чланови“. У четвртном ставу, други ред, место речи „састављају“ ставити реч „сачињавају“. У четвртном реду, испред речи „шумарски стручњак“ ставити речи „а као чланови“. У шестом реду, после речи „министарства“ додати реч „пољопривреде“. У истом реду, после речи „републике“ брисати речи „у чији ресор спада аграрна реформа“.

Члан 14 постаје члан 15. У првом ставу, у трећем реду, уместо речи „и“ ставити „односно“, а други став овог члана постаје друга реченица првог става.

Члан 15 постаје члан 16, мења се и гласи: „Комисије народних република доносе одлуке о томе која се површина шумских поседа издваја у сврху додељивања интересентима по чл. 8 и 13 овог закона и дају упутства за рад окружним комисијама.

Решење о додељивању шуме и шумског земљишта доноси у првом степену окружна комисија. Ова решења подлеже одобрењу комисије народне републике која их може потврдити, преиначити или поништити.

Против решења окружне комисије које се интересенту доставља после одлуке комисије народне републике о његовој потврди, преиначењу или поништењу, има места жалби комисији народне републике у року од осам дана од уручења решења.

Правоснажне одлуке о додељивању шуме и шумског земљишта достављају окружне комисије надлежним државним органима ради уписа у катастар и укњижбе у земљишне књиге на име додељеника.

Додаје се нови члан 17 који гласи: „Народне републике донеће на основу овог основног закона своје законе о поступању са експроприсаним и конфискованим шумским поседима.“

Члан 16 брише се.

Члан 17 постаје члан 18. У првом реду бришу се речи „у чији ресор спада шумарство“ и место тога ставити „пољо-

привреде и шумарства“. У трећем реду, уместо речи „експроприсаних шумских поседа“ ставити речи „експроприсаних и конфискованих шумских поседа.“

Члан 18 постаје члан 19. У првом и другом реду бри-сати реч „дугорочне“, а у другом реду, после речи „ст. 2“ додати везу „и“.

Поред горњих измена и допуна Одбор је учинио по-требне стилске и техничке измене.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Томо Чиковић.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Већа народа

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Милош Царевић, с. р., Томо Чиковић, с. р., Тоне Хаф-нер, с. р., Јосип Рус, с. р., Срећко Жумер, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Милан Поповић, с. р., Панко Брашнарв, с. р.;
Нинко Петровић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ПОСТУПКУ СА ЕКСПРОПРИСАНИМ ШУМСКИМ ПОСЕДИМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Број 158

13-VII-1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Савезног већа на својим седницама од 9, 10 и 12 јула ове године претресао је Предлог закона о поступку са експроприсаним шумским поседима достављен

му од Претседника Савезног већа, а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор изабрао је Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Већа народа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја законодавног одбора Већа народа, који је напред приложен).

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Сулејман Филиповић.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Савезног већа

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Др Милош Московљевић, с. р., Радован Мијушковић, с. р.,
Михаило Ђуровић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Сулејман Фи-
липовић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р.,
Ђуро Салај, с. р., Живојин Јоцић, с. р., Јоже Лампрет, с. р.,
Иван Гранђа, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О

УГОВОРУ О ПРИЈАТЕЉСТВУ И УЗАЈАМНОЈ ПОМОЋИ ИЗМЕЂУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ АЛБАНИЈЕ

ЗАКЉУЧЕНОМ У ТИРАНИ 9 ЈУЛА 1946 ГОДИНЕ

Члан 1

Одобрава се и добија законску снагу Уговор о пријатељству и узајамној помоћи између Федеративне Народне Републике Југославије и народне Републике Албаније, закључен у Тирани 9 јула 1946 године, када је и на снагу ступио, а који у оба оригинала гласи:

У Г О В О Р

*о пријатељству и узајамној
помоћи између*

*Федеративне Народне
Републике Југославије*

и

Народне Републике Албаније

Т Р А К Т А Т

*Miqësije dhe ndihme reciproke
ndërmjet*

*Republikës Federative Popullore
të Jugoslavisë*

dhe

Republikes Popullore te Shqipërisë

Народи Федеративне Народне Републике Југославије и Народне Републике Албаније имали су у својој историји исте непријатеље, који су угрожавали њихову независност и настојали да им отму било делимично или у целини њихове територије и да их подјарме. Ово се нарочито јасно показало у недавној прошлости када су

Popujt e Republikës Federative Popullore te Jugoslavisë dhe te Republikës Popullore te Shqipërisë kane pasur gjate historise se tyre te njejtit armiq, qe kersenonin pamvaresine e tyre respektive dhe qe deshjin t'u shkeputnin pjeserisht ose tere-sisht tokat e tyre dhe t'i robe-ronin. Kjo u vertetua veçanerisht ne te kaluaren e aferme

фашистичка Немачка и Италија напале и окупирале обе земље са намером да их распарчају и заувек присвоје.

Верни својим борбеним традицијама народи Југославије и Албаније устали су у одбрану своје независности и слободе и у четворогодишњој упорној борби, раме уз раме, сачували су своју слободу и независност.

Желећи да још више учврсте те, у најсудбоноснијим данима за народе обеју земаља, крвљу запечаћене везе, да свечано потврде своје неразрушиво пријатељство и жељу за културном и економском сарадњом, желећи да потврде решеност да и убудуће заједнички бране своју слободу, независност и интегритет својих земаља у случају да би исте биле нападн. те од стране неке треће силе са циљем поробљавања или отимања извесних територија, уверени да је заједничка одбрана у интересу не само обеју земаља, већ и у интересу мира на Балкану, у интересу мира у свету, што је потпуно у складу са тежњама Уједињених нација које иду за обезбеђењем мира,

Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије и Президијум Народне скупштине Народне Републике Албаније решили су да закључе уговор

кур Гјерманија dhe Италија fashiste sulmuan dhe okupuan te dy vendet t'ona me qellim qe t'i ndanin ne mes te tyre per gjithenje.

Besnike ne traditat e tyre luftetare popujt e Jugoslavise dhe te Shqiperise u ngriten per te mbrojtur pamvarsine dhe lirin e tyre dhe ne luften e asper kater vj çare krah per krah kane ruajtur kete pamvaresi dhe kete liri.

Duke dashur te forcojne me teper keto lidhje te mbrajtura me gjak ne ditet me vendimtare per popujt e ketyre dy vendeve, duke dashur te konfirmojne solemnisht miqesine e tyre te pa thyeshme dhe deshirat e tyre per nje bashkepunim kultural dhe ekonomik, duke dashur konfirmojne vendosmenine e tyre per mbrojtur se bashku edhe ne te ardhmen lirine, pamvarsine dhe integritetin tokesor te vendeve te tyre, ne rast se do te atakohen prej nje fuqije te trete me qellim qe t'i rroberojne ose t'u shkeputin nji pjese te tokave te tyre,

duke qene te oindur qe nje mbrojtje e perbashket eshte ne interesin jo vetem te vendeve te tyre por edhe ne interesin e paqes ne Ballkan dhe ne bote, gje qe pajtohet me pjekjet e Kombeve te Bashkuara,

Presidiumi i Asamblese Kombetare te Republikes Popullore Federative te Jugoslavise dhe Presidiumi i Kuvendit Popullore te Republikes Popullore te Shqiperise vendosen te lidhin nji trak-

и именовали своје опуномоћене:

Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије,

Министра иностраних послова господина **Станоја Симића**,

Президијум Народне скупштине Народне Републике Албаније,

Претседника Владе, Министра народне одбране и Министра иностраних послова генерал-пуковника господина **Енвер Хоџу**,

који су се, пошто су изменили своја пуномоћја, нађена у исправном стању, сагласили у следећем:

Члан 1

Обе Високе Стране Уговорнице споразумеле су се, да ће у интересу народа обеју земаља своје постојеће пријатељске односе још више учвршћивати даљном, свестраном, тесном сарадњом обеју земаља.

Члан 2

Високе Стране Уговорнице заједнички ће предузети све мере које су потребне за сигурање независности и интегритета обеју земаља да би се у будуће спречило свако понављање сличних напада као што је то био случај са стране Хитлерове Немачке и Му-

tat edhe emeruan per kete qellim te plotefyqishmit e tyre:

Presidiumi i Asamblese Kombetare te Republikes Federative Popullore te Jugoslavise,

Ministrin e Puneve te Jashtme Zotin **Stanoje Simić**,

Presidiumi i Kuvendit Popullore te Republikes Popullore te Shqiperise,

Kryetarin e Qeverise, Ministrin e Mbrojtjes Kombetare dhe Ministrin e Puneve te Jashtme Gjeneral-Kolonel **Enver Hoxhen**,

te cilet mbassi kembyen dokumentat e fuqive tyre te plota dhe i gjeten ne forme te mire dhe te duhur, v, ndosen mbi sa vijon:

Art. I

Te dy Palet e Nalta Kontraktuese rane dakord te forcojne edhe me teper, ne interes popujve te dy vendeve, maredhenjt miqesore qe egzistojne me nje bashkpunim te vazdusshem, te nguste dhe te gjitheaneshem ndermjet te dy vendeve.

Art. II

Te dy Palet e Nalta Kontraktuese do te marrin se bashku te gjitha masat qe do te jene te nevojshme per te siguruar pamvarsine dhe integritetin e te dy vendeve tyre, per te ndaluar ne te ardhmen çdo perseritje agresioni te njellojte me ate te

солинијеве фашистичке Италије.

У том циљу обе Високе Стране Уговорнице најтешње ће сарађивати у свим међународним акцијама за очување мира и безбедности међу нацијима. Извршавајући обавезе које произлазе из овог Уговора Високе Стране Уговорнице руководиће се постојећим начелима Организације уједињених нација.

Члан 3

Ако би једна од Високих Страна Уговорница била нападнута било од кога са циљем угрожавања независности, поробљавања или одузимања извесних делова територија, друга Висока Страна Уговорница без одлагања пружиће јој војну помоћ и сваку другу помоћ свим расположивим средствима.

Члан 4

Високе Стране Уговорнице обавезују се да ниједна од њих неће ступити у савез нити узети учешћа у коалицији, који би били уперени против друге Високе Стране Уговорнице.

Члан 5

Високе Стране Уговорнице решаваће саме на бази најискренијег пријатељства сва међусобна питања.

Gjermanise Hitleriane dhe te Italise fashiste te Mussolinit.

Per kete qellim te dy Palet e Nalta Kontraktuese do te bashkpunojne sa me ngushte ne te gjitha aksionet ndërkombetare per mbrojtjen e paqes dhe te sigurimint ndërmjet popujve. Duke egzekutuar detyrat qe rrjedhin nga ky Traktat te dy Palet e Nalta Kontraktuese do te udhëhiqen prej parimeve te deritshme te Organizates se Kombeve te Bashkuara.

Art. III

Ne qofte se njera nga dy Palet e Nalta Kontraktuese atakohet prej kujtdo tjeter fuqije me qellim qe te cenoje pamvarsine e saj, ta troberoje ose t'i shkeputë ndonje pjese te tokave te saj, Pala tjeter e Nalte Kontraktuese do t'i japi me nje here ndihmen ushtarake si dhe ç' do ndihme tjeter si mbas mjeteve qe disponon.

Art. IV

Te di Palet e Nalta Kontraktuese detyrohen te mos hynë as njera prej tyre nje ndonje alliance, as te bejne pjese ne ndonje koalicion qe drejtohen kunder Palet tjeter te Nalte Kontraktuese.

Art. V

Te dy Palet e Nalta Kontraktuese do te zgjidhin vete ne baze te miqësisë me te sinqerte te gjitha çështjet e perba-

Економске, културне и друге везе између обеју земаља оствариваће се посебним споразумима.

Члан 6

Овај Уговор ступа на снагу одмах по потписивању и подлеже ратификацији у најкраће време.

Ратификациони инструменти измениће се у Београду.

Овај Уговор остаје у важности двадесет година од дана потписивања. Ако пак ниједна од Високих Страна Уговорница не саопшти дванаест месеци пре истека двадесетогодишњег рока да жели да важност овог Уговора престане, продужује се његова важност сваког пута за пет даљњих година дотле док једна од Високих Страна Уговорница дванаест месеци пре истека текућег петогодишњег периода не јави своју намеру обеснажити га.

У потврду чега су опуномоћеници потписали овај Уговор и на њега ставили своје печате.

Уговор је сачињен у два примерка на српско-хрватском и албанском језику и оба текста имају подједнаку важност.

shketa. Lidhje ekonomike, kulture etj. n' termjet te dy vendeve do te realizohen me marrëveshje te veçanta.

Art. VI

Ky Traktat hyn ne fuqi me tu neneshkruar dhe do te ratifikohet ne afatin me te shkurter.

Instrumentat e ratifikimit do te kembehen ne Beograd.

Ky Traktat esht i vlefshem per njetzet vjet nga data e neneshkrimit te tij. Ne qofte se asnjera nga Palet e Nalta Kontraktuese nuk lajmeron dymdhjet muaj perpara mbarimit te afatit se deshiron te denoncoje kete Traktat, vlefshmenija e tij zgjatet per ç'do here pese vjet te tjera, per deri sa njera nga Palet e Nalta Kontraktuese nuk lajmeron qellimin e saj per te denoncuar kete Traktat dymbdhjet muaj perpara skadimit te perides pesëvjeçare ne vijim.

Duke e konfirmuar te Plotefuqishmit neneskuan kete Traktat dhe vune vulat e tyre.

Traktati u redaktua ne dy kopje njera ne gjuhen serbokroate dhe tjetra ne gjuhen shqipe dhe te dy tekstet kane vlere te njellojte.

Рађено у Тирани 9 јула хи-
љаду девет стотина четрдесет
шесте године.

По овлашћењу Президијума Народне
скупштине Федеративне и родне
Републике Југославије

Станоје Симић, с. р.

По овлашћењу Президијума Народне
скупштине Народне Републике
Албаније

Енвер Хоџа, с. р.

Bere ne Tirane me 9. Ko-
rrik nje mije e neid qind e dy-
zet e gjashte.

Me autorizimin e
Presidiumit të Asambles
të Kombeve
të Republikës
Federative
Popullore të
Jugosllavise

Stanoje Simić, d. v.

Me autorizimin
Presidiumit të
Kuvendit Popullore të
Republikës Popullore
të Shqiperise

Enver Hoxha, d. v.

Члан 2

Овај закон ступа на снагу аном објављивања у
„Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
О СОЦИЈАЛНОМ ОСИГУРАЊУ РАДНИКА,
НАМЕШТЕНИКА И СЛУЖБЕНИКА

ДЕ О П Р В И
ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

ГЛАВА I
Основна начела за спровођење државног социјалног осигурања

Члан 1

Радници, намештеници и службеници имају право на државно социјално осигурање за случај болести, трудноће и порођаја, несреће у послу, изнемоглости, старости и смрти.

Члан 2

(1) У државном социјалном осигурању обавезно су осигурана сва лица у најамном радном односу, упуслена на подручју Федеративне Народне Републике Југославије у државним надлештвима, у државним, задружним и приватним предузећима, установама, организацијама и газдинствима, или у служби приватних лица.

(2) Осигурање почиње даном ступања осигураника у посао а престаје даном његовог иступа из посла.

(3) У државном социјалном осигурању нико не може бити вишеструко осигуран, нити се за исти осигурани случај могу давати вишеструка давања.

(4) Наши држављани привремено упуслени у иностранству за рачун наших државних органа, установа и предузећа обавезно су осигурани по прописима овог закона, уколико нису у једнаком обиму осигурани по закону оне државе на чијем су подручју упуслени.

(5) Са страним држављанима уполсеним на подручју Федеративне Народне Републике Југославије поступаће се као и са држављанима Федеративне Народне Републике Југославије. Влада ФНРЈ може донети посебне прописе за осигурање припадника оних држава које у погледу социјалног осигурања са држављанима Федеративне Народне Републике Југославије не поступају као са властитим држављанима.

(6) Влада ФНРЈ може уредбом прописати одлагање спровођења социјалног осигурања за поједине категорије уполсених лица, као и посебне услове за спровођење њиховог обавезног осигурања, те уредити привремено добровољно осигурање тих лица.

Члан 3

(1) Држава спроводи социјално осигурање радника, намештеника и службеника на читавом подручју Федеративне Народне Републике Југославије преко Државног завода за социјално осигурање и његових органа организованих на територијалној и на професионалној основи по начелу, да се социјално осигурање што више приближи самим осигураницима. У остваривању овог начела има се служба социјалног осигурања где год је то могуће организовати при самим предузећима.

(2) Државни завод за социјално осигурање државна је установа општедржавног значаја под непосредним руководством и надзором Министра рада Владе ФНРЈ.

(3) Сви органи државне власти дужни су сарађивати на спровођењу државног социјалног осигурања.

(4) Министру рада Владе ФНРЈ помаже у руковођењу државног социјалног осигурања Савет социјалног осигурања ФНРЈ, у који улазе претставници Савезне планске комисије, Министарства финансија ФНРЈ, привредних министарстава, Комитета народног здравља при Влади ФНРЈ, Јединствених синдиката радника и намештеника Југославије и министарстава рада народних република.

(5) Влада ФНРЈ прописује уредбом ближе одредбе о устројству и делокругу Државног завода за социјално осигурање, коме може поверити и обављање послова који нису непосредно условљени спровођењем државног социјалног осигурања.

Члан 4

(1) За покриће обавеза државног социјалног осигурања убира се посебан допринос. Допринос се одмерава у одређеном постотку од бруто зараде осигураника. Висину доприноса за поједине гране социјалног осигурања и сразмер доприноса радника и државних и приватних предузећа и установа односно приватних послодаваца прописује влада уредбом на предлог Министра финансија и Министра рада.

(2) Приходи и расходи државног социјалног осигурања утврђују се годишњим буџетом који улази у састав општедржавног буџета.

(3) Држава зајамчује осигураницима сва давања из социјалног осигурања по овом закону.

Члан 5

(1) У државном социјалном осигурању одређују се права осигураника према трајању и тежини обављеног рада по начелу: за више рада и за тежи рад више права из социјалног осигурања.

(2) У складу са начелом из претходног става одмерава се количина давања из социјалног осигурања према трајању осигурања и према трајању упослења проведеног на најтежим, на тешким и на осталим радовима, а висина новчаних давања одмерава се још и према просечној стварној заради осигураника у одређеном временском раздобљу пре почетка права на давања (основ за новчана давања).

(3) Код установљења основа за новчана давања узима се у обзир само последње време осигурања непосредно пре месеца у којем је право на новчана давања доспело, и то:

а) код основа за новчана давања из осигурања за случај болести време од најмање месец дана а највише 6 месеци;

б) код основа за ренте из осигурања за случај несреће у послу време од годину дана;

в) код основа за пензије из осигурања за случај изнемоглости, старости и смрти време од 5 година.

Ближе одредбе о рачунању основа за поједина новчана давања прописаће уредбом Влада ФНРЈ.

(4) Министар рада ФНРЈ прописаће наредбом, који радови односно која занимања спадају у категорије најтежих и тешких радова и занимања.

Члан 6

(1) Оцењивање неспособности осигураника за рад и одређивање начина лечења у случају болести, трудноће и порођаја врши лекар Државног завода за социјално осигурање или по Заводу одређени лекар.

(2) Неспособност за рад односно умањење способности за рад унесређеног осигураника, изнемоглост и врсту изнемоглости осигураника, установљују лекарско - радничке стручне комисије.

(3) Спорове који настану у вези са оцењивањем неспособности осигураника за рад као и у вези са одређеним начином лечења у случају болести, трудноће или порођаја решавају лекарско-радничке стручне комисије првог степена.

(4) Спорове који настану у вези са установљавањем неспособности односно умањења способности за рад унесређеног осигураника, као и у вези са установљавањем изнемоглости и врсте изнемоглости осигураника, решавају лекарско-радничке стручне комисије вишег степена.

(5) Састав лекарско-радничких стручних комисија и ближе одредбе о њиховом раду прописује наредбом Министар рада Владе ФНРЈ.

Члан 7

(1) Послодавац је дужан пријавити надлежном органу Државног завода за социјално осигурање ступање осигураника у посао, иступ осигураника из посла, као и све промене које утичу на права осигураника из социјалног осигурања.

(2) Послодавац је дужан тачно водити прописане исплатне листе и друге евиденције о осигураницима и њиховој заради и чувати их најмање три године.

(3) Дospelе доприносе за социјално осигурање дужан је послодавац платити надлежном органу Државног завода за социјално осигурање.

(4) Влада ФНРЈ прописаше уредбом, у којем се року доспели доприноси морају уплатити, као и висину затезних камата које је послодавац дужан платити у случају задоцнеле уплате доспелих доприноса.

Члан 8

(1) Државни завод за социјално осигурање и његови органи овлашћени су да непосредно контролишу послодавце у извршењу њихових дужности и обавеза по прописима о социјалном осигурању.

(2) Органи Државног завода за социјално осигурање могу у циљу контроле у свако доба извршити преглед послова и предузећа.

(3) Послодавци су дужни контролним органима Државног завода за социјално осигурање ставити на располагање и на увид све своје пословне књиге и евиденције.

Члан 9

За све доприносе и друге обавезе, које је по овом закону дужан платит ипослодавац, јамче солидарно:

а) код предузећа, која припадају акционарском друштву или задрузи, чланови управног одбора;

б) код предузећа, која припадају друштвима с ограниченим јамством, пословођа односно чланови пословног одбора;

в) код грађевинских послова наручитељ градње односно лице за чији се рачун градња изводи, и то за дугове предузимача градње, који се односе на наручену градњу;

г) код прелаза посла од једног послодавца на другог нови послодавац, и то за дугове пређашњег послодавца који се односе на преузети посао;

д) главни предузимач, који је преузео извршење посла, и то за дугове оних предузимача којима је предао извршење појединих делова преузетог посла;

ђ) брачни друг за дугове, који су настали за време трајања заједничког кућанства.

Члан 10

(1) Исплатне листе, платни налози, одлуке о плаћању дужних приноса и изводи из текућих рачуна послодавца, снабдени извршном клаузулом надлежног органа Државног завода за социјално осигурање, јавне су извршне исправе.

(2) Државни завод за социјално осигурање може своја потраживања с наслова доприноса за социјално осигурање, затезних камата и накнада које се по прописима овог закона наплаћују административним путем, принудно наплаћивати путем властитих извршних органа осим ако се наплаћивање врши из некретнина за које су надлежни средски судови. Министар рада Владе ФНРЈ прописаће поступак за ту принудну наплату.

(3) У случају извршног поступка, стечајног поступка и поступка принудног поравнања имају се потраживања Др-

жавног завода за социјално осигурање уврстити у исти ред са државним порезом.

(4) Народни судови дужни су доставити надлежном органу Државног завода за социјално осигурање одлуке о обустави плаћања, о отварању стечајног поступка и поступке принудног поравнања, уколико се односе на привредна предузећа.

Члан 11

(1) Потраживања Државног завода за социјално осигурање с наслова дужних доприноса за социјално осигурање застаревају за 3 године рачунајући од краја године доспелости дужних доприноса. Остала потраживања Државног завода за социјално осигурање, основана на прописима овог закона, застаревају у року од 3 године рачунајући од дана доставе платежног налога.

(2) У случају када послодавац уопште није пријавио потребне податке или је пријавио нетачне податке о лицима, која су код њега била уписана, потраживање дужних доприноса за социјално осигурање застарева у року од 5 година рачунајући од краја године доспелости потраживања.

(3) Застара се прекида сваким службеним чином, предузетим у циљу наплате потраживања, ако је дужник о предузетом чину био прописно обавештен.

Члан 12

(1) Ништаван је сваки правни посао, којим се овлашћеник у целини или делимично одриче права, која му припадају по прописима овог закона.

(2) Правни захтеви, који по прописима овог закона припадају овлашћеницима не могу се заложити, запленити, пребити (компензирати), нити на другога пренети, изузев за судски призната потраживања с наслова уздржавања.

Члан 13

(1) Сви поднесци, решења и исправе, које се тичу правних односа из област исоцијалног осигурања, ослобођени су од свих врста такса.

(2) Државни завод за социјално осигурање и његови органи ослобођени су за своје зграде, заводе и земљишта, уколико служе сврхама социјалног осигурања, од свих врста државних пореза, приреза и других јавних дажбина и такса. Исто тако ослобођена су од свих пореза и приреза сва давања из осигурања по прописима овог закона.

Одредбе о накнадама и казнама

Члан 14

(1) Ако су болест или несрећу у послу или изнемоглост осигураника проузроковали послодавац или одговорни руководиоца својим кривичним делом или пропустом извршења законом прописаних односно од надлежне власти наређених мера за заштиту здравља и живота радника, дужни су накнадити Државном заводу за социјално осигурање све трошкове давања пружених осигураницима у вези са односним осигураним случајем.

(2) Ако осигуранику услед болести, несреће у послу или изнемоглости, односно члановима његове породице у случају смрти осигураника, припада право на накнаду од трећих лица, прелази њихов отштетни захтев до износа давања пружених им из осигурања на Државни завод за социјално осигурање.

(3) Потраживања, која по прописима овог члана припадају Државном заводу за социјално осигурање од послодавца односно од одговорног руководиоца или од трећих лица, остварују се редовним судским путем. Ова потраживања застаревају за 3 године рачунајући од краја године у којој је завршено лечење осигураника или је наступила смрт осигураника, а у случају кривичног поступка против одговорних лица, за 3 године након правомоћности кривичне пресуде.

Члан 15

(1) Осигураник, који на противправан начин себи издејствује давања из осигурања, дужан је Државном заводу за социјално осигурање накнадити причињену штету.

(2) Ако су осигураник или неосигурано лице Државном заводу за социјално осигурање причинили штету уз припомоћ послодавца или услед његовог грубог немара, дужан је послодавац сам накнадити причињену штету.

(3) Висину отштетног потраживања према ставу (1) и (2) утврђује орган Државног завода за социјално осигурање. Отштетно потраживање наплаћује се административним путем, и то од осигураника забраном на његову плату а од послодавца путем платног налога.

Члан 16

Послодавац, односно код државних надлештава и установа те код државних и задружних предузећа одговорни руководиолац, који намерно или због грубог немара не плати у прописаном року доспеле доприносе за осигурање, казниће се новчаном казном у износу неплаћених доприноса, али највише са динара 5.000.— односно у поновљеом случају са динара 10.000.—, а у особито тешким случајевима казниће се по прописима Закона о сузбијању недопуштене шпекулације и привредне саботаже.

Члан 17

(1) Новчаном казном у висини од 200.— до 5.000.— динара казниће се послодавац, односно код државних надлештава и установа те код државних и задружних предузећа одговорни руководиолац:

а) који уопште не пријави или не пријави у прописаном року ступање осигураника у посао или његово иступање из посла, или не пријави промену која настане у радном односу, или пријави у већем или мањем износу зараду осигураника;

б) који не води прописане исплатне листе и друге евиденције о осигураницима и њиховој заради или их не чува до прописаног рока;

в) који потпомогне осигураника у оштећењу Државног завода за социјално осигурање.

(2) Новчаном казном од 200.— до 2.000.— динара казниће се осигураник, који на противправан начин себи издејствује давања из осигурања.

(3) Висину новчаних казни за поједине прекршаје прописује Влада ФНРЈ уредбом.

(4) За имовинску штету, која проистиче из прекршаја учињеног од стране пословође односно руководиоца, солидарно је одговоран у сваком случају послодавац.

Члан 18

(1) За прекршај, учињен неподношењем у прописаном року пријаве о ступању осигураника у посао, казниће се одговорно лице осим казном изреченом по прописима прет-

ходног члана још и казном плаћања трошкова давања пружених осигуранику у прва два месеца боловања, ако осигурани случај болести, трудноће, порођаја или несреће у послу наступи пре подношења пријаве или најдаље у року од 8 дана након подношења пријаве.

(2) За прекршај, учињен подношењем пријаве са неистинитим подацима или пропустом подношења пријаве о промени у радном односу, казниће се одговорно лице осим казном изреченом по прописима претходног члана још и казном плаћања проузроковане штете, односно казном плаћања разлике између новчаних давања пружених осигуранику према неистинито пријављеној заради и новчаних давања која му према стварној његовој заради припадају, ако осигурани случај болести, трудноће, порођаја или несреће у послу наступи пре подношења исправне пријаве или најдаље у року од 8 дана након подношења исправне пријаве.

(3) За прекршај, учињен пропустом благовремене пријаве о иступању осигураника из посла, казниће се одговорно лице осим казном изреченом по прописима претходног члана још и казном плаћања проузроковане штете, као и казном плаћања доприноса до дана подношења пријаве о иступању осигураника из посла, односно до дана службеног установљења о иступању осигураника из посла.

(4) Висину трошкова давања пружених осигуранику као и висину штете према ставу (1) до (3) утврђује надлежни орган Државног завода за социјално осигурање. Ово утврђење меродавно је за изрицање казне.

Члан 19

(1) Утврђивање прекршаја и отштетне одговорности, као и изрицање новчаних казни по овом закону и њихово наплаћивање, врше према седишту послодавца надлежни срески односно градски извршни народни одбори.

(2) Новчане казне иду у корист Државног завода за социјално осигурање, који ће их употребити за давање ванредних потпора осигураницима.

(3) Против одлуке о изреченој казни може се у року од 15 дана по достави поднети жалба надлежном непосредно вишем органу државне власти, чија је одлука коначна и извршна.

ДЕО ДРУГИ
ДАВАЊА ИЗ СОЦИЈАЛНОГ ОСИГУРАЊА

ГЛАВА III

А) Давања у случају болести

Члан 20

(1) У случају болести има осигураник право:

а) на бесплатну лекарску помоћ, на бесплатне лекове, лековита купања, лековите воде, потрбене завоје и помоћне справе за лечење, као и на бесплатну поправку зуба, и то за све време док ради као и за време док услед неспособности за рад прима новчану накнаду по тач. б), а ако болест није скопчана са неспособношћу за рад, траје право на продужење започетог лечења још кроз годину дана након иступа осигураника из посла;

б) на новчану накнаду из изгубљену зараду (хранарина) у висини 50% до 100% од основа за новчана давања, ако је услед болести неспособан за рад и ако та неспособност траје дуже од 3 дана; ово право траје редовно годину дана уколико неспособност за рад раније не престане, а продужује се још за пола године за осигуранике који су у посљедње 2 године пре обољења били упуслени најмање 6 месеци на најтежим радовима или најмање годину дана на тешким радовима или најмање годину и по дана на осталим радовима;

в) на бесплатно болничко, санаторијско, бањско или климатско лечење уместо давања из тач. а) и б), ако је услед болести неспособан за рад и ако му је такво лечење према лекарском налазу потребно, и то почевши од наступа неспособности за рад па за све време трајања права на хранарину; затим на накнаду доказаног стварног трошка путовања односно отпреме болесник од места његовог редовног боравка или седишта посла до места лечења и натраг;

г) на новчану потпору за издржавање породице у висини од 50% до 100% од хранарине или на новчану потпору за дневне ситне трошкове до висине једне петине хранарине ако не издржава породицу, и то за све време док се налази на болничком, санаторијском, бањском или климатском лечењу.

(2) Висина хранарине одмерава се према броју дана стварно проведених у запослењу на најтежим, тешким и осталим радовима у раздобљу до 3 године непосредно пре обољења као и према трајању појединог боловања, а висина новчане потпоре за издржавање породице одмерава се према броју чланова породице које осигураник издржава.

(3) Осигураник има право на хранарину и у случају кад је по одредби власти изолован због заразне болести, те услед тога изгуби могућност зараде.

Члан 21

Члановима породице осигураника пружају се у случају њихове болести следећа давања:

а) бесплатна лекарска помоћ, бесплатни лекови, потребни завоји и помоћне справе за лечење за време док болест траје, али највише за време од годину дана за свако поједино обољење;

б) бесплатно болничко лечење у трајању од најдуже 6 месеци за поједино обољење.

Члан 22

У погледу права из осигурања за случај болести сматрају се члановима породице осигураника, под условом да с осигураником живе у заједничком кућанству и да их он стварно издржава:

а) брачни друг осигураника;

б) брачна, ванбрачна и усвојена деца, пасторчад, унуци, браћа и сестре осигураника, сви до навршене 17 године старости, односно до навршене 23 године старости ако полазе школу, а ако су ради телесне или душевне мане неспособни за привређивање, док та неспособност траје;

в) отац и мати осигураника.

Члан 23

(1) У случају смрти осигураника припада погребнина брачном другу, а ако овог нема другим члановима породице илим трећим лицима, која су се побринула за погреб осигураника, а у случају смрти брачног друга, родитеља или деце осигураника припада погребнина осигуранику. Погребнина не припада у случају, ако овлашћено лице има право на погребнину од послодавца умрлог осигураника у једнаком или већем износу.

(2) Погребнина за умрлог осигураника износи тридесетоструки основ за новчана давања из осигурања за случај болести, а не може износити мање од двадесетоструког износа нормиране средње наднице неквалификованог одраслог радника.

(3) Погребнина за умрлог члана породице износи за брачног друга, родитеља и децу старију од 14 година петнаестоструки, а за децу млађу од 14 година осмоструки износ осигураниковог основа за новчана давања из осигурања за случај болести.

Члан 24

(1) На хранарину нема права осигураник:

а) који је болест намерно проузроковао;

б) који ради за време болести иако је оцењен као неспособан за рад;

в) који је правомоћном осудом осуђен на казну лишења слободе или осуђен на казну губитка права из социјалног осигурања.

(2) Исплата хранарине обуставља се за време док је уживалац давања у притвору или истражном затвору.

(3) Хранарина се може осигуранику ускратити ако одуговлачи оздрављење тиме, што се намерно не придржава лекарских упута или тиме, што без лекарског одобрења или противно добивеним упутима промени место боравка.

Члан 25

(1) Морнарима укрцаним на бродовима велике обалне и дуге пловидбе док су на броду, као и бродарима укрцаним на бродовима речне пловидбе док се као чланови посаде брода налазе у иностранству, не припада у случају болести право на хранарину, али је бродовласник дужан пружити им за време трајања пловидбе о свом троуку потпуну опскрбу и потребно лечење. Ова дужност бродовласника протеже се и на време када се брод налази у иностраном пристаништу.

(2) Ако морнарима односно бродарима наведеним у ставу (1) за време боловања скопчаног са неспособношћу за рад не припада право на плату од послодавца, имају из осигурања право на новчану потпору за издржавање породице по чл. 20 став (1) тач. г).

(3) Трошкове повратка оболелих морнара до луке припадности брода дужан је сносити бродовласник.

Члан 26

(1) Осигураницима, који су у току једног боловања исцрпели сва своја права из осигурања за случај болести, припадају поновно сва права из осигурања по члану 20 ако након поновног ступања у посао оболе од неке друге болести, или ако након три месеца поновног упослења оболе од исте болести. Ако је поновно осигурање трајало мање од три месеца, има осигураник због исте болести право само на бесплатно лечење по чл. 20 став (1) тач. а) односно на болничко лечење по чл. 20 став (1) тач. в), и то за онолико времена колико је након исцрпљења давања био поновно осигуран, али најмање за месец дана.

(2) Ако осигураник није потпуно исцрпео давања која му припадају за случај болести, па у року од месец дана по престанку давања поновно оболи од исте болести, рачуна се у погледу трајања давања поновно боловање као продужење ранијег боловања. Новчана давања из осигурања имају се у таквом случају пружити по основу, по којем су та давања била одмерена у току ранијег боловања.

(3) Осигураницима којима је услед дуготрајног боловања престало право на бесплатно лечење и новчане потпоре по чл. 20 односно по ставу (1) овог члана а признато им је право на инвалидску пензију, пружаће се потребно даљње лечење по прописима о здравственој помоћи уживаоцима рента и пензија (чл. 29), а ако услед кратког трајања њиховог укупног осигурања немају услова за признање права на инвалидску пензију, може им се за време даљег трајања болести скопчане са неспособношћу за рад пружити на терет посебне имовине, намењене за давање ванредних потпора осигураницима, потребно бесплатно лечење као и новчана потпора до висине 30% од основа за новчана давања из осигурања за случај болести.

Б) Давања у случају трудноће и порођаја

Члан 27

(1) Осигураница, која је у последњој години пред порођајем била осигурана најмање 6 месеци или у последње 2 године најмање 12 месеци, има у случају трудноће односно порођаја право:

а) на бесплатну бабичку (примаљску) помоћ или на 14-дневну болничку или родилишну негу;

б) на новчану накнаду за изгубљену зараду (породиљска хранарина) за време од 6 недеља пре порођаја и 6 недеља после порођаја;

в) на новчану помоћ за опрему детета;

г) на новчану помоћ за храну детета за време од 3 месеца по престанку породилјске хранарине.

(2) Породилјска хранарина износи најмање 75% а највише 100% од основа за новчана давања. Висина породилјске хранарине зависна је од броја дана стварно проведених на раду у последњих 5 година пре почетка права на ту помоћ.

(3) Осигураница, која нема у ставу (1) наведеног времена осигурања, али је била осигурана непосредно пре порођаја непрекидно бар 3 месеца, има право на бесплатну бабичку (примаљску) помоћ или на 14-дневну болничку или родилишну негу.

(4) Уместо породилјске хранарине може се осигураници дати потребна болничка или родилишна нега у једнаком трајању.

(5) Након исцрпљења породилјске хранарине припада осигураници, ако је и даље услед порођаја неспособна за рад болничка хранарина по прописима чл. 20. Уживање породилјске хранарине и болесничке хранарине не може укупно трајати дуже од годину дана. Осигураница не може истовремено уживати породилјску хранарину и болесничку хранарину.

Члан 28

(1) Осигураник, када му се роди дете, има право ако је у последњој години пре рођења детета био осигуран најмање 6 месеци или у последње две године најмање 12 месеци, на следећа давања:

а) на бесплатну бабичку (примаљску) помоћ или 14-дневну болничку или родилишну негу за жену;

б) на новчану помоћ за опрему детета;

в) на новчану помоћ за храну детета за време од два месеца после порођаја.

(2) Давања за случај порођаја пружиће се жени осигураника и у случају кад порођај уследи у року од 10 месеци после смрти осигураника, ако је осигураник за живота већ испунио услове за то право.

В) Здравствена помоћ уживаоцима рента и пензија

Члан 29

(1) Уживаоцима инвалидске или старосне пензије као и уживаоцима рента код којих је, услед последица претрпљене несреће у послу, наступила изнемоглост, пружиће Државни завод за социјално осигурање у случају болести бесплатно лечење по пропису чл. 20 став (1) тач. а) за све време док уживају пензију односно ренту. Уместо тог бесплатног лечења може се дати бесплатно болничко лечење за време од најдуже три месеца у току једне године, рачунајући од дана почетка болничког лечења.

(2) Прописи претходног става важе и за уживаоце породичних рента односно породичних пензија.

(3) Министар рада Владе ФНРЈ прописаше наредбом, да ли се и у којој висини може лицима наведеним у ставу (1) одбијати од њихове пензије односно ренте допринос за здравствену помоћ. Министар рада Владе ФНРЈ може наредбом повећати односно проширити давања наведена у ставу (1).

ГЛАВА IV

Давања из осигурања за случај несреће у послу

Члан 30

(1) Осигуранику, који претрпи телесну повреду проузроковану несрећом у послу, припада без обзира на трајање осигурања пре несрећног случаја право:

а) на бесплатну лекарску помоћ, на бесплатне лекове, лековита купања, потребне завоје и помоћне справе за лечење, све до потпуног оздрављења, односно за све време док су му та давања потребна;

б) на хранарину, према чл. 20 до свршетка лечења, али најдаље за време од 3 месеца након претрпљене несреће;

в) на ренту за време док постоји потпуна неспособност за рад, или док је способност за рад умањена за више од 20%, и то почевши од првог дана четвртог месеца након претрпљене несреће, односно од престанка права на хранарину, ако је лечење раније завршено;

г) на болничко лечење уместо хранарине односно ренте за све време док му је такво лечење потребно;

д) на новчану потпору за издржавање породице за време трајања болничког лечења осигураника и то до почетка права на ренту у висини одређеној у члану 20 став (1) тач. г), а од почетка права на ренту у висини од најмање 50% до највише 75% његовог основа за ренту.

(2) Несрећом у послу сматра се несрећни случај који осигураника задеси на редовном раду, или на каквом другом раду, који осигураник обавља по налогу послодавца или одговорног руководиоца, или на раду који обавља без посебног налога али у интересу посла, као и она штета која осигуранику настане услед професионалног обољења у вези са његовим редовним радом. Несрећом у послу сматра се и несрећни случај који осигураника задеси на путу од стана до места рада и натраг, као и несрећни случај који осигураника задеси на путу предузетом у циљу тражења лекарске помоћи на коју има право из социјалног осигурања.

(3) Несрећом у послу сматра се и несрећни случај који задеси морнара или речног бродара у раду на домаћем броду ако и не припада посади дотичног брода, као и несрећни случај, који задеси домаћег морнара или речног бродара за време путовања предузетог у циљу повратка у домовину односно у циљу повратка кући.

(4) Министар рада Владе ФНРЈ прописује наредбом у споразуму са Комитетом за народно здравље при Влади ФНРЈ за која се професионална обољења и у којим врстама рада и занимања имају пружити давања из осигурања као за несрећу у послу.

(5) Осигураник, који претрпи телесну повреду проузроковану несрећним случајем који се не сматра несрећом у послу у смислу става (2) и (3), има право на давања из осигурања за случај болести по прописима чл. 20, као и право на давања из пензионог осигурања по прописима главе V, ако је услед претрпљене несреће наступила изнемоглост и ако испуњава остале услове за признање права на инвалидску пензију.

Члан 31

(1) У случају потпуне неспособности за рад припада унесрећеном осигуранику пуна рента, која износи 90% од његовог основа за ренту, а услучају делимично умањене способности за рад припада му сразмеран део те ренте, који одговара умањењу његове способности за рад.

(2) Унесређеном осигуранику, који је услед несреће у послу постао не само потпуно неспособан за рад, већ и тако изнемогао да му је за живот потребна туђа нега и помоћ, припада за време трајања такве потпуне изнемоглости увећана рента у висини пуне ренте повишене за једну трећину.

(3) Унесређеном осигуранику, код којег по истеку две године након завршеног лечења од последица несрећног случаја трајно умањење способности за рад надмашује 20% али не надмашује једну трећину способности за рад, исплатиће се уместо даљне ренте отпавнина, која не може бити мања од износа трогодишње ренте нити већа од износа шестогодишње ренте. Кључ за израчунавање отпавнина према добу живота уживалаца рента прописује Министар рада Владе ФНРЈ.

Члан 32

(1) Члановима породице осигураника који умре услед последице несреће у послу припада право на погребнину према чл. 23 и право на породичне ренте.

(2) Право на породичне ренте имају:

а) удовица старија од 40 година, а млађа само онда ако има деце која нису старија од 14 година, или ако је сама услед изнемоглости неспособна за рад;

б) удовац, кога је ради његове изнемоглости издржавала жена, за време док траје изнемоглост и док је упућен на издржавање из ренте;

в) брачно, ванбрачно или пре несрећног случаја усвојено дете као и пасторче, сви до навршене 17 године живота односно најдаље до навршене 23 године живота, ако се дете школује и ако само није осигурано по прописима овог закона;

г) родитељи осигураника, ако су изнемогли или старији од 65 година те ако их је умрли осигураник издржавао, уколико већ сами не уживају ренту или пензију из социјалног осигурања, али само у случају кад је укупни износ месечних ренти брачног друга и деце осигураника мањи од износа пуне ренте, која би припадала умрлом осигуранику.

(3) Право на удовичку ренту траје до смрти удовице, али престаје у случају њезине удаје. Право на родитељску ренту траје за време док је родитељ изнемогао и док је упућен на издржавање од ренте.

Члан 33

(1) Рента удовице односно удовца износи половину пуне ренте која би припадала умрлом брачном другу.

(2) Дечја рента износи за свако поједино дете једну четвртину пуне ренте која би припадала умрлом осигуранику. Укупни износ дечјих рента, које се исплаћују уз удивичку односно удовачку ренту, не може надмашити половину износа пуне ренте, која би припадала умрлом осигуранику.

(3) Рента за децу без оба родитеља (сирочад) износи за једно сироче половину пуне ренте, која би припадала умрлом осигуранику, а за свако даље сироче по једну четвртину пуне ренте. Укупни износ сирочадских рента не може надмашити износ пуне ренте која би припадала умрлом осигуранику.

ГЛАВА V

Давања из осигурања за случај изнемоглости, старости и смрти (пензионо осигурање)

Члан 34

(1) Осигуранику припада у случају изнемоглости право на пензију без обзира на његову старост (инвалидска пензија). Право на инвалидску пензију почиње даном наступа изнемоглости, а ако се тај дан не може несумњиво установити, даном подношења захтева на пензију.

(2) Осигуранику, који наврши према врсти свога запослења прописане године старости, припада право на пензију и без доказа изнемоглости (старосна пензија). Право на старосну пензију почиње даном кад су навршене прописане године старости и навршен прописан стаж за старосну пензију.

(3) Члановима породице умрлог осигураника и члановима породице умрлог уживаоца пензије припада право на породичне пензије и право на погребнину, а под условом из члана 38 став (2) и (3) припада им право на отпавнину.

Члан 35

(1) Право на давања из пензионог осигурања стиче се у случају изнемоглости, у случају старости и у случају смрти тек пошто осигураник наврши одређено време пензионог осигурања и тиме испуни прописани рок чекања (стаж).

2) Стаж за стицање права на инвалидску пензију навршава се са најмање пет година до највише дванаест година пензионог осигурања, а зависи о врсти изнемоглости (члан 36), о трајању запослења на најтежим, тешким и осталим радовима, те о старости осигураника у време наступа изнемоглости.

(3) Стаж за стицање права на старосну пензију навршава се са 15 година запослења на најтежим радовима или са 20 година запослења на тешким радовима, или са 25 година запослења на осталим радовима.

(4) Стаж за стицање права на породичну пензију и погребнину навршава се са 5 година пензионог осигурања.

Члан 36

На инвалидску пензију има право након навршеног прописаног стажа осигураник, код којег је услед болести, исцрпљења телесних или душевних снага, односно услед душевних или телесних мана, наступила или потпуна изнемоглост или општа радна изнемоглост или професионална изнемоглост, било привремено или трајно.

Члан 37

(1) На старосну пензију стиче право:

а) осигураник, који проведе најмање 15 година у раду на најтежим радовима, кад наврши 55 година живота;

б) осигураник, који проведе најмање 20 година у раду на тешким радовима, кад наврши 60 година живота;

в) осигураник, који проведе најмање 25 година у раду било које врсте, кад наврши 65 година живота ако је мушкарац, односно кад наврши 60 година живота ако је жена;

г) осигураник, који је навршио 55 година живота кад према укупном трајању свог пензионог осигурања постигне право на пуну пензију у смислу прописа члана 39 став (3).

(2) Осигуранику, који продужи своје запослење након што је навршио 55 година живота и стекао право на пуну пензију, исплаћиваће се старосна пензија у несмањеном износу без обзира на висину његове зараде.

(3) Осигуранику, који је навршио прописане године старости и испунио прописани стаж за старосну пензију али није постигао право на пуну пензију, право на пензију ми-

рује за време трајања продуженог запослења, али му се оно повећава са сваком навршеном годином осигурања за 2% од пензијског основа.

Члан 38

(1) Право на породичне пензије имају:

а) удовица старија од 40 година, а млађа само онда, ако има деце која нису старија од 14 година, или ако је сама услед изнемоглости неспособна за рад; право на удовичку пензију траје до смрти удовице али престаје у случају њезине удаје;

б) удовац кога је услед његове изнемоглости издржавала жена, за време док траје изнемоглост и док је упућен на издржавање из пензије;

в) брачно, ванбрачно и пре изнемоглости осигураника усвојено дете као и пасторче, сви до навршене 17 године живота, одосно најдаље до навршене 23 године живота ако се дете школује и ако само није осигурано по прописима овог закона.

(2) Ако иза умрлог осигураника, који је навршио прописани стаж за породичне пензије, нису преостали ни брачни друг ни деца која би имала право на пензију, припада сиромашним родитељима умрлог осигураника, ако их је он издржавао, отпавнина у износу од 5% укупне зараде умрлог осигураника за последњих 5 година осигурања.

(3) Ако осигураник, који није навршио прописани стаж за породичне пензије, али има најмање 3 године пензионог осигурања, умре у року од 3 године након престанка пензионог осигурања, припада преосталом брачном другу који испуњава услове за право на удовичку односно на удовачку пензију, отпавнина у износу од 5% укупне зараде умрлог осигураника за читаво време његовог осигурања. Ако иза умрлог осигураника није преостао брачни друг, који би имао право на отпавнину, припада та отпавнина деци умрлог осигураника која испуњавају услове за право на децу пензију.

Члан 39

(1) Висина личних пензија зависи о висини основа за пензију, о трајању укупног осигурања и о трајању запослења на најтежим, тешки и осталим радовима.

(2) Пензија након навршених 5 година осигурања износи најмање 30% а највише 40% од пензијског основа, а након навршених 10 година осигурања најмање 40% а највише 52,5% од пензијског основа.

(3) Након навршених 10 година осигурања повисује се пензија за сваких даљњих навршених 5 година осигурања за 10% од пензијског основа, а код запослења на тешким и најтежим радовима, за 12,5% од пензијског основа, све док пензија не достигне најмање 75% од пензијског основа. Након навршеног петогодишња, у којем је постигнуто право на пензију у висини од најмање 75% од пензијског основа, повисује се пензија за сваку даљу навршену годину осигурања за 2% од пензијског основа, а код запослења на тешким и најтежим радовима за 2,5% од пензијског основа, све док пензија не достигне висину од 90% пензијског основа (пуна пензија).

(4) Након навршених 25 година осигурања износи пензија најмање 70% а највише 90% од пензијског основа.

(5) Код одмеравања пензије за случај потпуне изнемоглости повисује се пензија израчуната према прописима става (1) до (4) за 20% од пензијског основа, али тако повишена пензија не може надмашити 100% пензијског основа.

(6) Код одмеравања пензија за случај професионалне изнемоглости снижава се пензијски основ за $\frac{1}{4}$.

(7) Месечна пензија не може надмашити троструки износ нормиране најниже месечне плате за намештенике.

Члан 40

(1) Пензија удовице односно удовца износи половину пензије, коју је умрли брачни друг уживао, односно која би му у часу смрти припадала.

(2) Дечја пензија за свако поједино дете износи $\frac{1}{4}$ пензије коју је умрли родитељ уживао односно која би му у часу смрти припадала. Укупан износ дечјих пензија које се исплаћују уз удовичку односно удовачку пензију не може надмашити половину износа пензије коју је умрли родитељ уживао односно која би му у часу смрти припадала.

(3) Пензија за децу без оба родитеља (сирочад) износи за једно сироче половину пензије, коју је умрли родитељ уживао односно која би му у часу смрти припадала, а за свако даље сироче $\frac{1}{4}$ те пензије. Укупан износ сирочадских

пензија не може надмашити износ пензије коју је умрли родитељ уживао односно која би му у часу смрти припадала.

(4) Погребнина из пензионог осигурања износи у случају смрти осигураника тридесетоструки износ његовог основа за давања из осигурања за случај болести, а у случају смрти уживаоца личне пензије износи погребнина двоструки износ његове месечне пензије. Погребнина за умрлог уживаоца пензије не може бити већа од износа његовог пензеиског основа. Погребнина не може бити мања од двадесетоструког износа нормиране средње наднице неквалификованог одраслог радника.

Члан 41

(1) Време проведено на школовању након навршене 18 године живота у циљу постугнућа специјалне или стручне спреме може осигураник докупити ради повећања права из пензионог осигурања. Докупити се може укупно највише пет година.

(2) Докупљено време школовања рачуна се као време пензионог осигурања тек пошто осигураник наврши 5 година стварног пензионог осигурања.

ГЛАВА VI

Заједничке одредбе за давања из осигурања за случај несреће у послу и из пензионог осигурања

Члан 42

(1) Државни завод за социјално осигурање дужан је осигуранику односно уживаоцу инвалидске пензије као и уживаоцу ренте одредити и давати потребна специјална лечења у циљу спречавања и одлагања наступа трајне изнемоглости односно ради њиховог оспособљавања за рад.

(2) Унесрећени осигураник нема права на хранарину нити на ренту, а уживалац инвалидске пензије нема права на пензију, за време док се ради лечења или оспособљавања за рад налази о трошку Државног завода за социјално осигурање смештен у таквом заводу или установи у којима ужива пуну опскрбу. За време таквог смештаја исплаћује се члановима породице уживаоца ренте односно пензије новчана потпора за издржавање породице у висини половине пуне ренте или половине инвалидске пензије, али најмање у

висини новчане потпоре за издржавање породице према члану 20 став (1) тач. г).

(3) Државни завод за социјално осигурање може унесрећеним и професионално изнемоглим осигураницима у циљу њеховог оспособљавања за рад одредити изучување нове професије, за коју према свом општем здравственом стању имају довољно способности за рад, те им обезбедити могућност таквог изучавања. За нову професију оспособљена лица имају се позвати на поновни преглед ради поновне оцене стања њихове способности за рад с обзиром на стечену способност за рад у новој професији.

(4) Уживаоца трајне ренте, као и уживаоца трајне инвалидске или старосне пензије, може с његовим пристанком Државни завод за социјално осигурање на рачун његове ренте или пензије сместити у инвалидски дом или сличан завод за смештај изнемоглих, у којем ће уживати потпуну опскрбу.

(5) Ако се уживалац ренте односно инвалидске пензије без оправданих разлога не одазове позиву на лекарски преглед, односно ако се не подвргне одређеном лечењу или одредбама издатим у циљу његовог оспособљења за рад, може му Државни завод за социјално осигурање ускратити ренту односно инвалидску пензију делимично или у целости, и то за време док не удовољи позиву за лекарски преглед односно док се не подвргне одређеном лечењу или издатим одредбама у циљу његовог оспособљавања за рад.

Члан 43

(1) Ако уживалац личне ренте стекне право на личну пензију, односно ако уживалац личне пензије стекне право на личну ренту, смањује му се пензија за $\frac{2}{3}$ износа ренте. Уколико су те $\frac{2}{3}$ једнаке пензији или веће од пензије исплаћује се само рента. Рента и пензија заједно не могу надмашити 90% од основа за ренту односно од основа за пензију, узевши у обзир већи основ.

(2) Ако осигураник истовремено стекне право на личну ренту и на личну пензију, припада му само једно давање и то оно које је веће.

(3) Ако члан породице осигураника стекне право на породичну ренту и на породичну пензију, односно на две породичне ренте или две породичне пензије, исплаћује му се само једно давање и то оно које је веће.

(4) Ако лице које ужива породичну ренту или породичну пензију стекне право на личну ренту или личну пензију, односно ако лице које ужива личну ренту или личну пензију стекне право и на породичну ренту или породичну пензију, исплаћује му се само једно давање и то оно које је веће, док му право на друго давање мирује. Престанком права на давање, које је такво лице уживало, оживљује право на давање које је мировало.

(5) Удовици, која ужива удовичку ренту или удовичку пензију а има право и на личну ренту или личну пензију, које јој право мирује због уживања удовичке ренте односно удовичке пензије, неће се у случају поновне удаје исплатити отпавнина. Исто тако нема права на отпавнину у случају поновне удаје ни удовица, којој право на удовичку ренту или удовичку пензију мирује, јер ужива личну ренту или личну пензију.

(6) Удовица која ужива удовичку ренту односно удовичку пензију добија у случају удаје уместо даљње ренте односно пензије, отпавнину у износу двогодишње њезине ренте односно пензије.

Члан 44

Дечја рента односно дечја пензија продужује се и након навршене 17 односно 23 године живота за време док је дете услед телесне или душевне мане неспособно за сваки привредни рад, уколико такво дете није смештено у који јавни завод.

Члан 45

(1) Осигураник, који је своју несрећу у послу или своју изнемоглост намерно проузроковао, или је његова изнемоглост наступила у вези с извршењем кривичног дела за које је осигураник као кривац осуђен, нема права на давање из осигурања за последице које су наступиле услед те несреће односно изнемоглости. Ако осигураник умре услед последица такве несреће у послу односно услед последица такве изнемоглости, чланови његове породице имају право на давање из осигурања.

(2) Члановима породице не припада право на породичну ренту односно на породичну пензију у следећим случајевима:

а) ако је члан породице најмање годину дана непосредно пре смрти осигураника односно уживаоца пензије или ренте живео својеволјно одвојено од њега;

б) ако је кривичном пресудом утврђено да је члан породице крив за смрт осигураника односно уживаоца пензије или ренте или да је сукривац за његову смрт;

в) право на удовичку (удовачку) ренту не припада у случају ако је брак склопљен у току године дана после претрпљене несреће у послу, а право на удовичку (удовачку) пензију не припада у случају ако је брачни друг у време склапања брака већ уживао инвалидску или старосну пензију, као ни у случају ако од дана склопљеног брака до смрти брачног друга није протекло ни годину дана.

Члан 46

(1) Исплаћивање ренте односно пензије обуставља се за време, за које је уживалац ренте односно пензије осуђен на губитак права на давања из социјалног осигурања, за време док се налази на издржавању казне лишења слободе или казне принудног рада са лишењем слободе у трајању дужем од једног месеца, као и за време његовог боравака у заводима за извршење мера безбедности. За то време исплаћује се рента односно пензија до висине породичне ренте односно породичне пензије члановима његове породице.

(2) Кад уживалац ренте односно пензије оде у иностранство, обуставља се исплаћивање ренте односно пензије до његовог повратка. Ако се уживалац врати у року од године дана на сталан боравак у нашу државу, исплатиће му се обустављени оброци ренте односно пензије. Државни завод за социјално осигурање може изузетно продужити исплаћивање ренте односно пензије, ако је уживалац отишао у иностранство по службеној потреби, или ради лечења, школовања, или ког другог оправданог разлога.

(3) Ако је уживалац ренте односно пензије страни држављанин, па се врати на сталан боравак у државу своје припадности, неће му се обуставити рента односно пензија, ако дотична држава с нашим држављанима једнако поступа.

(4) Уживаоцу ренте односно пензије, који услед одласка у иностранство на сталан боравак изгуби право на ренту односно пензију, може се на његов захтев дати отплавнина у износу троструке годишње ренте односно пензије.

ГЛАВА VII

Чување, доспелост и застара права из социјалног осигурања

Члан 47

(1) Након иступа из посла задржава лице које је у току последње године пре иступа из посла било осигурано најмање 6 месеци ако борави на подручју Федеративне Народне Републике Југославије, сва права на давања из осигурања за случај болести, трудноће или порођаја који наступи у току два месеца након иступа осигураника из посла. Лице које је у току последње две године пре иступа из посла било осигурано најмање 12 месеци, задржава под истим условом право на та давања и за случај болести, трудноће или порођаја, који наступи у току 3 месеца након иступа осигураника из посла.

(2) Лице које је у току последње године пре иступа из посла било осигурано најмање 6 месеци, може након иступа из посла продужити осигурање за случај болести, трудноће и порођаја тако, да само плаћа одговарајући допринос за то осигурање према својој последњој заради, ако се у року од 2 месеца након иступа из посла пријави ради добровољног продужења осигурања надлежном органу Државног завода за социјално осигурање. Добровољно продужено осигурање може трајати најдуже годину дана, а престаје и у случају кад се осигураник исели са подручја Федеративне Народне Републике Југославије, или кад дуже од 2 месеца ваостане са плаћањем доприноса, као и у случају кад такав осигураник потпуно исцрпи своје право на давања из осигурања у случају болести.

Члан 48

(1) Лицу које је навршило 5 година пензионог осигурања остају сачувани, за време од 5 година, након иступа из посла како стечено време пензионог осигурања тако и очекивана права из тог осигурања. Ако је пензионо осигурање престало иступом осигураника из посла услед болести, услед несреће у послу или услед изнемоглости, рачуна се тај рок од 5 година почевши од престанка права на хранарину односно од престанка права на личну ренту или инвалидску пензију, али стечена права остају и у том случају сачувана најдуже за 10 година након престанка пензионог осигурања.

(2) Лицу коме је пензионо осигурање престало пре навршених 5 година пензионог осигурања остаје сачувано време пензионог осигурања, ако у року од две године, по престанку осигурања, поновно ступи у обавезно пензионо осигурање.

(3) Лице које је навршило 5 година пензионог осигурања може након иступа из посла продужити то осигурање уплаћивањем одговарајућег доприноса, ако се у року од 6 месеци након престанка пензионог осигурања пријави ради добровољног продужења пензионог осигурања надлежном органу Државног завода за социјално осигурање. Добровољно продужено пензионо осигурање може трајати најдуже 2 године, а престаје и у случају кад осигураник застане са плаћањем доприноса дуже од 6 месеци.

Члан 49

(1) За време трајања војне вежбе осигураника мирује његово право на давања из осигурања за случај болести, али осигураник задржава за чланове своје породице сва права на давања из осигурања за случај болести, трудноће и порођаја.

(2) Након престанка војне вежбе задржава осигураник за себе и за чланове породице право на давања из осигурања за случај болести, трудноће и порођаја, који наступи у року од 2 месеца по престанку војне вежбе.

(3) Време проведено на војној вежби не прекида осигурање. Ако је право на давања из осигурања условљено извесним трајањем осигурања у одређеном временском раздобљу, време војне вежбе не рачуна се у то временско раздобље.

(4) Ступањем осигураника на отслужење обавезног војног рока, као и ступањем осигураника на војну дужност за време рата, осигурање се прекида.

Члан 50

(1) Повратна новчана давања из осигурања за случај болести, трудноће и порођаја, доспевају на исплату код месечно плаћених осигураника месечно унатраг, а код осталих осигураника, полумесечно унатраг, односно даном након закљученог краћег боловања.

(2) Ренте и пензије доспевају на исплату месечно унапред на сталан дан у месецу, који се одређује у одлуци о признању права на ренту односно пензију.

(3) Погребнине доспевају на исплату следећи дан након смрти осигураника, односно након смрти члана његове породице, а новчана потпора за спрему детета доспева на исплату следећи дан након рођења детета.

Члан 51

(1) Право на давање из осигурања за случај болести, трудноће и порођаја, застарева у року од године дана од наступа односног случаја, а поједини оброци новчаних потпора застаревају у року од године дана, рачунајући од краја оног месеца у коме су требали бити исплаћени.

(2) Право на давања из осигурања за случај несреће у послу застарева, ако захтев за давања није поднесен у року од 2 године, рачунајући од дана несреће у послу, односно код професионалних обољења рачунајући од дана иступа осигураника из посла у којем је обољење настало.

(3) Код несрећа у послу које настану услед потапања или нестанка брода, застарева право на давања из осигурања, ако захтев није поднесен у року од две године рачунајући од дана потапања брода, односно у року од 3 године од дана када је стигла последња вест о несталом броду. Ово важи и за несреће у послу које настану услед нестанка домаћег авиона.

(4) Право на давања из пензионог осигурања застарева, ако захтев на давања није поднесен у року од 5 година рачунајући од дана наступа изнемоглисти, старости или смрти.

(5) Ренте односно пензије за поједини месец застаревају у року од године дана, рачунајући од краја оног месеца у коме су требале бити исплаћене. Ренте односно пензије не могу се исплаћивати за више од годину дана унатраг од дана поднесеног захтева на ренту односно пензију.

Д Е О Т Р Е Ћ И

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАКЉУЧНЕ ОДРЕДБЕ

ГЛАВА VIII

Прелазне одредбе

Члан 52

Влада ФНРЈ на предлог Министра финансија ФНРЈ и Министра рада ФНРЈ прописаће уредбом начин на који ће се попунити мањак из социјалног осигурања до ступања на снагу овог закона.

Члан 53

Влада Федеративне Народне Републике Југославије прописаће уредбом:

а) у којем се трајању и у којем пензијском основу има урачунати у пензионо осигурање време, које су осигураници провели учествујући у Народно-ослободилачкој борби или као жртве фашистичког терора у заробљеништву, интернацији, конфинацији, депортацији и на принудним радовима;

б) начин прерачунавања рента и пензија из социјалног осигурања за несрећне случајеве, односно за случајеве изнемоглости, старости и смрти из времена пре замене окупацијских новчаница у динаре ДФЈ, као и начин одмеравања основа за ренте и пензије код којих се за основ узима у обзир и време осигурања пре измене окупацијских новчаница у динаре ДФЈ;

в) услове за признање времена стварног запослења пре 1 септембра 1937 године као времена пензионог осигурања лицима, која услед одлагања спровођења пензионог осигурања нису могла бити пензионо осигурана, као и услове за признање времена стварног запослења радницима државних саобраћајних установа, који по прописима о осигурању државног саобраћајног особља нису могли докупити за пензију непризнато време службе проведено у својству редовног радника;

г) услове за обнову пензионог осигурања лицима која су због незапослености за време окупације затражила и примила повраћај премија уплаћених за пензионо осигурање службеника;

д) начин и услове за признање права на удовичке пензије по прописима овог закона удовицама, којима је по ранијим прописима о социјалном осигурању било признато само право на трогодишњу удовичку потпору;

ђ) начин ликвидације пензионих фондова, који су по ранијим прописима о социјалном осигурању имали својство самосталних носилаца пензионог осигурања радника и намештеника, као и начин регулисања обавеза тих фондова према њиховим члановима;

е) услове за признање у пензионо осигурање времена стварног упослења проведеног у иностранству у својству најамног радника исељеницима-припадницима народа Федеративне Народне Републике Југославије, који се врате на сталан боравак у Федеративну Народну Републику Југославију, а не добијају из иностранства никакве ренте или пензије или их добијају у износима недовољним за издржавање.

Члан 54

(1) Време осигурања, проведено код Средишњег завода за социјално осигурање и код бивших носилаца социјалног осигурања, који су прешли у састав Средишњег завода за социјално осигурање, сматра се као време осигурања проведено код Државног завода за социјално осигурање.

(2) Давања из социјалног осигурања за осигуране случајеве који су наступили пре ступања на снагу овог закона пружаће се по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

(3) У ликвидационим билансима ранијих носилаца социјалног осигурања и самосталних пензионих фондова, поменутих у чл. 53 тач. ђ), имају се обавезе према осигураницима исказати у висини која одговара вредности давања предвиђених по прописима овог закона.

Члан 55

(1) Пензионии фондови који немају значај самосталних носилаца социјалног осигурања, без обзира да ли имају властиту правну особност и властиту управу или постоје само као одвојена имовина или само као нормирана односно уговорна обавеза предузећа, имају даном ступања на снагу овог закона закључити своје пословање у погледу њехових активних чланова. Из прикупљене имовине тих фондова могу се

до коначне њихове ликвидације исплаћивати само давања по осигураним случајевима који су наступили пре ступања на снагу овог закона, код чега се имају применити прописи Закона о регулисању предатних обавеза, а у погледу услова права на пензије још и прописи овог закона.

(2) Министар финансија Владе ФНРЈ у споразуму са Министром рада Владе ФНРЈ прописаће начин ликвидације фондова наведених у претходном ставу као и начин регулисања права и обавеза према тим фондовима.

(3) Даљње спровођење допунског осигурања за случај болести, које су спроводила приватна друштва преко приватно-друштвених болесничких благајни у саставу бившег Средишњег уреда за осигурање радника, укида се даном ступања на снагу овог закона, а друштвена имовина намењена за спровођење допунског осигурања за случај болести, постаје власништво Државног завода за социјално осигурање.

Члан 56

(1) Док се не спроведе организација лекарско-радничких стручних комисија код свих органа Државног завода за социјално осигурање, решаваће спорове наведене у чл. 6 став (3) и (4) судови социјалног осигурања.

(2) Овлашћује се Влада Федеративне Народне Републике Југославије да након спроведене организације Државног завода за социјално осигурање уредбом пропише укидање судова социјалног осигурања, као и да одреди друге државне органе, који ће након укидања тих судова решавати спорове између осигураника и Државног завода за социјално осигурање, за које нису надлежне лекарско-радничке стручне комисије.

ГЛАВА IX

Закључне одредбе

Члан 57

(1) Влада Федеративне Народне Републике Југославије прописаће уредбом ближе одредбе за спровођење социјалног осигурања по прописима овог закона, а нарочито:

а) ближе одредбе о висини новчаних давања одређених у члану 20, 27 и 28;

б) услове под којима се осигураницима и члановима њихових породица могу давати вештачки зуби, зубне протезе и остала зуботехничка помоћ;

в) ближе одредбе о трајању стажа за поједине врсте инвалидских пензија у границама одређеним у члану 35 став (2), као и ближе одредбе о висини појединих врста пензија у границама члана 39;

г) прописе о поступку за пријављивање и утврђивање несрећа у послу, о поступку за одређивање давања из осигурања за случај несреће у послу и из пензионог осигурања, као и поступак за подношење и решавање жалби против платних налога и других одлука Државног завода за социјално осигурање;

д) ближе одредбе о дужностима послодаваца и о казнама за прекршаје прописа дужности.

(2) Овлашћује се Министар рада Владе ФНРЈ да наредбом пропише начин одмеравања и убирања доприноса за социјално осигурање од укупне стварне исплаћене зараде свих осигураника код појединих послодаваца.

(3) Овлашћује се Министар финансија Владе ФНРЈ да у споразуму са Министром рада Владе ФНРЈ пропише начин убирања пореза по одбитку на наднице и плате применом просечне пореске стопе од укупне стварно исплаћене зараде свих лица запослених код појединог послодавца, као и да убирање овог пореза за лица обавезна на осигурања у државном социјалном осигурању може поверити органима Државног завода за социјално осигурање.

Члан 58

(1) Почетак и начин спровођења обавезног социјалног осигурања државних службеника прописаће Влада ФНРЈ посебном уредбом.

(2) Изузетно од прописа става (1) примењиваће се одмах прописи овог закона за све гране социјалног осигурања на оне државне службенике, који су чланови Пензионог фонда радника државних саобраћајних установа и Пензионог фонда особља Дирекције речне пловидбе, а само за грану осигурања за случај болести, трудноће и порођаја на оне државне службенике, који су чланови Болесничког фонда државног саобраћајног особља.

(3) Док се уредбом према ставу (1) не спроведе за државне службенике обавезно социјално осигурање за случај болести, трудноће и порођаја, који се убира од радника и намештеника.

Члан 59

(1) Даном почетка спровођења социјалног осигурања по прописима овог закона престаје важити Закон о спровођењу социјалног осигурања на подручју Демократске Федеративне Југославије од 2 маја 1945 године, као и сви остали прописи по којима се спроводило социјално осигурање радника и намештеника, изузев у случајевима из члана 54 став (2) овог закона.

(2) Државни завод за социјално осигурање преузима даном 1 јануара 1947 године целокупну имовину и целокупно пословање Средишњег завода за социјално осигурање и његових органа без посебне ликвидације.

Члан 60

Спровођење социјалног осигурања по одредбама овог закона почиње даном 1 јануара 1947 године.

Члан 61

Овај Закон ступа на снагу 8 дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О СОЦИЈАЛНОМ ОСИГУРАЊУ РАДНИКА, НАМЕШТЕНИКА И СЛУЖБЕНИКА

I

Стање социјалног осигурања наслијеђено од старе Југославије и потреба доношења новог закона

Социјално осигурање радника и намештеника, наслијеђено од старе Југославије, носило је и у погледу организације и у погледу самог садржаја сва обиљежја политике разједињавања радничке класе.

Посљедица такве политике властодржаца старе Југославије у односу на радничку класу дошла је међу осталим

до изражаја и у потпуној поцијепаности и разбијености социјалног осигурања на многобројне самосталне и међусобно независне носиоце социјалног осигурања.

Сваки од многобројних носилаца социјалног осигурања спроводио је социјално осигурање темељем посебних закона и властитих статута, правила и других основних прописа, по сасвим различитим основицама осигурања, са битно различитим правима осигураника и њиховим дужностима према осигурању. Ова неједнакост осигураника у дужностима према социјалном осигурању очитовала се у великим разликама између висине доприноса за осигурање код појединих носилаца осигурања, а неједнакост у правима из осигурања очитовала се у великим разликама између врста појединих давања из осигурања код радних носилаца, у разликама обзиром на услове стицања права на давања из осигурања, као и у веома различитој висини и вриједности истих врста давања код разних носилаца осигурања.

Пословањем установа социјалног осигурања у старој Југославији руководиле су тзв. „Самоуправе“, састављене паритетно од послодаваца и осигураника, које су требале да претстављају оживотворење принципа аутономије социјалног осигурања, а надзор над њиховим пословањем вршила су четири ресорна министра, сваки за установе свога дјелоokrуга.

Укупна вриједност социјалног осигурања у материјалном погледу била је вијеран одраз друштвено-економских односа у тадашњој држави, заснованих на експлоатацији радничке класе. Владајућим кликама било је законом омогућено, да имовину социјалног осигурања користе за свој интерес, јер је било прописано облигаторно улагање те имовине у државне зајмове и вриједносне папире, а било је дозвољено и пласирање те имовине у приватне (трговачке) зајмове. Политиком обарања наднице у корист подузетничког профита аутоматски је обарана и вриједност давања из социјалног осигурања. Сталном политиком обарања социјалних терета привреде смањивани су приходи социјалног осигурања а тиме и могућност пружања довољних давања осигураницима.

Овакво социјално осигурање, расцјепкано на многобројне самосталне носиоце, било је услјед недовољних и нестабилних ризичних заједница већ само по себи неспособно за живот. Окупацијом државне територије од стране Немачке, Италије и њихових сателита упропашћен је нај-

већи дио имовине социјалног осигурања, тако да се социјално осигурање у часу ослобођења налазило већ на рубу потпуне пропасти.

Уочивши неодрживост таквог стања у социјалном осигурању и хитну потребу интервенције у циљу спасавања социјалног осигурања, предузела је наша нова држава још у току народно-ослободилачке борбе прве мјере за санацију социјалног осигурања и усмјеривања његовог развоја у новом правцу.

Међутим је свима тим мјерама био само донекле ријешен организациони проблем социјалног осигурања по начелу унификације, али је проблем пуне материјално-правне унификације социјалног осигурања, тј. питање изједначења радничке класе пред законом у погледу права и дужности према социјалном осигурању, што сачињава најбитнији дио читавог проблема социјалног осигурања, остао и даље неријешен.

Стога је очигледна најхитнија потреба доношења новог Закона о социјалном осигурању радника и намјештеника, који ће ријешити све неријешене проблеме постојећег социјалног осигурања и поставити нова начела за спровођење будућег социјалног осигурања у складу са измјењеним политичким, економским и социјалним стањем у новој Југославији.

Ова потреба санкционисана је и доношењем Устава Федеративне Народне Републике Југославије и у њему израженим начелом, да ће држава радницима и намјештеницима обезбиједити посебну заштиту путем социјалног осигурања (чл. 20 Устава). Намеће се, дакле, неодложна потреба, да се ово уставно начело законом што прије оствари.

II

Основна начела новог Закона о социјалном осигурању, његове опште одредбе, прелазне и закључне одредбе

У новој Југославији, у којој се власт налази у рукама народа, створени су основни предуслови да се на подлози промијењене друштвено-економске структуре изгради напредан социјални поредак, у коме ће радним масама бити обезбјеђен срећан живот и благостање.

Једно од највиднијих мјеста у комплексу изградње нашег новог социјалног поретка треба да заузме наше ново

социјално осигурање, које по својим основним начелима треба да буде вијеран одраз нашег новог политичког и економског живота, а по својој функцији и вриједности, да оствари заиста достојно материјално обезбјеђење радника, намјештеника и службеника, у времену када они изгубе могућност зараде због губитка радне способности, било услјед болести или несреће у послу било услјед изнемоглости или старости, као и заштиту њихових породица у случају губитка храниоца.

У складу са битно измијењеном политичком и друштвено-економском структуром у новој Југославији нужно се мијења и однос социјалног осигурања радника и намјештеника према држави. Као логична посљедица политичког значаја и положаја радничке класе у новој Југославији *отпада у потпуности потреба за тзв. аутономијом социјалног осигурања и за посебним, на начелу самоуправе изграђеним руководственим органима установа социјалног осигурања*. А у даљој консеквенцији оваквог односа радничке класе према држави, која постаје и главни носилац привредног живота, социјално осигурање радника и намјештеника нужно поприма значај државног социјалног осигурања.

Подржављење социјалног осигурања изазива опет потребу да држава, која у ствари постаје носилац свеукупног социјалног осигурања, гарантује осигураницима сва њихова права из социјалног осигурања. Државна гаранција социјалног осигурања, треба да се остварује и на тај начин, да се укупна средства потребна за све врсте давања социјалног осигурања, редовито обезбеђују у опћем државном буџету, уношењем посебног буџета прихода и расхода државног социјалног осигурања као збирног буџета у састав опћег државног буџета.

За покривање обавеза према члановима социјалног осигурања предвиђени су у предлогу закона као приходи државног социјалног осигурања посебни доприноси за социјално осигурање, које плаћају послодавци, а привремено, док се привреда не оспособи да сама у цијелости понесе терет социјалног осигурања, једним дијелом и осигураници. *Доприноси се одмјерују приносном стопом у одређеном постотку од укупне стварне зараде осигураника*. Висину приносне стопе одређују заједничком наредбом Министара рада Владе ФНРЈ, Министара финансија Владе ФНРЈ и Претседник Савезне планске комисије, који су уједно овлашћени да донесу,

одлуку о том, да доприноси осигурања у цијелости сноси привреда (чл. 4 предлога Закона).

Потпуно нову конструкцију финансија социјалног осигурања омогућује увођење *јединствене стопе, којом се покривају сва ризика осигурања* са аутоматским вирманима пословних вишкова повољнијих ризика у корист дотација слабије покривених ризика.

Овако постављена основна начела финансирања државног социјалног осигурања омогућују државној финансијској политици, да се код одређивања приносне стопе и одмјеравања потребе прихода државног социјалног осигурања може у складу са опћом привредо-финансијском политиком придржавати било система покрића стварних текућих издатака у појединој пословној години, било система непотпуног главничког покрића дугорочних обавеза или система пуног покрића доспјелих дугорочних обавеза и будућих обавеза за очекивана права осигураника, имајући код тога у виду како дате могућности и потребе народне привреде тако и интересе радничке класе и њеног социјалног осигурања.

Прелазом на систем осигурања по укупној стварној заради осигураника и напуштањем старог система осигурања на бази тзв. осигураних надница и плата према одређеним надничним односно платним разредима постизава се значајна *рационализација и појефтинијење администрације у привредним подuzeћима* као и у *установама социјалног осигурања*. Нови систем осигурања према стварној заради омогућује наиме колективно одмјеравање доприноса осигурања за сва лица упуслена код појединог подuzeћа на темељу укупно исплаћене зараде за све раднике и намјештенике, услијед чега отпадају сви послови око прописивања доприноса осигурања за поједине раднике и око израчунавања одбитака од зараде појединог радника код свих подuzeћа, која пријаву осигураника врше исплатним листама.

Држава спроводи социјално осигурање радника и намјештеника преко Државног завода за социјално осигурање, који је државна установа опћедржавног значаја (чл. 88 Устава), организован по аналогiji осталих опћедржавних подuzeћа и установа са оперативним значајем службе. Обзиром на данашње стање концентрације привредних подuzeћа и радне снаге у нашој држави, предлог закона предвиђа уређење теренске службе Државног завода за социјално осигурање по принципу територијално уређених органа као и по

принципу органа уређених на професионалној основи за оне осигуранике, који по врсти и организацији своје службе сачињавају засебну и јединствену скупину осигураника на читавом подручју ФНРЈ (чл. 3 предлога закона).

Обзиром на принцип јединственог руководства и централизације државног социјалног осигурања, као и обзиром на велики значај социјалног осигурања за цјелокупну привреду, *предвиђена је стална сарадња свих на социјалном осигурању заинтересованих фактора у облику сталног Савјета социјалног осигурања ФНРЈ.*

Тај Савјет образован од претставника Савезене планске комисије, главних привредних ресора Министарства финансија ФНРЈ, Министарства саобраћаја ФНРЈ, Комитета за заштиту народног здравља, Јединствених синдиката радника и намјештеника и министарстава рада народних република, помаже Министра рада Владе ФНРЈ својим стручним савјетима у изградњи и руковођењу државног социјалног осигурања, а напосе у усклађивању државне политике социјалног осигурања са опћом државном привредном политиком.

Јединство радничке класе долази у социјалном осигурању према предлогу закона до изражаја: 1) у јединственом носиоцу социјалног осигурања; 2) начелном изједначењу и равноправности свих категорија радника и намјештеника у правима и дужностима према социјалном осигурању и 3) у проширењу опће обавезе осигурања на све раднике, намјештенике и службенике, без обзира на врсту рада и на начин награђивања рада (чл. 2 предлога закона). Овлашћење, дато Влади у чл. 2 ст. (6), да Уредбом може прописати одлагање спровођења осигурања за поједине категорије трудбеника и прописати посебне услове за њихово осигурање, односи се на извесне данас још неосигуране категорије трудбеника, чије се осигурање мора постепено у етапама провести (пољопривредни радници, поморски рибари, колпортери, носачи итд.), чији су било радни услови било сам социјално-економски положај у многоме друкчији него кад индустријских радника.

За разлику од ранијег социјалног осигурања, које је осигураницима пружало давања по начелима чистог приватног осигурања, само по количини уплаћеног доприноса и по унапред категоризираним основама а без обзира на вриједност и значај рада појединог осигураника у привредном животу, *ново ће социјално осигурање према предлогу закона*

пружати осигураницима давања у размјеру према тежини рада који осигураник обавља, према трајању уполсења, као и према ефекту обављеног рада, јер се давања одмјеравају на основу укупне стварне зараде коју осигураник за свој рад прима (чл. 5 предлога закона).

За диференсирање давања у новом социјалном осигурању важи према предлогу закона као основно начело: *за више рада и за тежи рад већа давања из социјалног осигурања*. У болесничком осигурању диференсирају се давања осим тога још и по трајању боловања, тако да ће се за краткотрајна оболења пружати новчана давања у нижим износима, а за дужа боловања, која озбиљније угрожавају економску егзистенцију осигураника, у вишим износима унутар законом одређених граница, а према кључевима, које ће Влада ФНРЈ уредбом прописати.

Као значајну нову мјеру социјално-економске заштите радничке класе, по предлогу новог Закона ваља споменути и одредбу, да ће социјално осигурање унесрећеним и професионално изнемоглим осигураницима у циљу њиховог оспособљавања за рад одредити и обезбједити изучавање нове професије на трошак социјалног осигурања, као и одредбу да је социјално осигурање дужно осигураницима као и уживаоцима рента и пензија пружати и потребна специјална лијечења у циљу спрјечавања или одлагања наступа трајне неспособности.

Демократизација и пуна објективност поступка за утврђивање неспособности осигураника унесрећених у послу и за утврђивање изнемоглости осигураника, извршена је увођењем *лекарско-радничких стручних комисија*. Те комисије које ће бити састављене од специјалних рентних лијечника и других лијечника специјалиста, као и од стручних радничких претставника, преузет ће и рјешавање свих спорова у вези са оцјењивањем неспособности за рад, за које су сада надлежни судови социјалног осигурања.

Казне за прекршаје прописа о социјалном осигурању опћенито су пооштрене, али је истодобно самовоља органа социјалног осигурања искључена тиме, што је и утврђивање прекршаја и утврђивање отштетне одговорности као и изрицање и наплаћивање казне додијељено искључиво у надлежност народних одбора, којима је на тај начин дата још једна важна улога чувања опћег народног добра.

Постављањем нових темељних начела за изградњу нашег будућег социјалног осигурања, које треба да буде израз пуног задовољења социјално-економских потреба радничке класе и пуног усклађивања тих потреба са интересима државне привредне политике није међутим ријешено све што на том подручју дјелатности морамо неминовно и хитно ријешити. Читав комплекс уређења односа из наслијеђеног социјалног осигурања старе Југославије, компликован још и посљедицама окупације и рата, тражи такође неминовно и хитно ријешење.

Тим питањима посвећене су прелазне одредбе у предлогу закона. Ту материју закон дјеломично сам регулише а дјеломично овлашћује Владу да ју она уредбом регулише. Закон сам регулише питање урачунавања ранијег времена осигурањаведеног код бивших носилаца осигурања, док питање финансијске санације социјалног осигурања у вези са девалвацијом вриједности прије рата прикупљене имовине за покриће дугорочних обавеза, питање признања за пензионо осигурање временаведеног у народно-ослободилачкој борби, питања признања права на пензију жртвама окупатора и његових помагача, питање признања права нашим радницима-исељеницима након повратка из иностранства, питање признања временаведеног на раду свима оним радницима, који због неспровођења пензионог осигурања радника у старој Југославији нису могли стећи законско право на пензије, питање ликвидације многобројних самосталних носилаца пензионог осигурања из бивше Југославије (разних пензионих фондова) и питање регулисања обавеза тих фондова према њиховим члановима као и питање ликвидације приватних пензионих фондова, препушта регулацији Владине уредбе.

Ово овлашћење Влади, да уредбом регулише ту материју, предвиђено је зато, да се омогући практично рјешење ових разноврсних финансијских питања, да се омогући одабирање најпогоднијих финансијских извора према свакодобном стању државних финансија, као и да се омогући претходно испитивање и оцјењивање финансијских ефеката пооптерећењима која ће настати регулисањем тих питања. Предлог закона предвиђа, дакле, шта треба ријешити а Влада ће уредбом прописати како ће се ријешити.

Овлашћење предвиђено у чл. 56 да Влада након спроведене организације државног социјалног осигурања про-

пише укидање судова социјалног осигурања, произлази из увођења нових колегијалних органа оцјењивања неспособности за рад. Нелогично би било, да након тога новог комисијског оцјењивања неспособности судови на основу мишљења једног судског вјештака обарају оцјене експертних комисија. Осим тога губе посебни судови социјалног осигурања свој правни смисао у држави, у којој радничка класа нема разлога да се на неки посебан начин „заштићује“ од органа државне управе. А и сама једнообразност праксе у оцјењивању неспособности и инвалидитета много ће се боље и брже остварити, преко предвиђених нових органа (лекарско-радничких стручних комисија).

У закључним одредбама предвиђена су опет специјална овлашћења Влади.

У првом реду овлашћење за ближе одредбе о висини новчаних потпора из осигурања за случај болести, трудноће и порођаја, о трајању појединих стажева за инвалидске пензије као и о висини појединих врста инвалидских пензија. Ово је потребно с обзиром на околност, да је диференцијација новчаних давања према трајању осигурања и према тежини рада једна потпуно нова ствар, са којом још немамо никаквог искуства. Стога је потребно оставити могућност да се након годину-две стеченог искуства ближе одредбе о потпорама и пензијама могу у границама закона прилагођавати практичним потребама и без измене самог закона.

Даље је предвиђено овлашћење Влади да одреди почетак и начин спровођења социјалног осигурања државних службеника. Спровођење овог осигурања потребно је претходно припремити, обзиром на претстојећи прилив нових осигураника у релативно великом броју који одговара 50% данашњег укупног броја осигураника. Потребно је наиме претходно знатно појачати капацитет службе социјалног осигурања, да би се тај нови прилив могао савладати без потреса и без негативних посљедица за садашње осигуранике. У циљу те припреме предвиђено је и овлашћење Министру рада, да као етапну организацију уреди здравствену заштиту државних службеника по начелима социјалног осигурања.

Овлашћења дата Министру рада и Министру финансија у чл. 57 ст. (2) и (3) имају за циљ, да се у сврху рационализације рада у привредним подuzeћима, у установама осигурања и у финансиској управи, пређе од садашњег компликованог система обрачунавања доприноса и службеничког

пореза на основу бруто зараде сваког појединог осигурања на нов систем обрачунавања по нето надницама и платама, у којима ће бити урачунати сви одбици и по којима ће се обрачун доприноса и пореза вршити од укупне суме исплаћених надница у појединим подuzeћима.

На основу изложеног молим да се овај закон усвоји.

Министар реда ФНРЈ
Вицко Крстуловић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О СОЦИ- ЈАЛНОМ ОСИГУРАЊУ РАДНИКА, НАМЕШТЕНИКА И СЛУЖБЕНИКА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА
Законодавни одбор

Број 154
15 јула 1946 год.
Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 12, 13 и 15 јула ове године претресао је Предлог закона о социјалном осигурању радника, намештеника и службеника достављен му од Претседника Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор изабрао је Редакциони одбор који је у сагласности са Редакционим одбором Законодавног одбора Савезног већа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

Поднаслов главе I мења се и гласи: „Основна начела државног социјалног осигурања“.

Свуда у тексту законског предлога уместо речи „наступ” и „иступ” ставити речи „наступање” и „иступање”, уместо речи „након” ставити реч „после”, а уместо речи „отправнина” ставити речи „отпремнина”.

Члан 2, став други, први ред, уместо речи „осигурања” ставити речи „Обавеза осигурања”, иза речи „ступања” додати реч „на” а брисати реч „осигураника”. У другом реду брисати реч „његовог”. Пети став, трећи ред, иза речи „са” додати реч „њеним”. Став шести брише се.

Члан 3. У другом реду, иза речи „читавом” додати реч „свом”. У трећем реду брисати речи „Федеративне Народне Републике Југославије”. У четвртном ставу, први ред, реч „Владе” брисати. У петом реду, иза речи „ФНРЈ” додати реч „савезних”.

Члан 4. Став први, брисати другу реченицу.

Члан 5. Други став, у шестом реду, брисати реч „стварној”. Додаје се нов став трећи, који гласи: „Основ за новчана давања из осигурања за случај болести, трудноће и порођаја је просечна дневна зарада, а основ за новчана давања из осигурања за случај несреће у послу и из пензионог осигурања је просечна месечна зарада осигураника.”. Досадашњи став трећи постаје задња реченица овог става трећег. У трећем реду те реченице, иза речи „пре” ставити реч „оног”. У четвртном ставу први ред брисати реч „Владе”.

Члан 6. Четврти ред, први став, уместо речи „по Заводу” ставити речи „од стране Завода”. У другом ставу, трећи и четврти ред, уместо речи „установљују” ставити „установљавају”, Пети став, задњи ред, брисати реч „Владе”.

Члан 7. Четврти став, први ред, иза речи „уредбом” брисати запету, а у трећем реду брисати реч „затезних”.

Члан 8. Став други и трећи бришу се.

Члан 10. Први став, други ред, уместо речи „приноса” ставити „доприноса”. Став други, други ред, уместо речи „с наслова” ставити речи „по основу”. У шестом реду, иза речи „органа” ставити тачку, а потом брисати у шестом и седмом реду речи „осим ако се наплаћивање врши из некретнина за које су надлежни средски судови”. У осмом реду брисати реч „Владе”. На крају става додаје се нова реченица која гласи: „За наплату из непокретности надлежни су средски народни судови.”

Члан 11. Први став, други ред, уместо речи „с наслова” ставити речи „по основу”.

Члан 12. У другом ставу, у четвртном и петом реду, уместо речи „с наслова уздржавања” ставити „по основу издржавања”.

Члан 13. Први став, први ред, уместо речи „које“ ставити „који“. У другом ставу, шести ред, иза речи „пореза“ ставити запету, брисати везу „и“, а иза речи „приреза“ додати речи „и такса”.

Члан 14. Трећи став, у деветом реду, уместо речи „након правомоћности” ставити „по правоснажности”.

Члан 15. Први став, трећи ред, иза речи „накнадити“ додати реч „тима”. У другом ставу, трећи ред, иза речи „штету“ додати речи „по основи осигурања”.

Члан 16. Други ред, уместо речи „те“ ставити реч „и“. У шестом реду уместо речи „са“ ставити реч „до“. У седмом реду уместо речи „са” ставити речи „највише до”. У задњем реду, испред речи „шпекулације“ ставити речи „трговине, недопуштене”.

Члан 17. Први став, трећи ред, уместо речи „те“ ставити реч „и”.

Члан 18. Први став, трећи ред, иза речи „посао“ брисати запету а у трећем и четвртном реду уместо речи „осим казном изреченом по прописима” ставити „поред казне из”. У четвртном реду, уместо речи „осим казном изреченом по прописима” ставити „поред казне из”. У деветом реду брисати реч „стварној”.

Члан 19. У трећем ставу, у трећем реду, уместо речи „органом државне власти” ставити речи „државном органу”.

Члан 20. Први став под а) у претпоследњем реду, уместо речи „кроз“ ставити реч „за“, а у последњем реду уместо речи „након иступа” ставити „после иступања”. Под тач. б) у првом реду место речи „из” ставити реч „за”. У другом реду уместо речи „хранарина)” ставити „(болесничка хранарина)”.

Члан 22. У првом ставу, трећи ред, уместо речи „с“ ставити „са”. Под тач. б) четврти ред, уместо речи „полазе” ставити „похађају” а уместо речи „ради” ставити „због”.

Члан 26. У првом ставу, у трећем реду, уместо речи „поновно” ставити реч „поново”. У четвртном реду уместо речи „у” ставити реч „на”.

Члан 27. Став први, тачка а), први ред, иза речи „бесплатну” додати речи „лекарску или”.

Члан 28. Први став под тач. а), први ред, иза речи „бесплатну” додати реч „лекарску или”.

Члан 29. У трећем ставу, први ред, брисати речи „Владе“. У четвртном и петом реду брисати речи „Министар рада Владе ФНРЈ“ а уместо тога ставити „Он“.

Члан 31. У трећем ставу, у задњем реду, брисати реч „Владе“.

Члан 32. У другом ставу, под тач. г), други ред, уместо речи „те“ ставити реч „и“.

Члан 33. Додаје се нов став четврти који гласи: „Рента појединог родитеља може износити највише једну четвртину пуне ренте која би припадала умрлом осигуранику.“

Члан 35. Први став, трећи ред, брисати реч „тек“. У другом ставу, трећи ред, уместо речи „о врсти“ ставити „од врсте“. У четвртном реду уместо речи „о трајању“ ставити „од трајања“. У петом реду уместо речи „те о“ ставити речи „и од“.

Члан 37. У тач. г), трећи ред, уместо речи „постигне“ ставити „стекне“.

Члан 45. У другом ставу, под тач. в), други и трећи ред, брисати речи „ако је брак склопљен у току године дана после претрпљене несреће у послу“, а уместо тога ставити речи „ако после претрпљене несреће у послу склопљени брак није трајао ни годину дана“.

Члан 46. У првом ставу, у петом и шестом реду, уместо речи „принудног рада са лишењем слободе“ ставити „лишење слободе с принудним радом“. У трећем ставу четврти ред брисати реч „нашим“.

Члан 49. У четвртном ставу, на крају, иза речи „прекида“ брисати тачку и додати речи „али стечена права из пензионог осигурања остају у том случају сачувана сходно чл. 48 овог закона.“

Члан 52 мења се и гласи: „Влада ФНРЈ на предлог Министра финансија ФНРЈ и Министра рада ФНРЈ прописује уредбом начин на који ће се извршити покриће недо-вољно покривених обавеза социјалног осигурања из времена пре ступања на снагу овог закона.“

Члан 53. Додаје се нов други став који гласи: „Влада ФНРЈ може уредбом прописати привремено одлагање спровођења обавезног социјалног осигурања за поједине категорије уопслених лица, као и посебне услове за спровођење

њиховог обавезног осигурања, те за време тога одлагања уредити добровољно осигурање тих лица.” Додаје се нов трећи став који гласи: „Овлашћује се Министар рада ФНРЈ да у споразуму са Министром финансија ФНРЈ наредбом пропише да се уживаоцима минималних рента односно минималних пензија по прописима Уредбе о одређивању минималних рента и пензија те о исплати отпремнина уживаоцима рента код установа социјалног осигурања од 4 септембра 1945 године исплаћује на њихове ренте односно пензије још и посебан привремени додатак за све време док трају прилике проузроковане ратом и његовим последицама.”

Члан 54. Други став мења се и гласи: „Давања из социјалног осигурања за осигуране случајеве који су наступили односно наступе пре почетка спровођења социјалног осигурања по прописима овог закона вршиће се по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.”

Члан 55. У првом ставу, у предзадњем реду, иза речи „обавеза“ ставити тачку и брисати остатак става.

Члан 57. Став други мења се и гласи: „Овлашћује се Министар рада ФНРЈ да наредбом пропише начин наплате доприноса за социјално осигурање.” У ставу трећем у првом и другом реду брисати реч „Владе”, а у четвртном и петом реду брисати речи „применом просечне пореске стопе од укупне стварно исплаћене зараде.”

Поред горњих измена и допуна Одбор је учинио потребне стилске и техничке измене.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је др Бранко Чубриловић.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Већа народа

Бождар Масларић, с. р.

Чланови:

Добривоје Радосављевић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Панко Брашнар, с. р., Јоза Миљивојевић, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Милан Поповић, с. р., Срећко Жумер, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Томо Чиковић, с. р., Милош Царевић, с. р., Нинко Петровић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О СОЦИЈАЛ- НОМ ОСИГУРАЊУ РАДНИКА, НАМЕШТЕНИКА И СЛУЖБЕНИКА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Број 164

16-VII-1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Законодавни одбор Савезног већа на својим седницама од 12, 13 и 15 јула ове године претресао је Предлог закона о социјалном осигурању радника, намештеника и службеника, достављен му од Претседника Савезног већа а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога Законодавни одбор изабрао је Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Већа народа, на основу измена и допуна усвојених у оба одбора, израдио следећи извештај, који је Законодавни одбор прихватио као свој и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа, који је напред приложен).

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Ђуро Салај.

Секретар.

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Савезног већа

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Ђуро Салај, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Филип Лакуш, с. р., Јоже Лампрет, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р.

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ

О ИЗВАНРЕДНОЈ СТАЛНОЈ ДРЖАВНОЈ ДОЖИВОТНОЈ ПОМОЋИ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Одбор за молбе и жалбе

Број 350

19 јула 1946 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Одбор за молбе и жалбе Већа народа Народне скупштине ФНРЈ на својој V седници, одржаној 19 јула 1946 год. на основу чл. 50 пословника, а по молбама:

- 1) Машана П. Рајковића из Пипера
- 2) Ђорђија Димића из Берана и
- 3) акта Министарства финансија ФНРЈ Бр. II-22230 од 3 априла 1946 год. којим извештава да је Министарски савет на својој седници од 28 августа 1945 год. донео закључак да се Катарини уд. Јамбришак др Алојзија-Миливоја, повереника НКОЈ-а додели стална месечна помоћ-пензија у износу од 5.000.— динара.
- 4) Акта Претседништва Народне скупштине Србије Бр. 123 од 26 јануара 1946 год. којим се Надежди уд. Петра Поповића, бив. директора за исхрану Министарства трговине и снабдевања Србије додељује 2.000.— динара месечне доживотне помоћи.

Одлучио је да предложи Већу следећу

О Д Л У К У :

Додељује се стална лична месечна доживотна помоћ без права на лични и породични додатак, с тим да право на

пријем ове помоћи престаје на основу одредаба које важе за пензионисане државне службенике, а која им се има рачунати од дана ступања на снагу овог закона

	Динара месечно
1) Машану П. Рајковићу из Пипера — —	700.—
2) Ђорђевићу Димићу из Берана — — — —	750.—
3) Катарини уд. Јамбришак др Алојзија-Миливоја из Београда — — — — — — — —	5.000.—
4) Надежди уд. Петра Поповића из Београда — — — — — — — — — — — — — —	2.000.—

У прилогу Одбор подноси Већу законски предлог о овој одлуци.

Достављајући овај извештај и предлог, Одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је др Милорад Влајковић, народни посланик.

Секретар

Др Милорад Влајковић, с. р.

Претседник
Одбора за молбе и жалбе

Марко Вујачић, с. р.

Чланови:

Кршул Мате, с. р., Пепца Кардељ, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О ИЗВАНРЕДНОЈ СТАЛНОЈ ДРЖАВНОЈ ДОЖИВОТНОЈ ПОМОЋИ

Члан 1

Додељује се стална лична месечна доживотна помоћ:

	Динара месечно
Машану П. Рајковићу из Пипера — — — —	700.—
Ђорђевићу Димићу из Берана — — — —	750.—
Катарини уд. Јамбришак др Алојзија-Миливоја из Београда — — — — — — — —	5.000.—
Надежди уд. Петра Поповића из Београда	2.000.—

Члан 2

Уз сталну личну месечну помоћ коју предвиђа чл. 1 овог законског предлога не припада ни лични ни породични додатак, а право на пријем ове помоћи престаје на основу одредаба које важе за пензионисане државне службенике, а имају се рачунати од дана ступања на снагу овога закона.

Члан 3

О извршењу овога закона стараће се Министар финансија ФНРЈ.

Члан 4

Овај закон ступа на снагу кад буде објављен у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ
О ИЗВАНРЕДНОЈ СТАЛНОЈ ДРЖАВНОЈ
ДОЖИВОТНОЈ ПОМОЋИ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Одбор за молбе и жалбе

Број 443

18-VII-1946 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

БЕОГРАД

Одбор за молбе и жалбе Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ на својој III седници, одржаној 18 јула 1946 године, на основу чл. 50 пословника, а по молбама:

- 1) Милке уд. Петра Кочића из Београда
 - 2) Ане удове др Анте Трумбића из Загреба
 - 3) Радомира Кићовића из Слатине
 - 4) Љубице уд. Васе Ковачевића из Котора
 - 5) Стане Ј. Бајић из Плеваља
 - 6) Ане уд. Марка Берберовића из Котора
- одлучио је, да предложи Већу следећу

О Д Л У К У :

Додељује се стална лична месечна доживотна помоћ без права на лични и породични додатак, с тим да право на пријем ове помоћи престаје на основу одредаба које важе за пензионисане државне службенике, а која им се има рачунати од дана ступања на снагу овога закона:

	Динара месечно
1) Милки уд. Петра Кочића из Београда —	2.000.—
2) Ани уд. др. Анте Трумбића из Загреба —	4.000.—
3) Радомиру Кићовићу из Слатине — — —	1.500.—
4) Љубице уд. Васе Ковачевића из Котора	1.000.—
5) Стани Ј. Бајић из Плеваља — — — —	1.000.—
6) Ани уд. Марка Берберовића из Котора	1.000.—

У прилогу Одбор подноси Већу законски предлог о овој одлуци.

Достављајући овај извештај и предлог, Одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је др Александар Жижа, народни посланик.

За секретара
Др Александар Жижа, с. р.

Претседник
Одбора за молбе и жалбе
Миле Перуничкић, с. р.

Чланови:

Сучић Мартин, с. р., Ђукановић Перо, с. р., др Метод
Микуж, с. р., др Александар Жижа, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

**О ИЗВАНРЕДНОЈ ДРЖАВНОЈ ПОМОЋИ КОЈА СЕ ДОДЕ-
ЉУЈЕ ЛИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ИСТА ОБУСТАВЉЕНА НА
ОСНОВУ ПРОПИСА ЧЛ. 13 УРЕДБЕ О УСТАНОВЉЕЊУ
ПРАВА НА ПЕНЗИЈУ**

Члан 1

Додељује се стална лична месечна доживотна помоћ:

	Динара месечно
Милки уд. Петра Кочића из Београда — —	2.000.—
Ани уд. др Анте Трумбића из Загреба — —	4.000.—
Радомиру Кићовићу из Слатине — — — —	1.500.—
Љубици уд. Васе Ковачевића из Котора — —	1.000.—
Стани Ј. Бајић из Плеваља — — — —	1.000.—
Ани уд. Марка Берберовића из Котора — —	1.000.—

Члан 2

Уз сталну личну месечну помоћ коју предвиђа чл. 1 овог законског предлога не припада ни лични ни породични додатак, а право на пријем ове помоћи престаје на основу одредаба које важе за пензионисане државне службенике, а има им се рачунати од дана ступања на снагу овога закона.

О извршењу овога закона стараће се Министар финансија ФНРЈ.

Члан 4

Овај закон ступа на снагу кад буде објављен у „Службеном листу ФНРЈ”.

САВЕЗНО ВЕЋЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

ПРЕТСЕДНИШТВО САВЕЗНОГ ВЕЋА

Претседник

Владимир Св. Симић

Потпретседници:

Фрањо Гажи

Авдо Хумо

Секретари:

Воја Лековић

Љубчо Арсов

Стеван Јовичић

СТАЛНИ ОДБОРИ САВЕЗНОГ ВЕЋА

ЗАКОНОДАВНИ ОДБОР

Моша Пијаде, претседник

Владимир Симић, потпретседник

др Макс Шнудерл, секретар

Светозар Вукмановић

Иван Гранђа

др Јаков Гргурић

Михаило Ђуровић

Лајчо Јарамазовић

инж. Живојин Јоцић

Јоже Лампрет

Филип Лакуш

Радован Мијушковић

Милош Минић

др Милош Московљевић

Мара Нацева

др Јерко Радмиловић

Ђуро Салај

Сулејман Филиповић

Матевж Хаце

Месуд Хотић

Мехмед Хоџа

ОДБОР ЗА ПРИВРЕДНИ ПЛАН И ФИНАНСИЈЕ

Петар Стамболић, претседник
Филип Лакуш, потпретседник
Живота Ђермановић, секретар

Добросав Томашевић
Петар Мундрић
Горољуб Поповић
Аћим Груловић
Душан Чалић
Томо Војковић

Албин Випотник
Јоже Јуранчич
Мустафа Виловић
Петар Војновић
Љубчо Арсов
Мирко Крчић

МАНДАТНИ И ИМУНИТЕТСКИ ОДБОР

Јован Веселинов, претседник
Перо Комадина, потпретседник
Вида Томшич, секретар

Ратко Петровић **Богоја Фотев**
Вељко Зековић

АДМИНИСТРАТИВНИ ОДБОР

Драгослав Марковић, претседник
Тома Кутурец, потпретседник
Александар Шевић, секретар

Адам Остовић
Фердо Година

Хамдија Ђемерлић
Панто Малишић

ОДБОР ЗА МОЛБЕ И ЖАЛБЕ

Миле Перуничић, претседник
др Метод Микуж, потпретседник
Борис Станковски, секретар

др Александар Жижа
Мартин Сучић

Милентије Поповић
Перо Ђукановић

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ САВЕЗНОГ ВЕЋА

Аголи Неџат	Веселинов Јован	Дамњановић Божи-
Алексоски Борис	Веселинов-Мунџан	дарка-Кика
Андрић Ратомир	Станка	Даниловић Угљеша
Антић Милоје	Видовић Никола	Деведић Душан
Антолић Фрањо	Виловић Мустафа	Дорошки др Јован
Антуновић Риста	Випотник Албин	Дошен Илија
Апостолов Васко	Влатковић Немања	(до 20-VII-46)
Арсов Љубчо	Влахов Димитар	Драгин Радивој
Аугустинов Мата	Војковић Томо	Драушник Јурица
	Војновић Петар	
Бабић Антун — Туна	Вркљан Анте	Ђермановић Живота
Бакарић др Владимир	Вујичић Милорад	Ђорговски Васил
Бакрач Јозо	Вујковић Михаило	Ђукановић Перо
Банак Јосип	Вукадиновић Ђуро	Ђукић Пане
Баричевић Перо	Вукашиновић Иван	Ђурђевић Чеда
Белинић Марко	Вукмановић Светозар	Ђурић Љубодраг
Беловуковић Милан	— Темпо	Ђуровић Лазар
Бериша Рифат	Вулин Сава	Ђуровић Михаило
Бећирић др Тодор	Вучковић Сретен	
Бисић М. Милорад		Ерчић Живко
Блажевић Јаков		
Богданов Душан	Гажи Фрањо	Жигић Раде
Богданов Ђура	Гајиновић Вујица	Жижа др Александар
Божовић Никола	Гајић Гојко	Жујовић Сретен
Боројевић Јован	Гаџић Радосав	
Борштнар Жоже	Гашпар Јан	Зековић Вељко
Бохинц Андреј	Геренчевић Павле	Зечевић Влада
Бошковић Ђорђе	Гигов Страхил	Зечевић Славо
Брецељ др Маријан	Гиздић Драго	Зечевић Стево
Бркић Душан	Глухић Омер	
Бркић Звонко	Година Фердо	Иванов Андреј
Броз Јосип Тито	Госпић Светолик	Иванчевић Никола
Бубањ Андрија	Гранђа Иван	Ивековић др Младен
Буљан Вице	Гранфил Тома	Ивић Стјепан
Бурзевски Ванчо	Грбић Чедо	
Бурић Хасан	Гргурић др Јаков	Јакић Велимир
Бутозан др Васо	Гретић Ивица	Јакшић Мато
	Грк Душан	Јакшић Никола
Василев Ѓорѓи	Грубић Чеда	Јанковић Љубо
Васиљевић Живан	Грујић Радован	Јанић Владо
Вејновић Светозар	Груловић Аћим	Јарамазовић Лајчо

Јеленц Алеш	Криезиу Хасан	Маркотић Мато
Јеремић Воја	Крстевски Киро	Марчинковић Јозо
Јовановић Благо	Крстић Бошко	Мастиловић Новак
Јовановић др Драгољуб	Крстић Светозар	Матић Радомир
Јовановић Ђура	Крстуловић Вицко	Мачек Иван-Матија
Јовановић Иса	Крце Павао	Месић Јосип
Јовановић Радош	Крцић Мирко	Међо Томо
Јовановић Спасоје	Кузмановић др Славко	Мијатовић Цвијетин
Јовановић Станимир	Кузмановски Боге	Мијушковић Радован
Јовићевић Павле	Кузминац Стеван	Миклаужић Јосип
Јовичић Стеван	(од 22-VII-46)	Микуж др Метод
Јојкић Ђурица	Курт Хуснија	Милојевић Милоје
Јоксимовић Момир	Кутурец Тома	Милосављевић Љу-
Јосиповић Србољуб	Куфрин Милка	бинка
Јоцић Живојин	Кухар Ловро	Миљковић Мито
Јуранчић Јоже		Минић Милка
	Лазин др Сава	Минић Милош
Карабеговић Осман	(умро 30-IV-46)	Минчев Никола
Карајовић др Драгомир	Лакатош Иштван	Михајловски Кирил
Кардељ Едвард	(од 16-V-46)	Московљевић др Ми-
Карнер др Иво	Лакуш Филип	лош
Кецмановић др Воји-	Лалић Ђуро	Мразовић Карло-
слав	Лампрет Јоже	Гашпар
Кидрич Борис	Лековић Војо	Мрковић Новица
Кимовец Франце	Лерик Иштван	Мркоци Марко
Кнез Јурица	Лескошек Франц	Мугош Душан
Ковачевић Вељко	Леши Акиф Мустафа	Мујагић Хасан
Ковачевић Митар	Лукић Костадин	Мундрић Петар
Ковачевић Урош	Лулић Грго	
Ковачић Иван		
Колишевски Лазар	Љујић Велибор	Нађ Коста
Комадина Петар	Љујић Војо	Наумовски Круме
Комненић Симо		Нацева Мара
Корен Јаков	Мајхен Владо	Недељковић Миодраг
Косановић Сава	Малески Владо	Нешић Светомир
Косовац Младен	Малишић Панто	Нешковић др Благоје
Костић Велимир	Мандић Глигорије	Никодијевић Тихомир
Кохаровић др Алек-	Манцић Пашага	Николић Живојин
сандар	Маринко Миха	Нимани Џавид
Коцбек Јоже	Марковић Драгослав	Новаков Душан
Кочевар Франц	Марковић Милош	Новаковић Груја
Крањец Мишко	Марковић Момчило	Новосел др Шиме
Крзнар Ђуро	Марковић Немања	Новосел Стјепан

Омановић Хамдија	Рашовић Милош	Узуновски Цветко
Опачић Станко	Релић Петар	
Остовић Адам	Реџић Енвер	Фајфар Тоне
	Рибар др Иван	Ференчак Иван
Павловић Михаило	Рибич Иван	Ференчина Томо
Павловић Павле	Рибникар Владислав	Филаковић Имро
Пајковић Боко	Рикановић Илија	Филиповић Сулејман
Пахић Лука	Ритиг др Светозар	Фотев Богоја
Пашалић Едхем		Фрнтић Елизабета
Пенезић Слободан	Савић Брано	
Перичин Марко	Салаи Јожеф	Хасанагић Хилмија
(до 22-VII-46)	Салај Ђуро	Хаџе Матевж
Перковић Миле	Самарџија Стево	Хаџи Мустафа Хасан
Перунички Миле	Светек Франце	Шукри
Петровић Душан	Секел Јожеф	Хаџић Бошко
Петровић Ратко	Симеуновић Јанко	Хебранг Андрија
Петровић Славољуб-	Симеунчевић Гавро	Хољевац Већеслав
Бера	Симић Владимир	Хотић Месуд
Петрушев Кирил	Синановић Хамдија	Хоџа Мехмед
Пијаде Моша	Смајовић Василије	Хоџа Фадил
Плавшић Лазар	Сремец др Златан	Хоџић Мујо
Побрић Едхем	Стамболић Петар	Хрибар Јанез
Полич др Зоран	Станковски Борис	Хукић Мехмедалија
Половић Марко	Стефановић Иван	Хумо Авдо
Попов Жива	Стефановић Миливоје	
Поповић Горољуб	Стефановић Светислав	Цветић Боса
Поповић Јован	Стојадиновић Михаило	Цветнић Милија
Поповић Коча	Стојановић Богољуб	Цетинић Марин
Поповић Љубомир	Суботин Иван	Црнобрња Богдан
Поповић Милентије	Сутловић Рикард	
Почуча Миле	Сучић Мартин	Чакић Бошко
Првчић Стјепан		Чалић Душан
Прибић Милан	Тодоровић Мијалко	Чамо Едхем
Прибичевић др Раде	Тодоровић Симо	Чаушевић-Чауш Иван
Пуцар Ђуро-Стари	Толо Нико	Ченгић Ферид
	Томашевић Добросав	Чешњај Томо
Радмиловић др Јерко	Томшич Вида	Чобански Спасоје
Радовановић Миливоје	Трајковић Александар	Чолак Петар
Радовановић Милија	Трифунковић Светислав	Чубриловић др Васо
Радуловић Таса	Туцман Јосип	
Рамљак др Анте		Џојић Анто
Ранковић Александар	Ђемерлић др Хамдија	
Рапанић Ђиро	Ђурувија Тоде	Шакић Јован
Рац Винце		Шарац др Заим

Шатов Павел
Шаџири Исмет
Шевић Александар
Шегрт Владо

Шиљеговић Бошко
Шкаре Станко
Шнудерл др Макс
Шпиљак Фрањо

Шпиљак Мика
Шпрљан Гуште
Шутић Анте

На другој седници, 16 маја 1946 год., на место умрлог народног посланика др Саве Лазина позван је његов заменик Иштван Лакатош.

На тринаестој седници, 20 јула 1946 год., на место народних посланика Илије Дошена и Марка Перичина позвани су њихови заменици Хасан Мујагић и Стеван Кузминац.

ВЕЋЕ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

ПРЕТСЕДНИШТВО ВЕЋА НАРОДА

Претседник

Јосип Видмар

Потпретседници:

Божидар Масларић

Косан Павловић

Секретари:

Нинко Петровић

Јоза Миливојевић **Михаило Грбић**

СТАЛНИ ОДБОРИ ВЕЋА НАРОДА

ЗАКОНОДАВНИ ОДБОР

Божидар Масларић, *претседник*

Томо Чиковић, *потпретседник*

др Душан Братић, *секретар*

Михаило Апостолски

Митар Бакић

Панко Брашнарар

Рато Дугоњић

Срећко Жумер

Драгољуб Илић

Јоза Миливојевић

Богдан Орешчанин

Нинко Петровић

Милан Поповић

Добривоје Радосављевић

Јосип Рус

др Синиша Станковић

Тоне Хафнер

Мустафа Хоџа

др Јосип Хрнчевић

Милош Царевић

др Бранко Чубриловић

ОДБОР ЗА ПРИВРЕДНИ ПЛАН И ФИНАНСИЈЕ

др Обрен Благојевић, *претседник*

Иван Гошњак, *потпретседник*

Раде Хамовић, *секретар*

Анка Берус

Хасан Бркић

др Војин Царић

Јосип Јерас

Бено Котник

Веселинка Малинска

Митра Митровић

Александар Стојановић

Али Шукрија

Радомир Тодоровић

Алекса Томић

Иван Турковић

МАНДАТНИ И ИМУНИТЕТСКИ ОДБОР

Алекса Томић, *претседник*

Саво Оровић, *потпретседник*

Јован Јегдић, *секретар*

Душан Ркман

Бојан Полак

Анто Бабић

Никола Мартиновски

АДМИНИСТРАТИВНИ ОДБОР

Милан Смиљанић, *претседник*

Шефкет Маглајлић, *потпретседник*

Крсто Попивода, *секретар*

Љуба Момчиловић

Фрањо Борић

Ладо Амброжич

др Гјорги Гаврилски

ОДБОР ЗА МОЛБЕ И ЖАЛБЕ

Марко Вујачић, *претседник*

Пепца Кардељ, *потпретседник*

др Милорад Влајковић, *секретар*

Пал Шоти

Мате Кршул

Зора Николић

Мустафа Абдураим

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ ВЕЋА НАРОДА

Абдураим Мустафа	Гаш Аљуш	Коцбек Едвард
Агуши Куртеш	Голубовић Маринко	Кризман др Хинко
Амброжич Ладо	Голубовић Радоња	Крајачић Иван
Андрејев Бане	Гошњак Иван	Кршул Мате
Апостолски Михаило	Грбић Михаило	Куленовић Скендер
Аугустинчић Антун	Грегорић др Павле	
Ацева Вера		Лауташ Трајан
	Дапчевић Пеко	Лиси Сали
	(до 22-V-46)	Лубеј Франце
Бабић Анто	Димитријевић Спасоје	Луначек др Павел
Бабић Љубо	Добрашиновић Милоје	
Бабовић Спасенија	Долиншек Тоне	Маглајлић Шефкет
Бајалски Ристо	Дуговић Рато	Малинска Веселинка
Бакић Митар		Манојловић Радмила
Барбарић Божо	Ђаковић Спасоје	Марковски Венко
Бемлер др Алеш	Ђилас Милован	Мартиновски Никола
Бевк Франце	Ђуричин Миливој	Марушич др Драго
Берус Анка		Масларић Божидар
Благојевић др Обрен	Жижич Живко	Маџнић Петар
Бојновић Ђурађ	Жумер Срећко	Миланковић Иван
Борић Фрањо	Жупанчић Отон	Миливојевић Јоза
Братић др Душан		Милошевић Мира
Брашњаров Панко	Затрић Саит	Миљовски Кирил
Бркић Хасан	Зоговић Радован	Митровић Божо
Бурсаћ Милан		Митровић Митра
	Ивовић Душан	Мићуновић Вељко
Варга Иштван	Илић С. Драгољуб	Млакар Алојзиј
Васиљевић Душан	Илић Павле	Мојсов Лазар
Веслијевски Наум	Имамовић Фадил	Момчиловић Љуба
(до 22-V-46)		Мугоша Андрија
Видмар Јосип	Јадрешин Богле	Муфтари Осман
Видмар Тоне	Јаковљевић др Стеван	(од 22-V-46)
Вицковић Михаило	Јегдић Јован	
(од 22-V-46)	Јерас Јосип	Нађ Гаврило
Влајковић др Милорад	Јуринчић Нико	Назор Владимир
Врбовски Павел		Наумовски Наум
Вујасиновић Тодор	Кавчић Стане	Ненезић Радојица
Вујачић Марко	Капетановић Хајро	Несторов др Димитар
Вукосављевић Сретен	Кардељ Пепца	Николић Зора
	Кериме Муча	Новак Иван
Гаврилски др Гјорги	Комненић Петар	Ношпал Тоде
Галијашевић Бећир	Котник Бено	
Гарчевић Гојко		

Олах Шандор	Реџа Зекерија	Филиповић Крсто
Орешчанин Богдан	Ркман Душан	Фрол Фране
Оровић Саво	Рус Јосип	
Павић Нико	Савић Кирило	Хамовић Раде
Павловић Косан	Саили Драгутин	Хафнер Тоне
Папић Радован	Салаџан Дон Анте	Херљевић Фрањо
Пејновић Ката	Сејфула Кемал	Хоџа Мустафа
Перовић Пуниша	Скерлић Велимир	Хоџић Џеко
Петровић Мато	Смиљанић Милан	Хрнчевић др Јосип
Петровић Никола	Смодлака др Јосип	Цајнкар др Станко
Петровић Нинко	Сној Франц	Царевић Милош
Плепелић Стјепан	Спиров др Борис	Царић др Војин
Пешев Никола Панчев	Станковић др Синиша	Целески Лазар
Поглајен Франц	Стојановић Александар	
Полак Бојан	Сулејмани Хивзи	Чаловска Љиљана
Попивоца Крсто	Сулејмановски Нафи	Чиковић Томо
Поповић Душан	Сучић Флоријан	Чолаковић Радољуб
Поповић С. Милан		Чубриловић др Бранко
Поповић др Милош	Темелковски Борко	
Поповић Радован	Тодоровић Радомир	Џанкић Хасан
Продановић М. Јаша	Томић Алекса	
	Турковић Иван	Шентјурц Лидија
Радовић Вуко		Шећерагић Мурад
Радосављевић Добри-	Ћетковић Јован	Шоти Пал
воје	Ћишић Хусага	Шукрија Али
Ребац Хасан	Ђурчић Живојин	

На шестој седници, 22 маја 1946 год., на место народних посланика Наума Веслијевског и Пека Дапчевића позвани су њихови заменици Осман Муфтари и Михаило Вицковић.

ПРЕЗИДИЈУМ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Претседник

др Иван Рибар

Потпретседници:

**Моша Пијаде
Филип Лакуш**

**Јосип Рус
Ђуро Пуцар**

**Димитар Влахов
Марко Вујачић**

Секретар

Миле Перунич

Чланови:

Јосип Броз Тито, Бане Андрејев, др Владимир Бакарић, Душан Бркић, Јосип Видмар, Милован Ђилас, Едвард Кардељ, Сретен Жујовић, др Сениша Станковић, Влада Зечевић, др Стеван Јаковљевић, Блажо Јовановић, др Драгољуб Јовановић, Борис Кидрич, Сава Косановић, Лазар Колишевски, др Благоје Нешковић, Јаша Продановић, Александар Ранковић, др Златан Сремец, Добросав Томашевић, Фране Фрол, Андрија Хебранг, Авдо Хумо, Родољуб Чолаковић, Владо Шегрт.

Врховни командант Југословенске армије

Маршал Југославије

Јосип Броз Тито

В Л А Д А

ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Претседник Владе ФНРЈ маршал Југославије Јосип Броз Тито;

Потпретседник Владе ФНРЈ и претседник Контролне комисије Едвард Кардељ;

Потпретседник Владе ФНРЈ Јаша Продановић;

Министар Савезне владе Милован Ђилас;

Министар Савезне владе Кирило Савић;

Министар Савезне владе др Димитар Несторов;

Министар иностраних послова Станоје Симић;

Министар саобраћаја Тодор Вујасиновић;

Министар поморства Анте Вркљан;

Министар пошта др Драго Марушич;

Министар спољне трговине инж. Никола Петровић;

Министар финансија Сретен Жујовић;

Министар унутрашњих послова Александар Ранковић;

Министар правосуђа Фране Фрол;

Министар индустрије и претседник Планске комисије Андрија Хебранг;

Министар рударства Бане Андрејев;

Министар трговине и снабдевања др Заим Шарац;

Министар пољопривреде и шумарства др Васо Чубриловић;

Министар рада Вицко Крстуловић;

Министар грађевина Влада Зечевић;

Министар информација Сава Косановић.

ВРХОВНИ СУД ФНРЈ

Претседник

Витомир Петровић

Потпретседник

др Теодор Томиншек

Чланови:

**Милован Крџић, Петар Рајичковић, Петар Пирузе, Никола
Станковић, Александар Тодоровић и др Маријан Деренчин.**

ЈАВНО ТУЖИОШТВО ФНРЈ

Јавни тужилац ФНРЈ

др Јосип Хрнчевић

Садржај

ПРВА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 15 МАЈА 1946

Пре дневног реда:

	Страна
1 — Саопштење Указа Президијума о сазивању Народне скупштине ФНРЈ у I редовно заседање за 7 мај 1946 — — — — —	3
2 — Саопштење Одлуке Президијума о одлагању заседања за 15 мај 1946 — — — — —	4
3 — Саопштење о поднетим законским предлозима и извештајима Законодавног одбора — — — — —	4
4 — Отсуства народних посланика — — — — —	5
5 — Молбе и жалбе — — — — —	6
6 — Одговор Министра пошта на усмена питања посланика — — — — —	6
Говорници: министар пошта др Драго Марушич — — — — —	6
Јован Јегдић — — — — —	6

Дневни ред:

1 — Утврђивање дневног реда — — — — —	6
Говорници: Александар Стојановић — — — — —	6

ПРВА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 15 МАЈА 1946

Пре дневног реда:

1 — Саопштење Указа Президијума о сазивању Народне скупштине ФНРЈ у I редовно заседање за 7 мај 1946 г. — — — — —	9
2 — Саопштење Одлуке Президијума о одлагању заседања за 15 мај 1946 г. — — — — —	10
3 — Саопштење о смрти народног посланика др Саве Лазина — — — — —	11
4 — Саопштење о поднетим законским предлозима и извештајима Законодавног одбора — — — — —	11

5 — Саопштење о захтеву Среског суда у Апатину за покретање кривичног поступка против народног посланика Мате Аугустинова — — — — —	12
6 — Отсуства народних посланика — — — — —	12
7 — Молбе и жалбе — — — — —	13

Дневни ред:

1 — Утврђивање дневног реда — — — — —	13
2 — Саопштење о издавању нових посланичких легитимација — — — — —	13

ДРУГА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 16 МАЈА 1946**Пре дневног реда:**

1 — Читање и усвајање записника прве редовне седнице	15
Говорници: министар пошта др Драго Марушич — —	15
2 — Отсуства народних посланика — — — — —	15

Дневни ред:

1 — Саопштење акта Президијума од 16 маја 1946 г. о сазивању заједничке седнице за 16 мај 1946 г. — — — —	16
2 — Претрес Предлога општег закона о народним одборима. Извештај Законодавног одбора — — — — —	16—24
Говорници: извештач др Душан Братић — — — — —	16

ДРУГА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 16 МАЈА 1946**Пре дневног реда:**

1 — Читање и усвајање записника прве редовне седнице	25
2 — Усвајање извештаја Мандатно-имунитетског одбора о доласку за народног посланика Иштвана Лакатоша место др Саве Лазина — — — — —	26
3 — Отсуства народних посланика — — — — —	27
4 — Молбе и жалбе — — — — —	27
5 — Саопштење да је за повереника Владе при претресу Предлога општег закона о народним одборима одређен др Јован Ђорђевић — — — — —	27

Дневни ред:

1 — Извештај Законодавног одбора о Предлогу општег закона о народним одборима — — — — —	27—31
---	-------

Говорници: Иван Гранђа — — — — —	27
известилац др Јаков Гргурић — — — — —	28
2 — Саопштење акта Президијума од 16 маја 1946 г.	
о сазивању заједничке седнице за 16 мај 1946 г. — — — — —	31

ПРВА ЗАЈЕДНИЧКА СЕДНИЦА — 16 МАЈА 1946

Дневни ред:

1 — Претрес у начелу Предлога општег закона о народ-	
ним одборима — — — — —	33—64
Говорници: Моша Пијаде — — — — —	33

ДРУГА ЗАЈЕДНИЧКА СЕДНИЦА — 17 МАЈА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника прве заједничке	
седнице — — — — —	65

Дневни ред:

1 — Наставак претреса у начелу Предлога општег закона	
о народним одборима — — — — —	65—109
Говорници: Јаков Блажевић — — — — —	65
Добросав Томашевић — — — — —	70
др Зоран Полић — — — — —	74
Никола Минчев — — — — —	80
Хајро Капетановић — — — — —	85
др Обрен Благојевић — — — — —	91
Петар Стамболић — — — — —	100

ТРЕЋА ЗАЈЕДНИЧКА СЕДНИЦА — 18 МАЈА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника друге заједничке	
седнице — — — — —	111

Дневни ред:

1 — Наставак претреса у начелу Предлога општег закона	
о народним одборима — — — — —	111—112

ТРЕЋА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 18 МАЈА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника друге редовне	
седнице — — — — —	113

2 — Саопштење да је за повереника Владе при претресу Предлога општег закона о народним одборима одређен др Леон Гершковић — — — — —	113
3 — Саопштење писма Претседника Владе ФНРЈ о поднетим амандманима уз Предлог општег закона о народним одборима — — — — —	113
4 — Отсуства народних посланика — — — — —	114

Дневни ред:

1 — Усвајање у начелу Предлога општег закона о народним одборима — — — — —	114
2 — Претрес у појединостима Предлога општег закона о народним одборима — — — — —	114—126
Говорници: известилац др Душан Братић — — — — —	114—118, 120—125
Александар Стојановић — — — — —	119
повереник Владе др Леон Гершковић — — — — —	119

ТРЕЋА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 18 МАЈА 1946**Пре дневног реда:**

1 — Читање и усвајање записника друге редовне седнице — — — — —	127
2 — Отсуства народних посланика — — — — —	127
3 — Саопштење писма Претседника Владе ФНРЈ о поднетим амандманима уз Предлог општег закона о народним одборима — — — — —	128

Дневни ред:

1 — Усвајање у начелу Предлога општег закона о народним одборима — — — — —	128
2 — Претрес у појединостима Предлога општег закона о народним одборима — — — — —	129—138
Говорници: известилац др Јаков Гргурић — — — — —	129
Моша Пијаде — — — — —	129
повереник Владе др Јован Ђорђевић — — — — —	130, 132—136
министар без ресора Кирило Савић — — — — —	131

ЧЕТВРТА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 20 МАЈА 1946**Пре дневног реда:**

1 — Читање и усвајање записника треће редовне седнице — — — — —	139
Говорници: Александар Стојановић — — — — —	139
известилац др Душан Братић — — — — —	140
Саво Оровић — — — — —	140
Дон Анте Салацан — — — — —	140
2 — Саопштење о поднетом Предлогу закона о уговору о пријатељству, узајамној помоћи и сарадњи у миру између ФНРЈ и Чехословачке Републике — — — — —	140

3 — Саопштење о поднетом амандману за измену члана 1 Предлога закона о општедржавном привредном плану и државним органима за планирање — — — — —	141
4 — Саопштење да је за повереника при претресу Предлога закона о општедржавном привредном плану и државним органима за планирање одређен инжењер Звонимир Морић — — — — —	141
5 — Саопштење да Наум Веслијевиќ и Пеко Лапчевић не могу вршити дужност народних посланика због одсућности — — — — —	141
6 — Одсућства народних посланика — — — — —	141
7 — Допуна дневног реда — — — — —	141

Дневни ред:

1 — Наставак претреса у појединостима и коначно усвајање Предлога општег закона о народним одборима — — — — —	141—144
Говорници: извештач др Душан Братић — — — — —	142—143
2 — Измена дневног реда — — — — —	144
3 — Саопштење о поднетом амандману уз члан 3 Предлога закона о амнестији шумских кривица — — — — —	144
4 — Саопштење да је за повереника Владе при претресу Предлога закона о амнестији шумских кривица и Предлога закона о продужењу меничних и чековних рокова одређен Никола Срзентић — — — — —	144
5 — Претрес и усвајање Предлога закона о амнестији шумских кривица — — — — —	144—147
Говорници: извештач Јоза Миливојевић — — — — —	144
Бено Котник — — — — —	145
министар правосуђа Фране Фрол — — — — —	146
6 — Претрес и усвајање Предлога закона о продужењу меничних и чековних рокова — — — — —	147—149
Говорници: извештач Јоза Миливојевић — — — — —	147
7 — Саопштење акта Президијума од 20 маја 1946 г. о сазивању заједничке седнице за 21 мај 1946 — — — — —	149
8 — Саопштење да је примљен акт Савезног већа којим се доставља Већу народа на решавање дефинитиван текст Предлога општег закона о народним одборима — — — — —	149
9 — Усвајање дефинитивног текста Предлога општег закона о народним одборима — — — — —	150
10 — Утврђивање дневног реда — — — — —	150

ЧЕТВРТА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 20 МАЈА 1946**Пре дневног реда:**

1 — Читање и усвајање записника треће редовне седнице — — — — —	151
2 — Саопштење да Илија Дошен и Марко Перичин не могу вршити дужност народних посланика због одсућности — — — — —	151
3 — Саопштење о поднетом Предлогу закона о уговору о пријатељству, узајамној помоћи и сарадњи у миру између ФНРЈ и Чехословачке Републике — — — — —	152
4 — Молбе и жалбе — — — — —	152
5 — Одсућства народних посланика — — — — —	152

Дневни ред:

	Страна
1 — Допуна дневног реда — — — — —	153
2 — Наставак претреса у појединостима и коначно усвајање Предлога општег закона о народним одборима — —	153—159
Говорници: повереник Владе др Јован Ђорђевић —	153—158
3 — Саопштење да је примљен акт Већа народа којим се доставља Савезном већу на решавање дефинитиван текст Предлога општег закона о народним одборима — — —	159
4 — Саопштење да је за повереника Владе при претресу Предлога закона о амнестији шумских кривица и Предлога закона о продужењу чековних и меничних рокова одређен др Владимир Калембер — — — — —	160
5 — Претрес и усвајање Предлога закона о амнестији шумских кривица — — — — —	160—165
Говорници: извештач Михаило Ђуровић — — —	160
Гојко Гајић — — — — —	162
повереник Владе др Владимир Калембер —	164
6 — Претрес и усвајање Предлога закона о продужењу меничних и чековних рокова — — — — —	165—166
Говорници: извештач др Макс Шнудерл — — —	165
7 — Утврђивање дневног реда — — — — —	166
8 — Саопштење акта Президијума од 20 маја 1946 г. о сазивању заједничке седнице за 21 мај 1946 г. — — —	167

ЧЕТВРТА ЗАЈЕДНИЧКА СЕДНИЦА — 21 МАЈА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника треће заједничке седнице — — — — —	169
2 — Саопштење телеграма удружења Слободна Југославија из Буенос Ајреса — — — — —	169

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога закона о уговору о пријатељству, узајамној помоћи и сарадњи у миру између ФНРЈ и Чехословачке Републике — — — — —	169—200
Говорници: министар иностраних послова Станоје Симић	170
др Милош Московљевић — — — — —	173
Јосип Рус — — — — —	178
Божидар Масларић — — — — —	180
Милош Царевић — — — — —	183
др Раде Прибићевић — — — — —	185
Саво Оровић — — — — —	187
др Војислав Кецмановић — — — — —	191
Хасан Ребац — — — — —	193
Мара Нацева — — — — —	196
Фрањо Гажи — — — — —	198

ПЕТА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 21 МАЈА 1946

Пре дневног реда:

	Страна
1 — Читање и усвајање записника четврте редовне седнице	201
2 — Саопштење о поднетом амандману уз члан 7. ст. 2 Предлога закона о ратним војним инвалидима	201
3 — Саопштење да је за повереника Владе при претресу Предлога закона о ратним војним инвалидима одређен генерал-мајор Богдан Орешчанин	202
4 — Отсуства народних посланика	202
5 — Одговор потпретседника Већа народа Косана Павловића на питање народног посланика Дон Анте Салацана	202

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога закона о ратним војним инвалидима	203—217
Говорници: извештач Срећко Жумер	203, 212, 215—217
Милан Смиљанић	—208, 212—217
Божидар Масларић	— — — — — 210
повереник Владе Богдан Орешчанин	— — — — — 212—213
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о „Партизанској споменици 1941”	217—223
Говорници: извештач Божидар Масларић	— — — — — 217, 219
Милан Смиљанић	— — — — — 217
др Стеван Јаковљевић	— — — — — 220
3 — Утврђивање дневног реда	— — — — — 223

ПЕТА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 21 МАЈА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника четврте редовне седнице	225
2 — Саопштење да је Веће народа доставило коначно усвојени Предлог закона о амнестији шумских криваца и Предлог закона о продужењу меничник и чековних рокова	— — — — — 225
4 — Саопштење о поднетом амандману уз члан 1 Предлога закона о општержавном привредном плану и државним органима за планирање	— — — — — 226
5 — Саопштење да је за повереника Владе при претресу Предлога закона о ратним војним инвалидима одређен Светозар Вукмановић-Темпо	— — — — — 226
6 — Отсуства народних посланика	— — — — — 226

Дневни ред:

1 — Усвајање дефинитивног текста Предлога општег закона о народним одборима	— — — — — 226
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о ратним војним инвалидима	— — — — — 227—237

Говорници: известилац Сулејман Филиповић — — —	227, 236
Милоје Милојевић — — — — —	230
Месуд Хотић — — — — —	233
3 — Претрес и усвајање Предлога закона о „Партизанској споменици 1941” — — — — —	237—242
Говорници: известилац Радован Мијушковић — —	237
Милош Рашовић — — — — —	239
4 — Саопштење да је Веће народа послало коначно усвојен Предлог закона о ратним војним инвалидима — —	243
5 — Допуна дневног реда — — — — —	243

ШЕСТА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 22 МАЈА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника пете редовне седнице	245
2 — Саопштење да је за повереника Владе при претресу Предлога закона о општедржавном привредном плану и државним органима за планирање одређен инж. Звонимир Морић — — — — —	245
3 — Допуна дневног реда — — — — —	245
4 — Усвајање извештаја Мандатно-имунитетског одбора о престанку мандата народних посланика Наума Веслијевског и Пека Дапчевића и о доласку на њихова места Османа Муфтариа и Михаила Вицковића — — — — —	245

Дневни ред:

1 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога — — — — —	246
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о легализацији (оверавању) исправа у међународном саобраћају — — —	247—249
Говорници: известилац Панко Брашнарор — — — — —	247
министар правосуђа Фране Фрол — — — — —	248
3 — Претрес и усвајање Предлога закона о општедржавном привредном плану и државним органима за планирање — — — — —	249—264
Говорници: известилац Божидар Масларић — — —	250
Радоња Голубовић — — — — —	252
Анка Берус — — — — —	260
повереник Владе инж. Звонимир Морић — — —	263

ШЕСТА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 22 МАЈА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника пете редовне седнице	265
2 — Саопштење да је Веће народа доставило коначно усвојен Предлог закона о „Партизанској споменици 1941” — —	265
3 — Отсуства народних посланика — — — — —	265
4 — Молбе и жалбе — — — — —	266

5 — Саопштење о поднетој амандману уз члан 4 Предлога закона о легализацији исправа у међународном саобраћају	266
---	-----

Дневни ред:

1 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога	266
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о легализацији исправа у међународном саобраћају	266—268
Говорници: известилац др Макс Шнудерл	267
претседник Владимир Симић	267
3 — Претрес и усвајање Предлога закона о општедржавном плану и државним органима за планирање	269—281
Говорници: известилац Михаило Ђуровић	269
Ђуро Салај	274
Мијалко Тодоровић	277
претседник Владимир Симић	280
4 — Допуна дневног реда	281

СЕДМА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 23 МАЈА 1946**Пре дневног реда:**

1 — Читање и усвајање записника шесте редовне седнице	283
2 — Питање народног посланика др Милоша Поповића	283
3 — Молбе и жалбе	284
4 — Саопштење да је за повереника Владе при претресу Предлога закона о попуни оружане силе ФНРЈ јахаћом, теглећом и товарном стоком и преносним средствима одређен генерал-мајор Богдан Орешчанин	284
5 — Саопштење писма министра Владе ФНРЈ Милована Ђиласа поводом амандмана уз Предлог закона о заштити ауторског права	284
6 — Саопштење да је за повереника Владе при претресу Предлога закона о заштити ауторског права одређен др Јован Ђорђевић	285
7 — Отсуства народних посланика	285
8 — Молбе и жалбе	285

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога закона о попуни оружане силе ФНРЈ јахаћом, теглећом и товарном стоком и преносним средствима	285—289
Говорници: известилац Милош Царевић	285, 287
Милан Смиљанић	286, 287
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о заштити ауторског права	289—300
Говорници: известилац Милош Царевић	289, 298, 299
Едвард Коцбек	292
Јоза Миливојевић	293
повереник Владе др Јован Ђорђевић	296, 297, 299

	Страна
3 — Претрес и усвајање Предлога закона о конвенцији о културној сарадњи између ФНРЈ и Републике Пољске —	300—305
Говорници: претседник Комитета за културу и уметност	
Владислав Рибникар — — — — —	300
Анто Бабић — — — — —	302
4 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога — — — — —	305

СЕДМА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 23 МАЈА 1948

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника шесте редовне седнице — — — — —	307
2 — Молбе и жалбе — — — — —	307
3 — Отсуства народних посланика — — — — —	307
4 — Питање народног посланика др Макса Шнудерла упућено Министру иностраних послова Савезне владе — —	308
Говорници: др Макс Шнудерл — — — — —	308, 315
министар иностраних послова Станоје Симић	312

Дневни ред:

1 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога — — — — —	315
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о попуни оружане силе ФНРЈ, јахаћом теглећом и товарном стоком и преносним средствима — — — — —	316—317
Говорници: Иван Гранђа — — — — —	316
известилац Месуд Хотић — — — — —	316
3 — Допуна дневног реда — — — — —	317

НАСТАВАК СЕДМЕ СЕДНИЦЕ САВЕЗНОГ ВЕЋА — 23 МАЈА 1946

Пре дневног реда:

1 — Саопштење писма министра Владе ФНРЈ Милована Ђиласа поводом амандмана уз Предлог закона о заштити ауторског права — — — — —	318
2 — Саопштење писма Претседника Законодавног одбора о потреби замене четири члана Одбора — — — — —	318

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога закона о заштити ауторског права — — — — —	319—327
Говорници: др Јаков Гргурић — — — — —	319
известилац др Макс Шнудерл — — — — —	319
претседник Владимир Симић — — — — —	324—326
2 — Допуна дневног реда — — — — —	327
3 — Измена дневног реда — — — — —	328

	Страна
4 — Претрес и усвајање Предлога закона о конвенцији о културној сарадњи између ФНРЈ и Републике Пољске —	328—334
Говорници: претседник Комитета за културу и уметност	
Владислав Рибникар — — — — —	328
др Светозар Ритиг — — — — —	328
5 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога — — — — —	334
6 — Замена четири члана Законодавног одбора — — — — —	334

ОСМА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 15 ЈУЛА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника седме редовне седнице — — — — —	337
2 — Саопштење о смрти Михаила Ивановича Калињина — — — — —	337
3 — Саопштење о поднетим законским предлозима и извештајима Законодавног одбора — — — — —	337
4 — Отсуства народних посланика — — — — —	339
5 — Молбе и жалбе — — — — —	339
6 — Одговор Претседника Већа на питање др Милоша Поповића — — — — —	339
Говорници: др Милош Поповић — — — — —	339
7 — Саопштење народним посланицима који треба да положе заклетву — — — — —	339
8 — Питање народног посланика др Душана Братића упућено шефу наше делегације на Мировној конференцији — — — — —	340

Дневни ред:

1 — Утврђивање дневног реда — — — — —	340
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о општем помиловању кривица из уредаба о откупу пољопривредних производа — — — — —	341—348
Говорници: извештач Мустафа Хоџа — — — — —	341
Милош Царевић — — — — —	342
Јован Јегдић — — — — —	344
др Јосип Хрччевић — — — — —	346
3 — Претрес и усвајање Предлога закона о Југословенском црвеном крсту — — — — —	348—353
Говорници: извештач Драгољуб Илић — — — — —	348
министар без портфеља Кирило Савић — — — — —	350
др Милош Поповић — — — — —	352
4 — Претрес и усвајање извештаја Законодавног одбора о законским предлозима које је поднео народни посланик др Милош Поповић — — — — —	353—356
Говорници: извештач др Душан Братић — — — — —	353
др Милош Поповић — — — — —	354

Пре дневног реда:

	Страна
1 — Читање и усвајање записника седме редовне седнице	357
2 — Саопштење о смрти Михаила Ивановича Калињина	357
3 — Саопштење о поднетим законским предлозима и извештајима Законодавног одбора	358
4 — Питање народног посланика Радована Мијушковића упућено шефу наше делегације на Мировној конференцији	359
Говорници: Радован Мијушковић — — — — —	359
потпретседник Савезне владе Едвард Кардељ — — — — —	359
5 — Отсуства народних посланика — — — — —	360
6 — Молбе и жалбе — — — — —	360

Дневни ред:

1 — Утврђивање дневног реда — — — — —	360
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о општем помиловању кривица из уредаба о откупу пољопривредних производа — — — — —	361—363
Говорници: извештач Мехмед Хоџа — — — — —	361
3 — Претрес и усвајање Предлога закона о Југословенском црвеном крсту — — — — —	363—373
Говорници: извештач Јоже Лампрет — — — — —	363
др Војислав Кеџмановић — — — — —	367

ДЕВЕТА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 16 ЈУЛА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника осме редовне седнице	375
2 — Саопштење акта Президијума од 16 јула 1946 г. о сазивању заједничке седнице за 17 јули 1946 г. — — — — —	375
3 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога — — — — —	376
4 — Отсуства народних посланика — — — — —	376
5 — Саопштење да су за поверенике Владе при претресу Предлога закона о задругама одређени инж. Звонимир Морић и др Михаило Вучковић — — — — —	376

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога основног закона о задругама — — — — —	376—395
Говорници: извештач Добривоје Радосављевић — — — — —	377
Дон Анте Салаџан — — — — —	378, 387
др Војин Царић — — — — —	380
Томо Чиковић — — — — —	382
др Душан Братић — — — — —	388
Тоне Хафнер — — — — —	390

	Страна
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о Президијуму Народне скупштине ФНРЈ — — — — —	395—396
Говорници: извештач Тоне Хафнер — — — — —	395
3 — Претрес и усвајање Предлога закона о конверзији предатних унутрашњих државних дугова и обавеза — —	396—400
Говорници: извештач Милан Поповић — — — — —	396

ДЕВЕТА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 16 ЈУЛА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника осме редовне седнице	401
2 — Саопштење акта Президијума од 16 јула 1946 г. о сазивању заједничке седнице за 17 јули 1946 г. — — —	401
3 — Саопштење о поднетом извештају Законодавног одбора — — — — —	402
4 — Отсуства народних посланика — — — — —	402
5 — Молбе и жалбе — — — — —	403
6 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога — — — — —	403

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога основног закона о задругама — — — — —	403—446
Говорници: извештач Иван Гранђа — — — — —	403, 404
др Јаков Гргурић — — — — —	404
министар индустрије и претседник Привредног савета Борис Кидрич — — — — —	406, 424, 443
Костадин Лукић — — — — —	407, 415
др Драгољуб Јовановић 416, 424, 435, 441, 442, 445	442, 445
Моша Пијаде — — — — —	423, 432
Томо Војковић — — — — —	426
Добросав Томашевић — — — — —	429
Јанез Хрибар — — — — —	436
Милорад Вујичић — — — — —	437
Живота Ђермановић — — — — —	438
Ратко Петровић — — — — —	441
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о Президијуму Народне скупштине ФНРЈ — — — — —	446—451
Говорници: извештач Филип Лакуш — — — — —	446
др Драгољуб Јовановић — — — — —	446, 449
Моша Пијаде — — — — —	449

ПЕТА ЗАЈЕДНИЧКА СЕДНИЦА — 17 ЈУЛА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника четврте заједничке седнице — — — — —	453
--	-----

Дневни ред:

1 — Одговор потпретседника Владе ФНРЈ Едварда Кардеља на питања народних посланика Радована Мијушковића и др Душана Братића	453—460
Говорници: потпретседник Владе ФНРЈ Едвард Кардељ	453
Радован Мијушковић	460

Страна

ДЕСЕТА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 17 ЈУЛА 1946**Пре дневног реда:**

1 — Читање и усвајање записника девете редовне седнице	461
2 — Отсуства народних посланика	461

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога закона о служби у Југословенској армији	461—465
Говорници: извештач Милош Царевић	461
Ладо Амброжич	463
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о јавном туризму	465—478
Говорници: извештач др Јосип Хрнчевић	465, 478
министар правосуђа Фране Фрол	470
Душан Васиљевић	472
Радомир Тодоровић	474, 478
Милан Смиљанић	478

ДЕСЕТА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 17 ЈУЛА 1946**Пре дневног реда:**

1 — Читање и усвајање записника девете редовне седнице	479
Говорници: Имро Филаковић	479
2 — Отсуства народних посланика	479
3 — Молбе и жалбе	480
4 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога	480

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога закона о конверзији предатних унутрашњих државних дугова и обавеза	480—483
Говорници: извештач др Јаков Гргурић	481
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о служби у Југословенској армији	483—494
Говорници: извештач Сулејман Филиповић	483
Иван Гранђа	483
Већеслав Хољевац	488
Петар Мундрић	491

	Страна
3 — Претрес и усвајање у начелу Предлога закона о Јавном тужиоштву — — — — —	494—517
Говорници: Мехмед Хоџа — — — — —	494
известилац др Макс Шнудерл — — — — —	494
др Драгољуб Јовановић 497, 502, 504, 505, 506,	508, 511
Милош Минић — — — — —	502, 504
Моша Пијаде — — — — —	504
Јаков Блажевић — — — — —	509
Горољуб Поповић — — — — —	511
Радован Мијушковић — — — — —	514

ЈЕДАНАЕСТА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 18 ЈУЛА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника десете редовне седнице — — — — —	519
2 — Саопштење о поднетом законском предлогу — — — — —	519
3 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога — — — — —	519
4 — Отсуства народних посланика — — — — —	520
5 — Саопштење писма потпредседника Владе ФНРЈ Јаше Продановића поводом амандмана уз Предлог основног закона о државним службеницима — — — — —	520
6 — Саопштење да су за поверенике Владе при претресу Предлога закона о државним службеницима одређени др Леон Гершковић и др Александар Балтић — — — — —	521

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Основног закона о државним службеницима — — — — —	521—566
Говорници: известилац др Душан Братић 521, 553—555, 557—564	531
Вуко Радовић — — — — —	531
Јоза Миливојевић — — — — —	533
Нинко Петровић — — — — —	537
др Милош Поповић — — — — —	539
Милош Царевић — — — — —	545
министар без ресора Кирило Савић — — — — —	547
Родољуб Чолаковић — — — — —	549
Дон Анте Салаџан — — — — —	551
Мато Петровић — — — — —	552
повереник Владе др Леон Гершковић — — — — —	553—565
Александар Стојановић — — — — —	564

ЈЕДАНАЕСТА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 18 ЈУЛА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника десете редовне седнице — — — — —	567
--	-----

2 — Саопштење о поднетом законском предлогу — — —	567
3 — Отсуства народних посланика — — — — —	567
4 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога — — — — —	568

Дневни ред:

1 — Претрес у појединостима и усвајање Предлога закона о јавном тужиоштву — — — — —	568—569
2 — Саопштење писма потпретседника Владе ФНРЈ Јаше Продановића поводом амандмана уз Предлог закона о државним службеницима — — — — —	569
3 — Саопштење да је за повереника Владе при претресу закона о државним службеницима одређен др Јован Ђорђевић — — — — —	569
4 — Претрес и усвајање Предлога закона о државним службеницима — — — — —	570—598
Говорници: извештач Моша Пијаде — — — — —	570, 586—590, 592—597
др Јаков Гргурић — — — — —	573
Имро Филаковић — — — — —	575, 578, 585
Драго Гиздић — — — — —	578
др Златан Сремец — — — — —	583
Иван Гранђа — — — — —	585
др Драгољуб Јовановић — — — — —	585, 587, 591
Станко Шкаре — — — — —	585
повереник Владе др Јован Ђорђевић — — — — —	587—597

ДВАНАЕСТА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 19 ЈУЛА 1946**Пре дневног реда:**

1 — Читање и усвајање записника једанаесте редовне седнице — — — — —	599
2 — Усвајање уредаба Владе ФНРЈ — — — — —	599
3 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога — — — — —	600
4 — Саопштење о примљеном амандману уз Предлог основног закона о државним привредним предузећима — — — — —	600
5 — Саопштење да су за поверенике Владе при претресу Предлога основног закона о државним привредним предузећима одређени др Леон Гершковић и др Никола Балог — — — — —	600
6 — Отсуства народних посланика — — — — —	600

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога основног закона о државним привредним предузећима — — — — —	600—613
Говорници: извештач Божидар Масларић — — — — —	600, 611—612
др Обрен Благојевић — — — — —	602
Иван Новак — — — — —	608
Павел Врбовски — — — — —	609
повереник Владе др Леон Гершковић — — — — —	611—613

	Страна
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о поступку са експроприсаним шумским поседима — — — — —	613—615
Говорници: извештач Томо Чиковић — — — — —	613
3 — Саопштење акта Президијума од 19 јула 1946 г. о сазивању заједничке седнице за 20 јули 1946 г. — — — — —	615

ДВАНЕСТА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 19 ЈУЛА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника једаесте редовне седнице — — — — —	617
2 — Молбе и жалбе — — — — —	617
3 — Отсуства народних посланика — — — — —	617
4 — Усвајање уредаба Владе ФНРЈ — — — — —	618
5 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога — — — — —	618
Говорници: извештач Моша Пијаде — — — — —	619
6 — Петиција професора Правног факултета — — — — —	619

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога Основног закона о државним привредним предузећима — — — — —	619—635
Говорници: извештач Буро Салај — — — — —	620
министар индустрије Борис Кидрич — — — — —	623
повереник Владе др Јован Ђорђевић — — — — —	633—635
2 — Саопштење писма министра индустрије ФНРЈ и претседника Привредног савета Бориса Кидрича поводом амандмана уз Предлог основног закона о државним привредним предузећима — — — — —	622
3 — Саопштење да је за повереника Владе при претресу Предлога основног закона о државним привредним предузећима одређен др Јован Ђорђевић — — — — —	622
4 — Саопштење да је Президијум сазвао заједничку седницу за 20 јули 1946 г. — — — — —	635
5 — Претрес и усвајање Предлога закона о поступку са експроприсаним и конфискованим шумским поседима — — — — —	636—638
Говорници: др Јаков Гргурић — — — — —	636
извештач Сулејман Филиповић — — — — —	636
6 — Допуна дневног реда — — — — —	638

ШЕСТА ЗАЈЕДНИЧКА СЕДНИЦА — 20 ЈУЛА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника пете заједничке седнице — — — — —	639
---	-----

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога закона о уговору о пријатељству и узајамној помоћи између ФНРЈ и Народне Републике Албаније	Сграна	639—668
Говорници: министар иностраних послова Станоје Симић		640
Милош Рашовић		643
др Милош Московљевић		646
Богоја Фотев		649
Дон Анте Салацан		650
др Раде Прибићевић		652
Тоне Фајфар		654
др Драгољуб Јовановић		656
Душан Васиљевић		659
Ђоко Пајковић		662
Тихомир Никодијевић		665
др Благоје Нешковић		666

ТРИНАЕСТА СЕДНИЦА ВЕЋА НАРОДА — 20 ЈУЛА 1946**Пре дневног реда:**

1 — Читање и усвајање записника дванаесте редовне седнице	669
2 — Саопштење и усвајање извештаја административних одбора оба већа	669
3 — Модбе и жалбе	670
4 — Питање народних посланика Радомира Тодоровића и Спасоја Димитријевића	670
5 — Допуна дневног реда	671

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога закона о социјалном осигурању радника, намештеника и службеника	671—693
Говорници: известилац др Бранко Чубриловић	671, 688—689, 692
Срећко Жумер	677
др Милош Поповић	681—685
Александар Стојановић	686
повереник Владе др Руди Кијовски	687—690
заменик известиоца Милош Царевић	690
министар спољне трговине инж. Никола Петровић	691
2 — Претрес и усвајање Предлога закона о изванредној и сталној државној доживотној помоћи	693—694
Говорници: известилац др Милорад Влајковић	694
3 — Допуна дневног реда	694
4 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога	695
5 — Усвајање Предлога одлуке о изванредној сталној доживотној помоћи	695—696

6 — Претрес и усвајање Одлуке о продужењу рока за саглашавање Уставу закона, одлука и уредаба према чл. 136 Устава	696—697
7 — Саопштења акта Президијума од 20 јула 1946 г. о сазивању заједничке седнице за 20 јули 1946 г.	697
8 — Овлашћење Претседнику и Секретару да потпишу записник	698

ТРИНАЕСТА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА — 20 ЈУЛА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника дванаесте редовне седнице	699
2 — Саопштење и усвајање извештаја административних одбора ова већа	699
3 — Усвајање извештаја Мандатног и имунитетског одбора о захтеву Среског суда у Апатину за покретање кривичног поступка против народног посланика Мате Аугустинова	700
4 — Претрес и усвајање извештаја Мандатног и имунитетског одбора о доласку Хасана Мујагића за народног посланика наместо Илије Дошена и Стевана Кузминца наместо Марка Перичина	701
5 — Усвајање дефинитивних текстова законских предлога	703
6 — Саопштење акта Президијума Народне скупштине ФНРЈ уз Предлог одлуке о продужењу рока за саглашавање Уставу закона, одлука и уредаба према чл. 136 Устава	704
7 — Допуна дневног реда	705

Дневни ред:

1 — Претрес и усвајање Предлога закона о социјалном осигурању радника, намештеника и службеника	705—729
Говорници: Иван Гранђа	705, 723, 725
известилац Буро Салај	705, 727—728
Карло Мразовић-Гашпар	709
Лазар Плавшић	710
др Драгољуб Јовановић	713, 725
Иван Суботин	716
др Драгомир Карајовић	718
Милорад Вујичић	722
Моша Пијаде	725
повереник Владе др Јерко Радмиловић	726—728
2 — Претрес и усвајање извештаја и предлога Одбора за молбе и жалбе о додељивању помоћи Милки удови Петра Кочића и осталима	729—730
Говорници: известилац др Александар Жижа	730
Павле Павловић	730

	Страна
3 — Претрес и усвајање Одлуке о продужењу рока за саглашавање Уставу закона, одлука и уредаба према чл. 136 Устава — — — — —	730—731
Говорници: Моша Пијаде — — — — —	731
4 — Усвајање дефинитивног текста Предлога закона о социјалном осигурању радника, намештеника и службеника	731
5 — Усвајање Одлуке о изванредној сталној државној помоћи — — — — —	732
6 — Саопштење акта Президијума од 20 јула 1946 г. о сазивању заједничке седнице за 20 јули 1946 г. — — —	733

СЕДМА ЗАЈЕДНИЧКА СЕДНИЦА — 20 ЈУЛА 1946

Пре дневног реда:

1 — Читање и усвајање записника шесте заједничке седнице — — — — —	735
--	-----

Дневни ред:

1 — Проглашење Одлуке о продужењу рока за саглашавање Уставу закона, одлука и уредаба према члану 136 Устава — — — — —	735—737
2 — Саопштење Указа Президијума о закључењу I редовног заседања — — — — —	737
3 — Овлашћење председавајућем да потпише записник седнице — — — — —	738

СПИСАК ПРИЛОГА

	Страна
1 — Нацрт општег закона о народним одборима — — — —	739
Образложење — — — — —	781
Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	790
Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	812
2 — Предлог закона о амнестији шумских кривица — — — —	814
Образложење — — — — —	815
Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	815
Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	817
3 — Предлог закона о продужењу меничних и чековних рокова — — — —	818
Образложење — — — — —	819
Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	820
Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	821
4 — Предлог закона о уговору о пријатељству, узајамној помоћи и сарадњи у миру између ФНРЈ и Чехословачке Републике — — — — —	823
5 — Пројект закона о ратним војним инвалидима — — — —	828
Образложење — — — — —	842
Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	846
Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	854
6 — Предлог закона о „Партизанској споменици 1941” — — — —	855
Образложење — — — — —	858
Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	860
Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	863
7 — Предлог закона о легализацији (оверавању) исправа у међународном саобраћају — — — — —	864
Образложење — — — — —	865
Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	866
Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	869
8 — Пројект закона о општедржавном привредном плану и државним органима за планирање — — — — —	869
Образложење — — — — —	875
Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	886
Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	891

9 —	Пројект закона о попуни оружане силе ФНРЈ јахаћом, теглећом и товарном стоком и преносним средствима — —	892
	Образложење — — — — —	897
	Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	900
	Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	904
10 —	Предлог закона о заштити ауторског права — — — —	906
	Образложење — — — — —	914
	Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	918
	Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	924
11 —	Предлог закона о конвенцији о културној сарадњи између ФНРЈ и Републике Пољске — — — —	926
12 —	Предлог закона о општем помиловању кривница из уредаба о откупу пољопривредних производа — — — —	933
	Образложење — — — — —	934
	Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	937
	Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	938
13 —	Предлог закона о Југословенском Црвеном крсту — — — —	940
	Образложење — — — — —	943
	Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	944
	Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	947
14 —	Нацрт основног закона о задругама — — — —	948
	Образложење — — — — —	963
	Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	966
	Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	971
15 —	Предлог закона о Президијуму Народне скупштине ФНРЈ — — — —	973
	Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	977
	Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	979
16 —	Предлог закона о конверзији предратних унутрашњих државних дугова и обавеза — — — —	981
	Образложење — — — — —	986
	Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	989
	Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	991
17 —	Нацрт закона о служби у Југословенској армији — — — —	993
	Образложење — — — — —	1005
	Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	1008
	Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	1013
18 —	Пројект закона о јавном тужиоштву — — — —	1014
	Образложење — — — — —	1020
	Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	1025
	Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	1029
19 —	Предлог основног закона о државним службеницима — — — —	1030
	Образложење — — — — —	1057
	Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	1063

	Страна
Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — —	1078
20 — Списак уредаба Владе ФНРЈ — — — — —	1079
21 — Нацрт основног закона о државним привредним предузећима	1082
Образложење — — — — —	1101
Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	1111
Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	1117
22 — Пројект закона о поступку са експроприсаним шумским	
поседима — — — — —	1118
Образложење — — — — —	1123
Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	1126
Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	1130
23 — Предлог закона о уговору о пријатељству и узајамној по-	
моћи између ФНРЈ и НР Албаније — — — — —	1132
24 — Предлог закона о социјалном осигурању радника, наме-	
штеника и службеника — — — — —	1138
Образложење — — — — —	1170
Извештај Законодавног одбора Већа народа — — — —	1179
Извештај Законодавног одбора Савезног већа — — — —	1184
25 — Предлог одлуке Већа народа о изванредној сталној држав-	
ној доживотној помоћи — — — — —	1185
26 — Предлог одлуке Савезног већа о изванредној сталној др-	
жавној доживотној помоћи — — — — —	1188
27 — Претседништво Савезног већа — — — — —	1191
Стални одбори — — — — —	1191
Народни посланици — — — — —	1193
28 — Претседништво Већа народа — — — — —	1197
Стални одбори — — — — —	1197
Народни посланици — — — — —	1199
29 — Президијум народне скупштине ФНРЈ — — — — —	1201
30 — Врховни командант Југословенске армије — — — — —	1202
31 — Влада ФНРЈ — — — — —	1203
32 — Врховни суд ФНРЈ — — — — —	1204
33 — Јавно тужиштво — — — — —	1204

1078 ...

1079 ...

1080 ...

1081 ...

1082 ...

1083 ...

1084 ...

1085 ...

1086 ...

1087 ...

1088 ...

1089 ...

1090 ...

1091 ...

1092 ...

1093 ...

1094 ...

1095 ...

1096 ...

1097 ...

1098 ...

1099 ...

1100 ...

1101 ...

1102 ...

1103 ...

1104 ...

1105 ...

1106 ...

1107 ...

1108 ...

1109 ...

1110 ...

1111 ...

1112 ...

1113 ...

1114 ...

1115 ...

1116 ...

1117 ...

1118 ...

1119 ...

1120 ...

1121 ...

1122 ...

1123 ...

1124 ...

1125 ...

1126 ...

1127 ...

1128 ...

1129 ...

1130 ...

1131 ...

1132 ...

1133 ...

1134 ...

1135 ...

1136 ...

1137 ...

1138 ...

1139 ...

1140 ...

1141 ...

1142 ...

1143 ...

1144 ...

1145 ...

1146 ...

1147 ...

1148 ...

1149 ...

1150 ...

1151 ...

1152 ...

1153 ...

1154 ...

1155 ...

1156 ...

1157 ...

1158 ...

1159 ...

1160 ...

1161 ...

1162 ...

1163 ...

1164 ...

1165 ...

1166 ...

1167 ...

1168 ...

1169 ...

1170 ...

1171 ...

1172 ...

1173 ...

1174 ...

1175 ...

1176 ...

1177 ...

1178 ...

1179 ...

1180 ...

1181 ...

1182 ...

1183 ...

1184 ...

1185 ...

1186 ...

1187 ...

1188 ...

1189 ...

1190 ...

1191 ...

1192 ...

1193 ...

1194 ...

1195 ...

1196 ...

1197 ...

1198 ...

1199 ...

1200 ...

1201 ...

1202 ...

1203 ...

1204 ...

1205 ...

1206 ...

1207 ...

1208 ...

1209 ...

1210 ...

1211 ...

1212 ...

1213 ...

1214 ...

1215 ...

1216 ...

1217 ...

1218 ...

1219 ...

1220 ...

1221 ...

1222 ...

1223 ...

1224 ...

1225 ...

1226 ...

1227 ...

1228 ...

1229 ...

1230 ...

1231 ...

1232 ...

1233 ...

1234 ...

1235 ...

1236 ...

1237 ...

1238 ...

1239 ...

1240 ...

1241 ...

1242 ...

1243 ...

1244 ...

1245 ...

1246 ...

1247 ...

1248 ...

1249 ...

1250 ...

1251 ...

1252 ...

1253 ...

1254 ...

1255 ...

1256 ...

1257 ...

1258 ...

1259 ...

1260 ...

1261 ...

1262 ...

1263 ...

1264 ...

1265 ...

1266 ...

1267 ...

1268 ...

1269 ...

1270 ...

1271 ...

1272 ...

1273 ...

1274 ...

1275 ...

1276 ...

1277 ...

1278 ...

1279 ...

1280 ...

1281 ...

1282 ...

1283 ...

1284 ...

1285 ...

1286 ...

1287 ...

1288 ...

1289 ...

1290 ...

1291 ...

1292 ...

1293 ...

1294 ...

1295 ...

1296 ...

1297 ...

1298 ...

1299 ...

1300 ...

РЕГИСТАР ГОВОРНИКА

Амброжич Лудо	463—464
Антуновић Риста	620
Арсов Љубчо	111, 151, 159, 165—166, 225, 236, 242, 453, 617, 635
Бабић Анто	302—305
Берус Анка	260—263
Благојевић др Обрен	91—100, 602—608
Блажевић Јаков	65—70, 509—511
Братић др Душан	16—24, 114—118, 120—126, 140, 142—143, 353—354, 388—390, 521—531, 553—555, 557—565
Брашнарлов Панко	247—249
Бркић Звонко	335
Васиљевић Душан	472—474, 659—662
Видмар Јосип	3—7, 15—16, 24, 65, 70, 74, 80, 85, 91, 100, 109, 113—126, 337—342, 344—348, 350, 352—354, 356, 375—378, 380, 382, 386—388, 390, 394—396, 399—400, 461, 463—465, 470—471, 474, 477—478, 519—521, 531, 533, 537, 539, 545, 547, 549, 551—566, 599—600, 602, 608—609, 611—616, 639—640, 643, 646, 649—650, 652, 654, 656, 659, 662, 665—666, 668—671, 677, 684, 685—691, 693—698
Влајковић др Милорад	694
Војковић Томо	426—429
Врбовски Павел	609—611
Вујичић Милорад	437—438, 722—723
Гажи Фрањо	198—199
Гајић Гојко	162—164
Гершковић др Леон	119—120, 553—565, 611—613
Гиздић Драго	578—582
Голубовић Радоња	252—260
Гранђа Иван	27, 316, 403—406, 444—445, 483, 585, 705, 723—726

Грбић Михаило	65, 139—140, 143, 147, 149, 283, 288, 300
Гргурић др Јаков	28—31, 129—130, 132—135, 153—159, 269, 319, 404, 481—482, 573—575, 636
Ђермановић Живота	438—441
Ђорђевић др Јован	130, 132—136, 153—158, 296—297, 299, 587—597, 633—634
Ђуровић Михаило	160—161, 164, 269—274, 280
Жижка др Александар	730
Жумер Срећко	203—207, 212—217, 677—684
Илић Драгољуб	348—350, 352—353
Јаковљевић др Стеван	220—223
Јегдић Јован	245—246, 344—346
Јовановић др Драгољуб	416—424, 442—443, 445—449, 497—502, 504, 587, 591, 656—659, 713—716, 725
Јовичић Стеван	357, 401, 446, 450, 479, 482, 494, 567, 638, 699, 729, 735
Калембер др Владимир	164
Капетановић Хајро	85—91
Карајовић др Драгомир	718—721
Кардељ Едвард	359, 453—460
Кецмановић др Војислав	191—193, 367—372
Кидрич Борис	406—407, 424—426, 443—444, 623—632
Кијовски др Руди	687—690
Котник Бено	145—146
Коцбек Едвард	292—293
Лакуш Филип	446, 450
Лампрет Јоже	363—367, 373
Лековић Воја	25, 127, 265, 268, 281, 307, 317, 327—328, 363, 373, 568, 598
Лукић Костадин	407—416
Марушич др Драго	6, 15
Масларих Божидар	139—150, 169—170, 173, 178, 180—183, 210—211, 217, 219—220, 223, 245—247, 250—252, 263, 300, 302, 305—306, 600—602, 611—612
Мијушковић Радован	237—238, 242, 359, 460, 514—517
Миливојевић Јоза	15, 144—148, 169, 245, 249, 264, 293—296, 337, 347, 353, 461, 464, 478, 533—537, 566, 599—600, 613, 615
Милојевић Милоје	230—233
Минић Милош	502—508
Минчев Никола	80—85
Морић Звонимир	263
Московљевић др Милош	173—178, 646—648
Мразовић Карло-Гашпар	709—710
Мундрић Петар	491—493

Нацева Мара	196—198
Нешковић др Благоје	666—668
Никодијевић Тихомир	665—666
Новак Ивак	608—609
Орешчанин Богдан	212—214
Оровић Саво	140, 187—191
Павловић Косан	180, 183, 185, 187, 191, 193, 196, 198—203, 207, 210—217, 219—220, 223—224, 248—249, 252, 260, 263—264, 283—289, 292—293, 296—300
Павловић Павле	730
Пајковић Ђоко	662—664
Петровић Мато	552—553
Петровић Никола	691—693
Петровић Нинко	113, 201, 217, 223, 375, 395—396, 400, 519, 537—539, 639—640, 669, 693, 695—697
Петровић Ратко	441—442
Пијаде Моша	33—64, 129, 432—436, 445, 449—450, 504, 570—573, 586—598, 619, 725, 731
Плавшић Лазар	710—713
Полич др Зоран	74—80
Поповић Горољуб	511—514
Поповић Милан	396—400
Поповић др Милош	283—284, 339, 352—356, 539—545, 681—685
Прибићевић др Раде	185—187, 652—654
Радмиловић др Јерко	726—728
Радовић Вуко	531—533
Радосављевић Добривоје	377—378, 395
Рашовић Милош	239—242, 643—646
Ребац Хасан	193—196
Рибникар Владислав	300—302, 328
Ритиг др Светозар	328—333
Рус Јосип	178—180
Савић Кирило	131, 350—352, 547—549
Салај Ђуро	274—277, 620—622, 632—634, 705—709, 726—728
Салацан Дон Анте	140, 203, 378—380, 387—388, 551—552, 650—652
Симић Владимир	9—13, 25—28, 31—33, 64, 111—112, 127—138, 151—162, 164—168, 225—227, 230, 233, 235—238, 242—244, 265—269, 274, 277, 279—281, 307—308, 312, 315—319, 323—328, 333—335, 357—363, 367, 372—373, 401—404, 406—407, 415—416, 423—424, 426, 429, 432, 436—438, 441—446, 449—451, 453, 460, 479—480, 482—483, 488, 491, 493—495, 497,

	502, 508, 511, 514, 517, 617—620, 622—632—638, 699—705, 709—710, 713, 716, 722—723 725—738
Симић Станоје	170—173, 312—315, 640—643
Смиљанић Милан	208—210, 212—219, 286—287, 478
Сремец др Златан	583—585
Стамболић Петар	100—109
Стојановић Александар	6, 119, 139—140, 564, 686—687
Суботин Иван	716—718
Тодоровић Мијалко	277—279
Тодоровић Радомир	474—478
Томашевић Добросав	70—74, 429—432
Фајфар Тоне	654—655
Филаковић Имро	479, 575—578, 585
Филиповић Сулејман	227—320, 236, 483—488, 493, 636—638
Фотев Богоја	649—650
Фрол Фране	146, 248—249, 470—471
Хафнер Тоне	390—395
Хољевац Већеслав	488—491
Хотић Месуд	233—235, 316—317
Хоџа Мехмед	361—363, 494
Хоџа Мустафа	341—342, 346
Хрибар Јанез	436—437
Хрнчевић др Јосип	346—347, 465—470, 477—478
Хумо Авдо	567, 568—573, 575, 578, 582, 585—598
Царевић Милош	183—185, 286—292, 296—299, 342—346, 461—464, 545—547, 689—690
Царић др Војин	380—382
Чиковић Томо	382—385, 613—615
Чолаковић Родољуб	549—551
Чубриловић др Бранко	386—387, 671—676, 686, 688—689
Шкаре Станко	585—586
Шнудерл др Макс	165—166, 227, 267, 308—312, 315, 319—348, 494—497, 568

